imburgs agblad

Hondsberoerd

ijdag 17 september 1993 75e jaargang nr. 219.

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,65

Autobranche blijft stuntend op de been **PAGINA 7**

Roy en Gillhaus in Nederlands elftal **PAGINA 23**

Jeugdjournaal wordt actueler **PAGINA 13**

Werder Bremen slaat meteen toe **PAGINA 23**

Passen en meten in bejaardenhuizen **PAGINA 20**

Nieuw contract voor Rob Mulders **PAGINA 24**

Mogelijk dinsdag al ondertekening vredesakkoord

Politieke oplossing voor drama Bosnië dichterbij

Van onze correspondent BOB KROON

GENÈVE – Het Bosnische drama lijkt zijn ontknoping te naderen, althans op het politieke front. Als de bemiddelaars Owen (EG) en Stoltenberg (VN) er de komende dagen in slagen de laatste eindjes aan elkaar te knopen, wordt aanstaande dinsdag op de luchthaven van Sarajevo het vredesakkoord door de Bosnische Serviërs, Kroaten en moslims getekend.

Het is dan zaak voor de Navo, als uitvoerend orgaan van de Veiligheidsraad, zo snel mogelijk 50.000 man troepen, waaronder vermoedelijk twee Amerikaanse divisies, in Bosnië te installeren voor de naleving van de overeenkomst. Het gaat hierbij vooral om de ontwapening van de strijdgroepen van de drie partijen, die elkaar in 17 maanden bloedige burgeroorlog naar het leven hebben gestaan, alsmede controle op de grenzen van de drie deelstaten waarin Bosnië-Herzegovina wordt opgesplitst.

Aansluiten

Niet voor lange tijd vermoedelijk, want in Genève werd gisteren door moslims en Serviërs besloten binnen twee jaar een volksraadpleging te organiseren over het voortbestaan van de nieuwe 'Unie'. Nauw bij het vredesoverleg betrokken diplomaten twijfelen er niet aan, dat de Bosnische Serviërs en Kroaten dan zullen kiezen voor aansluiting van hun deelstaatjes bij 'Groot-Servië' en Kroatië. Van Bosnië zou dan alleen het moslim-ministaatje overblijven van president Izetbegovic, – een soort Zuidslavisch Luxemburg, dat dan echter wel internationale erkenning krijgt als onafhankelijk land en wettig opvolger van het ontmantelde Bosnië-Herzegovina.

Muiterij

Omdat de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadzic een muiterij van zijn soldaten in Banja Luka moest regelen, vaardigde Karadzic gisteren zijn tweede man Krajisnik naar Genève af voor een afrondend gesprek met president Izetbegovic onder het toeziend oog van Owen en Stoltenberg. Daarbij werd besloten tot een wapenstilstand, die dit weekeinde van kracht moet worden en die aansluit bij soortgelijke afspraken eerder deze week tussen Izetbegovic en de Kroatische president Franjo Tudjman.

In die 'gezamenlijke verklaringen' wordt ook bevrijding van alle gevangenen over en weer beloofd, onbelemmerde toegang voor de internationale hulpkonvooien, naleving van de mensenrechten alsmede de instelling van werkgroepen om de laatste territoriale aanspraken te regelen.

Levensruimte

Lord Owen constateerde gisteren 'duidelijke vooruitgang' en hoopt dat de werkgroepen het ook eens zouden worden over de laatste problemen: de eis van de moslims voor havenfaciliteiten aan de Adriatische Zee en meer 'levensruimte' voor de door Servisch gebied omsloten moslim-enclaves in Oost-Bosnië en het gebied van Bihac in West-Bosnië.

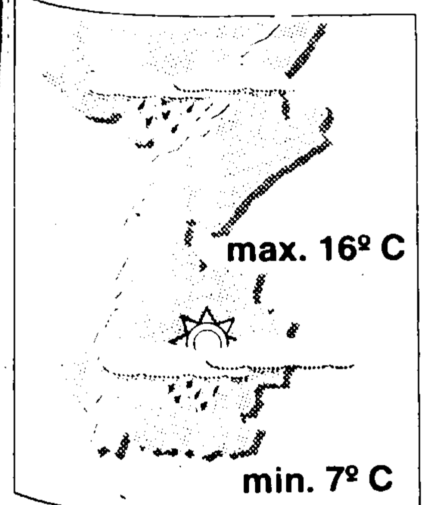
De bemiddelaars zetten de komende dagen hun pendeldiplomatie tussen de drie betrokken partijen voort, maar voor wat Genève betreft lijkt het einde van het slopende overleg na precies een jaar eindelijk in zicht.

'Indiaan' bisschop

Wie is die Indiaan met een glas vuurwater in de hand? Niet Winnetou; geen Witte Veder, maar gewoon Frans Wiertz. Toen 20, nu 50; toen filosofiestudent op Rolduc; nu de nieuwe bisschop van Roermond.

Jan van Lieshout las diens egodocumenten; sprak met oud-leraren en klasgenoten; oriënteerde zich in Schaesberg, De Heeg, Hoensbroek en Heerlen, waar Frans Wiertz achtereenvolgens kapelaan, pastoor en deken was en snuffelde in Roermond, waar hij zaterdag 25 september tot bisschop wordt gewijd.

Een markant portret met niet eerder gepubliceerde foto's morgen in het Limburgs Dagblad.

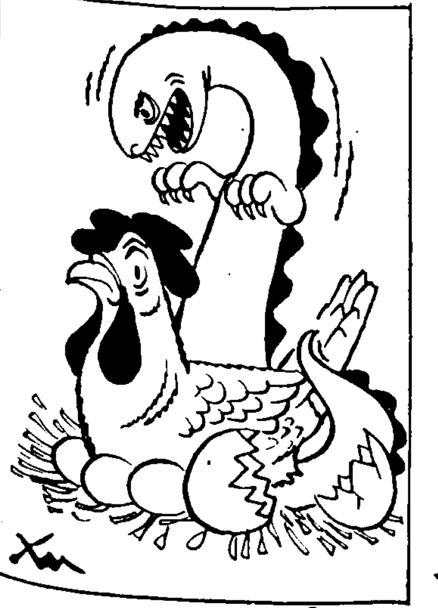
NOG EEN ENKELE BUI

Ook vandaag hebben we met veel bewolking te maken waaruit nog een bui kan vallen. Later op de dag is een enkele opklaring mogelijk. De drukverschillen zijn niet groot, er staat dan ook niet veel wind. De middagtemperatuur kan oplopen tot 16 graden. Komende nacht daalt het kwik naar 7 graden. Het ziet er naar uit dat in het weekeinde een lichte weersverbetering optreedt.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 07.16 onder: 19.47
maan op: 09.11 onder: 19.56
MORGEN:
zon op: 07.18 onder: 19.45
maan op: 10.37 onder: 20.25

Twee ton voor dinosauruseieren

„Mama!!"

Na het feest

● *Een man loopt na de feestelijke opening van Europa's grootste en modernste glasrecyclingfabriek over een enorme berg van oude flessen. Het glas ligt op het opslagterrein van een recylingfabriek in Dintelmond in het westen van Noord-Brabant, die gisteren door milieuminister Alders officieel in bedrijf werd gesteld. Het is het eerste bedrijf in zijn soort waar het aangevoerde glas volautomatisch wordt verwerkt. Het gebruikte glas wordt eerst gebroken en daarna gezeefd op kurk, doppen en andere ongewenste stoffen. Daarna blijft het glas tien weken op een grote hoop liggen zodat de voedselresten biologisch worden afgebroken. Hierna wordt het voor hergebruik naar de glasindustrie vervoerd. Per jaar kan 200.000 ton glas worden verwerkt. Als het aan Alders ligt zal die topcapaciteit niet worden gehaald. Hij noemde het hergebruik van glas een tweede keus, omdat uit milieu-overwegingen statiegeldflessen verre de voorkeur verdienen.*

Foto: ANP

Europese verkiezingen op 9 juni

STRAATSBURG – De verkiezingen voor het Europees parlement zullen in Nederland op 9 juni van het volgend jaar plaatsvinden. Op die dag zullen ook de kiezers uit Ierland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk naar de stembus gaan. De overige lidstaten van de EG hebben voor zondag 12 juni gekozen.

Het gaat bij de komende verkiezingen om in totaal 567 zetels, 49 meer dan in de huidige situatie. In december vorig jaar werd tijdens de Europese top in Edinburgh tot deze zeteluitbreiding besloten, vooral om het herenigd Duitsland een eerlijker vertegenwoordiging in het parlement te kunnen bezorgen.

Duitsland kreeg er 18 zetels bij, maar ook Nederland profiteerde van de herziening en mag straks met 31 parlementariërs (tegen 25 nu) de belangen van de Europese democratie verdedigen.

Terugkerende emigranten weer Nederlander

DEN HAAG – Geëmigreerde Nederlanders die een andere nationaliteit hebben aangenomen kunnen opnieuw het Nederlanderschap aanvragen. Zij mogen zich dan in Nederland vestigen en hebben recht op sociale voorzieningen. Het kabinet komt hiertoe snel met een wetsvoorstel.
Het voorstel wordt gedaan naar aanleiding van geregelde verzoeken van ex-Nederlanders in traditionele emigratielanden als Canada en Australië om terug te kunnen keren.

Commissie: veel meer eigen bijdragen en eigen risico's nodig

'Wachtlijsten moeten beroep op gezondheidszorg afremmen'

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Wachtlijsten moeten systematisch worden gebruikt om te zorgen dat minder mensen een beroep op de gezondheidszorg doen. Het publiek moet leren accepteren, dat er voor de behandeling van hun kwalen wachtlijsten nodig zijn om tot een rechtvaardige verdeling van de schaarse en dus dure voorzieningen te komen. Dit stelt de commissie-Van der Zwan voor in haar rapport Gezondheidszorg in Tel, dat gisteren is gepresenteerd.

In opdracht van de Nederlandse Zorgfederatie heeft de commissie uitvoerig geanalyseerd welke richting het beleid op moet gaan om de gezondheidszorg betaalbaar te houden en de toestroom te beperken. Staatssecretaris Simons van WVC vindt het rapport te beperkt en te optimistisch. In een eerste reactie zei hij dat er voor een zinvolle herziening van de complexe gezondheidszorg een breder perspectief nodig is dan de commissie biedt. Vooral de gewenste verhouding tussen zorgaanbieders en verzekeraars miste hij in het rapport.

Hardop zeggen

De overheid dient volgens de commissie de moed op te brengen hardop te zeggen, dat wachtlijsten niet gemist kunnen worden om de gezondheidszorg te reguleren. Wel is het nodig per regio zorgvuldige procedures af te spreken binnen en tussen instellingen. Ook de samenwerking tussen de aanbieders van de zorg moet sterk verbeterd worden. Ernstige gevallen die geen uitstel kunnen lijden, hebben voorrang.

Van der Zwan verwacht dat mensen door uitstel van behandeling serieus gaan zoeken naar alternatieve oplossingen. Ook kan de klacht na een poos wachten verdwijnen. Dat geldt uiteraard niet voor chronisch zieken.

De commissie bepleit verder letsels door sportbeoefening, verkeersongelukken en beroepsuitoefening buiten de collectieve financiering te houden. Daar moeten mensen zich zelf tegen verzekeren. Ook is het volgens haar gewenst, dat de burger meer zelf meebetaalt aan noodzakelijke behandelingen.

Daarom is een effectiever stelsel van eigen bijdragen en eigen risico onontbeerlijk voor zorg die nu in het basispakket zitten en dus uit premies betaald worden, aldus de samenstellers van het rapport.

Zie ook pagina 18
● **Rapport kan de prullenbak in**

Eigen 'song' slaat niet aan bij honden

Van onze redactie binnenland

HEERLEN – Kwispelen, blaffen, snuffelen, de oren spitsen, zó zou een hond van 'Puppy Love', een cd met muziek voor honden, moeten genieten. En de speciaal voor hem ontwikkelde 'Hols song' zou het hoofd van het beest helemaal op hol moeten brengen. Althans dat hoopt het hondenvoerbedrijf Petfood Service, dat met het oog op werelddierendag de schijf heeft gemaakt.

Maar wat een teleurstelling. Bij het spelen van het speciale honden-nummer raken Bucky, een yorkshire terriër, Ximo, een duitse herder en Gizmo, een rasbastaard, in het geheel niet opgewonden. Geen spoor van gekwispel, geblaf of gesnuf, de drie honden hebben alleen aandacht voor hun baasjes en elkaar.
De makers van de cd hebben vijf maanden lang onderzocht hoe verschillende rassen reageren op bepaalde geluiden. Het resultaat is te horen op Hols song. Het nummer bevat onder andere het gehuil van een wolven, blaffende en jankende honden en van jachtfluitjes, die de mens overigens niet hoort. Verder staan er nog elf liedjes op de cd die allemaal over de liefde voor de hond gaan.
„Uit ons onderzoek is gebleken dat meer dan negentig procent van de honden nieuwsgierig op zoek gaat naar de geluiden wanneer het liedje klinkt. Het ligt er natuurlijk wel aan van welk ras en hoe oud de hond is. Terriërs en jachthonden zullen meteen de oren spitsen en nieuwsgierig op zoek gaan naar de bron van het geluid", vertelt P. Koelewijn van Petfood Service. Maar helaas, Xico had nog het minst interesse voor de muziek.

Maar dat een hond echt geniet van muziek is nog nooit bewezen, aldus deskundigen van de Universiteit van Utrecht. Dr. Knol: „Hondenbezitters vinden de cd waarschijnlijk leuker dan de hond zelf."

bioscopen

● **HEERLEN**

Royal: Sliver, do t/m zo 19 en 21.30 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za en zo ook 16 uur. Dennis the menace, za zo en wo 14 uur, za en zo ook 16.30 uur. **Rivoli:** Dave, do t/m zo 18.45 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za en zo ook 14.30 uur. **Maxim:** Hot shots 2, do t/m zo 19.15 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za en zo 14 en 16 uur. **H5:** The futgitive, dag. 14.30 17.45 en 20.30 uur, za ook 23.15 uur. The piano, dag. 14.15 18 en 20.45 uur, za ook 23 uur. Last action hero, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16.15 uur, za ook 23.30 uur. Turtles 3, za zo 14 en 16 uur, wo ook 14 uur. Cliffhanger, do vr ma di 14 en 18.30 uur, za zo en wo 18.30 uur, za ook 23.30 uur. Guilty as sin, dag. 21 uur. Bambi, dag. 14 uur, za zo ook 16 uur. Indecent proposal, dag. 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur. Mamma is boos, zo 11 uur.

● **SCHAESBERG**

Autokino: Hot shots 2, do t/m zo 20,30 uur. Indecent proposal, vr en za 22.45 uur, ma t/m wo 20.30 uur.

● *Harrison Ford in The Fugitive.*

● **MAASTRICHT**

Mabi: Sliver, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Hot shots, dag. 18.30 en 21.15 uur. Dennis the menace, za zo en wo 14.30 uur. Dave, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. The piano, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. **Ciné-K:** The waterdance, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** The fugitive, dag. 18 en 21 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Guilty as sin, dag. 18 en 21.30 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Indecent proposal, dag. 18 en 21.15 uur. Bambi, za zo en wo 14.30 uur. **Lumière:** Orlando, dag. 20 uur. Bewogen koper, dag. 20.30 uur. Les nuits fauves, dag. 22 uur. Husbands and wives, do t/m za 23 uur.

● **GELEEN**

Roxy: Whispers in the dark, dag. 20.30 uur. Dragon, dag. 20.30 uur. Dennis the menace, za zo en wo 14 uur.

● **SITTARD**

Forum: Sliver, dag. 20.30 uur. Indecent proposal, dag. 20.30 uur. Bambi, za zo en wo 14 uur.

● **ECHT**

Royal-MicroRoyal: Last action hero, dag. 20.30 uur, zo ook 17 uur. The fugitive, dag. 20.30 uur.

● **ROERMOND**

Royal: The fugitive, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Dennis the menace, za zo en wo 14.30 uur. **Royaline:** Last action hero, dag. 20.30 uur, vr za en zo 21.30 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Hot shots 2, vr za en zo 19.30 uur, zo ook 16.30 uur.

Wijngrachttheater opent filmseizoen

KERKRADE – In het Kerkraadse Wijngrachttheater zal het filmseizoen zondagavond worden geopend met het vertonen van twee Nederlandse speelfilms.

Om 17.00 uur draait 'Vals Licht', gebaseerd op de spraakmakende roman van Joost Zwagerman. De tweede film (20.30 uur) is 'De kleine blonde dood', met Goede Tijden Slechte Tijden-ster Antonie Kamerling in de hoofdrol. Ook is er een etentje voor maximaal honderd personen. Gitarist Wil Maassen zorgt tijdens dit dineetje voor muziek.

Jury Nederlandse Filmdagen buigt zich over 192 inzendingen

Gouden Kalveren nu ook bereikbaar voor tv-films

DOOR PIETER VAN LIEROP

Rinus Ferdinandusse fungeert dit jaar als voorzitter van de jury die tijdens de Nederlandse Filmdagen moet beslissen welke van de 192 nieuwe Nederlandse film- en tv-producties bekroond zullen worden met Gouden Kalveren. De jury is al sinds 6 september druk met het bekijken van de voor competitie ingeschreven 112 korte films, 48 documentaires, 18 lange speelfilms en 14 voor tv vervaardigde drama-produkties. Het is voor het eerst dat de Nederlandse Filmdagen de nationale filmprijzen bereikbaar maken voor 'op film' vervaardigde tv-produkties, die kunnen meedingen in alle categorieën, behalve die voor de 'beste film' tenzij zo'n produktie eerder in de bioscoop werd uitgebracht dan uitgezonden op de tv.

Het bestuur van de nationale filmmanifestatie hoopt met deze verruimde reglementen een definitief einde te hebben gemaakt aan twisten zoals die zich de afgelopen jaren regelmatig hebben voorgedaan toen tv-films ondanks soms uitzonderlijke kwaliteiten werden uitgesloten van deelname aan de competitie om de Gouden Kalveren.

Het festival zal woendagavond 22 september worden geopend in de Jaarbeurs-Congreszaal met Marianne Dikkers eerste lange speelfilm De Tussentijd. Donderdagavond 23 september vindt de wereldpremière plaats van Op de fiets naar Hollywood, de documentaire die Robbe de Hert en Willem Thijssen hebben gemaakt over 35 jaar Nederlandse cinema.

Als slotfilm wordt 29 september Hartverscheurend, van Mijke de Jong in eerste Nederlandse vertoning gebracht. Het slotgala, dat rechtsreeks via het 'open window' door Filmnet wordt uitgezonden, vindt plaats op 1 oktober in de Utrechtse Stadsschouwburg.

Behalve de Gouden Kalveren zullen tijdens de dertiende editie van de Filmdagen voorts de volgende onderscheidingen worden toegekend en uitgereikt: de Prijs van de Stad Utrecht (voor een beloftevolle jonge filmer), de Grolsch-prijs voor een nieuw talent (waaraan een geldbedrag van 20.000 gulden is verbonden), de MGM-Prijs voor de beste academie-film en de Prijs van de Nederlandse Filmkritiek. Die laatste onderscheiding is de enige die net zo lang bestaat als de Gouden Kalveren zelf en wordt al dertien jaar gesponsord door het Utrechts Nieuwsblad.

Budget

Tijdens een dinsdag in Amsterdam belegde persconferentie verklaarde festivaldirecteur Jacques van Heijningen tevreden te zijn met de financiële situatie waarin de Nederlandse Filmdagen verkeren. Het evenement werkt dit jaar met een budget van 1,2 miljoen gulden en verwacht de nog openstaande schulden van 130.000 gulden uit vroegere edities nu te kunnen aflossen. Van Heijningen betreurt het echter dat als gevolg van die doelstelling dit jaar het festival zal moeten plaatsvinden in kleinere zalen dan men sinds 1990 gewend is geweest: Bioscoop Rembrandt doet niet mee, maar wel de theaters City, Movies, Camera, Studio en 't Hoogt. Er wordt vanuit gegaan dat volgend jaar, met meer financiële armslag, Rembrandt weer bij de festiviteiten zal worden betrokken.

In City en 't Hoogt zullen uitsluitend première-films worden vertoond, Camera en Studio zullen voornamelijk gebruikt worden voor de retrospectieven. Die zullen onder meer gewijd zijn aan de acteur Gerard Thoolen, aan 43 jaar opdrachtfilms, aan 35 jaar Nederlandse speelfilm, 35 jaar Nederlandse Filmacademie en 20 jaar Holland Animation.

Cannes

In de sectie Foreign Affairs zullen twee films worden gepresenteerd uit het hoofdprogramma van Cannes. The baby of Macon (geproduceerd door de Hagenaars Denis Wigman en Kees Kasander) is de nieuwe film van Peter Greenaway, net zo controversieel ontvangen als The Cook, The Thief, His wife and her Lover. King of the Hill is een nieuw werkstuk van Steven Soderberg die vier jaar geleden de Gouden Palm van Cannes won met Sex, Lies & Videotape. In King of the Hill wordt een dragende rol gespeeld door Jeroen Krabbé die overigens ook de ontwerper is van de Filmdagen-poster dit jaar.

Andere films uit deze sectie zijn de Roemeense productie Trahir (met een hoofdrol van Johan Leysen), de door Ate de Jong in Duitsland vervaardigde tv-film Tötliche Lüge en The nun and the Bandit, geregisseerd door de Australische Nederlander Paul Cox. Van een andere Australische Nederlander, Rolf de Heer, wordt nog geprobeerd de enige dagen geleden in Venetië met de Speciale Jury-Prijs bekroonde film Bad Boy Bubby naar Utrecht te halen.

Op dit moment is nog geen filmgrootheid bereid gevonden de traditionele Cinema Militans-lezing te komen geven, maar de festivalorganisatie meent in staat te zijn nog wel iemand te vinden. Die wordt gezocht in Frankrijk, van waaruit een prominente delegatie producenten en cultuurpolitici verwacht wordt, net zoals uit Italië. In besloten kring wordt dan bestudeerd om de mogelijkheden van co-produkties te verruimen. Tevens zullen talrijke buitenlandse distributeurs, festivalprogrammeurs en tv-inkopers zich komen oriënteren over het Nederlandse filmaanbod.

Talkshows

De dagelijks talkshows zullen dit jaar plaatsvinden in zaal Ottone aan de Kromme Nieuwe Gracht, met als gastheren de bekende Nederlanders Gert-Jan Dröge, Cees van Ede, Hanneke Groenteman, René Mioch, Jacques Goderie en de Belg Jan Verheijen.

Naast Ferdinandusse, hoofdredacteur van Vrij Nederland (tevens auteur van de verfilmde misdaadroman Naakt over de Schutting), zitten in de jury cabaretière Jenny Arean, acteur Porgy Franssen (in '91 zelf Kalf-winnaar), producente Olga Madsen, het PvdA-Kamerlid Jeltje van Nieuwenhoven, Henk Suèr (voormalig hoofd afdeling documentaires van de NOS) en de Engelsman Richard Woolley, sinds vorig jaar directeur van de Nederlandse Film- en Televisieacademie.

● *Scène uit Jurassic Parc: Spielbergs opmerkelijke rolprent, die aanleiding werd tot Franse ministeriële boosheid.*

Toubon waarschuwt voor Amerikaans 'cultureel imperialisme'

Jurassic Parc wekt woede Franse cultuurminister

DOOR HANS GERTSEN

PARIJS – De nieuwe Franse minister van Cultuur, Jacques Toubon, is in de voetsporen van zijn nu al legendarische voorganger Jack Lang getreden. Geheel in de stijl van Lang in zijn beginjaren trok hij fel van leer tegen de alsmaar verder oprukkende Amerikaanse filmindustrie. Volgens Jacques Toubon dreigt Hollywood de Europese filmindustrie – en daarmee een wezenlijk onderdeel deel van de Europese identiteit – te verstikken.

De normaal gesproken zeer aimabele Toubon schoot uit zijn slof na de vertoning van de jongste Spielbergfilm, Jurassic Parc, tijdens het negentiende Festival du Cinéma Americain in het Normandische kustplaatsje Deauville. Het kassucces is wat Toubon betreft artistiek gezien onder de maat. „Indrukwekkend vanwege de speciale effecten, maar totaal niet ontroerend en onmenselijk," zo luidde het oordeel van de Franse cultuurminister.

'Zondvloed'

Wat Toubon echter veel meer stoort is het commerciële geweld waarmee Hollywood Jurassic Parc en andere monsterprodukties lanceert. Spielbergs film gaat op 20 oktober in maar liefst 450 Franse bioscopen tegelijk in première, ofwel in een op de vijf bioscopen. Een dergelijke 'zondvloed' is volgens Toubon 'abnormaal' en 'een bedreiging voor de Franse identiteit'.

De uitval van Toubon doet sterk denken aan de beginjaren van Jack Lang, de socialistische minister die tussen 1981 en 1993 een zwaar stempel op de Franse cultuur drukte. Lang zorgde in 1981 voor een fikse rel toen hij met veel bombarie weigerde het festival van Deauville bij te wonen 'omdat het niet de taak van een Franse cultuurminister is naar festivals te gaan die dienen om de Amerikaanse film te promoten'.

Stallone

Of men in Hollywood wakker ligt van het militante taalgebruik van Langs opvolger, valt te betwijfelen. In Hollywood herinnert men zich nog grijnzend hoe dezelfde Jack Lang die in 1981 als een soort Don Quichotte tegen de Amerikaanse filmindustrie ten strijde trok vorig jaar persoonlijk een zeer hoge onderscheiding uitreikte aan Sylvester Stallone. Stallone, ('Rocky', 'Rambo') jarenlang in Frankrijk beschouwd als het symbool bij uitstek van het verderfelijke Hollywood, werd door Jack Lang geridderd 'vanwege zijn grote verdiensten voor de filmindustrie en de cultuur'. Het is de vraag wanneer Arnold Schwarzenegger zijn lintje bij Lang's opvolger Toubon mag komen ophalen.

'Jurassic Parc' gaat op 30 september in de Nederlandse bioscopen in

● *Christopher Lee*

video

DOOR RON BROW

'Death Train', een film
gelijknamige boek van d
dels overleden schrijver
Maclean, lijkt meer op ee
kaans stripblad, een 'GI-Jo
bijvoorbeeld, dan op een
dige film.
In zijn beginjaren schreef
echte jongensboeken voor
senen met weinig inhoud
spanning, doch zijn late
werd uitsluitend volgens
gemaakt.
Met script-kronkels probe
seur David S. Jackson de
sche elementen in het verh
te trekken, maar de film lo
van ongeloofwaardigheid.
Pierce Brosnan (in de film
die echter uitsluitend
zwaar Amerikaans accent
en Alexandra Paul (een co
met de uitstraling v
mannequin) kibbelen als le
een VN-anti-terreureenheid
melijk over emancipatie, lo
clichés overigens; Ted
maakt als treinkaper een ka
van zijn rol en zelfs de
Christopher Lee werkt zich
matig door zijn verplic
heen.
Een Russische generaal (Le
Sovjetunie doen herrijzen d
een atoombom in handen te
en zo Moskou te dwingen
tair ingrijpen aldaar. Die bo
vanaf Bremen via het sp
voerd in een gekaapte trein
de acteurs in de film roe
herhaling dat een vliegtui
was geweest). Het vermoed
staat dat er nog een twee
moet zijn. Lee dreigt a
iedereen op te blazen en de
redden de wereld met een
van één seconde.
De actiescènes, nota bene v
in Slovenië en Kroatië, ste
leur en kunnen het kinderlij
nario niet doen vergeten. D
tijdsgrens van deze film is
maar daar kun je rustig van
voor acht tot twaalfjarigen.
ENTERTAINMENT/CNR VI

puzzel van de da

P&P E1073

52	33	29	1	69	8	24	5	46	30	6	11	53	4	23

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 steekmug; 6 boom; 12 twijg; 14 bouwkundig ornament; 15 soort onderwijs; 17 schaakterm; 18 elasticiteit; 20 opperkleed; 21 helium; 22 wild zwijn; 24 stamvat; 26 zangvogeltje; 28 zelfkant; 29 vis; 30 duivenhok; 32 in grove trekken; 33 paardeslee; 34 tijding; 35 roemen; 37 per jaar; 38 gemelijke kerel; 39 herrie; 41 waterplant; 42 staatsiekleding; 43 peulvrucht; 47 bloeiwijze; 50 pers. vnw.; 52 stad in Italië; 53 telw.; 54 motorschip; 56 magertjes; 57 dik en plomp; 58 splitsingsprodukt; 59 daaraanvolgend; 60 pl. in de Betuwe; 62 vertrouwelijk; 64 rank vaartuigje; 65 goudgehalte; 66 trekdier; 68 alvorens; 69 watertje; 70 gewicht; 71 bederf; 73 vertraagd; 75 sierlijk; 76 parodie.

VERTIKAAL: 1 bomenschimmel; 2 sint; 3 wending; 4 boom; 5 voegw.; 7 Engelse munt; 8 omhulsel; 9 guitig; 10 voorz.; 11 vogel; 13 hoofddeksel; 16 voorz.; 18 onderricht; 19 vaatwerk; 21 deel van het lichaam; 23 landbouwwerktuig; 24 omroep; 25 Italiaanse munt; 27 nummer; 29 jongensnaam; 31 Bulgaarse munt; 34 liturgisch hoofddeksel; 36 telw.; 38 deel van de hals; 40 grappenmaker; 44 vistuig; 45 struisvogel; 46 spelleiding; 47 mnl. rund; 48 schaakfiguur; 49 telw.; 51 huidverdikking; 54 korf; 56 briefaanhef; 59 kinderuitroep; 61 boog; 63 dwaas; 64 deel van het hoofd; 67 bladplant; 69 lokspijs; 71 pers. vnw.; 72 met name; 73 schuifbak; 74 te weten.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1074

HORIZONTAAL: 1 parkiet; 6 moorkop; 12 eren; 14 roek; 15 p.a.; 17 ijl; 18 hor; 20 Ru; 21 Po; 22 Uden; 24 bolus; 26 kalf; 28 lek; 29 aar; 30 zot; 32 ree; 33 Ir; 34 naad; 35 imam; 37 kt; 38 talie; 39 Essen; 41 raad; 42 teen; 43 barst; 47 steek; 50 as; 52 tule; 53 pier; 54 er; 55 alm; 57 log; 58 ler; 59 KRO; 60 norm; 62 fenol; 64 kano; 65 TT; 66 e.v.; 68 non; 69 v.e.; 70 ad; 71 melk; 73 Tiel; 75 exploot; 76 kwartje.

VERTIKAAL: 1 populierhaantje; 2
3 krijn; 4 iel; 5 en; 7 OR; 8 oor; 9 r
10 k.k.; 11 profetenbroodje; 13 vol
ader; 18 horde; 19 ruzie; 21 plek;
e.k.; 24 baai; 25 soms; 27 ar; 29
31 tas; 34 nadat; 36 meter; 38 tab;
nek; 44 rul; 45 slof; 46 tegen; 47
on; 48 Tiel; 49 eer; 51 slot; 54 e
56 Mr; 59 ka; 61 meel; 63 nop;
keer; 67 vlo; 69 via; 71 MP; 72 KO;
t.w.; 74 Lt.

Winwoord:
MASSAKONSUMPTIE

de slimme slapjanus

Jullie hebben het gehoord! Die hooligan wil dat Jeroen z'n identiteit prijs geeft! DAT NOOIT! Spuit hem plat met antistof! NU!

DE INJECTIENAALDEN WORDEN LEEGGESPOTEN EN DE LOLLIGE SLAPJANUS WORDT IN EEN PAARSE WOLK GEHULD ...

HIHI!

JIPJAP!

OEHOE!

FLEBLEBLEBLEBLEE!

HEELP! Die antistof heeft een averechtse uitwerking!

EEEK!

GLUPS!

Niet kijken, kinderen! Wie weet wat dat griezeltje nog in petto heeft.

FLOESJ

recept

Ei-pasteitjes

8 plakjes diepvriesbladerdeeg, 1 klein uitje, 1 doosje (ca. 250 gram) champgnons, boter, peper en zout, 4 eetlepels slagroom, 4 eieren, 1 eierdooier om te bestrijken. Laat de plakjes deeg ontdooien. Kook de eieren hard en pel ze. Pel de ui en snipper deze zeer fijn. Maak de champignons schoon en hak ze klein. Smelt boter in een koekepan en fruit hierin uisnippers en stukjes champignon.

Breng op smaak met peper en zout. Voeg de slagroom aan de koekepan toe en laat alles nogmaals enkele minuten pruttelen. Af laten kolen Bekleed een bakplaat met bakpapier en leg hierop 4 plakjes deeg.

Schep op elk plakje een lepeltje van het ui-champignonmengsel en druk hierop een hardgekookt ei. Verdeel hierover en hieromheen de rest van het ui-champignonmengsel en dek af met de andere plakjes deeg.

Bevochtig de randen en druk ze stevig opeen. Snijd de pakketjes mooi bij. Bestrijk de bovenzijde van de pasteitjes met wat losgeroerde eierdooier en bak de pasteitjes in het midden van een voorverwarmde oven in ongeveer 20 minuten.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verver

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon: [illegible]

Fax: [illegible]

Abonnementsprijzen: [illegible]

Anti-Nederlandse stemming groeit bij oosterburen

Van onze redactie binnenland

DSCHENDAM – Directeur Cornelissen het Nederlands Bureau voor Toerisme is rgd over de groeiende anti-Nederlandse mming in Duitsland. „Het NBT-kantoor Duitsland wordt steeds vaker geconfron- rd met negatieve uitlatingen over ons d. Als dat zo doorgaat kan deze stemming olgen hebben voor het Duitse toerisme r Nederland," aldus Cornelissen.

dijks bezoeken 2,2 miljoen Duiters ons . Hiermee zijn de oosterburen de groot- groep toeristen in Nederland. Volgens nelissen is het gevaar aanwezig dat de tse toerist Holland de komende tijd links t liggen. „Het is eigenlijk gekomen na de iefkaartenactie 'Ik ben woedend' van Radio 3 als reactie op de racistische aanslagen in Duitsland. Die actie heeft veel kwaad bloed gezet. En de weerstand tegen Nederlandse tomaten heeft de stemming er niet beter op gemaakt."

Cornelissen zegt zijn bezorgdheid onder meer te baseren op artikelen in de Duitse pers. Daarin wordt melding gemaakt van onheuse bejegening van Duitse toeristen in Nederland. „Er zijn tal van incidenten die bij elkaar voor een anti-Nederlandse stemming zorgen. Mensen worden bij voorbeeld als laatste geholpen in winkels en restaurants."

Cornelissen denkt aan speciale acties om de Duitser erop te wijzen dat Nederland best een vriendelijk en gastvrij land is. „We hebben in het verleden al eens bij de grenzen acties gehouden om de Duitser vriendelijk te ontvangen. Het gevaar hiervan is wel dat er meteen gedacht wordt dat het hier wel heel erg is."

Cornelissen geeft overigens toe dat de antistemming van twee kanten komt. Het is een kwestie van oud zeer, dat steeds weer wordt opgerakeld. Duitsland heeft afgelopen zomer minder Nederlandse toeristen ontvangen dan vorig jaar als gevolg van de racistische aanslagen bij de oosterburen.

Saoedische krant meldt nieuwe doorbraak

Clinton nog dit jaar naar Midden-Oosten

Van onze correspondent

TEL AVIV – De Amerikaanse president, Bill Clinton, zal nog dit jaar een bezoek brengen aan het Midden-Oosten. Volgens de Saoedische krant 'Ashark al-Awsat' zal hij voor een rondreis vertrekken zodra alle Arabische partijen een overeenkomst met Israël hebben getekend. De Amerikanen zouden dat binnen twee maanden verwachten.

Hetzelfde dagblad meldt op gezag van 'politieke bronnen' dat Clinton voor het eind van deze maand een uitnodiging zal sturen aan de Syrische president Hafez al-Assad voor een officieel bezoek. Assad is nooit eerder in Washington geweest. Syrië staat nog altijd op de Amerikaanse lijst van landen die terreur steunen en dat maakte een officiële uitnodiging tot nu toe onmogelijk. Assad heeft wel met Amerikaanse presidenten gesproken in Europa. Clinton zou met de uitnodiging aan Assad de onderhandelingen tussen Syrië en Israël willen bespoedigen.

Golan

Volgens onbevestigde berichten is er in geheime besprekingen tussen de twee landen al in grote lijnen overeenstemming bereikt. Israël zou bereid zijn de Syrische soevereiniteit over de Golan-hoogvlakte te erkennen en zijn leger in zeven jaar tijds in fasen terug te trekken.

Syrië zou hebben toegestemd in een fasegewijze normalisering van diplomatieke en economische betrekkingen. Premier Jitschak Rabin zou de bekendmaking van het akkoord nog even willen uitstellen omdat hij vreest dat het Israëlische volk niet alles tegelijk kan verteren.

Volgens 'Ashark al-Awsat' is al binnen enkele weken een doorbraak te verwachten in het overleg tussen Israël en Libanon.

punt uit

• Financiering

De Tweede Kamer gaat aarzelend en onder strikte voorwaarden akkoord met private financiering van spoor, weg en tunnel. Een belangrijk meningsverschil tussen de Kamer en minister Maij (Verkeer) blijft echter hoe de private geldschieters terugbetaald moeten worden. Tijdens het debat hierover in de Tweede Kamer bleek dat een ruime kamermeerderheid vasthoudt aan het principe dat de gebruiker van weg of tunnel ter plekke moet betalen. Maij is het daarmee wel eens, maar sluit ook niet uit dat bepaalde investeringen in de infrastructuur terugbetaald zullen worden via een zogeheten 'spitsbijdrage'.

• Staatsloterij

De Staatsloterij gaat op 8 januari van start met een dagelijkse loterij. De hoofdprijs bedraagt veertigduizend gulden. Dat zegt althans een woordvoerster van de Staatsloterij. Staatssecretaris Kosto is tegen de dagelijkse loterij. De Staatsloterij, na de privatisering een particuliere stichting, stelt dat zij al beschikt over een vergunning voor de dagloterij.

• Opgepakt

De politie in Florida heeft twee zwarte jongens van 13 en 15 gearresteerd die verdacht worden van de moord op een Britse toerist. De man werd dinsdag in zijn wagen overvallen.

• Bo Gyi

RTL4 mag geen gebruik maken van opnamen die zijn gemaakt van het olifantje Bo Gyi in het Noorder Dierenpark in Emmen. Het betreft nog niet eerder vertoonde opnamen van de intensieve maar vergeefse pogingen die zijn gedaan om het leven van het olifantje te redden. Een en ander blijkt uit de uitspraak van de vice-president van de rechtbank in Amsterdam in het kort geding dat het dierenpark tegen RTL4 had aangespannen. Bo Gyi werd vanaf zijn geboorte tot enkele dagen voor zijn dood gevolgd door filmer Meindert Bontsema. Dat gebeurde met instemming van het dierenpark, maar onder de voorwaarde dat het beeldmateriaal alleen na uitdrukkelijke toestemming mocht worden vertoond.

• Zeeslag

Een patrouilleboot van de Belgische marine heeft woensdagmiddag voor de kust bij Oostende drie schoten voor de boeg gelost van de ARM 18, een vissersboot uit Arnemuiden. De ARM 18 probeerde tijdens een wilde achtervolging die ongeveer een uur duurde, verschillende keren het patrouillevaartuig Merksem te rammen. De ARM 18 ontkwam uiteindelijk.

• Verveling

Vijfentwintig kinderen en jongeren uit Nijmegen hebben uit verveling in de afgelopen tijd voor bijna een miljoen schade aan scholen in Nijmegen-oost door brandstichtingen en vernielingen aangericht, zo heeft de politie van die plaats bekendgemaakt.

• Bewaarster

Een bewaarster in het Huis van Bewaring Bergerhout in Alkmaar zou hebben aangeboden gedetineerden met uitbraakplannen te helpen. De vriendin van één van de zes mannen die vorige week donderdag ontsnapten uit het Huis van Bewaring, zegt daarover bij de politie een verklaring te hebben afgelegd. Volgens haar heeft de bewaarster serieus aan meerdere gevangenen haar medewerking aangeboden. De vrouw zou als 'slachtoffer' van een gijzeling of uitbraak hebben willen fungeren om daarna lange tijd van een Ziektewet-uitkering te kunnen profiteren.

Gaidar herbenoemd tot vice-premier • President kiest zijde Sjevernadze

Jeltsin tart tegenstanders

Van onze correspondent

OSKOU – De Russische sident Jeltsin heeft giste- zijn conservatieve tegen- ders getart met de verras- de benoeming van de icale hervormer Jegor Gai- tot eerste vice-premier. endien leek hij na een tele- gesprek met de Georgi- leider Sjevardnadze de rgische kant te kiezen in conflict met de Abchazi- opstandelingen in Geor- Deze ontwikkelingen zul- ongetwijfeld leiden tot een uwe hevige confrontatie het door conservatieven omineerde Russische par- ment.

sin bracht het opzienbarende uws over de (her)benoeming van dar tijdens een bezoek aan de rzjinski-divisie, een elite- een- d van het ministerie van Binnen- dse Zaken. Volgens Jeltsin bete- t de benoeming van Gaidar dat oplossing wordt gevonden voor conflict over de hervormings- s binnen het kabinet zelf.

de aankondiging dat eerste -premier en minister van Eco- ische Zaken Lobov een andere ctie krijgt, onderstreepte Jeltsin hij aan de kant van de hervor- s staat in de kabinetsruzie. Lo- gesteund door vice-premier kovets, poogt al maanden de atisering terug te draaien en dkope kredieten naar de staats- drijven te pompen.

ltsin riskeert met de benoeming Gaidar echter ook een conflict regeringsleider Tsjernomyrdin. ar, begin 1992 aangetreden als premier werd in december van jaar door het parlement wegge- nd als kandidaat-premier en ltsin zag zich toen gedwongen jernomyrdin als compromis-kan- daat naar voren te schuiven. jernomyrdin ontpopte zich als n gematigde conservatief, die in t conflict tussen Lobov en de her- ormers in de regering voorzichtig e kant van Lobov koos.

Tot de orde

ltsin had kennelijk na zijn tele- oongesprek 's morgens met Sje- ardnadze het ministerie van Bui- enlandse zaken opdracht gegven e Abchazische opstandelingen in eorgië tot de orde te roepen. Rus- sische troepen opereren in deze aan e Zwarte Zwee gelegen provincie ls toezichthouders op het bestand dat vorige maand werd overeenge- komen na een jaar van bloedige gevechten.

n een officiële verklaring van Mos- kou werd gisteren gesteld, dat de bchaziërs zich onmiddelijk moes- ten terugtrekken op de posities van voor het bestand. Weigering zou olitieke en economische conse- quenties' hebben.

e rebellen vochten zich gisteren en weg naar het Georgische hoofd- kwartier in de Abchazische hoofd- tad Soechoemi. Sjevardnadze be- sloot daarop naar Soechoemi af te reizen, om, zoals hij zei, 'desnoods met blote handen' de inwoners te helpen bij het verzet tegen de op- standelingen. Het was gisteravond echter niet bekend of de Georgische leider de belegerde stad ook heeft weten te bereiken.

• *Tijdens zijn bezoek aan de Dzjerzjinski-divisie, een elite- eenheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken inspecteerde Jeltsin gisteren een machinegeweer. Maar niet alleen tijdens dit bezoek toonde de Russische president zich krijgshaftig, met de herbenoeming van Gaidar lijkt hij de strijd aan te willen gaan met de conservatieve krachten in Rusland.* Foto: AP

Steun aan politieke partijen afgewezen

Pronk ziet niets in extra geld voor ANC

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het ANC hoeft niet te rekenen op directe financiële steun van de Nederlandse regering. Minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking zei dat gisteren tijdens een overleg met de Tweede Kamer over Zuid-Afrika. „Dat wijs ik af. Geld geven aan politieke partijen (of politieke partijen in wording) doen we nooit," aldus Pronk.

De fracties van CDA, VVD en D66 steunen Pronk. „Het politieke evenwicht in Zuid-Afrika is uiterst broos. Het is makkelijk te verstoren. We moeten neutraal zijn," aldus de Hoop Scheffer (CDA). Alleen de PvdA zou er geen moeite hebben als het ANC geld zou krijgen van Pronk. „We steunen het ANC omdat we willen dat ze veel kiezers achter zich krijgt," aldus Verspaget (PvdA). „Een democratische denkfout," noemde de VVD'er Weisglas die opvatting. Hij noemde het 'gevaarlijk en ondemocratisch' om het stemgedrag van Zuid-Afrikanen van uit Nederland te beïnvloeden.

Wel zou een Kamermeerderheid graag zien dat het ANC - en andere politieke partijen in Zuid-Afrika - geld krijgen om de kiezers voor te bereiden op de gang naar het stemhokje. Ruim 18 miljoen Zuidafrikanen hebben nog nooit gestemd, bijna de helft van hen is analfabeet. Maar ook in dat geval vindt Pronk het niet kies als de Nederlandse regering moet beoordelen welke politieke partijen in Zuid-Afrika in aanmerking komen en welke niet.

Daarom heeft Pronk geprobeerd een fonds op te richten onder de hoede van de Verenigde Naties of de EG. Dat is niet gelukt. „Er is geen animo," aldus Pronk.

De bewindsman hoopt nu dat Nederlandse politieke partijen geestverwante organisaties in Zuid-Afrika gaan steunen, zoals ze dat ook doen in Midden- en Oost Europa.

Meeste fracties bekritiseren politie-optreden

DEN HAAG – De Tweede Kamer heeft grote bezwaren tegen het politie-optreden tijdens de jongerendemonstratie op 8 mei in Den Haag. De woordvoerders van vrijwel alle fracties delen de ernstige kritiek van de Nationale Ombudsman, mr. Oosting, op het politiegeweld. De fracties vinden dat de politie niet genoeg is opgetreden tegen de echte raddraaiers. Daardoor zijn vele bonafide-demonstranten het slachtoffer geworden.

Dit is gisteravond gebleken tijdens een debat over het rapport van de Nationale Ombudsman. De fracties zijn er zeer over te spreken dat de gemeenteraad van Den Haag de conclusies en aanbevelingen van Oosting zo ruimhartig heeft overgenomen. Wel zal minister Dales nog met burgemeester Havermans van Den Haag een nader gesprek over deze zaak hebben, zo beloofde zij het PvdA-kamerlid Stoffelen.

Chronisch zieken krijgen meer tijd zich aan te melden

DEN HAAG – Staatssecretaris Wallage (Sociale Zaken) wil chronische zieken meer tijd geven om een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten. Dat heeft de staatssecretaris gisteren aan de Tweede Kamer laten weten.

Bij de discussie over de nieuwe wao afgelopen zomer in de Eerste Kamer, zegde Wallage een regeling voor chronisch zieken toe. De dreigen zich niet, of slechts tegen zeer hoge premies, te kunnen bijverzekeren tegen de korting op hun waouitkering. Wallage heeft inmiddels een wetsvoorstel gereed dat voorziet in een waarborgfonds, waar chronisch zieken tegen een 'maatschappelijk aanvaardbare premie' terecht kunnen.

Uitgangspunt daarbij was dat de chronisch zieken zich voor 1 oktober moesten melden bij een verzekeraar om deel te nemen in het waarborgfonds. Wallage schrijft nu dat hij die datum, in overleg met de verzekeraars en de pensioensfondsen, zal verschuiven. Daardoor is er meer mogelijkheid voor een goede voorlichtingscampagne, waar Wallage geld voor uittrekt.

Parimaribo moet IMF-recept alsnog slikken

Geldkraan blijft nog dicht voor Suriname

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Minister Pronk (Ontwikkelingssamenwerking) verwacht dat Suriname binnenkort met het IMF in zee gaat om de economie weer op poten te zetten. De minister zei dat gisteren in de Tweede Kamer. Zodra het IMF en de regering-Venetiaan het eens worden over een saneringsplan, draait Pronk de geldkraan voor Suriname weer open.

Die kraan draaide Pronk deze zomer gedeeltelijk dicht omdat Suriname de economie niet hervormde, zoals was afgesproken. Er worden bijvoorbeeld nog steeds geen belastingen geheven of invoerrechten geïnd. Wel worden er voortdurend bankbiljetten bijgedrukt. In zo'n situatie is financiële steun aan de regering weggegooid geld, vindt Pronk. De Tweede Kamer is het met hem eens.

De ontwikkelingshulp voor de ontwikkeling van het binnenland, de gezondheidszorg, de politie en het onderwijs gaat gewoon door. Voor projecthulp op de terreinen is ruim 500 miljoen beschikbaar.

Tot nu toe weigerde de regering-Venetiaan om het IMF in te schakelen, omdat het Internationaal Monetair Fonds bekend staat om zijn straffe economische programma's. Maar volgens Pronk zijn de voorstanders van het IMF-recept aan de winnende hand. „Ik heb mijn aanwijzingen," aldus Pronk.

Smeergeld

De minister kon de Tweede Kamer geen waterdichte garanties geven dat ontwikkelingsgelden niet zijn misbruikt als smeergeld. Pronk heeft al een aantal onderzoeken laten doen, maar de uitkomsten zijn tot nu toe dat er geen ontwikkelingshulp aan de strijkstok is blijven hangen. „Ik verwacht niet dat het nodig is, maar als ik andere gegevens op tafel zou krijgen breng ik de Kamer daar meteen van op de hoogte," aldus Pronk.

Invoegen is moeilijk voor Nederlandse automobilist

Van onze redactie binnenland

HEERLEN – Ook bij slecht weer, wegversmallingen of opafritten rijdt de Nederlander stug door. De ernstige ongevallen die gistermorgen gebeurden bij Amsterdam - 2 gewonden, 11 auto's en 1 motor bijna of geheel vernield, 38 kilometer file - zijn daarvan een 'goed' voorbeeld, vinden woordvoerders van de politie.

De ellende begon met een invoegmanoeuvre, zoals dat in officiële politietermen heet. Anders gezegd: een automobilist heeft hoogstwaarschijnlijk op het allerlaatste moment zijn wagen in de stroom geduwd. Dat gebeurde om omstreeks half negen, in de ochtendspits. Bovendien op een erg druk punt in het Nederlandse wegennet: daar waar twee rijbanen van de A1 (uit Amersfoort) en twee van de A10 (rondweg Amsterdam) bij elkaar komen.

De bewuste weggebruiker heeft zo goed als zeker te hard gereden en te weinig afstand bewaard. Een botsing was onvermijdelijk. Op de rijbanen voor het tegenliggende verkeer gebeurde luttele seconden later een ongeluk dat waarschijnlijk aan nieuwsgierigheid is te wijten.

„De meeste ongelukken op de snelwegen gebeuren doordat mensen niet of te laat remmen en te weinig afstand bewaren", bevestigt J. Decker van de dienst verkeersongevallenregistratie (Vor) in Heerlen. 'Remmen en afstand bewaren' wordt door de Vor gekenmerkt als een van de hoofdoorzaken van verkeersongevallen. In 1992 leidde deze verkeersfout tot 41.596 ongelukken, op een totaal aan botsingen van 289.285.

In 1989 hield het ministerie van Verkeer en Waterstaat een 'rits'-campagne, met tv-spots en videofilms. 'Ritsen' doen auto's als ze door omstandigheden zijn gedwongen in te voegen, bij voorbeeld bij wegwerkzaamheden. Het verkeer wordt via borden en aan- en uitflitsende pijlen er attent op gemaakt dat een rijstrook is afgesloten.

Maar ritsen, of weven, moet je wel kunnen. Richting aangeven naar de te gebruiken rijstrook is wel het minste. Voorwaarde is dat de anderen je er tussen laten. Belangrijkste is echter dat iedereen meespeelt. Maar op de Nederlandse wegen proberen velen als een gek nog een paar auto's 'te nemen' alvorens ze in de rij voegen. Niks geen 'heer in het verkeer', een campagne overigens die ook voor herhaling vatbaar lijkt.

De spitsrijders - de goeden - wegen ten opzichte van de vluchtstrook worden gebruikt, hoe brutaal sommigen tot aan de barrière doorrijden en dan de neus van hun statussymbool er in drukken. Wat het nut van de 'ritscampage' is geweest?. „Meneer, ik zou het werkelijk niet weten", aldus een woordvoerster van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

BERLIJN – De Duitse president Richard von Weizsäcker heeft eindelijk zijn zwijgen verbroken. Hij bekritiseerde de strijd om zijn opvolging en waarschuwde voor een 'partijpolitieke instrumentalisering' van deze vraag. Wijze woorden, alleen zullen ze niet meer helpen: het presidentschap is onderdeel geworden van de campagnes voor het superverkiezingsjaar 1994.

● *Steffen Heitmann*

● *Johannes Rau*

● *Hans-Dietrich Genscher*

Strijd over opvolging president Von Weizsäcker barst los

Kohl wil een 'ossie', Rau gokt en Genscher zwijgt

DOOR HANS HOOGENDIJK

Vast staat dat de sociaaldemocratische minister-president van Noord-rijn-Westfalen Johannes Rau kandidaat is. Zeker is ook dat de vroegere Oostduitse voorvechter van de mensenrechten Jens Reich een – uitzichtloze – poging doet en voor 99 procent zeker is de kandidatuur van de Oostduitse christen-democraat en minister van Justitie in de Vrijstaat Saksen, Steffen Heitmann. Voor een verrassende wending op het allerlaatste moment zou de liberale ex-minister van Buitenlandse Zaken Hans-Dietrich Genscher kunnen zorgen. Erg waarschijnlijk is dat niet, want de sluwe vos heeft dit keer te lang geaarzeld.

Oostduitser

Op 23 april volgend jaar zal de 'Bondsvergadering', een uit 1324 leden bestaande representatieve vertegenwoordiging van het Duitse politieke landschap, een keus moeten maken. Zoals het er nu naar uitziet, heeft de nog niet officieel genomineerde Heitmann de beste papieren en dat terwijl slechts vijf procent van de bevolking hem de meest geschikte kandidaat vindt. Maar Helmut Kohl heeft besloten dat een Oostduitser president moet worden en dus gebeurt dat. „Het is voor mij onaanvaardbaar dat de hoogste functies in dit land voor Westduitsers gereserveerd zouden zijn," zei Kohl op het CDU-congres in Berlijn.

Het opvallende is echter dat Kohl een – uiterst kleine – slag om de arm hield. Hij verklaarde dat de partij het voorstel van de afdeling Saksen om Heitmann kandidaat te stellen, 'met grote sympathie' had aangehoord. Heitmanns chef in Saksen, de CDU-minister-president prof. Kurt Biedenkopf, die had gezegd dat zijn minister niet erg geschikt was, omdat hij 'alleen een paar brokken Russisch spreekt en geen buitenlandse ervaring heeft', kreeg van Kohl een dreun op zijn geleerde hoofd. Kohl noemde dit soort opmerkingen 'simpelweg kleinzielig en huichelachtig, want iedereen weet hoe het met de reismogelijkheden was gesteld onder het communistische regime'.

Toch is Kohl nog niet helemaal zeker van zijn zaak en daarom presenteerde hij de onbekende kandidaat zeer voorzichtig. De eerste dag zat Heitmann als gast in de zaal, 's avonds nam Kohl hem demonstratief mee naar de 'Berliner Abend', dinsdag mocht Heitmann op het congrespodium zitten en de gedelegeerden in een paar zinnen bedanken voor hun sympathiebetuigingen. Kohl hield nauwkeurig in de gaten hoe het congres reageerde. Het applaus van de 1000 gedelegeerden viel niet tegen. Formeel moet Kohl voor zijn kandidaat nog toestemming hebben van de Beierse zusterpartij CSU en daarna dient er nog met de liberalen te worden gepraat. Verder staat zijn eigen partij allesbehalve gesloten achter Heitmann.

Deze heeft weliswaar niet gehuild met de communistische wolven in het bos, maar is toch ook niet zo'n verzetsheld geweest als de CDU-centrale wil doen geloven. De 49-jarige theoloog en jurist heeft alleen enig opzien gebaard door een paar [illegible] opmerkingen dat er in Duitsland niet te veel buitenlanders moeten komen. De ideale figuur voor de integratie van Oost- en West-Duitsland lijkt hij bepaald niet.

Verzoener

Naar de mening van velen is de Oostberlijnse theoloog en sociaaldemocraat Schröder dat wel. Hij staat in het Westen hoog aangeschreven en is in de ex-DDR als verzoener zeer welkom. De christendemocratische fractieleider Wolfgang Schäuble had zich voor hem sterk gemaakt, de sociaaldemocraten vonden het uiteraard prima en ook Von Weizsäcker wilde zich voor Schröder inzetten. Een kandidaat dus die op de steun van beide grote partijen kon rekenen en daardoor automatisch boven het dagelijkse politieke gekrakeel zou staan.

Maar Kohl vroeg om bedenktijd, waarna het hoofdstuk-Schröder kon worden gesloten, omdat anderen het initiatief namen en de sociaal-democraat Johannes Rau lanceerden. De man die van het 'verzoenen in plaats van scheiden' zijn levensvisie heeft gemaakt, ziet het hoogste ambt in het land als een kroon op zijn politieke carrière. Rau kan na het vooruit schuiven van Heitmann alleen maar hopen op anti-Kohlstemmen uit het liberale en CDU-kamp.

Halve 'ossie'

Een verhaal apart vormt de liberaal Genscher. Na zijn aftreden als minister van Buitenlandse Zaken heeft hij constant geroepen geen president te willen worden. Maar naarmate de tijd verstreek, werd zijn 'nee' steeds zachter. Dat is overigens niet verwonderlijk nu uit alle opinie-peilingen blijkt dat maar liefst 56 procent van de Duitsers hem de ideale president vindt. En is hij misschien een halve 'ossie'? Per slot van rekening is hij in Halle geboren, later naar het Westen gevlucht, maar ook in DDR-tijden elk jaar naar zijn geboorteplaats teruggekeerd.

Op het partijcongres van de CDU was echter te horen dat de oude rot het spel dit keer te hoog heeft gespeeld. Hij zou namelijk door de christen-democraten gevraagd willen worden en dat schijnt zelfs Kohl te ver te zijn gegaan. Anderen weten te melden dat Genscher te ziek is. Hoe het ook zij, alles duidt er dus op dat de Duitsers volgend jaar een onbeschreven blad als president krijgen, wiens enige verdienste is dat hij uit het Oosten komt.

● *In afwachting van betere tijden draait DSM de investeringskraan dicht.* Foto: DSM

Harde saneringen en concentraties chemie

Van onze redactie economie

DEN HAAG - Wereldwijde concentratie en harde saneringen om niet in de rode cijfers te komen. Dat is het beeld in de chemische industrie deze dagen. De Amerikaanse chemiereus Du Pont de Nemours schrapt 4500 banen, waarvan een aantal in Nederland. De Koninklijke Shell Groep kondigde eerder al saneringen aan in Pernis, Moerdijk en zelfs in het grote researchinstituut van de Groep in Amsterdam. Bij DSM en Akzo lopen al saneringsronden.

De chemie is na de Tweede Wereldoorlog uitgegroeid tot een van de belangrijkste industrietakken in Nederland, Shell Chemie behoort tot een van de giganten in de wereld, Akzo en DSM zijn in ieder geval middelgroot in de branche. Maar ook buitenlanders als Dow, Du Pont, GE Plastics, Hoechst, Duphar, ICI en Hydro Agri hebben belangrijke produktievestigingen in Nederland.

Hoeveel mensen er precies in deze sector werken hangt af van de definitie van wat onder chemie wordt verstaan. Het Centraal Bureau voor de Statistiek telt chemie, rubber en kunststof bij elkaar op en komt op 122.000 mensjaren in 1993. Dat is 2000 minder dan in 1992 en zelfs 4000 minder dan in 1991. Hoewel allerminst een arbeidsintensieve bedrijfstak, gaan zodoende problemen in de chemie nooit ongemerkt aan ons land voorbij.

Onderscheid moet overigens wel gemaakt worden voor het soort produkten dat een chemieconcern fabriceert. Hoe meer de activiteiten liggen op het terrein van basis- of bulkprodukten, hoe gevoeliger voor de conjunctuur en hoe eerder ook overcapaciteit en verscherpte prijsconcurrentie optreden. Voor meer gespecialiseerde half- en eindprodukten zijn de marges aanzienlijk groter en de problemen geringer. Chemische bedrijven die ook actief zijn in de farmacie (geneesmiddelen) hebben in deze sector te maken met totaal andere invloeden, zoals de volksgezondheid en politiek.

Globaal wordt dit onderscheid geïllustreerd door de drie belangrijkste Nederlandse spelers op dit terrein. Shell Chemie zit helemaal aan het begin van de keten: de chemische fabrieken staan vaak letterlijk naast de olieraffinaderijen. In het tweede kwartaal van dit jaar werd bij het concernonderdeel een verlies geleden van zo'n 400 miljoen gulden.

DSM zit een stapje verder in de produktieketen van de chemische sector, maar nog wel steeds in de bulkprodukten die als grondstof dienen voor plastics en dergelijke. Het voormalige staatsbedrijf bleef met een bedrijfsresultaat van f 2 miljoen in het tweede kwartaal maar net uit de rode cijfers. Maar dat plusje had net zo goed een minnetje kunnen zijn.

Bij Akzo tenslotte daalde het resultaat wel met f 100 miljoen, maar werd nog altijd f 275 miljoen verdiend. Voornamelijk in de farmacie-divisie, maar ook de divisies chemie, vezels en verf hielden het hoofd net boven water. Voor alle sectoren, die van de petrochemie en de bulksector voorop, is het wachten nu op het aantrekken van de economie.

Een nafta-kraker of polyethyleen-installatie bijvoorbeeld kan wel stilgelegd worden, maar dat kost doorgaans meer dan doorwerken met enig verlies. Dat maakt de chemie zo kwetsbaar voor een terugval van de economische groei, die vrijwel automatisch leidt tot overcapaciteit en daarmee dumpprijzen. Daar komt in een aantal sectoren nog eens de 'dump' uit Oosteuropa overheen, nu het ijzeren gordijn steeds verder openschuift.

In zo'n periode van malaise bezinnen de concerns zich bovendien op wat de kerntaken voor de toekomst zullen worden. Activiteiten die in optimistische periodes zijn gestart, maar bij nader inzien niet de gewenste schaalgrootte of rendement hebben geleverd, worden dan weer afgestoten. Shell is bezig de sector landbouwchemicaliën te verkopen, de oliemaatschappij Texaco verkoopt zelfs vrijwel alle chemische activiteiten, zo werd deze week bekendgemaakt.

Maar op korte termijn verandert dat weinig aan de totale capaciteit in de diverse sectoren in de wereld. Toch kan worden verwacht dat bij enige opleving van de economie de kostenreducties van de afgelopen tijd zich snel zullen vertalen in aanzienlijk betere resultaten. De Nederlandse concerns verwachten een dergelijke verbetering eigenlijk pas begin volgend jaar.

De koersen van de twee Nederlandse chemiefondsen DSM en Akzo op de Amsterdamse Beurs veerden begin deze week al wat op. Maar analisten in Amsterdam zien dit nog niet als een voorbode van betere tijden voor de resultaten in de chemie. De chemiefondsen waren de voorgaande weken wat achtergebleven bij de industriële gemiddelden en bovendien was er veel vraag naar uit het buitenland.

'Zelfs koning Hoesse[in] reageert niet op brie[f]'

Van onze correspondent

HEILOO, SAN FRANCISCO – Het lijkt een nagespeelde versie van het boek 'In een sluier gevangen', waarbij een Amerikaanse haar kind probeert terug te krijgen, dat 15 maanden geleden door haar Arabische 'ex' is gekidnapt naar zijn geboorteland. Maar voor Linda Molenaar is het harde werkelijkheid. In een laatste poging haar kind ooit terug te zien, wil ze een soort 'A-team' inschakelen: commando's die tegen betaling van 75.000 dollar haar kind willen terugkapen. Maar, dat geld heeft ze absoluut niet. Dus heeft haar zus Carina Ammeraal in Heiloo het Kareemfonds opgericht. Via een inzamelingsactie moet het benodigde geld bijeen worden gebracht.

Linda Molenaar uit Heiloo vertrok ruim zes jaar geleden als au-pair naar de Verenigde Staten. Daar ontmoette ze Mario, een Jordaniër met wie ze trouwde. Ze kregen een zoon: Kareem. Drie jaar lang was alles in het gezin koek en ei. Toch liep het huwelijk op de klippen. De rechter wees het kind toe aan de moeder. Onderling werd de afspraak gemaakt dat Kareem vier dagen per week bij zijn moeder bleef, en de rest van de week bij zijn vader. Linda moest werken om in haar levensonderhoud te kunnen voorzien.

Vader Mario nam een half jaar later de 3,5 jaar oude Kareem mee op vakantie. Ze gingen 'naar familie'. Linda wist niet dat de reis naar het Midden-Oosten voerde. Mario en Kareem kwamen niet terug. Mario's verdediging was dat hij dienstweigeraar was en daarom het land niet uitmocht. Pogingen om het kind via advocaten terug te krijgen, leidden tot niets.

„Het was een goed uitgedokterde kidnapping," zegt Carina Ammeraal, Linda's oudere zus. „Er was bijna geen foto van Kareem te vinden. Ze heeft er maar eentje. Vlak voor zijn vertrek heeft Mario alle foto's meegenomen. Zelfs de albums van Linda waren weg."

Een reis naar Jordanië was voor Linda onmogelijk. Niet alleen leek het haar gevaarlijk in Jordanië haar kind op te eisen. Maar ze verbleef illegaal in Amerika. Alleen haar ex-man had een 'green card', een verblijfsvergunning: zij niet. Als ze de VS eenmaal had verlaten, kon ze nooit meer terug. Mario's broer, die ook in de VS verbleef, beloofde Linda te bemiddelen.

Carina: „Op 7 juni zou hij met het kind terugkomen. Linda had de kamer van Kareem helemaal opnieuw ingericht. Nieuwe kleren voor hem gekocht, nieuwe schoenen. Hij was inmiddels al ruim een jaar ouder. De broer kwam inderdaad terug. Zonder Kareem. Die bleef in Jordanië. Linda schreef daarop zelfs een brief aan koning Hoessein. Antwoord bleef uit."

Ten einde raad nam Linda [con]tact op met de politie o[m een] opsporingsbevel uit te laten [gaan] voor haar man. Linda had [daar]mee verraden dat ze illeg[aal in] de VS verbleef. Met de p[olitie] maakte ze de deal dat ze [na] terugkeer van het zoontje [...] zou terugkeren naar Nede[rland]. Maar de politie kon niet [meer] doen dan een opsporingsb[evel] uit laten gaan.

Via luitenant Domingo va[n de] politie in haar woonplaats [...] een voorstad van San Fran[cisco] werd ze verwezen naar ee[n 'A-]team'. Volgens de politie w[as die] organisatie volledig betr[ouw]baar. Ze zouden wereldwi[jd] tientallen kinderen hebbe[n te]ruggehaald. De kans op he[t sla]gen van de operatie was n[...]tig procent. Het team volg[t het] kind een maand lang, om da[n] op het juiste moment het [kind] terug te halen. Het kan eige[nlijk] alleen misgaan als het kin[d op] het vliegveld gaat schreeu[wen] om zijn ouders. En daar zit [...] de kneep.

Heiloose doet alles om kind uit Jordan[ië] te krijgen

Carina: „Kareem spreekt nau[we]lijks Engels. Linda heeft h[em] een keertje aan de telefoon [ge]had. Hij vertelde haar dat [...] vader sliep. Verder ging het [ge]sprek niet. Hij reageerde z[elfs] niet op de naam van zijn be[ste] vriendje. Als ze nu eens wist h[oe] het met hem ging, zou ze [een] stuk geruster zijn. Maar het [...]chie zit daar met zijn vader [en] zijn blinde en dove opa."

Linda nam in de VS een twee[de] baan aan. „Ze is naast haar ba[an] 's avonds in een restaurant ga[an] werken om geld te verdien[en] voor het 'A-team'. Maar daar re[d] ze het bij lange na niet me[e]. Dus vroeg ze zus Carina in N[e]derland een inzamelingsactie [te] starten. Carina: „Natuurlijk w[il]de ik dat. Haar hele leven dra[ait] om Kareem."

Carina Ammeraal heeft e[en] bankrekening geopend waar[op] giften kunnen worden overg[e]maakt. Ook zijn er aanplakbilje[t]ten gemaakt, die in een aant[al] scholen in en om Heiloo worde[n] opgehangen. Die actie heeft [...] tot een aantal reacties geleid.

El Al-Boein[g] vervoerde oo[k] giftige stoffe[n]

AMSTERDAM – Burgemee[ster] Van Thijn van Amsterdam vind[t het] 'niet sjiek' dat de Rijksluchtv[aart]dienst en/of de luchthaven Schi[phol] op de avond van de Bijlmerr[amp] mogelijk belangrijke inform[atie] hebben verzwegen. Enkele ure[n na] het neerstorten van het El Al-vl[ieg]tuig werd meegedeeld dat er [geen] gevaarlijke stoffen aan boord [wa]ren. Uit de paklijst die pas nu i[n] volle publiciteit is gekomen, b[lijkt] volgens sommigen het tegende[el]. Volgens Van Thijn kreeg het [...] leidscentrum ruim drie uur na [het] neerstorten van de Boeing te h[oren] dat de lading geen gevaar zou o[ple]veren voor de volksgezondheid. Ook in de dagen na de ramp w[erd] erop gewezen dat de lading vo[oral] bestond uit cosmetica en compu[ter]onderdelen. De paklijst verm[eldt] echter tal van chemische stof[fen] die apart of in combinatie moge[lijk] wel een gevaar opleverden voor [de] gezondheid van bij voorbeeld [red]dingswerkers en brandweerlied[en]. Volgens Van Thijn is het overig[ens] maar de vraag of er anders zou [zijn] gehandeld als de betrokken in[for]matie op dat moment wel besch[ik]baar was geweest. De burgemees[ter] wacht ook in dit verband met toe[ne]mend ongeduld op het onderzoe[ks]rapport van de RLD naar de o[or]zaak van de ramp. Dit rapport [zal] over een maand worden behand[eld] door de Raad voor de Luchtva[art]. Het onderzoek heeft volgens V[an] Thijn 'waanzinnig lang' geduurd. Volgens de Rijksluchtvaartdie[nst] (RLD) had de El Al-Boeing geen [ex]treem giftige stoffen aan boord. [Er] is geen sprake van dat de dienst [of] andere autoriteiten de aard van [de] lading hebben verzwegen. Een [ge]detailleerde paklijst ligt al sinds [...] voor iedereen ter inzage, aldus [een] RLD-woordvoerder. Deze lijst [be]vat onder meer verfstoffen, tolue[en], nitrocellulose, lijmstoffen en na[...]. Totaal gaat het om enkele tonn[en]. Maar de grootste verontreinig[ing] komt van de brandstof van [het] vliegtuig: 80 ton kerosine die n[og] vóór de crash is geloosd.

Horeca somber over omzet

DEN HAAG – De horeca-ondernemers in Nederland zijn somber over de omzetten dit en het volgende jaar. De eerste zeven maanden van 1993 is de omzet met 1,5 procent gedaald. Voor 1994 wordt nu al rekening gehouden met een omzetdaling van eveneens 1,5 procent. Pas in 1995 wordt een groei voorzien. „Het Centraal Planbureau heeft voor volgend jaar een lichte en voor 1995 een sterke groei voorspeld. Ik denk dat er voor ons in '94 een matig jaar inzit," aldus Horeca Nederland-voorzitter G. van der Veen.

De negatieve ontwikkeling is volgens Van der Veen het gevolg van ondermeer de stagnatie van de partculiere consumptie, het tegenvallende inkomende toerisme en verminderd zakelijk bezoek aan ons land. Het buitenlandse bezoek aan ons land heeft vooral gevolgen voor de hotelsector. Deze maakt slechte tijden door met een omzetdaling van 8,5 procent. In Amsterdam is de situatie volgens Horeca Nederland helemaal slecht. De 4-sterrenhotels noteerden omzetverliezen van 18 procent, de 5-sterrenhotels van 21 procent.

Voorzitter Van der Veen noemt de situatie in de hotelsector 'alarmerend'. Voor volgend jaar verwacht hij geen echte verbetering. „Het ontbreekt in 1994 weer aan een aansprekend evenement. Ook de harde gulden werkt belemmerend voor het inkomend toerisme. Nederland wordt dan te duur." Ook denkt Van der Veen dat meer Nederlanders volgend jaar zullen besluiten hun vakantie in het buitenland door te brengen, gezien het slechte weer deze zomer.

Zestig procent van de werkende vrouwen werkt parttime

Nederland koploper in deeltijdwerk vrouwen

Van onze redactie economie

UTRECHT – Nederland is onderhand Europees koploper op het gebied van part-time werk voor vrouwen. Maar die eretitel is pas de laatste tientallen jaren verdiend, benadrukt de Utrechtse econome Janneke Plantenga. Tot en met de jaren zestig hebben welvaart en een verzuilde maatschappelijke structuur ervoor gezorgd dat in Nederland bij voorbeeld beduidend minder vrouwen buitenshuis werkten dan in Duitsland.

Plantenga promoveerde gisteren aan de Groningse universiteit op het onderzoek waaruit dit blijkt. Haar bleek dat in 1990 ongeveer 60 procent van de werkende vrouwen in Nederland in deeltijd werkte, tegen 35 procent in Duitsland.

Plantenga vroeg zich af hoe de verhoudingen van buitenshuis werkende vrouwen vroeger lagen en vooral hoe die tot stand waren gekomen.

Want voor de Tweede Wereldoorlog nam ongeveer 45 procent van de vrouwen in Duitsland boven de 14 jaar deel aan arbeid buitenshuis, terwijl dat percentage in Nederland op 25 procent lag.

Het aandeel gehuwde werkende vrouwen was helemaal laag: 10 procent in Nederland tegenover 30 procent in Duitsland. „Deze verschillen bleven bestaan tot de jaren zestig," aldus Plantenga. „Toen kwam er met name in Nederland een toename van het aantal gehuwde werkende vrouwen."

„Men zei altijd dat in Nederland alles anders was door de dominees en pastoors. Maar uit mijn onderzoek is gebleken dat deze veronderstelling niet klopt wat betreft de gebrekkige deelname van vrouwen aan arbeid buitenshuis. In Duitsland had men hetzelfde ideaal als in Nederland, namelijk dat de man buitenshuis moest werken en de vrouw binnenshuis. De voorzieningen voor kinderopvang en het fiscale klimaat waren in Duitsland voor gehuwde werkende vrouwen niet beter dan hier."

Plantenga stuitte tijdens haar onderzoek op het feit dat de arbeidsproduktiviteit in Nederland hoger lag dan in Duitsland. „Een hogere produktiviteit betekent meestal: een hoger inkomen. Nederlanders konden het zich dus gewoon beter veroorloven vrouwen thuis te houden," concludeert ze.

Dat de percentages buitenshuis werkende vrouwen in beide landen inmiddels gelijk zijn getrokken, komt volgens de onderzoekster onder meer door veranderde arbeidsmarkt-structuren: er zijn meer deeltijdbanen en banen voor vrouwen toegankelijk.

Reorganisatie KLM cityhopper kost 35 banen

HAARLEM – De KLM maakt een einde aan de zelfstandigheid van haar dochtermaatschappij KLM Cityhopper. Alle activiteiten op commercieel gebied, de dienstregeling, de lijnexploitatie en de indeling van de vloot en bemanningen komen onder verantwoordelijkheid van de KLM.

Daarmee wil de KLM de Europese vluchten van KLM Cityhopper beter afstemmen op het eigen Europese routenet. De reorganisatie van KLM Cityhopper zal vermoedelijk rond de 35 arbeidsplaatsen gaan kosten. Een woordvoerder van de KLM bevestigt dat de reorganisatie met banenverlies gepaard gaat. Hij wil geen getallen noemen totdat de ondernemingsraad advies heeft uitgebracht.

Het personeel van KLM Cityhopper behoudt een eigen cao. De maatschappij vervoerde vorig jaar 1 miljoen passagiers tussen dertig steden in twaalf Europese landen. Er werken 508 mensen bij KLM Cityhopper.

Voor de wind

● *In een rij van bijna zes kilometer staan 40 windmolens van ieder 250 kilowatt opgesteld langs de Oostpolderzeedijk in het Groningse Eemshavengebied. Het Windpark Eemshaven, dat vandaag officieel wordt geopend, behoort met een vermogen van tien megawatt tot de grootste van Europa. De molens zullen naar verwachting per jaar ongeveer 22 miljoen kWh stroom gaan leveren. Die hoeveelheid is goed voor ongeveer 7500 huishoudens.* Foto: ANP

Olieprijs op laag niveau

ROTTERDAM – De prijzen van ruwe olie zijn sinds het voorjaar van 1990 niet meer zo laag geweest. Uit gegevens van de organisatie van olie-exporterende landen Opec blijkt dat de gemiddelde prijs, opgemaakt aan de hand van zeven soorten ruwe olie in de wereld, afgelopen week 15,18 dollar per vat van 159 liter bedroeg.

Sinds het voorjaar zijn de prijzen (in dollars) gestaag aan het dalen. Volgens een woordvoerder van Shell is daarvoor niet een exacte oorzaak aan te geven. Prijsdalingen en -stijgingen zijn vaak gebaseerd op talloze politieke en economische factoren die invloed hebben op de vrije handel van olie.

Als de handel denkt dat op termijn een tekort dreigt, dan lopen de prijzen op. In tijden van politieke ontspanning – zoals nu bijvoorbeeld in het Midden Oosten door het akkoord tussen Israël en de PLO – dalen de olieprijzen. Zo deed enkele weken terug het bericht de ronde dat Irak weer op de oliemarkt zou mogen komen. Dat had direct tot gevolg dat op de vrije oliemarkten de prijzen daalden.

Westduitse economie stabiliseert terwijl Oostduitse groeit

FRANKFURT – De Westduitse economie heeft zich weliswaar gestabiliseerd, maar een echt herstel is er nog niet te zien, zo schrijft de Bundesbank in haar septemberrapport. Vooral de werkgelegenheid blijft een groot probleem. Uitzondering zijn de vijf nieuwe deelstaten. Daar laat de economie een opwaartse trend zien.

Vooral de verwerkende industrie in de voormalige Oostduitse republiek laat een sterk herstel zien. „Waarschijnlijk hebben de Oostduitse bedrijven bij de omwenteling van hun produktie een duidelijke vooruitgang geboekt, waardoor de consumenten in de vijf nieuwe deelstaten weer produkten kopen," aldus de Bundesbank. Het aantal opdrachten in de voormalige DDR is in het tweede kwartaal met ruim negen procent gestegen, terwijl de produktie zelfs met 13,5 procent omhoog ging.

De Westduitse stabilisatie kan doorbroken worden als de bedrijven meer zouden investeren. In de 'oude' Bondsrepubliek is de investeringsbereidheid gering door lagere winsten en onderbezetting. In het tweede kwartaal van dit jaar daalden de investeringen zelfs met twaalf procent. De Bundesbank waarschuwt voor het verder aantrekken van allerlei tarieven. „Als duidelijk is dat de verhoging van de belastingen beperkt blijft, kan dat de investeringsaarzeling opheffen," zo schrijft de Bundesbank.

Het aantrekken van de export zorgt voor enig optimisme. Verder is er aan de val van de binnenlandse orderontvangst in het westelijk deel van de Bondsrepubliek een eind gekomen.

De hervorming van de Oostduitse samenleving heeft in ieder geval het begrotingstekort van de Duitse regering vergroot. Dit jaar rekent de Bundesbank op een tekort van 230 miljard mark, ofwel 7,5 procent van het bruto binnenlands produkt.

Zonder de leningen aan de Treuhand en verschillende staatsbedrijven bedraagt het ontbrekende bedrag voor Bonn 160 miljard mark, ofwel 5 procent van het bbp. Volgens de bank is dat tekort in vergelijking met andere landen niet abnormaal hoog. Het begrotingstekort van de Verenigde Staten is net zo hoog als die van de Duitse regering. De tekorten van de regeringen in Frankrijk en Italië zijn zelfs hoger.

Werkgelegenheid bij Daf Trucks nog onduidelijk

EINDHOVEN – President-directeur C.Baan van Daf Trucks in Eindhoven weet nog niet of de onlangs aangekondigde verdergaande kostenreductie en efficiencyverbetering gevolgen zullen hebben voor de werkgelegenheid. Hij zei dit gisteren tijdens een ontvangst van klanten en dealers.

Bij de presentatie van de eerste resultaten eind augustus kondigde Daf al aan dat de kosten verder moeten worden gedrukt en de produktiviteit verhoogd. „Dat is niet iets nieuws. Met dat proces zijn we voortdurend bezig," aldus Baan.

Alle afdelingen van de Eindhovense vrachtwagenproducent moeten voor eind september aangeven welke bezuinigingen nog mogelijk zijn. Wat dat gaat opleveren is volgens Baan niet duidelijk. Hij verwacht dat de voorstellen in de loop van oktober kunnen uitmonden in een plan van aanpak.

Bestuurder G. van Os van de Unie BLHP heeft eerder laten weten rekening te houden met een verdere inkrimping van de staf en het kantoorpersoneel. Aan de lonen van de individuele werknemers valt volgens hem niet meer te sleutelen. Bij Daf werken in Nederland en Belgie nog 3500 mensen.

munt uit

● Heineken

Heineken is via Asia Pacific Breweries (APB) betrokken bij de bouw van een nieuwe bierbrouwerij in Thailand. APB, een samenwerkingsverband tussen Heineken en Fraser & Neave in Singapore, heeft een belang van 35 procent in het Thaise project. De nieuwe brouwerij heeft een licentie voor een produktie van een miljoen hectoliter bier per jaar.

● 'Koffieprijs'

Een koffiezetapparaat voor groot-verbruik is de prijs die de Venlose Wereldwinkel gistermiddag kreeg voor haar vele inspanningen om Max Havelaarkoffie te promoten. De prijs werd uitgereikt tijdens het symposium 'Twintig jaar zuivere koffie' in Rotterdam. De Limburgse Wereldwinkel wist de gemeente van Venlo zover te krijgen op al haar kantoren en diensten 'koffie zonder bijsmaak' te schenken.

● Benzine

Benzine wordt zaterdag één cent per liter goedkoper. De meest voorkomende literprijzen aan de zelfbedieningspomp worden 182 cent voor super plus loodvrij, 176 cent voor Euro loodvrij en 193 cent voor superbenzine.

● Overname

Houdstermaatschappij Paes bv in Maastricht neemt binnenkort Van Hasselt's Baggermaatschappij bv in Ohé en Laak over. Dat heeft Paes bekend gemaakt. Van Hasselt behoort tot Van Uden's Scheepvaart- en Agentuurmaatschappij in Rotterdam. De bedrijfsactiviteiten van Paes en Van Hasselt bestaan in overwegende mate uit de winning van opperfvlakte delfstoffen.

● AZL Beheer

De omzet van AZL Beheer in Heerlen is in 1992 toegenomen van 24,5 miljoen gulden naar 28,8 miljoen. En ook het bedrijfsresultaat, dat over dat jaar ruim 1,1 miljoen bedraagt, verbeterde. Het totale ondernemingsresultaat bedraagt na belasting 7,4 miljoen gulden hetgeen een stijging van 11 procent inhoudt ten opzichte van 1991.

beurs

Dollar-beurs

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs heeft zich gisteren enigszins wetel te herstellen van de klap op woensdag. Hoewel de handel niet veel om het lijf had, trokken de meeste fondsen aan. De CBS-stemmingsindex pakte 1,20 punt terug op 123,60, terwijl de EOE-index 2,03 punt hoger eindigde op 345,53. 's Ochtends was de stemming nog ongeanimeerd. Het gros van de actieve waarden opende 'een tikkeltje' hoger. Handelaren spraken van 'een technische reactie na de dip van woensdag'. Ofwel: de meeste transacties kwamen voor rekening van de professie (handelaren en commissionairs). Institutionele beleggers en particulieren lieten het vooralsnog afweten.

Halverwege de middagsessie keerde het tij. De daling van het Amerikaanse handelstekort in juli gaf de koers van de dollar een duw omhoog, waardoor de 'greenback' uiteindelijk het verlies van woensdag - twee cent - geheel goedmaakte. Uiteindelijk werd er voor f 2,1 miljard in effecten omgezet, waarvan f 753 miljoen in aandelen.

Het waren voornamelijk dollargevoelige waarden die de weg omhoog zochten. Zo verbeterde Fokker zich negen dubbeltjes op f 19,30, een sprong met bijna vijf procent. Hoogovens zat een daalder in de lift op f 44, terwijl Océ-Van der Grinten f 1,60 toevoegde op f 54,50. Ook gevraagd werd Ahold, dat een verhuizing naar het grote bord van de Newyorkse effectenbeurs gepaard laat gaan met een aandelensplitsing. De grootgrutter werd f 1,60 duurder op f 88,60.

Bij de internationals waren KLM en Koninklijke Olie favoriet. 'Klemmen' kregen er zestig cent bij op f 36, „Olies" f 1,70 op f 179,70. Olie was bovendien wederom onbetwist het meest verhandelde fonds met een omzet van f 144 miljoen.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	63,70	63,60d
ABN Amro A.in F.	87,10	87,00
ABN Amro L.Gr.F.	176,70	176,80
ABN Amro Obl.Gr.f.	202,60	202,60
Aegon	87,50	87,80
Ahold	87,00	88,60
Akzo	170,70	170,60
Alrenta	253,60	253,60
Amev cert.	70,20	71,10
Bols Wes. c.	40,50	40,60
CSM cert.	62,60	62,40
Dordtsche Petr.	166,00	166,80
DSM	93,00	92,70
Elsevier	137,90	138,10
Fokker cert.	18,40	19,30
Gist-Broc. cert.	45,90	45,60
Heineken	183,80	183,90
Heineken Hold.	163,70	163,50
Hoogovens nrc	42,50	44,00
Hunter Douglas	63,20	64,10
Int.Ned.Gr. c.	72,80	72,70
KLM	35,40	36,00
Kon. KNP BT	34,00	35,00
Kon. Olie	178,00	179,70
Nedlloyd	42,20	43,20
Océ-v.d.Gr.	52,90	54,50
Pakhoed cert.	43,30	42,70
Philips	34,20	34,30
Polygram	63,50	63,00
Postb.Beleggf.	62,60	62,60
RG Florente F.	128,70	128,50
Robeco	112,10	112,30
Rodamco	57,50	57,70
Rolinco	111,10	110,30
Rorento	93,00	92,80
Stork	35,90	36,30
Unilever cert.	194,00	194,60
Van Ommeren nrc	37,10	37,30
Ver.Bezit VNU	129,60	130,80
Wolters-Kluwer	96,50	97,70

Avondkoersen Amsterdam

Akzo 70,60 (170,60)
Kon.Olie 178,70-179,50 (179,70)
Philips 34,30-34,40 (34,30)
Unilever 194,60 (194,60)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	51,00b	51,50
ABN AmroHld.prf.	6,68	6,68
ACF-Holding c.	48,10	47,80
Ahrend Groep c.	95,80	95,50
Asd Options Tr.	11,70	11,70
Asd. Rubber	2,30	2,35
Ant. Verff.	380,00	–
Atag Hold. cert	128,20	127,70
Athlon Groep	59,00	57,50
Athlon Groep nrc	56,50	56,50
Aut.Ind.R'dam	71,00	74,00
BAM Groep	103,50	102,50
Batenburg	134,50	134,50
Beers	115,50	115,00a
Begemann Groep	41,70	41,20
Belindo	305,00	305,00
Blydenst.-Will.	28,50	28,50
Boer Boekh. Kon.	24,00	23,90
Boer De Winkelb.	70,20	69,70
Borsumy Wehry	105,50	105,50
Boskalis c	38,30	38,90
Braat Beheer	27,20	27,10
Breevast	10,50	10,50
Burgman-Heybroek	1260,00b	1300,00
Calvé-Delft pref	835,00	840,00
Calvé-Delft cert	1250,00	1250,00
Cindu Intern.	98,00a	90,00a
Claimindo	299,00	299,00
Content Beheer	22,70	22,70
Credit LBN	28,50	28,50
Crown v.G. cert.	129,00	129,20
CSM	64,20	62,80
Delft Instrum.	16,70	17,00
Dorp-Groep	34,50	34,20
Draka Holding	31,20	31,40
Econosto	21,20	21,50
EMBA	186,00	–
Eriks Holding	83,50	83,50
Flexovit Int.	52,50	52,50
Frans Maas cert.	42,20	41,00
Fugro McClelland	35,70	35,80
Gamma Holding	91,20	90,80
Gamma pref.	6,10	6,10
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	37,60	37,60
Geveke	27,10	27,00
Giessen-de N.	245,00	245,00
Goudsmit	28,50	28,50a
Grolsch cert.	39,60	39,50
GTI-Holding	157,00	157,50
Hagemeyer	109,00	108,00
HAL Trust B	14,60	–
HAL Trust Unit	14,70	14,60
HBG	264,00	264,50
Hes Beheer c	18,90	18,90
Hoek's Mach.	71,80	71,80
Holl.Sea S.	0,21	0,20
Holl. Ind. Mij	42,00	42,00
Hoop Eff.bank	9,60	9,60
Hunter D.pref.	2,00f	–
IHC Caland	38,00	37,50
Internat.Muell.	69,00	69,50
Int.Ned.Groep	8,12	8,11
Kas-Associatie	54,80	54,30
Kempen & Co	11,10	11,20
Klene Holding	83,60	83,60
Kondor Wessels	38,70	38,00
KBB	100,50	101,50
Kon. Sphinx	50,70	50,70e
Koppelpoort	388,00	385,00
Krasnapolsky	165,00	165,00
Landré & Gl.	44,00	44,00
Macintosh	49,40	49,50
Maxwell Petr.	147,50	146,50
Moeara Enim	1449,00	1459,00
M.Enim OB-cert.	18900,00	18900,00
Moolen Holding	31,30	31,40
Mulder Boskoop	44,90	–
Multihouse	2,40	2,40
Naeff	405,00a	–
NAGRON	69,90	69,50
Nat. Inv. Bank	94,90	95,00
NBM-Amstelland	11,80	11,90
NEDAP	49,20	49,30
Nedcon Groep	60,20	58,00
NKF Holding	142,00	137,00
Ned.Part.Mij	49,00	49,00
Ned.Springst.	5100,00	5100,00
Norit	16,80	17,30
Nutricia GB	132,00	132,70
Nutricia VB	138,00	138,20
Nijv.-Ten Cate	84,50	83,90
OPG cert.	43,00	43,00
Orco Bank cert.	86,70	86,70
OTRA	270,00	269,50
Pirelli Tyre	13,10e	13,80
Polynorm	122,00	122,30
Porc. Fles	27,00	28,70
Randstad	51,20	51,30
Reesink	87,50	87,70
Samas Groep	39,50	39,80
Sarakreek	13,80	13,80
Schuitema	1620,00	1620,00
Schuttersveld	38,50	39,00
Smit Intern.	33,00	32,50
St.Bankiers c.	14,90	14,90
Stad Rotterdam c	40,20	40,10
Telegraaf De	118,50	118,50
Textielgr.Twente	74,00	74,00
Tulip Computers	14,90	14,80
Tw.Kabel Holding	185,00	186,00
Ubbink	82,50	82,00
Union	39,50	39,50
Vereenigde Glas	527,00	490,00a
Volker Stevin	67,50	67,50
Volmac	20,70	21,60
Vredestein	12,30	12,20
Wegener	89,00	89,00
West Invest F.	10,00	10,00
West Inv.F. wb	74,00b	76,00b
Wolters Kluwer	388,00	385,00
Wyers	20,70	20,70

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	91,10	90,20
ABN Amro Amer.F.	74,00	72,90
ABN Amro Eur. F.	79,50	77,80
ABN Amro Far EF.	70,10	69,20
ABN Amro Neth.F.	102,20	100,90
ABN Amro rent.div	163,30	163,30
Aegon Aandelenf.	41,80	41,40
Aegon Spaarplus	5,20e	5,20b
Aldollar BF $	31,80	31,70
Alg.Fondsenbez.	245,50	242,50
Alliance Fund	9,90	9,90
Amvabel	106,80	106,70
Asian Cap.F.$	54,50	54,20
Asian Tigers F.	87,30	86,90
Asian Select. F.	84,50	84,00
Austro Hung. F.	6,00	6,00
Beleg.f. Ned.	75,60	74,50
Bemco RentSel.	62,00	–
Bever Holding	3,10	3,20
CLN Obl. Div. F.	119,20	119,20
CLN Obl.Waardef.	130,80	130,80
Delta Lloyd Inv.	31,80	31,80
DP America Gr.F.	36,90	36,90
EGF Investm.	143,00	143,00
EMF Rentefonds	85,50	85,60
Eng-Holl.Bel.T1	10,50b	10,50b
Envir.Growth F.	44,40	44,40
Esmeralda part.	38,30	37,80
Eur.Ass. Trust	8,00	8,00
EMS Growth Fund	105,10	105,10
EMS Income Fund	99,40	99,70
EMS Offsh. Fund	105,00	105,00
EOE Index Fnd	380,00	375,00
Euro Growth Fund	54,50	54,50
Euro Spain Fund	8,00	8,00
Far East Sel.F.	76,00	76,00
Gim Global	65,40	65,50
Groeigarant	1,52	1,52
Holland Fund	80,50	81,00
Holl. Eur. Fund	57,20	56,80
Holl. Obl.Fonds	143,00	143,00
Holl. Pac. Fund	126,00	125,00
Holl. Sel.Fonds	98,10	97,20
ING Bnk Dutch Fnd	54,80	54,50
ING Bnk Geldm.Fnd	58,37	58,37
ING Bnk Glob.Fund	52,50	51,90
ING Bnk Oblig.Fnd	37,90	37,90
ING Bnk Spaard.F.	104,47	104,49
ING Bnk Rentegr.F	134,50	134,50
ING Bnk Vastg.Fnd	30,50	30,50
Innovest	66,50	66,20
Interbonds	531,00	531,00
Intereffekt 500	28,50	27,50
Intereffekt wt	60,00	58,00a
Investa part.	76,80	76,50
IS Himal.Fund $	11,30	–
Jade Fonds	196,00	194,60
Japan Fund	21,80	20,80
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr. $	10,00	9,30a
Leveraged Cap	62,50	63,20
Liquirent	52,75	52,75
Mal.Capital F.$	13,00	13,00
Mees Obl.Div.F.	126,60	126,10
Mexico Income F.	24,80	24,30
Mondibel	81,30	81,10
Nat.Res.Fund	69,30	68,70
Nedufo A	150,50	–
Nedufo B	151,00	–
Nevas	65,10	–
Nevas 17 cumpref.	61,30	–
New Asia Fund	8,30	8,50b
Nomura Warr. F.	0,21	0,18
Obam, Belegg.	297,00	296,90
OAMF Rentefonds	16,10	16,10
Orange Fund	23,30	23,20
Pac.Dimensions	97,90	96,70
Pac.Prop.Sec.F.	34,70	34,50
Pierson Rente	128,20	128,20
Postb.Aand.f.	55,90	55,70
Postb.Obl.f.	54,30	54,30
Postb.Verm.gr.f.	62,50	62,50
Rentalent Bel.	170,40	170,40
Rentotaal NV	40,00	39,90
RG America F.	125,00	124,50
RG Divirent F.	55,40	55,30
RG Europe F.	119,60	118,20
RG Nettorente F.	101,60	101,60
RG Pacific F.	119,50	119,50
RG SP Groen	63,40	63,30
RG SP Blauw	62,60	62,50
RG SP Geel	59,90	59,60
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	93,00	–
Schrod.Int.Pr.F	29,80	30,00
Sci/Tech $	14,00	14,00
Suez Liq.Grf.	194,50	194,50
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	248,00	242,00
Trans Eur.Fund	84,00	82,90
Transpac.F.	360,00	359,00
Uni-Invest	21,70	21,70
Unico Inv.Fund	82,00	82,00
Unifonds DM	31,70	31,70
Vaste Waard.Ned	56,50	56,50
Vast Ned	114,60	114,90
VIB NV	58,00	57,70
VSB Mix Fund	58,50	58,40
VSB Obl.Gr.f.	112,50	112,50
VSB Rente Fonds	113,00	113,00
WBO Intern.	74,50	74,00
Wereldhave NV	106,00	106,00
Yen Value Fund	90,00	90,00
ZOM Florida F.$	30,50	–
Zonnespectrum	9,65	9,70

Parallelmarkt

Alanheri	28,00	28,00
ABF	119,50	119,50
ASN Aandelenf.	52,10	51,80
Austria Global	1137,00	1137,00
Besouw Hold.	30,50	30,50
Biogrond Belegg.	10,50	10,50
Comm.Argeus F.	97,10	96,90
Comm.Benacus F.	97,80	97,60
Comm.Cea F.	98,80	98,80
De Drie Electr.	13,90	13,50
Delta Ll.Dollarf.	63,00	62,50
Delta Lloyd ECU	60,90	60,80
Delta Lloyd Mix	70,00	69,50
Delta Lloyd Rent	64,60	64,50
Dico Intern.	63,00	63,00
DOCdata	2,20	2,40
Ehco-KLM Kleding	31,90	31,90
E&L Belegg.1	80,30	79,00
E&L Belegg.2	83,20	82,40
E&L Belegg.3	114,00	114,00
E&L Belegg.4	85,20	84,70
E&L Kap.Rente F.	118,60	118,50
German City Est.	30,50	30,70
Gouda Vuurvast	52,90	52,90
Helvoet Holding	27,40	27,40
Inter/View Eur.	3,70	3,80e
Kühne+Heitz	33,30	32,50
Management Share	2,10	2,30
Neways	5,80	5,80
Ohra Aand.F.	60,40	59,50
Ohra Liq.GrF.	52,60	52,60
Ohra Obl.Df.	58,70	58,60
Ohra Obl.Grf	55,80	55,70
Ohra Onr.G.F.	66,30	65,70
Ohra Totaal F.	59,30	58,90
Pan Pac. Winkel	6,30	6,00a
P & C Groep	93,80	93,80
Pie Medical	3,10	3,00
Pitcher	42,30	41,50
Satcom Hold.	24,60	24,60
Simac Techniek	10,80	10,80
Suez Gr.Fund	52,30	51,70
VHS Onr. Mij	3,60	3,60
Welna	38,80	38,80
Wereldhave	4,30	–
Wolff	65,50	65,50

Parallel top-15

Artu Biologicals	5,60	5,70
Bergh. Pap.	37,30	37,50
Free Record	21,30	21,30
Gelderse Pap.	50,00	50,00
Groenendijk	28,30	28,30
Grontmij	51,10	51,30
Holland Col.	48,90	49,00
LCI Comput.Gr.	1,80	1,80
Melle, van nrc	61,00	60,70
Nedschroef	56,30	56,30
Ordina Beheer	14,50	14,50
Sligro Beheer	72,30	72,30
Vilenzo	36,50	36,50
Welna	38,80	38,80
Weweler	24,90	24,60

Wall Street

	15/09	16/09
allied signal	72¼	73¼
amer.brands	33⅛	32⅞
amer.tel.tel	60	58⅞
amoco corp	57½	57
asarco inc.	18¼	18¼
bethl. steel	13½	13⅝
boeing co	40	39⅞
can.pacific	15⅝	15¾
chevron	91½	91⅞
chiquita	12¼	12¼
chrysler	45⅜	45
citicorp	36	35⅝
cons.edison	37¼	37½
digit.equipm.	38¼	38⅜
dupont nemours	49¼	48⅜
eastman kodak	61⅞	61⅞
exxon corp	66¼	65½
ford motor	54¾	54½
gen. electric	98⅛	98⅛
gen. motors	47¼	47
goodyear	44½	45½
hewlett-pack.	68¾	67¾
int. bus.mach.	43⅝	43½
int. tel.tel.	93½	93¼
klm airlines	20⅛	20
mcdonnell	89⅜	88⅝
merck co.	32	31½
mobil oil	78⅜	77⅛
penn central	32¾	33¼
philips	19⅜	19¼
primerica	47⅛	47
royal dutch	100½	99¼
sears roebuck	57¼	57⅜
sfe-south.pac.	18	18⅜
texaco inc.	66	65
united techn.	57⅞	57⅜
westinghouse	14⅞	14⅞
whitman corp	14⅞	15⅛
woolworth	25⅜	25

Advieskoersen

amerik.dollar	1,725	1,845
austr.dollar	1,11	1,23
belg.frank (100)	5,11	5,41
canad.dollar	1,310	1,430
deense kroon (100)	25,85	28,35
duitse mark (100)	109,70	113,70
engelse pond	2,64	2,89
finse mark (100)	29,70	32,20
franse frank (100)	30,65	33,40
griekse dr. (100)	0,68	0,86
ierse pond	2,46	2,71
ital.lire (10.000)	10,60	12,30
jap.yen (10.000)	166,00	172,00
noorse kroon (100)	24,20	26,70
oost.schill. (100)	15,68	16,18
port.escudo (100)	1,00	1,18
spaanse pes. (100)	1,30	1,48
turkse lira (100)	0,0110	0,0180
zweedse kr. (100)	21,25	23,75
zwits.fr. (100)	126,00	130,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,78575-1,78825
antill.gulden	0,9900-1,0200
austr.dollar	1,1600-1,1700
belg.frank (100)	5,2455-5,2505
canad.dollar	1,36075-1,36325
deense kroon (100)	27,405-27,455
duitse mark (100)	112,2850-112,3350
engelse pond	2,7650-2,7700
franse frank (100)	32,115-32,165
griekse dr. (100)	0,7300-0,8300
hongk.dollar (100)	23,0250-23,2750
ierse pond	2,6050-2,6150
ital.lire (10.000)	11,585-11,635
jap.yen (10.000)	170,760-170,860
nwzeel.dollar	0,9830-0,9930
noorse kroon (100)	25,695-25,745
oostenr.sch. (100)	15,9570-15,9670
port. escudos (100)	1,0770-1,1170
spaanse pes. (100)	1,3940-1,4040
zweedse kr. (100)	22,645-22,695
zwits.frank (100)	128,635-128,685
e.c.u.	2,1315-2,1365

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	239,40	240,70
id excl.kon.olie	229,10	229,90
internationals	238,10	239,80
lokale ondernem.	242,70	243,50
id financieel	199,60	200,10
id niet-financ.	285,30	286,50

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	368,90	370,90
id excl.kon.olie	329,00	330,10
internationals	384,00	386,80
lokale ondernem.	350,90	352,10
id financieel	329,30	330,10
id niet-financ.	382,30	383,80

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	122,40	123,60
internation	123,10	124,60
lokaal	121,80	123,00
fin.instell	149,60	150,10
niet-financ	116,60	117,90
industrie	118,80	120,10
transp/opsl	92,50	93,30

Goud en zilver

Goud onbewerkt 19,870-20,470, vorige 19,700-20,300, bewerkt 22,070 laten, vorige 21,900 laten.

Zilver onbewerkt 195-265, vorige 195-265, bewerkt 310 laten, vorige 310 laten.

Dow Jones

Industrie 3.630,85
-2,80

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
ah	c okt	90,00	229	1,30a	1,90
d/fl	p sep	180,00	453	1,60	0,50
d/fl	p nov	175,00	215	2,20a	1,70a
els	c okt	135,00	203	5,60a	5,50
eoe	c sep	330,00	224	13,00	15,00
eoe	c sep	340,00	354	4,80	5,30
eoe	c sep	345,00	1267	1,50	1,80
eoe	c sep	350,00	750	0,50	0,20
eoe	c okt	345,00	319	7,00	7,10
eoe	c okt	355,00	258	3,00	3,20
eoe	c okt	360,00	802	1,80	1,90
eoe	p sep	335,00	304	0,40b	0,10
eoe	p sep	340,00	1242	1,20	0,40
eoe	p sep	345,00	1113	3,50b	1,70
eoe	p sep	350,00	391	7,50	4,90
eoe	p okt	320,00	270	1,50	1,20
eoe	p okt	330,00	300	3,00	2,40
eoe	p okt	340,00	727	5,20b	4,50
eoe	p okt	345,00	700	7,50	6,40
eoe	p okt	350,00	678	10,00	8,50b
eoe	p okt	355,00	282	13,50	11,80b
eoe	p jan	330,00	212	6,10b	6,00
goud	c okt	380,00	820	1,20	1,70
goud	c nov	350,00	279	9,50b	12,50
goud	c nov	370,00	234	3,50	4,80
goud	c nov	380,00	310	2,80	3,50
goud	p nov	350,00	250	10,00a	7,70a
ing	c okt	75,00	197	1,10	1,00
ing	c jan	75,00	253	3,00	2,90a
ing	p apr	65,00	232	1,30a	1,30
klm	c okt	35,00	209	1,60	2,10
klm	c o95	20,00	197	16,40	17,50
kpbt	c okt	30,00	300	4,70a	5,10
kpbt	c okt	32,50	650	2,40a	2,60b
kpbt	c apr	32,50	650	4,60a	4,80
kpbt	p okt	37,50	408	3,30b	3,00
nedl	c okt	45,00	394	1,90a	1,40
olie	c jan	170,00	356	14,20a	14,50
olie	p jan	170,00	260	2,00	1,90
phil	c okt	30,00	487	4,40	4,40
phil	c o96	35,00	595	6,50	6,50
phil	p sep	35,00	559	0,70	0,80
phil	p okt	35,00	621	1,70	1,30
phil	p apr	32,50	259	1,70	1,70
top5	c sep	640,00	252	1,00	1,20
top5	p sep	660,00	267	26,50	25,00
unil	c sep	195,00	472	1,10a	1,00
unil	c sep	200,00	229	0,10	0,10
unil	p sep	195,00	220	1,70	1,00
unil	p okt	195,00	217	4,30b	4,00

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Auto-Info

Vencken

Vencken B.V.

045-412641

Reifen Meertens

Rathausstrasse 7
Aachen-Laurensberg

GEBRUIKT

Citroën [illegible]	f 7.900,-
Citroën AX [illegible] 06-'86	f10.900,-
Citroën AX [illegible] 05-'89	f12.900,-
Citroën AX [illegible] 10-'89	f14.900,-
3 x Citroën [illegible]	vanaf f 6.900,-
3 x Citroën [illegible]	vanaf f11.900,-
4 x Citroën [illegible]	vanaf f12.900,-
2 x Citroën [illegible]	vanaf f16.500,-
2 x Citroën [illegible]	vanaf f18.500,-
Citroën BX [illegible] 05-'92	f22.900,-
2 x Citroën BX 19 [illegible] '85	f 6.500,-
Ford Fiësta 11R 05-'84	f10.900,-
Seat Ibiza 1500 Chrono 01-'90	f13.900,-
Peugeot 205 San Francisco 06-'89	f14.900,-

Bij aankoop gebruikte auto:
Zonder inruil nu zeer hoge korting.

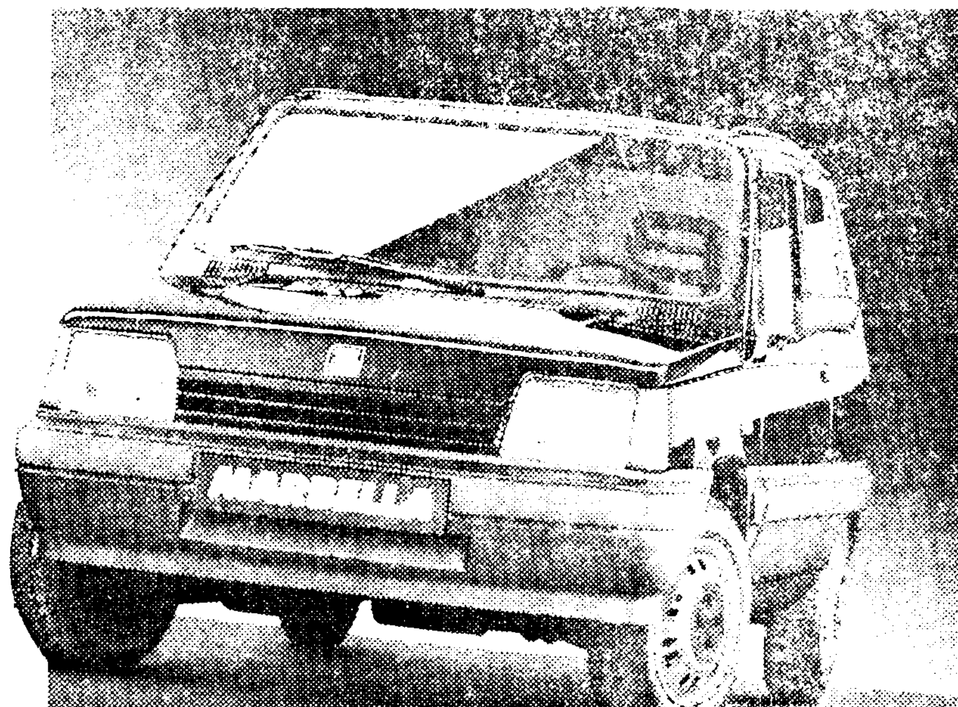
van Roosmalen's Automobielbedrijf b.v. Gulpen

CITROËN

Tel.: 04450-1450, fax: 04450-3345.
Rijksweg 113, 6271 AD Gulpen.

SEAT MARBELLA NU MET 1.000,- EXTRA VOORDEEL!

13.495,-

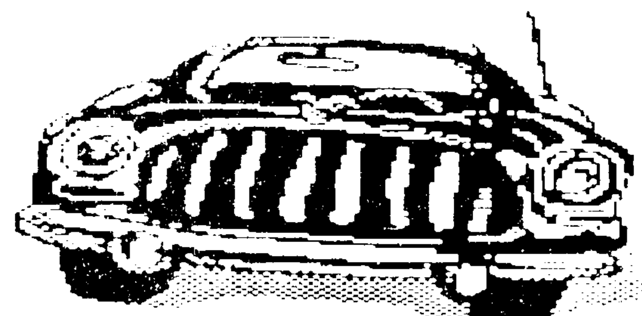

SEAT

GEDREVEN DOOR AMBITIE

TOYOTA — Mengelers

Wij wensen u een prettige vlucht.

MR2. Heel Toyota.

HANGAARKORTING

TOYOTA MENGELERS

Rijksweg Zuid 212

RENAULT

AUTOBEDRIJVEN KERRES

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

Veilig Verkeer Nederland

WEGGAAN ZONDER TOETEREN KAN OOK...

De NSG helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van geluidoverlast.

NEDERLANDSE STICHTING GELUIDHINDER
Postbus 381 · 2600 AJ Delft

4 maanden getrouwd.

Jong stel komt kijken naar waterbed, is helemaal gek van bedlampjes,

ontdekt *knalgroene* tuinsproeier, kijkt naar keukens, staat stil bij *hanglamp* en *tweezitter* en rijdt weg met *wastafel* op achterbank.

... Optimaal bereikbaar, ... afslag Heerlen-Noord ... parkeren er geen enkel probleem ...

Woonboulevard Heerlen
Alles voor in en rond het huis.

... Land Design House Dreams Fauteuilerie Gamma Goossens Hatema In den Heerlijckheit Intratuin Kwantum Leenbakker Lucky Leder Manou Design Montel Oase Perina Praxis Sanders Meubelstad Schols Wonen Skanland Topform Trendhopper

Grote concurrentieslag door dalende verkoop

Autobranche blijft stuntend op de been

DOOR WILCO DEKKER

[illegible]HAAG – Renteloze leningen, nu rijden en pas over een [illegible]betalen of een jaar lang verzekering en wegenbelasting [illegible]. Niets is de autobranche te gek om haar waar te slijten. [illegible] succes, zegt de branche zelf. Terwijl de Europese auto[illegible]kanten door instortende verkopen overgaan tot massa[illegible]agen, blijven garages, dealers en importeurs stuntend [illegible] been. Al zal er bij een nieuwe lease-auto voor 300 gul[illegible] per maand, met de inruilwaarde van de oude contant [illegible], geen dikbelegde boterham overblijven.

[illegible] alles is voor dealers en im[illegible] beter dan opgezadeld [illegible] zitten met ruimte- en geld[illegible]de voorraden. Vandaar dat [illegible] argeloze lezer al na één [illegible]d duizelt van de aanbiedin[illegible], zo op het eerste oog, de [illegible] fantastische wonderen op [illegible] vrijwel gratis beloven. De [illegible] Volvo 940 Polar is 'een propositie die u niet kùnt laten lopen', de Alfa 164 bewijst 'dat werkelijke klasse niet overvraagd hoeft te worden' en een nieuwe Opel verbetert zelfs de koopkracht van uw gulden. Het staat er echt.

De concurrentieslag tussen de diverse merken is een gevolg van de sterk ingezakte verkopen van nieuwe auto's. Vorig jaar verlieten er in ons land nog 490.000 de showroom, dit jaar worden het er volgens RAI en Bovag niet meer dan 400.000. Daarmee komt er een ruw eind aan de jarenlang als vanzelfsprekend beschouwde verkoopstijging.

Failliet

Bijna eenvijfde minder verkopen moet haast leiden tot een slachting in de branche, maar daarvan is volgens de Bovag geen sprake. Van de 7400 Bovag-bedrijven gaan er ook dit jaar weer enkele tientallen failliet, maar dat komt volgens de branche-organisatie meestal door tragische familieomstandigheden of gewoon slecht management. Een stijging in het aantal faillissementen heeft de Bovag niet gezien.

Volgens Bovag-woordvoerder Rob Boon hoeft dat ook niet te gebeuren. Een dealer heeft immers meer activiteiten, zoals tweedehands-wagens, een werkplaats of een pomp. „Slechts een kwart van de winst komt uit de verkoop van nieuwe auto's," stelt Boon.

De andere activiteiten van een auto-bedrijf blijven garant staan voor inkomsten, meent de Bovag-woordvoerder. „Het totale wagenpark neemt niet af, het neemt zelfs iets toe. Dus de garages hebben genoeg te doen. En de verkoop van nieuwe auto's is dan wel ingezakt, maar die van tweedehands-wagens loopt zelfs beter dan vorig jaar, hoor ik. Want doordat er minder nieuwe auto's worden verkocht, worden er ook minder ingeruild, wat de prijs opdrijft."

Kan een dealer nog bijklussen, de importeurs krijgen de inzakkende auto-verkopen zonder compensatie voor de kiezen. Dat voelen ze flink in de portemonnee, erkent de RAI, maar van een dramatische situatie wil deze auto-organisatie niet spreken. Volgens de RAI-woordvoerder zijn de importeurs de afgelopen jaren al afgeslankt. Ze hebben zich ontwikkeld tot organisaties die zich vooral richten op het 'marketen' van hun merk, via fraaie reclamecampagnes of aantrekkelijke financierings-aanbiedingen.

Dure voorraden – zoals vroeger, toen in slechte tijden wel eens een weiland van een boer in de buurt moest worden gehuurd – komen minder voor. De fabriek levert alleen als de importeur bestellingen van dealers binnen heeft. De onverkochte modellen staan op het fabrieksterrein of in het Europese distributiecentrum. Dat geldt overigens vooral voor Europese merken. Voor auto-fabrikanten van overzee – de Japanners bijvoorbeeld – is het moeilijker voorraad-vorming te vermijden. Zoals de overvolle haventerreinen bewijzen.

Mini-bankjes

De terreinen moeten leeg, de concurrentie wordt harder. Niet alleen tussen de merken, maar ook tussen de dealers. „De klant moet immers niet alleen pakweg een Mercedes kopen, hij moet hem ook nog bij jóu kopen," legt Bovag-woordvoerder Boon uit. Daartoe ontwikkelen de autobedrijven zich steeds meer tot mini-bankjes, waar de klant zonder een cent op zak met een nieuwe auto kan vertrekken. Deze week werden de eerste certificaten uitgereikt van de cursus financieringskennis voor auto-handelaren.

Die autohandelaren maken zich op voor de eindejaars-slag. Op een profijtelijke prijzenoorlog moet de consument niet rekenen, bezweren de branche-organisaties. „Hoogstens prijsverlagingen van oude modellen, maar dat gebeurt nu ook al," aldus de Bovag.

Het Nationaal Fietsmuseum looft een rijwiel uit voor degene die deze al heel oude rebus kan oplossen. Foto: AP

Consument let wel meer op aanschafprijs

Fiets blijft in trek

DOOR THEO VAN DER KAAIJ

[illegible]ietsverkopers blijven goede [illegible] doen. In de eerste helft [illegible] dit jaar zijn er 800.000 nieu[illegible] fietsen verkocht. Wel wordt [illegible] dan vroeger op de aan[illegible]prijs gelet. Het branche[illegible] Stichting Fiets verwacht [illegible] de afzet ondanks de recessie [illegible] hoog niveau blijft staan. [illegible] heel 1993 worden ruim 1,3 [illegible] tweewielers verkocht, zo [illegible] de stichting.

[illegible] fiets in de middenklasse staat [illegible] zo in de belangstelling [illegible] de f 450 en f 1000). [illegible] meer goedkopere twee[illegible] van onder de f 450 verla[illegible] de fabrieken. Dat marktaan[illegible] is explosief gestegen van [illegible] procent (eind 1992) naar [illegible] procent. Het gemiddelde aan[illegible] daalde daardoor [illegible] procent tot f 750. Tege[illegible] is de belangstelling [illegible] fietsen van boven f 1000 stijgende.

[illegible]arenhuizen

[illegible] warenhuizen zijn [illegible] aan [illegible] winnen op [illegible] [illegible] is het aandeel [illegible] detailhandelszaken relatief [illegible] nog steeds bescheiden, [illegible] het marktaandeel schoot [illegible] van vier naar tien pro[illegible].

[illegible] de ATB of mountainbike [illegible] de verkoop van fietsen nog [illegible] een stevige duw in de rug. [illegible] aandeel van deze terreinfiet[illegible] met 34 procent in de eerste [illegible] van dit jaar nog steeds [illegible].

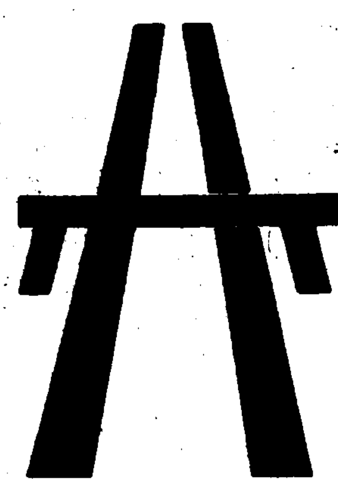
[illegible] blijft nummer één op de [illegible] nog steeds de tradi[illegible] toerfiets. Daarvan gingen [illegible] in de afgelopen zes maanden [illegible] over de toonbank. De ra[illegible], in het midden van de ja[illegible] zeer gewild, zag ech[illegible] het marktaandeel dalen van [illegible] naar drie procent.

Onoplosbaar

Het nationaal fietsmuseum Velorama in Nijmegen looft een dames- of herenrijwiel uit voor de juiste oplossing van twee ou[illegible] rebussen. Deze hebben te maken met de tentoonstelling 'André Vlaanderen, reclamekunstenaar', die nog tot 2 oktober in het museum te zien is. Vlaanderen was al vóór de Tweede Wereldoorlog een veelzijdig reclameman. Hij ontwierp onder meer advertenties voor Gazelle, voor het tijdschrift De Kampioen van de ANWB en de Avrobode. Bovendien waren de ontwerpen van de balhoofdplaatjes op de fietsen van Gazelle van zijn hand.

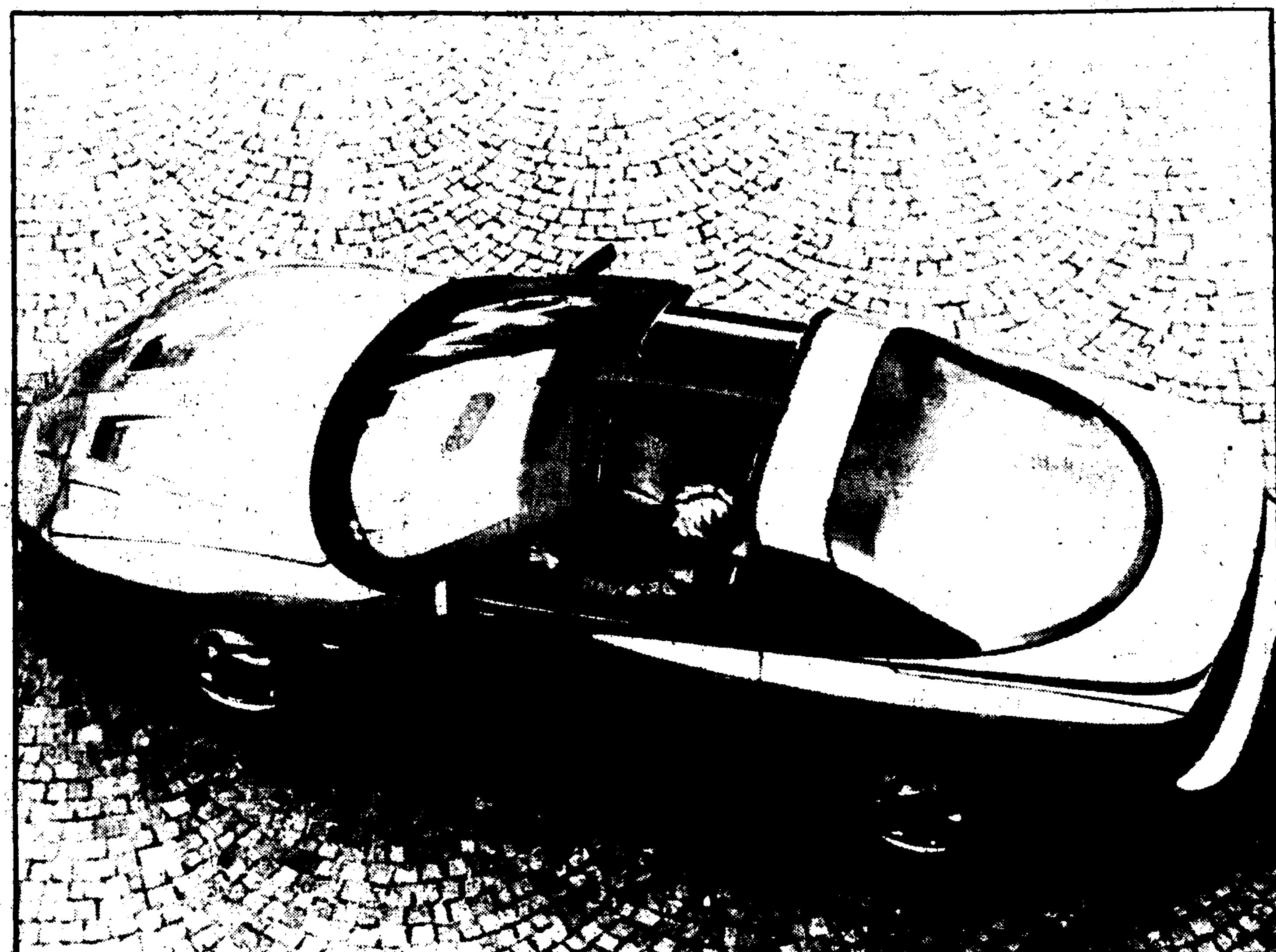
Op de tentoonstelling in Nijmegen is een tot nu toe onopgeloste rebus van André Vlaanderen te zien. Bovendien werd onlangs in een collectie nog een rebus gevonden uit het jaar 1935 die niet onmiddellijk kon worden opgelost. Vandaar de uitnodiging van Velorama aan het publiek om een poging te doen beide rebussen op te lossen en zo een fiets te winnen.

De rebussen zijn alleen op de tentoonstelling in het Fietsmuseum te zien, Waalkade 107 te Nijmegen.

'Customers voice' sterk bepalend bij GM-ontwerp

● *Legendarisch noemt General Motors zijn vierde versie van de Firebird.* Foto: AP

Pontiac Firebird auto die gezien mag worden

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

Met de California Concept Car vierde General Motors indertijd het 25-jarig bestaan van de Camaro en Firebird. Deze modellen baarden in de jaren zestig het nodige opzien en hoorden al snel thuis in de serie 'ultimate sportscar'. De California heeft iets van de klasse van de Dodge Viper R/T 10, een pracht ontwerp van Castaing. Helaas heeft Chrysler moeilijkheden bij de produktie van de Viper, waardoor de gretige kooplust wat taant.

De Firebird is net als de Viper een auto die gezien mag worden. De vierde versie van deze ultrasportieve Pontiac is weer zo'n auto die het niet moet hebben van korte-termijnsucces zoals bij de Japanners. Geen 'niche-marketing' waarbij voor een paar jaar een modelletje op de markt wordt gezet. Gewoon een stevig doortimmerde auto met een heel bijzondere styling; alle kans dat het een blijvertje is.

Sportief

Pontiac, in 1926 ontstaan uit het door GM ingelijfde merk Oakland, houdt het sportieve vaandel bij dit wereldconcern hoog. Modelnamen als GTO, Bonneville, Grand Prix en Firebird zeggen in dit geval genoeg. Traditioneel is de Firebird een 2+2-coupé en het nieuwe model is vanaf de bodem geheel nieuw ontwikkeld.

Het type Firebird Trans Am heeft standaard een V8 motor van 5.7 ltr/275 pk en twee uitneembare dakpanelen. Hij staat op 8x13 inch lichtmetalen wielen met 245/50 ZR 16 banden. Twee extra ronde koplampen in de aparte neus markeren dit 239 km/u snelle karretje. Met de V6 motor van 3.4 ltr/148 pk is het overigens met 207 km/u ook niet behelpen.

De zescilinder met vijfbak is voorzien van talrijke elektronische bewakingseenheden, zodat cadans en bedrijfszekerheid optreedt als een perfect geleid orkest. Bijzonder detail is een elektrisch aangedreven luchtpomp die alleen in de warmloopfase actief is om uitlaatgassen nog voor de katalysator na te verbranden. Op die manier bereikt deze Firebirdmotor veel sneller zijn optimale bedrijfstemperatuur.

'Europeser'

F. Beiermeister, Europees directeur, ziet de autohandel voor zijn firma niet somber in. Hij verwacht zelfs dat deze Firebirds en andere modellen uit de North American Export-stal vaker op het lijstje van klanten voorkomt. „Standaard hebben de auto's allemaal twee airbags, ABS, zijprotectie, drie jaar volledige garantie, ze zijn zuiniger dan ooit en vooral Europeser." GM-Europe is nu in elk Westeuropees land vertegenwoordigd en verkoopt ondanks de recessie bij vrijwel alle merken goed.

„Augustus was de beste verkoopmaand in de geschiedenis en in Europa zijn dit jaar Cadillac Seville/Eldorado, Chevrolet Blazer en Pontiac Trans Sport toppers. In het eerste helft van dit jaar zijn de registraties voor General Motors U.S. 13% hoger dan in '92," zegt de Europese GM-baas.

Criteria

Bij het ontwerpen van de Firebird heeft GM meer dan ooit de 'customers voice' laten doorklinken. In de nieuw doorgevoerde bijzonder platte organisatiestructuur is het eindelijk mogelijk om snel en adequaat op marktbehoeften in te spelen. De Firebird moet het volgens klanten hebben van kwaliteit, betrouwbaarheid en weggedrag. Die drie criteria zijn in dit sportsegment het belangrijkst.

De meeste nadruk bij deze 464 x 189 x 130 cm. metende 'sportscar' is gelegd op stijfheid van de koets. Ondanks het beulswerk dat het onderstel door de ongehoord presterende V6 of V8 motor moet ondergaan, zou er dus geen nerveus trillinkje van stuur of carrosserie moeten zijn.

Lawaai

Jammer maar helaas, de koets geeft dan wel geen [illegible], maar onze introductie verloopt nogal 'bumpy & noisy'. Het vernieuwde onderstel voorkomt niet dat het wegcontact op lastige trajecten beneden peil is. Op hun top draaiend zijn de motoren beslist rustig, pech dus dat de flink kierende zijruiten met [illegible] dat motorische plezier vergallen. Voor auto's die tussen die 75 mille en 1 ton kosten moeten zulke dingen niet mogen.

De importeur verwacht volgend jaar acht V6- en vier V8-modellen per maand te verkopen. De eerste schuift tussen Opel Calibra, VW Corrado, Ford Probe en een handvol Japanners en het achtcilinder type heeft [illegible] snelle jongens uit het Verre Oosten te duchten.

GM draait er niet om [illegible] benoemen van de [illegible] Technicus Mark H[illegible] over: „Voor het V6[illegible] in Amerika voor[illegible] en de V8 scoort bij [illegible]. Inderdaad ja, veel [illegible] en gescheiden [illegible], de liefde gaat dan één [illegible] naar de Pontiac Firebird."

'Wie zei dat we geen kleine auto kunnen maken?'

Chrysler presenteert Neon als uitdaging

DOOR NOL VAN BENNEKOM

FRANKFURT – De Amerikaanse automerken zijn de laatste jaren duidelijk in beweging. Nadat pijnlijk duidelijk was geworden dat de fabrikanten in de Verenigde Staten bezig waren de boot te missen, hebben ze voortvarend nieuwe wegen ingeslagen. De aanval tegen de Japanse overmacht van innoverende automobielen werd met verve door de verliesgevende ondernemingen ingezet. Het was alles of niets en het ziet er naar uit dat het alles zal worden. Chrysler is een van de (drie) voorbeelden hoe het [illegible]. Op de IAA in Frankfurt staat niet alleen de Eagle Vision, maar ook de kleine Neon.

Chrysler presenteert de wagen als een uitdaging. De fabriek laat weten met de Neon 'anders te durven zijn'. Ongetwijfeld heeft Chrysler zijn nieuwe elan gevormd met het nemen van risico's. Er is een andere manier van ontwerpen en produceren geschapen. Centraal hierin staan de zogenoemde hecht samenwerkende platform-teams. De Eagle Vision, die straks hier op de markt komt, is het eerste produkt dat vanuit het platformprincipe tot stand is gekomen. De Neon is de tweede.

President-directeur Robert Eaton noemt de kleine Chrysler weer een voorbeeld van bewust risico nemen. Het is het resultaat van onze platformhouding van 'wie zei er dat we 't niet kunnen?' en zie, hier hebben we een kleine betaalbare unieke echt Amerikaanse auto op de markt gezet. Daarmee hebben we de veel gehoorde mening gelogenstraft dat we in de thuismarkt geen kleine auto konden maken zonder een buitenlandse (lees Japanse) partner', aldus Eaton.

Weliswaar heeft Chrysler de mogelijkheid van een vreemde deelnemer in het project onderzocht, maar gaandeweg werd duidelijk dat dit meer kosten met zich mee zou brengen, en juist de kosten wilde Chrysler zo veel mogelijk drukken.

Het platform-team begon zijn werkzaamheden met een aanval op de kosten. Met een loep werden de kosten van verscheping tot de aflevering van onderdelen en het gehele fabricageproces bekeken. Toeleveranciers werden in een vroeg stadium betrokken bij het ontwerp. De leden van de platformteams waren dermate gemotiveerd dat ze van hun eigen geld een fondsje stichtten waarmee ze potentiële klanten inviteerden voor een pizza-party en hen uithoorden over wat ze van een kleine auto zouden verwachten.

De motorisatie hebben ze bij Chrysler stevig aangepakt. Als de auto in november in produktie wordt genomen, komt er een tweeliter zestienkleps benzinemotor in te staan met een bovenliggende nokkenas voor alle zestien kleppen. In november 1994 komt er echter een even grote versie met twee bovenliggende nokkenassen.

De nu voorhanden komende motor levert 132 pk bij 6000 toeren en heeft bij 5000 omwentelingen een koppel van 175 Nm. Standaard is er een handgeschakelde vijfvernellingsbak. Een drietrapsautomaat is ook mogelijk.

● *De Neon, die Chrysler op de IAA in Frankfurt als wereldprimeur lanceert.* Foto: AP

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 0930

Vermist/Gevonden

VERLOREN trouwring, Ziekenhuis Heerlen, inscriptie 12-01-'91 Marcel, teg. bel. Tel. 045-316539/314692.

Kamers

Pens. de Witte KEIZERIN, voor kamers en app. v.a. ƒ 45,-. Tel. 045-445051.

Kamers te huur met kost voor rustige personen, hartje HOENSBROEK. Tel. na 12.00 uur 045-224509.

Te huur voor werkend persoon goed gemeubileerde zit/SLAAPKAMER. Panneshéiderstr. 1, Kerkrade.

Personeel aanbod

CHAUFFEUR/koerier met auto biedt zich aan in geheel Nederland, 24 uur per dag, ƒ 0,50 per km. Telef. 04492-5758 of 06-57798785.

Personeel gevraagd

Verkoopster in een keurslagerij 'n fijn vak.

Dat durven wij gerust te beweren. Als je van mensen houdt en het prettig vindt om klanten te adviseren, als je het prettig vindt om met leuke collega's samen te werken, als je tussen de 17-19 jaar oud bent, dan ben jij misschien degene, die wij zoeken. Bel dan 045-212651, Keurslagerij Jos en Pierre van Melick, Hoofdstr. 78, Hoensbroek voor het maken van een afspraak.

Hotel Kasteel Bloemendal is nog op zoek naar enkele
Restaurantmedewerkers m/v
* Full-time/part-time betrekking
* Dag- en/of avonddienst
* Leeftijd vanaf 18 jaar
* Opleiding MHS of gelijkwaardige ervaring

Schriftelijke sollicitatie: Hotel Kasteel Bloemendal
Mej. J.M. van der Valk, Bloemendalstr. 26, 6291 CM Vaals.

Wij zoeken
part-time medewerkers m/v
v.a. 17 jaar voor reiniging in voedingsmiddelenindustrie. Omgeving Geleen/Sittard. Werkzaamheden vinden plaats in de avonduren. Goede beloning. Bel voor info tijdens kantooruren: ☎ 045-713216.

Wij zoeken gemotiveerde
Objectleider/-ster
voor begeleiding van reinigings-werkzaamheden in voedingsmiddelenindustrie. Omgeving Geleen/Sittard. Werkzaamheden vinden plaats in de avonduren. Bel voor info tijdens kantooruren: ☎ 045-713216.

Linders Reiniging & Desinfectie
zoekt wegens uitbreiding
part-time corveeërs
v.a. 17 jaar en
Voorwerkers m/v
voor reiniging in voedingsmiddelenindustrie. Werkzaamheden vinden plaats in de middag- en avonduren. Goede beloning. Bel voor info tijdens kantooruren: ☎ 045-713216.

EUROBOUW zoekt met spoed vakbekwame metselaars voor werk in Aken. ☎ 043-254669 tijdens kantooruren.

TIMMERMAN gevr. v. enkele uren per week, liefst met werkpl.erv. ☎ 045-242929.

Classic Club te Lanaken heeft nog plaats voor een represent. MEID die werken op niveau een pre vindt. Inl. 09-32.89472301 na 20.00 uur 09-32.89718692.

Grand Café Joli Coeur te Valkenburg vraagt 'n CHEF-KOK m/v die SVH leermeester is of dit binnenkort zal zijn. Momenteel nog niet de functie van chef-kok heeft, maar wel ambitieus genoeg is om leiding te willen geven in onze keuken. Leeftijf 25-30 jaar. Heb je interesse, bel ons dan. ☎ 04406-10000.

Apollo Grand Hotel zoekt bekwame zelfstandige POETSVROUW. Telef. 04406-15341/12125.

Wolf Europabouw vraagt voor Duitsland ervaren VERBLENDERS. ☎ 045-214500 en na 13.00 uur 04499-4479.

Wolf Europabouw vraagt voor Duitsland ERVAREN betontimmerlieden. ☎ 045-214500 en na 13.00 uur 04499-4479.

BIJVERDIENEN, organiseer een party-avond van zijden bloemstukken. Tevens consulentes gevraagd. Tel. 04492-6030.

Bouwbedrijf vraagt METSELAARS voor Duitsland. Telefoon 045-272719.

Gevraagd HERENKAPPER. J. Roumen, Markt 52, Geleen. ☎ 046-742170.

Kok gevr. voor GRIEKSE grill/bistro, v. vrijdag, zaterdag en zondag. 045-456835.

Wij zoeken energieke, zelfstandige DAMES voor verkoop van luxe lingerie in de avonduren via party-systeem. Voor meer informatie: 045-320110.

Zelfst. POESTHULP gevr. voor 1 ochtend p.wk. Tel. 045-214651, na 18.00 uur.

New Line Modelagency zoekt MANNEQUINS, dressmen en fotomodellen. Liefst met ervaring. Alle leeftijden, alle confectiematen. Wij verzorgen ook opleidingen. Bel nu 046-524433.

Gevraagd jonge enthousiaste COLPORTEURS M/V voor België. In bezit van auto en representatief voorkomen. Goede verdiensten. Inl. telef. 013-426293.

Friture 't Heukske op de Langeberg vraagt FRITUREHULP. Tel. 045-255917 b.g.g. 045-255402.

Gevr. ervaren FRITUREHULP, ook weekend, geen zwart-werk. ☎ 045-214039.

Gevraagd TECHNISCHE hulp m/v voor ca. 3 dagen per week. ☎ 045-441566 tussen 8.30 uur en 9.30 uur.

Ga je graag met mensen om? Sticht. Gez. Lichaam zoekt nog een MEDEWERKSTER, 17-20 jr. Soll. 045-352044.

Part-time MEDEWERKSTER, 30plus. Tel. 04493-1996.

Handelsond. ROADSTAR vraagt voor direkt metselaars en grondwerkers. ☎ 045-225050 na 17.00 uur 045-226346.

VERKOOPSTER gevr. plm. 30 jaar, liefst met ervaring voor de zaterdagen en door de week op afroep. Banketbakkerij Huntjens, Markt 9, Schaesberg. 045-313217.

Part-time MEDEWERKER gevr. voor vleeswarenbedrijf, 15-20 uur per wk. Vakkennis niet vereist. Br.o.nr. B-04625, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Transacties

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen i.v.m. EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Ter overn. aang. HEREN-LINGERIE-ZAAK in centr. Genk, gunstige overname. Inl. 09-32.89304533.

Te koop Horeco ESPRESSOMACHINE Faema No Stop, 9 jr. oud, i.z.g.st. ƒ 1.200,-. ☎ 045-720544.

OG te huur gevraagd

Te huur gevraagd in
Maastricht, Heerlen en Kerkrade
ruimte tussen 500-1.000 m2, kan ook kelderruimte, oude fabriekshal, pakhuis, oude discotheek, etc. Tel. 046-581114 of Postbus 5223, 6131 PE Sittard.

Onroerend goed te huur aangeboden

5 Min. van centrum en airport Maastricht
150 m2 magazijnruimte
ƒ 600,- p.m.; 2 kantoren, 32 m2 en 60 m2 magazijnruimte
ƒ 750,- p.m.; 2 kantoren 90 m2, ƒ 950,- p.m.; winkelruimte 100 m2 en 45 m2 magazijnruimte ƒ 1.500,-.
Telefoon 043-640088 of 043-335840.

Complete etage/woning te verhuren aan represent. Europese/Aziat. jonge vrouw, ca. 30 jr. Doel huis. contact. Huurpr. n.o.t.k. 045-250999.

Te huur APPARTEMENT, 3-hoek Heerlen-Hoensbroek-Brunssum, huurpr. ƒ 650,-. Postbus 6014, 6440 DA Brunssum.

TREEBEEK, bovenwoning te huur met balkon, prijs ƒ 975,- per maand incl. alle kosten, ½ maand borg. ☎ 045-225614.

Te huur 1-kamer APPARTEMENT in Sittard voor 1 pers. Tel. 046-528486.

Te huur nabij Epen 1-pers. gemeubileerd APPARTEMENT. Inl. ☎ 045-440059.

Te huur APP. m. woonk., slpk., keuk. en bergruimte. Nieuwbouw. ☎ 045-257090.

Te huur woning in centrum MAASEIK, 4 slpks. + garage. ☎ 09-32.89866285 na 18 uur.

Te huur gemeubileerd APPARTEMENT te Heerlerbaan. Telef. 045-413568 tot 18.00 uur.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen Uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Mechelen, gemeente Wittem.
Hoofdstr.71. Monumentaal vakwerk-woonhuis, pr. ƒ 89.000,- k.k. Bezichtiging ZONDAG 19 SEPTEMBER tussen 14.00-15.00 uur. Ind.: hal, 2 woonk., keuken, badk., w.c., kelder, 3 slaapkamers, mogelijkheid bouw garage. (Moet geheel gerenoveerd worden).

Te koop landhuis met praktijkruimte te
Hoensbroek
Wilhelminastraat 155.
Prijs op aanvraag.
Tel. 045-242676.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd. Opknappen geen bezwaar. Telefoon: 040-520558.

Spaarhypotheek vanaf 6,9%. Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel. 045-732514 STIENSTRA Hypotheekservice.

Te k. tussenliggende EENGEZINSWONING te Rennemig Heerlen, vr.pr. ƒ 162.500,- kk ☎ 045-229001.

HEERLEN, Beersdal, exceptioneel mooi en degelijk verbouwde woning met grote kelder en dubbele garage. ƒ 179.000,- k.k. Inruil huidige woning mogelijk. Wijman & Partners. 045-728671.

HEERLEN, moderne eengezinswoning aan de Rietveldstraat. Mogelijke premie overname. Wijman & Partners. ☎ 045-728671.

Te koop in SITTARD, "industriepark Noord", dr. Nolenslaan, op 'top' lokatie riant landhuis met naast gelegen bouwplaats. Volledige detailhandel toegestaan. Inl. 046-529368.

Bedrijfsruimte

Te huur OPSLAGRUIMTE (loods) plm 400 m2, huurpr. ƒ 20.000,- p. jr., gel. te Amstenrade. Tel. 04492-1870.

Bouwmat./machines

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

AANBIEDING!! Verkregen uit faillissement enz. Div. licht beschadigde nw. binnen- en buitendeuren ƒ 40,- t/m ƒ 100,-; div. soorten dakleer ƒ 10,- t/m ƒ 65,- per rol; laminaat parket ƒ 25,- t/m ƒ 40,- p. m2; M.D.F. houten platen 3 m2 ƒ 20,-; div. houten materialen voor spotprijzen. Handelaren grotere afn.extra korting. Rennemigerveldweg 70A, Hrln. 045-727742/723076.

Ouderwetse goedlopende BOUWLIER te k. met benz. motor, ƒ 1.000,-; gr. partij goede, platte, Markant betonpannen. Als u deze pannen hebt liggen, zorg dan voor reserve pannen, deze worden namelijk niet meer gemaakt. Tel. 04493-4911.

Te huur BOUWSTEIGERS, profilen, klapschragen, betonmolens, schaftwagens, bouwlieren, zeecontainers etc. Tevens schaftwagens te koop. Tel. 06-52985183.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

Toenbreker WASAUTOMATEN: Reparatie-onderdelen-nieuwe en gereviseerde apparatuur. Miele specialist. Europaweg Nrd. 191, Landgraaf. Telefoon 045-325819.

Auto's

Passat Variant 1.8i 90 pk wit	1991
Golf Pasadena 1.6i + extra's grijsmet	1991
Passat CL Sedan 1.8i 90 pk servo blauwmet.	1991
Golf CL 1300 3-deurs zilver	1991
Toyota Starlet Si 1300 rood	1991
Golf CL 1600 automaat zilver	1988
Passat CL Sedan 1.8i 90 pk blauwmet.	1990
Golf CL 1600 3-deurs wit	1987
Jetta CL 1300 2-deurs blauwmet.	1987
Escort 1100 CL 3-deurs wit	1987
Seat Malaga 1.5 GLX Sedan zilver	1988
Jetta Pacific 1600 4-deurs roodmet.	1990
Fiat Panda 1000 IE zwart	1990
Golf III 1.4i CL rood	1992
Audi 80 2.0 E servo zwartmet.	1992
Audi 80 1.8 S blauwmet.	1990
Golf CL diesel schuifdak groenmet.	1987
Polo Bel Ami 1300 cc rood	1989
Polo Fox 1300 cc 2x zilver	1989
Golf CL 1600 4-deurs blauwmet.	1990
Golf CL 1600 3-deurs blauwmet.	1990
Subaru Justy 1.2 GI 5-deurs wit	1990

Auto Vencken BV
Sittard, 046-515777, dhr. Janssen.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

Panda 1000CL, 1991, rood, ƒ 11.250,- en Fiat UNO 1000 IE, 1990, wit, ƒ 12.950,-; beide zeer nette auto's met Bovaggarantie. Bastiaans Autobedrijf, Spoorsingel 50, Heerlen, 045-724141.

Te koop FORD Fiësta, bwj. '83, '84 en '85; Opel Corsa HB 1.2 S 5-drs. bwj. '86; Opel Corsa HB 3-drs. bwj. '86; VW Scirocco bwj. '81; VW Golf Manhattan bwj. '88; Seat Ibiza, bwj. '86. Wijenweg 147, Treebeek.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Occasions zoals het hoort
Rij nu betaal later!

Ford Escort 1.6i CLX lm velgen	rood	10-1990
Mitsubishi Lancer 1.8 GL diesel	wit	11-1990
Citroën BX 1.4 met spoiler,	wit	10-1990
Citroën BX 1.9 TZi Break	grijs	08-1991
Alfa Romeo 75 2.0i TS	zwart	05-1990
Hyundai Exel 1.5 SX	grijs	06-1990
Fiat Panda 1000i CL	rood	05-1990
Ford Siërra 2.0i CL 4-drs schuifd.	zwart	10-1990
Volvo 340 DL 1.7	blauw	11-1988
Citroën BX 1.4i	wit	06-1990
Opel Kadett 1.3 combi	wit	06-1988
Audi 100 2.3 CC airco	wit	11-1988
Citroën BX 1.9 diesel	grijs	01-1989
Nissan Bluebird 2.0i LX	rood	01-1989
Citroën BX 1.9 TZi	grijs	05-1990
Citroën AX 1.1i TGE 5-drs	groen	04-1992
Citroën BX 1.4i Toulouse	grijs	04-1991
Citroën BX 1.6 TGi Break	grijs	02-1990
Citroën XM 2.0i Break airco	groen	07-1992
Citroën XM 3.0i V6 Ambiance	rood	04-1991

Demonstratieauto's

Citroën ZX Aura 1.8i 1993
Citroën ZX Reflex 1.4i 1993
Citroën ZX Avantage 1.4i 1993
Citroën Xantia 1.8i SX 1993

UW AKTIEVE CITROËN-DEALER IN ZUID LIMBURG
Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
Telef. 045-223300.
OPENINGS-TIJDEN: Ma. t/m vr. van 9.00 -18.00 uur.
Zaterdags van 10.00 -17.00 uur.

Uw vakantie begint voordelig op het postkantoor.

BUDGET AIR
VLIEGTICKETS

retour	vanaf	retour	vanaf
Europa		**Amerika**	
Lissabon/Faro	f 399,-	New York	f 689,-
Budapest	f 430,-	Miami	f 735,-
Athene	f 499,-	Cancun	f 999,-
Corfu	f 499,-	Recife (B)	f 1.125,-
Izmir	f 550,-	Honolulu	f 1.655,-
Tel Aviv	f 565,-	Buenos Aires	f 1.749,-
Verre Oosten		**Afrika.**	
Bangkok	f 1.195,-	Caïro	f 699,-
Bombay	f 1.307,-	Zanzibar	f 1.420,-
Beijing	f 1.575,-	Lagos	f 1.495,-
Denpasar	f 1.650,-	Harare	f 1.695,-
Sydney	f 1.999,-	Johannesburg	f 1.647,-

B = vertrek vanaf Brussel

Honigmanstraat 42, Heerlen, tel. 045-711211
Kloosterwandstraat 6, Roermond, tel. 04750-72888
Engelenkampstraat 62, Sittard, tel. 046-524274
Telefonisch boeken is mogelijk.

postkantoor

Autoparck Kerkrade BV
ANWB gekeurde occasions met 15 maanden garantie

Alfa Romeo 75 1800 IE signaalrood sp.design	1990
Alfa Romeo 75 1800 IE signaalrood LPG	1990
Alfa Romeo 2000 spider Veloce zilver wintertop	1979
BMW 316i zwart edition 2-drs	1990
BMW 318i 4-drs. 1e eig., veel extra's	1988
BMW 316 kl. blauw	1987
BMW 316 automatic 1e eig. 90.000 km	1984
BMW 320i alle extra's, sportuitv.	1983
Chevrolet Corvette orig. stingroy, signaalrood Targa	1977
Citroën 2 CV6 eend i.z.g.st.	1982
Ford Siërra 2.3 diesel CL stationwagen	1989
Ford Siërra 2.3 diesel Laser 3-drs	1986
Ford Siërra 1800 Laser, div. extra's	1987
Ford Escort 1300 2-drs., 4-drs. 5x	1989
Fiat Panda 750 CL white	1989
Opel Omega 2.0i stuurbekr. centraal, gr.metal	1990
Opel Vectra 18i 5-drs. grijsmetal., stuurbekr.	1991
Opel Kadett 5-drs. 16i, kl. blauw	1991
Opel Kadett 13S GT sport, div. acc.	1985
Opel Kadett Caravan 12S i.z.g.st.	1983
Opel Rekord 2.0 S Caravan LPG onderb.	1985
Opel Kadett 16 diesel 3-drs.	1987
Mercedes 560 SE directie-auto, full option	1986
Peugeot 605 SLI 2.0 1e eig., 60.000 km, blauw	1990
Peugeot 405 GL 1600i, div. extra's, antraciet	1990
Peugeot 205 GT grijsmet	1988
Saab Turbo 3 coupé, zilver, zeer mooi	1984
VW Passat CL Variant 1800 blauw nw. mod. 11	1989
Volvo Amazone P 120 E	1965
VW Golf 1300 div. acc	1987
Volvo katterug PV 544 c	1965
Volvo 740 Estate GL stationwagen, blauwmet.	1990
Mazda MX Miata Cabrio automaat, veel opties	1990

* 15 mnd. gar. incl. ANWB auto garant plan v.a. ƒ 7.500,-
* directe financiering
* onderhoud

AUTOPARCK KERKADE BV
Locht 44, Kerkrade. Telefoon 045-426424.

Opel WELLING biedt aan: Kadett GSi cabrio '88; Lancia Prisma 1.6i 4-drs. '87; Toyota Corolla 1.6 XLi '90; Vectra 4-drs. 1.6i '89; Vectra 5-drs. 1.6i '91; Honda Civic 1.5i GL '91; Fiat Uno '91; Astra 3-drs. 1.6i '92; Ford Escort 1.4 '89; Kadett Stationcar 5-drs. '87 en nog veel meer! Diverse goedkope inruilers. Welling Opel, Haefland 2, Brunssum. Telef. 045-257700.

Te koop JAGUAR 3.8 bwj. '87, met zijschade, vaste pr. ƒ 11.950,-. 045-414372.

Leuke JEEP, LPG, grijs kenteken, pr.n.o.t.k. Telef. 045-231568 na 19.00 u.

Gevraagd LADA 2105 of 2107, bwj. '82 tot '90, zonder APK geen bezwaar. Telefoon 06-52964552.

MAZDA 323 F, zeer mooi, bwj. 11-'91, km.st. 36.000, kl. groen. Tel. 045-229861.

Jos Bogman Specials
SPORTIEF - SPORTIEF - SPORTIEF - SPORTIEF

Ford Escort 1.4 J.B. Special wit	1991
Ford Escort 1.4 J.B Special blauw	1991
Ford Orion 1.4 J.B Special roodmetalic	1991
Ford Escort 1.6 J.B Special rood	1991

STATIONWAGONS - STATIONWAGONS

Ford Escort 1.6 CLX Clipper rood	1991
Ford Escort 1.8 CLX Clipper blauw	1992
Ford Siërra 2.0i Azur grijsmetalic	1991
Lancia Thema 2.0ie turbo blauwmetalic	1989

Verder nog een 40-tal geselecteerde A1-OCCASIONS, allen met:
* 6 maanden Bovag garantie
* ANWB-rapport
* Nationale autopas
* Garantieverlenging mogelijk tot 24 mnd.

KOOPGOEDKOOPGOEDKOOPGOEDKOOPGOED

Ford Siërra 2.0	1985
Ford Siërra 2.0	1986
Opel Kadett 1.3N	1986
BMW 316	1983
Renault 25 GTS	1986
Nissan Micra	1988
Escort 1.3 combi	1983
Escort 1.6L	1983
Escort 1.3 laser	1986
Fiat Panda	1987

Jos Bogman Ford
Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.
Hamstraat 70 KERKRADE. Telefoon 045-423030.

FIAT Quality Excellence DEALER
September aanbieding
Nieuwe auto's met enorme kortingen
Beperkt voorraad
Op=OP
Alleen bij
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34. ☎ 045-742121.

Mercedes 190 2.5 turbo diesel
bwj. '90, antracietgrijs, 1e eigenaar en onderhoudsboekjes. ☎ 04498-51759.

Mooie en goed verzorgde geselecteerde auto's met een ANWB techno-overzicht (controle op meer dan 200 punten) en een goede garantie vindt u bij AUTOBEDRIJF G.G. Wij bieden u aan: automobielen in diverse prijsklassen van alle grote merken, 3-deurs, 5-deurs uitvoering, stationcars en sedan uitvoering zoals Ford, Opel, Volkswagen, Fiat, Honda enz. Komt u vrijblijvend kijken??? Ons adres Autobedrijf G.G., Heerenweg 284/286, Heerlen (grote weg Heerlen-Brunssum).

Autohandel O.K. CARS. Porsche 924 '79; VW Golf GTD '85; Nissan Sunny 1.5 '85; Siërra 1.6 '86; Siërra Combi '84; Opel Corsa TR 1.2 '84; Opel Kadett 13S Sedan '86; Mitsubishi Colt '83; Fiësta '84; Escort '85; Ford Granada 2.3 LPG '85; Fiat Panda 45 S '83; Honda Civic 1.3 L '84; Honda Prelude EX '83; Chrysler Le Baron '79; Mercedes 280 S '78; busje Mitsubishi L300 D '86. Verlengde Lindeln 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

Te k. BMW 520i autom. div. extra's, als nieuw 5-'85 ƒ 7.250,-; MW 316 n.t. ƒ 5.750,-; VW Jetta '85 ƒ 4.750,-; Volvo 340 '84, '85, '86, '87 vanaf ƒ 3.000,-; Citroën BX TRi zwart '88 ƒ 7.250,-; Ford Escort station '83 ƒ 3.850,-; Escort diesel 5-drs. '85 ƒ 4.950,-; Alfa 33 '87 ƒ 5.950,-; Alfa 75 uitgeb. '86 ƒ 7.250,-; Mitsubishi Galant turbo diesel '86; Mitsubishi Galant 2000 turbo '83; Opel Manta 1.8 S GT '85 ƒ 6.750,-; Ford Scorpio diesel '86 ƒ 8.900,-; Opel Kadett 5-drs. diesel 10-'85 ƒ 5.750,-;Volvo 440 GLE 10-'88 ƒ 10.500,-; Volvo 440 DL '89 ƒ 11.900,-; Golf cabrio autom. mod. '89 bwj. '82 ƒ 11.000,-. Kerkraderweg 198, achter park.pl. Philips, Heerlen, 045-414372. Tevens inkoop auto's.

Met bovaggarantie en ANWB gekeurde auto's: Mercedes 190D '86 ƒ 20.750,-; VW Golf 1300 rood '88 ƒ 14.500,-; Opel Corsa '88; Opel Omega 2.0i '87 ƒ 13.950,-; Kadett 1.3 '88 ƒ 12.500,-; Escort 1300 Sport ƒ 2.900,-; Opel Kadett stationcar 1.2 S '87 ƒ 11.950,-; Opel Kadett 1.6i stationcar '89 ƒ 17.250,-; Opel Astra 1600 stationcar Club '92; Opel Kadett 1600 automaat Sedan '90; Opel Rekord 2.0 S '85 ƒ 6.750,-; Corsa 14i '90 ƒ 14.750,-; Opel Kadett 1600 S '85 ƒ 5.900,-; Ford Fiësta 1100 '88 ƒ 10.500,-. WEBER Autobedrijf, Baanstraat 38, Schaesberg. ☎ 045-314175.

Te koop MERCEDES 280 SL autom., zilver '84, 86.000 km, als nieuw; 260 E autom. '87, model '89, 18 extr. super mooi; 190 Benz. wit schuifd.f 10-'86. 045-414372.

Te koop MERCEDES 250 D, bwj. '87, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 29.900,-. ☎ 045-712660 tussen 15.00-19.00 uur.

Te koop MERCEDES 190 D, bwj. '84, veel extra's, bijzonder mooie auto, vraagprijs ƒ 15.800,-, moet weg. ☎ 045-712770.

Astra 1.6i Club combi '92; Passat Combi 1.8i '92; Omega Combi 2.0i '92; Vectra 2.0 GL bwj. '92 nw. model; Vectra 1.8i '91; Kadett 3-drs 1.4i '91; Astra 1.4i 5-drs. '92; Astra 5-drs. 1.6i '92; Vectra 1.6i '91. Garage BUISMAN, Stenen Brug 6, Landgraaf. ☎ 045-323800. Inruil en financiering mogelijk, 1 jaar garantie.

Ford ESCORT 1300, bwj. '81, 3-drs., APK mei '94, vr. pr. ƒ 1.700,-; Zastava 1100, bwj. '85, APK okt. '94, vr.pr. ƒ 1.200,-. ☎ 045-225774.

ESCORT 1.3 Laser bwj. '86, bijz. mooi, 5-deurs, ANWB-mog., ƒ 5.950,-. ☎045-424128.

Te koop zeer mooie Ford ESCORT XR3i, bwj. '84. Prijs ƒ 6.750,-. ☎ 046-519644.

Ford SCORPIO 2.0 i CL, bwj. eind '87, kleur wit, ƒ 13.000,-. ☎ 045-222033.

Honda type CIVIC 1.2 De-Luxe, '85, bijz. mooi, ƒ 5.750,-. ☎ 045-424128.

Te koop MERCEDES 190 E, bwj. '84, antracietmet., alle optie's, airco, pr.n.o.t.k. ☎ 045-427842.

Te koop GOLF 1600 automaat, bwj. '82, vr.pr. ƒ 2.500,-. Dorpsstr. 3, Bingelrade.

Te koop van 1e eig. NISSAN 200 SX Turbo 16V, intercooler, bwj. sept. '89, sportuitlaat, verlaagd, airco, 16" velgen, TNO goedgekeurd alarm, centr. vergr., voor-achterspoiler, Sony radio/CD player, electr. ramen, serv.boekje aanwezig, kleur rood, km.st.53.000, pr.n.o.t.k. Telef. 045-453065.

Te k. van 1e eig. Opel KADETT Club bwj. '88, 3-deurs, 1.6i autom., 52.000 km, pr. ƒ 11.000,-. Tel. 045-740152.

Te koop Opel KADETT HB 1.3 S, 1e eigenaar, bwj. '83, APK '94, in prima staat, ƒ 3.500,-. Tel. 045-720667.

Opel CORSA 1.2 S Hatchback '85, als nw., ƒ 4.950,- APK. ☎ 045-424128.

PEUGEOT 205, bwj. '84, 5-drs., kl. beige, zeer mooi, vr. pr. ƒ 4.250,-. ☎ 045-315996.

Te koop PEUGEOT 405 Break GLi, 1990, perfecte staat. ☎ 046-525087.

Te koop PORSCHE 924i, rood, bwj. '79, APK 2-'94, in nieuwstaat, ƒ 9.000,-, inruil mogelijk. ☎ 046-522132.

Te koop R4 GTL, bwj. '86, i. g.st., APK 7-'94, ƒ 2.500,-. Telefoon 045-250583.

RENAULT 5 GTL, bwj. '85, duurste uitv, z.g.a.nw., vr.pr. ƒ 6.750,-. Tel. 045-315996.

Te koop RENAULT 9, automaat, bwj. '83, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.250,-. ☎ 04492-1304.

Te koop Seat MALAGA 1.2 L bwj '88, 5-gang, 4-drs., km. st. 78.000, auto verk. in nw. st., ƒ 6.750,-. ☎ 045-720200.

Te koop SEAT Ibiza 1.5 SXi, '89, luxe uitvoering, rood, i.z. g.st. ☎ 046-525087.

Te k. Suzuki VITARA JLX wagon, aut., 5-drs., m. veel opties, iets aparts, 2 jr. oud, 49.000 km. Tel. 045-251905.

Te koop SUZUKI Jeep Cabrio SJ 410, bwj. '84, ƒ 5.650,-. ☎ 045-316940.

Te koop Toyota COROLLA '81, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-420275.

Te koop VW GOLF 1.6 L, wit, bwj. '86, als nw., ƒ 8.850,-. ☎ 045-425390.

Proficiat!

Tante Anja en Ome H
van harte gefeliciteerd met jullie huw[...] wenst jullie petekind Ashley.

Kusjes !!!
Pap en Mam, gefeliciteerd met jullie 54-jarig hu[...] Giap, Uschi, Daniël en Andrea, Stephan, Alice, [...] Arnout, Nynke, Ruben, Anneke,Ruud, Véronique[...]

Hartelijk Gefeliciteerd
met jullie 35-jarig huwelijk
van Mino, Marian, Mario en de kleinkinder[...]

Spatzie
3 x-kes, van harte, IP.

Math[...]
Van harte gefe[...] met je 25-jarig [...] jubileum. Gerda e[...]

Pap en mam
Proficiat!

Reageren o[...] advertenties o[...] BRIEFNUM[...]
Stuur uw brief (vol[...] gefrankeerd) n[...] Limburgs Dagb[...] postbus 2610, 64[...] Heerlen en vergeet [...] onder op de envelo[...] nummer uit de adv[...] te vermelden.

Te koop Mitsubishi TREDIA 1600 GLS, bwj. '83, div. opties, als nieuw, 1e eig. vr.pr. ƒ 4.250,-. ☎ 045-741973.

Te koop VW PASSAT 1.8 CL metalicblauw, 1991, vr.pr. ƒ 25.500,-. ☎ 045-259104.

Te koop VW GOLF, type '81, APK 9-'94, i.z.g.st., ƒ 1.950,-. ☎ 045-724993.

Te koop VW BUS, bwj. '81, benzine, in goede staat. Telefoon 045-318909.

Te koop VW GOLF GTi 16V, zwart, bwj. '87, schuifdak, alu-velgen. ☎ 046-521769.

Te koop VW PASSAT diesel, bwj. '84, i.z.g.st. Telef. 045-457624.

Te koop VOLVO 740 GL, 1e eigenaar, bwj. nov. '85, i.z.g. st. ☎ 04405-2819.

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Ford Fiësta 1.3 Courier 5.000 km grijs kent. '92 ƒ 14.750,-; Mazda E 2200 diesel dubb. cabine grijs kent. '89 ƒ 21.750,-; VW Jetta Pacific 11.000 km '91 ƒ 21.750,-; VW Passat 1.8i '90 ƒ 23.500,-: Opel Omega 2.0i 50.000 km '91 ƒ 26.750,-; Peugeot 405 Mi 16 rood '90 ƒ 28.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan '92 ƒ 26.750,-; Ford Siërra 2.0i CLX Sedan '91 ƒ 23.750,-; Ford Siërra 2.0i GL 5-drs. '90 ƒ 17.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 ƒ 22.750,-; Ford Siërra 2.0 RS-uitgeb. '86 ƒ 7.250: Ford Siërra 1.6 Laser '87 ƒ 9.750,-: Ford Escort 1.3 CL '92 ƒ 21.750,-; Ford Escort 1.6 GT '90 ƒ 17.750,-; Ford Escort 1.6i uitgeb. '88 ƒ 13.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL automaat '88 ƒ 18.750,-; Opel Vectra 1.8 GL '89 ƒ 21.500,-; Opel Corsa 1.3 LS '87 ƒ 7.750,-; Citroën BX 1.4 '91 ƒ 17.500,-; Renault 25 TXi 40.000 km '91 ƒ 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs '90 ƒ 15.750,-; Mazda 626 1.8 LX Sedan en 5-drs '89 v.a. ƒ 14.750,-; Fiat Uno 1.0 IE S '91 ƒ 13.750,-. Inruil, financiering, Bovag-garantiebewijs. Autobedr. en APK keuringsstation P.van Dijk & Zn.,Hompertsweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

Auto KALDEBORN wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! ☎ 045-411572.

Te k. ALFA 33 1.4, 5-drs. Sedan, bwj. 7-'90, kleur zwart, verl. model, br. banden (nw.), 100%, 33.000 km., pr. ƒ 19.250,-. Telef. 045-459621 na 19.00 uur.

Te koop AUDI 80, bwj. '90, kleur blauw, sportvelgen, ƒ 19.000,-. ☎ 045-461290.

Daihats[...]
Quadflie[...]
Terreinau[...]
Daihatsu Feroza [...]
Daihatsu Feroza [...]
Stationca[...]
Merc. 230 TE veel [...]
Opel Kadett com[...]
Automat[...]
Fiat Uno Matic [...]
Ford Orion Ma[...]
Toyota Tercel a[...]
Camper/be[...]
Ford Transit c[...]
Fiat Fiorino d[...]
Toyota Hi-ace [...] verhoogd '8[...]
Diesels
Merc. 190D veel [...]
BMW 524TD 147.00[...]
ANWB gekeurde a[...]
Audi 100 2.3E
Alfa 164 Twinspa[...]
Alfa 33 1.3 '8[...]
VW Passat 1.8i GT
BMW 316 sportv.
Suzuki Alto GL
Daih. Cuore TX
Daihatsu TS '8[...]
Ford Fiësta Sport
Ford Fiësta 1.1
Escort 1.6 CLX [...]
Ford Escort 1.4 [...]
Ford Siërra 2.0 GL
Ford Orion 1.6 GL
Fiat Panda 45 [...]
Fiat Panda 34 [...]
Honda Civic 13 S
Lada 2105 1500
Mazda 323 1300 LX
Citroën 1.4 BX '8[...]
Nissan Sunny coupé
Nissan Micra sport
Nissan Sunny 1.6 SL[...]
Sunny 1.6 SLX 5-dr[...]
Mini 1000 XE '8[...]
Opel Kadett 12 S
Opel Kadett 12 S
Opel Kadett 13 S
Kadett 12 S sport.ui[...]
Opel Kadett 12 S wi[...]
Opel Ascona 16 GT
Opel Corsa 12 S
Opel Corsa 13 S
Opel GTi '69
VW Polo coupé '8[...]
VW Jetta 13 S 4-drs
VW Polo '85
Volvo 360i '87
Div. inruilers v.a. ƒ 5[...]
Reeweg 112, Landg[...]
Telef. 045-321810

Te koop AUDI 200 5[...] '80, APK 2-'94, alle [...] trekh. en enkele ond[...] pr. ƒ 1.550,-. 045-318828

Te koop BMW 320i, b[...] nieuw model, diverse [...] in perfecte staat, pr.n.o[...] 045-428527.

Auto's

...e k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
...betaal de hoogste prijs in ...mburg. Tel. 045-272019.

Nu of Nooit
...andaag en morgen bij al onze occasions (vanaf f 7.500,-) GRATIS radio/CD-speler
Een greep uit ons assortiment:
Seat Marbelle 1992/1993
Seat Ibiza 1.2 SX 1991
Seat Ibiza 1.5 SXi 1991
Seat Malaga Vivaldi 1991
Seat Toledo 1.8 CL 1991
VW Golf 1.6 Manh. 1989
Renault 21 RX Sport 1987
...ssan Primera 2.0 LX 1991
Subaru Justy 1.2 1990
Ford Escort cabrio 1985
...uto Aarts, Hamstraat 211, Kerkrade. ☎ 045-412545.

...k. BMW 316i, 2-drs., bwj. ... zeer mooi, veel originele ..., met 15" lichtmet. vel..., pr. f 18.500,-. ☎ 04450-...3, vrijdag na 18.30 uur.

...koop BMW 316, bwj. '82, ...art, APK-gek. 8-'94, ...500,-. ☎ 045-354401.

...koop BMW 525i, aut., '89, ... extra's, dealer onderh., nw.st., inr. mog. Kool...sstr. 15, Sittard.

...W 524 TD, bwj. 6-'88, ...antzwart, l.m.-vlgn., ...000,-. 045-729902.

...k. CITROËN BX16 TRS, ...G, bwj. '83, pr. f 1.750,-. ☎ ...-427513 na 19 uur.

...an SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in ...raad van f 750,- tot ...000,-. Alles met APK. ... 04492-2888. Hommert Vaesrade.

...k. GEVR. alle merken ...o's, bet. de hoogste prijs!!! 045-416239 tot 21 u. open

...TO'S. U belt, wij kopen!!! ...k zondags. Met vrijwa...ngsbewijs!! ☎ 045-427671.

...tobedrijf TERHARK biedt ...koop aan: plm. 30 goede betrouwbare occasions in ...e prijsklassen. Inruil, fi...nciering, garantie. Sport... 26, Kerkrade-West (bij ...da-stadion). ☎ 045-424890.

...rt XR3i Cabrio bwj. '84 ...14.500,-; Siërra Combi ... '85 1800 CC vr.pr. ...350,-; Renault 5 GTL ... '86 f 6.700,-; Escort ...3i bwj. '84 f 5.900,-; Jet... bwj. '86 f 7.500,-; Siërra ... '85 f 4.900,-; Mitsubishi ...dia bwj. '83 f 2.700,-; ...at Fural bwj. '85 ...900,-; Fiësta bwj. '83 ...900,-; Kadett bwj. '81 ...850,-; Volvo 343 bwj. '83 f 1.200,-; Escort XR3 ... '82 f 3.750,-; Escort ... '83 f 3.500,-; BMW 316 ... '84 f 5.700,-; Honda ...zz bwj. '84 f 4.750,-; ...azda 626 bwj. '85 ...4.950,-. Autohandel de ...NJELIER, Anjelierstraat ...3A, Heerlerheide. Telef. ...5-231448.

...RD Siërra Diesel Station..., gr. kent., bwj. '86, i.z.g. ... f 6.750,- ☎ 045-325309.

...koop FORD Siërra 2.0 L, ...j. '85, kleur wit, APK 5-'94, ...st. 123.000, f 5.750,-. ☎ ...5-443533.

...koop Ford ESCORT ...0 D, bwj. '85. Telef. 045-...2156 ma 17.00 uur.

...rd SIËRRA 2.0 Laser bwj. ...-'86, in prima st., APK '94, ... f 6.750,-. ☎ 045-720200.

...koop Ford ESCORT La... bwj. 11-'84, APK 6-'94, ... f 3.750,-. ☎ 045-720200.

...koop Ford ESCORT 1.3L ...mbi, bwj. 10-'82, APK tot ...'94, i.g.st., f 2.250,-. Telef. ...454-62092.

...pel Vectra '92; Opel Ome... 2.0 GL '91; Ford Siërra ...0; Opel Kadett 1.6i GL '89; ...pel Kadett 1.2 S '85; Opel ...dett '82; Volvo 440 GL ...9; Mazda 323 '87; Renault ... '86; Seat Fura '85; VW ...olf 1.8 GL '89; Ford Escort ...6 '85; Ford Escort 1.4 '89; ...oyota Carina '89; Suzuki ...wift '90; Suzuki Swift '89; ...uzuki Swift '88; Suzuki ...wift '87; Suzuki Alto '82; ...uzuki Alto '83; Suzuki Alto ...utom. '83; Suzuki Alto GLX ...2; Mercedes 190D '88; ...ercedes 200 T stationcar ...4; BMW 320i '87. Autobe...rijf REUBSAET, Groensey...erstraat 17, Geleen. Tel. ...46-757777. Uw adres voor ...PK-keuring, en alle auto...p. (tevens doe het zelf carr...ash) 's Zondags open.

...oopje! Rancho MATRA, ...wj. '84, APK, f 2.350,-. Te...foon: 045-226773.

...e koop OPEL Kadett sta...oncar, bwj. '84; Yamaha ...D, bwj. '80. Telef. 045-...74032 na 18.00 u.

...e koop weg. sterfgeval ...YUNDAI Lantra 1.6 GLS U ..., 16 V, juni 1992, 8.000 km., ...e eig., vr.pr. f 27.000,-. ☎ ...45-459890/422481.

...e k. in perfekte staat verke...ende MITSUBISHI Celeste ...600 ST, bwj. '81. ☎ 04405-...749 of 045-315642.

...oyota COROLLA 1.3 DX, ...wj. '85, i.z.g.st., APK, pr. ...5.950,-. Tel. 045-252487.

VW GOLF Cabrio, bwj. '82, aut., nieuwe kap en geheel nieuwe stoffering. Op de Vey, Geleen. ☎ 046-746311

Te koop ivm lease-auto AUDI 80 2.0, bwj. '92, nieuwste model, donkergroen, met stuurbekr., trekh., in perfecte staat, vr.pr. f 35.000,-. ☎ 045-412875.

Auto's groot of klein, moet u bij SWALMCARS zijn. Auto's vanaf f 750,- tot f 10.000,-. Tel. 045-413568, Heerlerbaan 74-76, Heerlen.

Te k. SUZUKI Vitara Jeep JLX, bwj. febr. '92, als nieuw, geel kenteken, 17.000 km., alle extra's, prijs f 32.500,-. ☎ 04409-2524 (na 18.00 uur).

Sloopauto's

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer: 045-720418.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-512924/046-519637

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Autosloperij K. Körfer vraagt te koop: loop- en SLOOP-AUTO'S en nieuwe schade-auto's. Telef. 045-227377.

Wonen Totaal

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. ☎ 045-741708.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Te koop. STOELEN, tafels, bedden, matrassen, kleerkasten, porselein. Hotel Bellevue, V'burg. Tel. 04459-1968/04406-13516.

Te koop barok EETHOEK; televisiepoot; bankstel; tafel. Alles 1 jr. oud. Alles als nieuw. 045-422959.

Te k. nieuw massief eiken BED, 1,40 x 2,00, met spiraal en onderstel, prijs f 300,-. Telef. 045-211893.

Te koop mooie woonkamer MEUBELS, 1 jaar gebruikt, 2 fauteuils f 1.200,-, tafel met 4 stoelen f 1.400,-, servieskast f 1.300,-, dekenkist (houtsnijwerk) f 400,-, tv-kastje f 400,-, 2 staande kapstokken f 100,-. In één koop f 4.200,-. Kerkstraat 26, Ubachsberg.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Gevr. WEILAND (agrarische grond), evt. met opstallen, omg. Valkenburg, Klimmen, Voerendaal. 045-752313.

Te koop SNIJMAÏS 2,5 Ha. Telef. 045-751936.

Te koop plm. 100 Canadese POPULIEREN. Tel. 04450-3215.

Te koop MAÏS 1,25 Ha. Telef. 04458-1323.

Te koop 2½ ha SNIJMAIS. ☎ 04459-1260.

Te koop zwart BLESRAM, geboren 13-3-'92. ☎ 04498-57244.

Caravans

CARAVAN- en botenstalling aangeb.: Gronsveld, Stationsstr. 44. ☎ 04408-1251.

Duizenden guldens korting wegens VERBOUWINGS-OPRUIMING op = op. Bartels Caravaning, Dealer van Caravelier, Sprite, Predom, Münsterland, Eifelland caravans. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade/Hoensbroek. ☎ 04492-1870.

JAMET vouwwagens 1994 vanaf f4.795,-. Nu tot f 1.167,- korting. Dealer voor Limburg Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek. Telef. 045-224200.

Hobby CARAVANS 400 '89 '90 '91; 420 '92; 430 '87; 460 '86 '88; 470 '91. R. van Gelrestraat 45, Nieuwstadt. Telefoon 04498-54664.

SEIZOENSOPRUIMING. Speciale aanbieding van nog enkele oerdegelijke superluxe Deense Larsen caravan voortenten, geheel uitritsbaar, zwaar dralon/acril doek en 250 cm diep. Nu f 400,-/f 700,- voordeel, op = op. Tevens opruiming van dak-schuif en terrasluifels. Profiteer nu bij De Olde Caravan, Dr. Nolenslan 141, ind.park Nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

Te koop CARAVAN Dethleffs 465 T, bwj. '91, met SSK-koppeling en luifel, pr.n.o.t.k. ☎ 045-227293.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

HONDEN-, kippen en konijnenhokken v.a. f 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, 6464 GA Kerkrade. Tel. 045-460252.

HONDERENNEN, sierhekwerken en paardeboxen. Sane ☎ 09-32.89562616.

Te k. GORDEN-SETTERS, 13 wkn., met stamb., getat., geënt en ontw. ☎ 043-622717.

Te koop Duitse HERDER-PUPS met stamboom, geënt en ontwormd. Telefoon 045-321988/425634.

Kleine privéstal vraagt HULP voor verzorging en berijden van paarden. Zelfstandig werken er ervaring 1e vereiste (plm. 20 uur p. wk.) Br.o.nr. B-04624, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop voor kanaries 20 BROEDKOOIEN plus 15 tentoonstellingkooien en toebehoren. ☎ 04492-2968.

Te koop PAARD Ruin, 11 jaar, kleur donkerbruin, f 3.500,-. Tel. 04492-2028.

Te k. COCKER-SPANIËL, teef, 4 mnd, ingeënt en ontwormd, zwart/wit, f 500,-. Telef. 04750-22185.

Te k. dwerg- en TOYPOEDELS, ingeënt en ontwormd. Telef. 04750-16590.

Te k. mooie YORKSHIRE-TERRIËRPUPS. Telefoon 04498-54002.

Te koop weg. omst. HUSKY 1½ jr., pr. f 250,-. Na 14.00 uur 045-726927.

Huw./Kennism.

Sportieve ZAKENMAN (44 jr.) z.k.m. leuke vrouw. Br.o. nr. B-04629, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

In/om de tuin

TUINHUISJES, 25 types, f 435,- show! Schuurtjes, hondehokken enz. Vele afm. reeds v.a. f 195,-. Houtbouw Ubachs, 50 jaar af fabriek aan gebruiker. Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

KINDERKOPPEN alle soorten, goedkoper dan in Ned. Zutendaal 09-32.89.611290.

Vandaag nog modder en zand, morgen groen. GRASZODEN. Jawell Tuincentrum. Telef. 045-256423.

Geïmpregneerde TUINPLANKEN, palen en vlonderplanken. Houthandel Jos Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Telef. 04458-1982.

Bel de Vakman

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren f 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

SCHILDERS kunnen nog diverse behang- en binnen schilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Reparatie, renovatie, service en montage aan uw AANBOUWKEUKEN. Gratis info tel. 045-712955.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

VOEGER kan nog aannemen: uitkappen, voegen, stralen enz. 045-459369.

LOODGIETER voor al uw verbouwingen, ook CV. Vrijbl. prijsopgave. ☎ 045-352044.

Bedrijfswagens

Autobedrijf P. van DIJCK & Zn.: Ford Fiësta 1.3 Courier 5.000 km, grijs kenteken '93, f 14.750,-; Mazda E 2200 diesel dubb. cabine, grijs kenteken '89, f 21.750,-. Hompertsweg 33, Landgraaf. Telef. 045-311729.

Te k. VW BESTEL met ruiten, APK juli '94, motorisch en techn. 100%, alle keuringen toegest., incl. imperiaal en trekhaak, f 3.800,-. Schildersbedr. van Eyck, Wilhelminastr. 11, Nieuwenhagen. ☎ 045-320550.

Te koop Ford TRANSIT met open laadbaak, i.g.st., vr.pr. f 1.250,-. ☎ 04492-1304.

Opleidingen

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Een beroepsopleiding waarmee je alle kanten uit kunt. Bij een baas...Een eigen zaak en...de hele dag mensen om je heen. Natuurlijk... KAPPER/STER. Alle kappersopleidingen en opfriscursussen, zowel dag als avond, starten binnenkort. Bel voor info 046-528529. Kappersbedrijfsschool Sittard

INTUÏTIEVE ontwikkeling te Maastricht start op 19 september; aanmelding nog mogelijk. Telef. 04409-4401.

Motoren

Nieuw!
Te koop HONDA Transalp 600V, 3 mnd. oud, 150 km gereden, kleur paars/grijs, vr. pr. f 12.500,-. ☎ 045-257786.

Avontuurlijke MOTORREIZEN vanuit Californië met Adventure Travells. Voor informatie 04750-11228.

Te koop SUZUKI Intruder 1400, bwj. '91, z.g.a.nw. Telefoon 04750-11228.

(Brom)fietsen

Look pedalen plm. 40% KORTING; speciale aanbieding racefietsen. Olthof Tweewielers, Marisstr. 14, Geleen-Zuid. ☎ 046-749237.

Te k. VESPA Ciao, d.grijs, vr. pr. f 300,-. Tel. 046-581279 tsn. 18.00-20.00 uur.

Te koop gebruikte FIETSEN. Anjerstraat 8, Schinveld. ☎ 045-256719.

Campers

FABRIEKS-CAMPER te koop, Hijmer-mobiel, van alle extra's voorzien, 4-5 pers., i.z.g.st., bwj. '82, f 37.000,-. ☎ 046-753791 na 19.00 uur.

Te koop camper MERCEDES Benz 4-pers., ombouw '85, keuken, kachel, w.c., vr. pr. f 6.250,-. ☎ 045-456146.

Baby en Kleuter

Te k. BABYBOX + verrijdbare kinderstoel + loopstoel, alles als nieuw, nw.pr. f 950,-. 045-414372.

Watersport

Te koop SPEEDBOOT merk Placom 18 PK, plus trailer en toebehoren, in nw.st., f 4.900,-. ☎ 045-257786.

Vakantie

ST. MAARTENSZEE, bungalow bij strand en zwemparadijs, ook weekend of midweek. ☎ 02246-3109.

Zonnebank/-hemel

Nieuw! Pas geopend de grootste zonne-vakspeciaalzaak in de regio: GOERGEN zonnehemels. Nog steeds met spectaculaire openingsaanbiedingen. Alles met 3 jaar garantie, Rijksweg Noord 97, Sittard 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis).

ZONNEHEMELVERHUUR Mezo: 10- en 12-lamps toestellen, v.a. f 150,- per maand. Info: ☎ 045-312956.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

MERKKLEDING gevraagd, mt. 98 t/m 140. ☎ 045-457371.

Muziek

Yamaha Keyboard stunt
De bestseller PSR 500 van f 1.695,- nu incl. adaptor, statief, pedaal, NL handleiding en lesboek (totaal f 1.900,-) voor f 1.495,-. 5 jaar vertrouwde Stalmeiergarantie!!
STALMEIER MUSIC de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045/214253 HOENSBROEK
donderdag koopavond.

Te k. ARIA Pro II 5-sn. basgitaar, f 600,- en Fender Squier Bullet el. gitaar f 350,-. Telef. 046-333744.

Te koop ROLAND RA 50 voor uitbreiding keyboard, als nw. ☎ 04406-13708.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. f 60,- met afst.bed. v.a. f 125,-, met teletekst v.a. f 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Computers

Te koop SEGA Mega Drive 16 Bit incl. Sonic en 2 Control Pads, z.g.a.nw. Vr.pr. f 300,-. Telef. 04450-2393.

AT-COMP. 4 MB ram Coproc, 2x HD 45 Mb, 2 diskdr., p/w mon. + veel software, plm. f 1.500,-. 045-321889.

Kunst en Antiek

Te k. ant. brons met marmer KLOKKENSTEL, plm. 70 cm hoog. 045-414372.

Te koop oude en antieke boeren SALONTAFELS. Diana antiek, Rennemigstr. 19, Heerlerheide.

Braderieën/Markten

Deeln. gevr. voor ROMMELMARKT en Luikse markt Berg en Terblijt. Zo. 19 sept. 10.00-18.00 uur. Inl. 045-324112.

Diversen

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nwe gebit prothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek. 045-228211.

Twijfels over de GROEI van uw kind? Bel: 080-566228 ma. t/m vr. van 11 tot 13 uur. Centrum voor Groeidiagnostiek. Nu ook in Eindhoven.

Te koop: AQUARIUM 80 x 40 x 40, compleet met lichtbak - pomp 300 ltr en verwarmingselement, pr. f 125,-. Telef. 045-243959.

Vaste PARKEERPLAATS in het centr. van Geleen. ☎ 046-746311, tussen 17 en 19 uur.

Huish. artikelen

IJSK., gasf. f 95,-; wasaut. f 175,-; diepvr. f 175,-; wasdr. f 175,-. 045-725595.

Kachels/Verwarming

GAS-, houtkachels, f 500,- zomerkorting. Kachelsmid, Walem 21. ☎ 04459-1638.

Te koop Rapido CV-KETEL, olie-gas, 2 jr. oud, groot vermog. Vogelzankweg 175, Landgraaf.

Pers.Kont./Klubs

Leuk MEISJE gevraagd of vrouw die tijd en zin heeft om in gezellige sfeer mee te willen helpen, bestaande klantenkring verder uit te breiden. Werktijden in overleg. Intern mogelijk. Tel. 045-275199.

Nette DAMES gevraagd voor SM-club, zeer goede verdienste. ☎ 045-414338.

Nieuwe club omg. Hasselt vraagt GEZELSCHAPSDAMES, lft. 22-35 jaar, zeer hoge verdiensten gegarandeerd. ☎ 09-32.11602729.

06-lijnen

(50cpm)"Kijk ik heb
geen slipje aan"
zei Tanja en ze deed haar benen wijd, toen kon Natasja zich niet meer beheersen
06-340.310.31

Nog geen 18?
Jammer dan! TABOE HOMO Zuid Nederland. 06-340.330.42 f 1,- p.m.

Privé-kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn 06-9570 (100 cpm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 (75 cpm)

Leuke meiden
willen jou aan de lijn 06-320.330.77 (75 cpm)

Meisjes
zoeken een ervaren vriend 06-320.330.43 (100 cpm)

Rijpe vrouwen zoeken
Sexkontakt
06-320.330.60 (100 cpm)

Hete vrouwen
die alleen thuis zijn zoeken stiekem sexkontakt 06-320.330.42 (75 cpm)

06-320.326.66
Jonge meiden kontakt voor snel sexkontakt (100 cpm)

Direkt apart
met een meisje of jongen, voor 'n heet sexgesprek. 06-320.330.81 (75 cpm)

Bi-sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 (75 cpm)

06-9880
Direkt een leuk meisje aan de telefoon (100 cpm)

Direkt gratis sexkontakt
Sexkontakt
06-320.320.32 (100 cpm)

Hete meisjes
willen echt snel sexkontakt. Nu me tel.nr. 06-320.330.66 (75 cpm)

Rijpe Esther
leert & traint haar buurmeisje, mannen te verwennen! 1 g.p.m. 06-9778.

Lekker babbelen met een meisje in een box. (75 cpm)
06-9580

Flirtbox
voor twee, direkt apart met een leuke meid. Bel 06-9590 (75 cpm)

Thuiskontakt
meisjes bij jou in de regio 06-320.326.33 (100 cpm)

Nieuw:
Plezier voor 2
direkt babbelen met een meisje 06-9503 (75 cpm)

Nieuw: direkt babbelen met de vrouw van
je dromen
06-320.330.97 (100 cpm)

Homo-jongens
Hoor ze heet tekeer gaan 06-320.330.88 (75 cpm)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil. 06-320.330.91 (75 cpm)

Zoek je een lekkere knul?
Gay-dating
06-320.330.95 (75 cpm)

De leukste meiden bellen de
Flirtbox
06-320.330.01 (75 cpm)

Sexafspraakjes
met 'n meisje. Vraag haar tel. nr. 06-9844 (100 cpm).

Triokontakt
Zoek je twee vrouwen? 06-320.325.04 (100 cpm).

SM kontakt
bij jou in de buurt! 06-320.325.80 (100 cpm)

Direkt
een meisje. Druk op de nul voor meer meisjes. 06-320.322.05 (75 cpm).

Altijd succes
Zoek jij een leuke vriend of vriendin? Bel dan de afspreeklijn. 06-320.320.33 (75 cpm)

Nieuw
35+ sexdating
Volop rijpe vrouwen zoek snel sexkontakt. 06-9616 (100 cpm)

Gratis
sexkontakt meer dan 400 ondeugende hete meiden. 06-320.330.45 (100 cpm)

Direkt een hete meid
Sexkontakt
06-320.320.55 (75 cpm)

Hete meisjes in de buurt
Limburgkontakt
06-350.210.73 (100 cpm)

Homo
direkt apart
Direkt kletsen met een hete gay bij jou in de buurt. Bel Gay Privé Limburg. 06-320.322.75 (75 cpm).

Genoeg ondeugende meisjes, ben jij ook op zoek? (100 cpm)
*** 06-9602 ***

Vluggertje
hete meisjes zoeken sexkontakt. Bel **?06-9603 ** (100 cpm)

Vrouwtjes
zoeken overdag sexkontakt. Bel 06-9661 (100 cpm)

06-9665
Hete meisjes willen sexkontakt met tel.nr. (100 cpm).

Voor Piccolo's zie verder pagina 14

Nederland 1

NCRV/KRO
07.00 Journaal.
07.07 Alles kits. Gev. kinderprogram.
07.32 Breakfast club.
08.00 Journaal.
08.07 Boggle. (herh.).
08.32 I love Lucy. Comedyserie.
09.00 Journaal.
09.07 Wijnwereld - onbekend Spanje. Afl.4 : Het Oosten.
09.32 Kwispelen. Hondenmagazine.
10.00 Total work out. Training.
10.15 Dynasty. Amer. serie. Afl.6.
11.00 Hollandse hits. (herh.).
11.25 (TT) Reis om de wereld. Serie reisverslagen over vijf teams die een reis om de wereld maken. (herh.).
11.55 Classic cartoons.
12.00 De Spaanse erfenis. Afl.3.
13.00 (TT) Journaal.
13.07 De types. Fragmenten uit het cabaretprogramma Morsige types in hart en nieren van De Types.
13.32 (TT) Twee voor twaalf. Quiz. Presentatie: Astrid Joosten. (herh.).
14.09 Museumschatten. (herh.).
14.15 (TT) Lingo. Woordspel.
14.40 (TT) Zeg 'ns Aaa. (herh.).
15.05 Zappelin. Gesprekken en reportages rond de media. (herh.).
16.00 (TT) Journaal.
16.10 Young riders. Amerikaanse westernserie.
16.56 Trekkingsuitslag Bankloterij.
17.10 Heb ik iets gemist? Terugblik.
17.45 Boggle. Woordspel.
18.15 Sesamstraat. Afl.: Jarig.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 (TT) Klokhuis. Informatief.
19.00 Tekenfilmfestival.
19.07 Star trek: The next generation. Afl.: The measure of man.
20.00 (TT) Journaal.
20.25 Sterrenslag. Afl.2.
21.42 (TT) Van Kenia naar Kaapstad. Documentaireserie waarin Aad van den Heuvel per auto 17.000 km door Afrika aflegt. Afl.7 : Namibië.
22.17 The Saint. Engelse misdaadserie. Afl.: Topgeheimen.
23.11 Katharsis. Discussieprogramma. Vandaag: Alternatieve straffen.
23.47 Trekkingsuitslag giroloterij.
23.57-00.02 Journaal.

Nederland 2

TROS
13.00-13.07 en 15.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 (TT) Journaal.
16.05 De verlaten mijn (Golden soak) 6-delige serie. Afl.3.
Ferdy Kadek en de onbetrouwbare Chris Culpin proberen een oude nikkelmijn aan een consortium uit het oosten te verkopen. Ze proberen Alec zover te krijgen dat deze de firma verteit dat de mijn in een goede staat is.
Bron:Naar het gelijknamige boek van Hammond Innes. (herh.).
17.01 (TT) Safari rond de wereld (World safari).
Verslag van een reis door Australië, Nieuw-Guinea en Zuid-Amerika en de daaraan verbonden gevaren. Afl.6.
17.47 Exclusive sports.
Sportmagazine. Vandaag: Zeilrace.
17.59 Tv dokter. Medische tips.
18.00 Journaal.
18.19 Kids for animals. 6-delige serie over jeugdleden van de dierenbescherming. Afl.6.
18.50 The Elite (The E.l.i.t.e.) Amerikaanse misdaadserie. Afl.3.
De Elite stelt ook nu weer alles in het werk om de aarde voor milieuvervuiling te bewaren. (herh.).
19.46 TROS Winterpresentatie 93/94.
20.05 Studio Sport.
Rechtstreeks verslag van de voetbalwedstrijd Hadjuk Split-Ajax.
22.12 Strauss dynasty 6-delige miniserie van Marvin J. Chomsky. Afl.6.
Schani raakt na de dood van Jetti onder de indruk van Lili en trouwt halsoverkop met haar, voordat hij haar ware bedoelingen door heeft. Als de eeuw op z'n einde loopt, heeft Schani nog maar één wens.
23.57 Het twistgesprek (The quarrel) Canadese speelfilm uit 1990, waarin tot uiting komt hoe een vriendschap kan blijven voortbestaan ondanks een totaal verschillende levensvisie.
Bron: Naar een roman van Chaim Grade.
01.21-01.26 Journaal.

Nederland 3

NOS/VARA
08.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.00-09.15 Koekeloers. Afl.2.
09.30-09.56 (TT) Vaar mee met Columbus! Afl.1.
10.00-10.20 (TT) Nieuws uit de natuur. Afl.2.
10.30-10.50 Skoalietelevyzje: Sybe Satellyt en Sjef. Afl.1. (herh.).
11.00 (TT) Schooltv-weekjournaal. Afl.2.
12.30-11.50 (TT) Elektrische stroom. Afl.1.
16.30 Warreltaal.
16.35 Nieuws uit de natuur. Afl.2.
17.00 Schooltv-weekjournaal. Afl.2.
17.30 Voorlichtingsprogramma naJaar 1993.
18.00 Journaal.
18.15 Turks fruit en andere zaken. Werken-aan-werk-special over de Oosterse markt.
18.45 Uitzending politieke partijen: D'66.
18.54 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.24 NOS-Dans: We sing and dance. Portret van de Nicholas Brothers, twee tapdancers die 60 jaar lang Amerika's meest succesvolle dansers zijn geweest. Al hun spectaculaire dansspassen en sprongen passeren nog een keer de revue. In prachtige filmfragmenten zien we de twee wereldberoemde artiesten vanaf hun eerste optredens met beelden uit Harlem's Cottun Club en hun samenwerking met Fred Astaire, Carmen Miranda e.a..
20.21 De zondagsjongen.
Reportage waarin de Nederlandse programmamaker Anton Berk terugreist naar zijn geboorteplaats Wuppertal.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Sportjournaal.
22.30 Nova. Actualiteitenprogramma.
23.00 Trekking dagelijkse lotto.
23.01 In het land van de levende goden.
Documentaire over een groep Nederlandse toeristen in India.
23.51-23.56 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

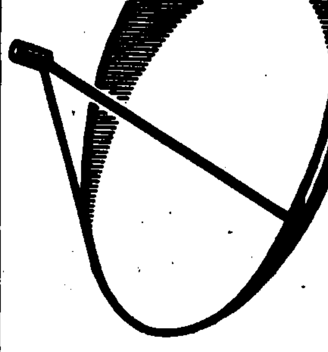
06.00 Hei elei kuck elei.
06.30 RTL Classique. Concert.
07.00 Nieuws.
07.05 Scooby Doo.
07.30 Nieuws.
07.35 Yogi Bear.
08.00 Nieuws.
08.06 The bold & the beautiful. herh.
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Soap. (herh.).
09.00 Nieuws.
09.10 Rad van fortuin. Spelprogram.
09.35 Goede tijden slechte tijden. Nederlandse dramaserie. (herh.).
10.05 As the world turns. Serie.
10.50 Sons & daughters. (herh.).
11.15 RTL Shop. RTL club shopping.
11.30 Clip van de dag.
11.30 Eigen huis & tuin. Herh.
12.00 Telekids. Kinderprogramma.
13.00 Barend & van Dorp. Herh.
14.00 Love boat. Amer. serie. (herh.).
14.50 RTL shop. RTL club shopping.
15.00 General hospital. Soapserie.
15.45 Santa Barbara. Soapserie.
16.15 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. (herh.).
17.00 5 uur show. Gev. magazine.
18.00 Zes uur nieuws.
18.20 RTL club. Magazine.
18.35 The bold & the beautiful Soap.
19.00 Rad van fortuin. Spel. (herh.).
19.30 Avondnieuws.
19.50 Het weer.
20.00 Goede tijden, slechte tijden.
20.30 Het spijt me. Aflevering van dit programma waarin mensen de kans krijgen een bloemetje te geven aan iemand waarmee ze iets goed te maken hebben.
21.30 Postema op pad.
Aflevering van dit programma waarin Koos Postema bijzondere mensen ontmoet.
22.25 Hero at large. Amerikaanse speelfilm uit 1980.
00.10 Laatste nieuws.
00.25 Die, monster die, Amerikaanse speelfilm uit 1965 van Daniel Haller.
Bron: Gebaseerd op het verhaal van H.P. Lovecraft.
01.45 De thuiswinkel (Home shopping) Winkelen vanuit uw luie stoel.
02.15 Nachtprogramma.

België/TV 1

14.00 Schooltelevisie. met: Wereldoriëntatie. Afl.1 : Vier muren en een dak.
14.30-15.00 Aardrijkskunde: Afl.1 : Eten om te leven.
17.00 William Tell Amerikaans-Franse jeugdserie. Afl.12 : Daar gaat de draak.
17.30 Prins Valiant (The legend of Prince Valiant) 65-delige Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.23 : De reünie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.260.
18.00 Journaal.
18.10 Mooi en meedogenlooos (The bold and the beautiful) Amerikaanse serie. Afl.773.
18.35 Top score. Spelprogramma.
19.03 Buren (Neighbours) Australische serie. Afl.1197.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 De paradijsvogels. Belgische serie. Afl.3 : De gemeenteraadsverkiezing.
20.45 Weekendfilm: My son Johnny. Amerikaanse speelfilm uit 1991. Aansl.: Paardenkoersen.
22.30 Vandaag en sport.
22.55 Tropical heat. Amerikaanse actieserie. Afl.16.
23.45-23.50 Coda. Stefan Hertmans leest voor uit eigen werk.
Vandaag: Elis.

België/TV 2

18.50 Journaal.
19.00 Schooltv: Biologie - het menselijk lichaam. Afl.2 : De lever.
19.30 Het capitool (Capitol). Afl.617.
20.00 Vlaanderen vakantieland.
Toeristische portretten uit binnen- en buitenland.
20.40 Herover de aarde. Documentaireserie. Afl.: Zo goed als oud. Waarom verouderen we en kunnen we er iets aan doen? Onderzoek wijst uit dat het reeds gelukt is muizen en wormen langer te laten leven.
21.30 Journaal en sport.
22.00-23.25 Radio days. Amer. speelfilm uit 1987 van Woody Allen.

België/RTBF 1

16.05 Vacaturebank. **16.20** Nouba nouba. Kinderprogr. **17.20** Parker Lewis (Can't lose) Amer. jeugdserie. **17.50** Monsieur Belvedere. Serie. **18.15** L'empire des medias. Spelprogr. **18.50** Servi chaud. Gev. magazine. **19.20** Persoverzicht. **19.30** Nieuws. **20.10** Bon week-end. Amusementsprogr. **20.45** Christophe Columbus: The discovery. Engelse speelfilm uit 1992. **22.45** La grande histoire du petit ecran. 8-delige serie over de geschiedenis van de Belgische televisie. Afl.2 : Les varietés. **23.45** Weerbericht en laatste nieuws. **00.00** 24 H sur les marchés. Beursberichten. **00.05-00.15** Les chrétiens dans la vie sociale. Politieke uitzending. Vandaag: Le P.S.C.

België/Télé 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. **20.10** Basketball. Namen - Brussel. **22.00-22.35** Nieuws, weerbericht en beursberichten.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **12.30** TG1 Flash. **12.35** Mancuso FBI. **13.30** Telegiornale. **13.55** TG 1 Tre minuti di... **14.00** Gli eroi di Telemark. Film, 1965. **16.25** Appuntamento al cinema. **16.30** Pavarotto Intern. '93, 1a parte. **18.00** TG1. . Appuntamento al cinema. **18.15** Appuntamento al cinema. **18.45** Nancy, Sonny & Co. **19.10** Fra nonni e nipoti. **19.40** Almanacco del giorno dpo. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.30** TG 1 Sport. **20.40** La leggenda del Santo Bevitore. Film, 1988. **22.55** TG1. **23.00** Notte rock special Concerto 10 Maggio. **00.00** TG1 - Notte. Che tempo fa. **00.30** Mezzanotte e dintorni. **01.10** La spiaggia del desiderio. Film, 1960. **02.45** TG1. Replica. **02.50** Arrivano i miei. Film, 1983. **04.20** TG1. Replica. **04.25** Eureka. **05.15** Divertimenti.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** La chance aux chansons. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** Peau de banane. **13.40** Lance et compte. **14.30** L'école des fans. **15.10** Festival de jazz. **16.00** Nieuws. **16.10** Vision 5. **16.30** Medisch magazine. **16.50** Kookrubriek. **17.05** Une peche d'enfer. **17.40** Ramdam. Cultureel magazine. **18.00** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws. **19.00** Arabisch persoverzicht. **19.05** L'empire des médias. **19.25** Clin d'oeil. **19.30** Nieuws. **20.00** Plein cadre. **21.00** Nieuws en intern. weerbericht. **21.40** Stars 90. **23.10** Wetenschappelijk magazine. **00.10** Nieuws. **00.30** Kiosk. **00.45** Serie rechtzaken. Vandaag: L'affaire Molineux. **01.15** Bermuda. magazine. **01.40** La chance aux chansons. Amusementsprogr. **02.20** Temps présent. (herh.). **03.20** L'encyclopédie audiovisuelle. Magazine. (herh.). **04.20** Wetenschappelijk magazine. (herh.). **05.15** Eurojournal. Magazine.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** BBC Breakfast news. **10.05** Medische tips. Vandaag o.a. wiegedood. **10.20** Pop goes summer. **10.45** Whatever happened to? **11.00** nws. **11.05** Playdays. **11.30** Rupert. **11.35** A summer good morning. **12.00** nws. **12.05** The High Chaparral, westernserie. **12.55** Derby/ Lincoln train journey. **13.00** nws. **13.05** King of the road revisited. **13.30** Pebble Mill encore. **13.55** Reg. nws. **14.00** nws **14.30** Neighbours. **14.50** Going for gold. **15.15** The flying doctors. **16.00** Natuurfilm over vlinders in Finland. **16.25** The Jetsons. **16.50** Tekenfilmserie. **16.55** The little green planet show.

17.10 Babar. **17.35** All ab... Newsround. **18.05** Grang... Neighbours. **19.00** nws. ... nws. **20.00** Every second ... Tomorrow's world. Vand... recenter klimaatschommel... ten aan het broeikaseffec... komst van een nieuwe ... Bruce Forsyth's genera... **22.00** nws. **22.30** The u... Amer. speelfilm uit 1987... Terror's vault of horror: Th... Horrorfilm uit 1990. **02.0**... ror's vault of horror: From ... Amer. horrorfilm uit 1957.

BBC 2

07.45 Open University. **09.**... news. **09.15** Serie over ... Six more English town. **10.**... raiders. Amer. speelfilm.. ... girl Tisa. Amer. speelfilm ... **13.00** House and home. ... into my parlour. **13.50** Cody ... germouse. **14.35** Culinaire ... nws. **15.15** Jumpcuts. **15.2**... koersen. Met om 15.00, 16.... nws. **17.25** Top gear take 2 ... French line. Amer. musica... **19.10** Top gear. **19.40** Pe... **19.55** Leeds piano comp... gende tijden onder voorbeh... Tuiniermagazine. **23.00** K... dyserie. **23.30** Newsnight. ... was the week that was. ... Rock docs. Afl.: gitarist Woo...

Super Chann...

05.30 Victory. **06.00** Super ... Eur. business today **06.45** B... siders. Discussieprogr. **07.1**... tonight. **07.45** Eur. busin... **08.00** ITN World news. **08.**... Nieuwsmagazine. **09.00** Su... **12.00** Israëlische document... Business insiders. **13.00** ... **13.30** Scene on Super. Ge... ne. **14.00** Videogenerator. ... the air. Live showprogr. **18.**... on Super. Gev. magazine. ... of fate. Afl.: Crowd pleaser. ... image. Magazine over be... **20.00** Go int. motorsports. **21.**... da. **21.30** Rights and wro... ITN World news. **22.30** Eur... today. **22.48** US Market ... Talkin' jazz. **00.00** The im... daag: Kitsch and Camp. ... Europe. **01.00** Videogener... China news Europe. Met o... me time news in het En... Econ. nieuws in het Engels... 3.30 Herhalingen in het Ma... Cantonees. **05.00-05.30** Vi... tor.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** Pa... Driedaagse military. **10.00** Mo... ke. **11.00** Eurofun. (herh.). **11**... tiek. (herh.). **12.00** Eur. voetb... Tennis. Verslag van het ATP ... (herh.). **14.00** Bowlen. Open... kamp. **15.00** Golf. **17.00** Voetb... America. **19.00** Motorsport. ... rosportnews. **20.00** Int. m... **21.00** Worstelen. WK Grieks-... **22.00** Boksen. **23.30** NFL A... ball kamp. **00.00** Golf. **01.**... Eurosportnews.

MTV

07.00 Awake on the wildsid... Marijne van der Vlugt. **13.00** ... hits. **14.00** Simone. **16.30** Th... **16.45** At the movies. **17.0**... **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MT... The soul of MTV. **18.30** Mu... Stop. **20.00** Whitney Housto... mentary. **20.30** Most wante... Greatest hits. **23.00** The rep... At the movies. **23.30** News ... **23.45** 3 from 1. **00.00** Marijne ... Vlugt. **02.00** Chill out ... **03.00-08.00** Night videos.

CNN

09.45 CNN newsroom. **12.30** ... morning. **13.30** Business da... Business Asia. **15.00** Larry Ki... CNN and Co. **20.00** World bu... night. **21.00** The internation... **23.00** World business tonigh... Showbiz today. **00.00** The wor... **01.00** Moneylirie. **01.30** C... **02.00** Prime news. **03.00** La... **05.30** Showbiz today.

Duitsland 1

05.55 JOYrobic. Ochtendgymnastiek.
06.00 Morgenmagazin. Ontbijttv.
09.00 Heute.
09.03 Dallas. Afl.: Miss Ellies Krise.
09.45 Tele-Gym. Ochtendgymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 Wenn der Wassermann kommt... Reportage. (herh.).
10.50 Hundert Meisterwerke. herh.
11.00 Heute.
11.03 Der Zauberkasten. Sprookje.
12.30 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 ZDF-Mittagsmagazin.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.02 Sesamstrasse. Kinderprogram.
14.30 (TT) Wunder der Erde. Over het Alpenlandschap en de enorme krachten waardoor dit ontstaan is.
15.15 Tagesschau.
15.20 Hugo und Bobo. Tekenfilm.
15.30 Wie wär's mit Spinat? Film.
17.00 Tagesschau.
17.05 Punkt 5 - Länderreport.
17.15 Psst... Spelprogramma.
17.40 Regionale informatie.
17.50 Tagesschau-Telegramm.
17.55 Auf Achse, serie.
18.50 Tagesschau-Telegramm.
18.55 Marienhof, serie.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 A woman who sinned. Amerikaanse misdaadfilm uit 1991.
21.44 Tagesthemen-Telegramm.
21.45 ARD-exclusiv. Serie portretten van internationale persoonlijkheden uit politiek, sport en media.
Afl.: Ein Tag mit Kaiser Akihito.
Reportage over het Japanse keizerspaar tijdens hun staatsbezoek aan Duitsland en een indruk van het dagelijks keizerlijk leven in Japan.
22.30 Tagesthemen. Met Bericht.
23.00 Sportschau. Bundesliga.
23.25 Gibt es ein Leben vor dem Tod? Cabaret.
23.55 Robert de Niro-cyclus: 1900 - 2. Teil: Kampf, Liebe, Hoffnung(Novecento - 2. parte) Duits-Italiaans-Franse speelfilm uit 1976.
02.25 Tagesschau.
02.30 Miami Vice. Amer. politieserie.
03.15-03.20 Z.E.N. Fraunhofer Saitenmusik Afl.: Eleonor Plunket, irisch 17. Jh. Andante grazioso, W.A. Mozart 18. Jh.

Duitsland 2

05.55 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 EURO. Europees magazine.
14.30 Kaum zu glauben. Show.
15.00 Heute.
15.03 Reiselust extra. Vandaag o.a. het Duitse waddeneiland Sylt.
15.20 ZDF-Glückstelefon.
15.25 Tödliches Geheimnis. 4-delige tv-film van Herbert Wise. Afl.3.
In de gevangenis weigert Caleb Williams nog altijd het geheim van Falkland te vertellen, ook al kan hij zijn leven daarmee redden. Ook aan Falklands stiefbroer Forester vertelt Caleb het geheim niet, al begint deze aan zijn stiefbroer te twijfelen.
Bron:Naar de roman van William Godwin.
17.00 Heute, sport en weerbericht.
17.15 Länderjournal.
Aansl.: Bürger, rettet Eure Städte! Oproep t.b.v. de monumentenzorg in de nieuwe deelstaten. Programma volgt na 17.15 länderjournal. Aansl.: Heute-Schlagzeilen.
17.55 Ein Heim für Tiere. Duitse serie. Afl.: Der Rabe und das äffchen.
18.20 Guten Abend.
19.00 Heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 Immer wieder Sonntag. Duitse serie. Afl.: Der Unfall.
20.15 (TT) Ein Fall für zwei. Duitse politieserie. Afl.: Ticket zum Himmel.
21.15 Die Reportage: Mit der Kraft am Ende. Reportage over mensen die zieke familieleden verzorgen. Bijna 80 procent van de mensen die verzorging nodig hebben blijft thuis. Voor de verzorgers, over het algemeen vrouwen, is dat een zware belasting en meestal gaat de verpleging van familieleden te koste van hun eigen spaarcenten.
21.45 heute-journal.
22.15 Die Frau meines Bruders.
Italiaanse speelfilm van Giuseppe Piccioni.
23.10 Krush Groove. Amerikaanse muziekfilm uit 1985.
00.40 Heute.
00.45-01.25 Lost in Music.
Múziekmagazine over verschillende muziekstijlen en de aanhangers daarvan. Afl.: Vandaag over de Duitse Hip Hop-scene.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus bedrijfseconomie. **09.00** Weltkarrieren. Vandaag: Rebecca Horn. **09.45** Teletekst. **10.00** Schooltv. **12.00** Das Recht zu lieben. Afl.94. **12.30** Linie K. **13.15** Menschen - hautnah. (herh.). **14.00** West 3 Aktuell. **14.05** Hit-Clip. **14.30** Bibliothek der Sachgesichten. **15.00** FensterPlatz. **16.00** Magazine over maatschappelijke problemen. **16.30** Cursus bedrijfseconomie. **17.00** A - Z Lifeshow. **17.15** Sixteen. Thema: Lustig ist das Zigeunerleben? **18.00** West 3 Aktuell. **18.05** KuK - Klön und Klaaf. **18.30** Rückblende: Europa im Café. Afl.: Café Hungaria in Budapest. **18.45** Reg. magazine met sport. **19.20** Fensterprogr. der Landesstudios. **19.40** West 3 Aktuell. **19.45** Bananas. Afl.10. **20.15** Westpol. **21.00** West 3 Aktuell. **21.15** Lustfaktor 10. **22.00** B. trifft ... Talkshow. **23.00** Jazz vor Mitternacht. Vandaag: Roots en het Scott Hamilton Quartet. **00.30** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus bedrijfseconomie. **09.00** Schooltv. **10.50** Non-Stop-Fernsehen. **14.00** Nieuws in het Engels. **14.15** Nieuws in het Frans. **14.30** Schooltv. **14.59 15.00** Hallo, wie geht's? **15.15** Na und? Jongerenmagazine. **16.15** Cursus bedrijfseconomie. **16.45** Landesschau: Porträt. **17.00** ■ Wirbel um Irene. Oosterijkse speelfilm uit 1950. **18.26** Das Sandmännchen. Kinderprogr. . **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Kluge Knacker. Natuurfilmserie over de eekhoorn. Afl.1. **19.05** Hallo wie geht's? Medisch magazine. Vandaag: Na een borstoperatie. **19.19** Heute abend in Südwest 3. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** MuM - Das Wirtschaftsmagazin. Economisch magazine. **21.00** Nachrichten. **21.15** Menschen unter uns: Papa Minas und sein Olimbos. Portret van de 46-jarige Grieks-orthodoxe priester Papa Minas. **22.00** III nach Neun. **00.00** Dempsey and Makepeace. Engelse politieserie. Afl.: Verbrecher-Imperien. **00.50** Schlussnachrichten. **01.05** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 RTL aktuell.
07.00 Guten Morgen Deutschland. Ontbijttelevisie.
09.00 Der Chef (Ironside). Afl.: Der tote Bruder. (herh.).
10.00 Reich und Schön (The bold and the beautiful) Amer. soapserie.
10.30 227. Amer. comedyserie. Afl.: Nachtschwärmer.

11.00 Der Preis ist heiss. Spelshow.
11.30 Familienduell - International. Spelprogramma.
12.00 Punkt 12. Middagmagazine.
12.30 Springfield Story (The guiding light) Amer. soapserie.
13.20 California Clan (Santa Barbara) Amer. soapserie.
14.10 Zeit der Sehnsucht (Days of our lives) Amer. soapserie. Afl.10.
15.00 Ilona Christen. Vandaag: Mein Mann schenkt mir immer das Falsche.

16.00 Hans Meiser. Talkshow. Vandaag: Nie wieder Vater - Sterilisation.
17.00 Wer ist hier der Boss? (Who's the boss?) Afl.: Traumhaus gesucht.
17.30 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children), comedyserie. Afl.: Do it yourself. (herh.).
18.00 Ruf des Herzens (No one but you/Tu o nadie), serie. Afl.5. (herh.).
18.45 RTL aktuell. Nieuws en sport.
19.10 Explosiv - Das Magazin. Magazine. : Barbara Eligmann.
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Duitse serie.
20.15 Die Heimatmelodie. Volksmuziekprogramma.

21.10 Salzburger Nockerin. Duitse serie. Afl.: Katzenzungen.
Aansl.: RTL aktuell.
22.10 Wie bitte!? Satirisch consumentenprogr. Aansl.: RTL aktuell.
23.15 Sexsaison in Las Vegas (Las Vegas connection) Amer. softsexfilm uit 1982 van Mike Hunter.
00.55 American gladiators. Amerikaans showprogramma.
01.50 Tödliche Lüge. (herh.).
03.30 Leo der Kriegsheld (Le mur de l'Atlantique) Frans-Ital. komedie.
04.55 Zeit der Sehnsucht (Days of our lives) Amer. soapserie. (herh.).
05.40 Tekenfilm.

● *David Warrilow en Mia Farrow in 'Radio Days'. (België/TV 2 - 22.00 uur).*

SAT 1

05.15 The young and the restless. (herh.). **06.00** Ontbijttv met früh ran, sport. **09.15** Neighbours. (herh.). **09.40** Trapper John, M.D. (herh.). **10.30** Bonanza. (herh.). **11.20** Riskier' was! **11.50** Glücksrad. **12.30** The young and the restless. Amer. serie. **13.20** Trapper John, M.D, doktersserie. Afl.: Hellseherin und Simulant. **14.15** Neighbours. Afl.: Ein Brief von Kim. **14.45** Bonanza, westernserie. Afl.: Keine Chance für Ed Payson. **15.45** Star Trek, sf-serie. Afl.: Krieg der Computer. **16.45** Riskier' was! **17.20** Geh aufs Ganze! **18.00** Reg. progr.'s. **18.30** Designing women, comedyserie. Afl.: Probleme mit der Geistlichkeit. Aansl.: NKL-trekking. **18.58** Wetternews. **19.00** Newsmagazin. **19.18** Sportmagazine. **19.30** Glücksrad. **20.15** Hanky Panky. Amer. actie-komedie uit 1981. **22.10** Bundesliga-voetbal: 8e speeldag. Aansl.: TopNEWS. **23.10** Beverly Hills girls. Amer. erotische speelfilm. **00.25** Drauf & Dran. Blind date-show. **00.45** Wolffs Revier. (herh.). **01.40** Raumschiff Enterprise (Star Trek). (herh.). **02.30** Voetbalmagazine. (herh.). **03.30** Designing Women, (herh.). **03.55** Ulrich Meyer: Einspruch! (herh.). **04.45** Wahre Wunder. (herh.)

Nederland 3
20.21 De Zondagsjongen (Nederland,1991). Melodrama van Pieter Verhoeff naar de vertelling van VPRO-bons Cherry Duyns. Nederlands-Duitse tv-programmamaker twijfelt over zijn eigen identiteit als hij op veértigjarige leeftijd bij een oom in Duitsland op bezoek gaat. Met Rik van Uffelen en Tom van Hezik.

België/TV 2
22.00 Radio Days (USA,1987).
Komedie van Woody Allen. Man haalt herinneringen op uit zijn jeugd in Brooklyn, New York. Met Woody Allen en Mia Farrow. Niet zijn beste film, maar natuurlijk altijd wel goed voor een paar briljante momenten.

BBC 1
22.30 The Untouchables (USA,1987). Thriller van Brian de Palma. Chicago, jaren dertig. Inspecteur Elliott Ness krijgt de opdracht het onderwereldimperium van Al Capone op te ruimen. Hoofdrol voor Kevin Costner die binnen de kortste keren door zowel Sean Connery en Robert DeNiro van het doek gespeeld wordt.

● *Robert DeNiro en Dominique Sanda in de prachtige speelfilm 'Novecento - deel 2'. (Duitsland 1 - 23.55 uur).*

Duitsland 2
23.25 Krush Groove (USA,1985). Muziekfilm van Michael Schultz. Rapper uit New York wordt afhankelijk van dubieuze geldschieters. Maar om het magere verhaal gaat het in deze film niet.
Met Blair Underwood, Run-DMC en Sheila E.

Nederland 2
23.54 The Quarrel (Canada,1991). Drama van Eli Cohen: Montreal, 1948. Joodse schrijver die zijn hele familie tijdens de Holocaust heeft verloren, ontmoet bij toeval een jeugdvriend, die hetzelfde heeft meegemaakt. Met R. H. Thompson en Saul Rubinek. Goed.

Duitsland 2
23.55 Novecento 2 (Italië-Frankrijk-Duitsland,1976). Vervolg van Bernardo Bertolucci op prachtige deel 1. Zoon van landarbeider wordt in het jaar 1900 op precies dezelfde dag geboren als de zoon van de grootgrondbezitter in een dorpje in Italië. Aan hand van de belevenissen van de twee jongens wordt een beeld geschetst van Italië in de eerste helft van de eeuw. Met Robert DeNiro, Gerard Depardieu, Donald Sutherland en Burt Lancaster. Prachtig.

RTL4
00.25 Die, Monster, Die! (GB-USA,1965). Horrorfilm van Daniel Haller. Jonge Amerikaanse wetenschapper gaat naar Engeland om zijn vriendin bij haar ouders op te halen. Met Boris Karloff, die wereldberoemd werd als het Monster van Frankenstein en Nick Adams.

RTL Televison
3.30 Le mur de l'Atlantique (Frankrijk-Italië,1970). Komedie van Marcel Camus. Een restaurant wordt tijdens de Tweede Oorlog bezocht door zowel verzetsstrijders als Duitse officieren. op een dag stort er een vliegtuig op het dak neer. Met André Bourvil en Peter McEnery.

ra...

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 Nieuws. 7.07 Het Gebouw, met om 7.07 De nieuwstafel; 10.05 Het interview. 11.05 De Achtergrond-reportage. 12.07 VARA Radio I vrijdageditie. 14.05 Argos. 15.05 NL-magazine. 16.05 Welingelichte kringen. 17.07 TROS Aktua. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 19.04 Talkradio. 21.04 NCRV-vrijdag-sport. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2
7.04 Thank God it's friday. 9.04 Rocky 1. 10.04 Rocky 2. 11.04 Adres onbekend. 12.04 Adeline met 'n ander. 14.04 Rocky 3. 15.04 De koele korridor. 17.04 VPRO's Music Hall. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 De hits van... 21.04-24.00 Listen to the music.

Radio 3
AKN: 6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 11.04 Baas van de dag. 12.04 Steen & Been show. 14.04 Carola. AKN: 15.04 Popejop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. Elk heel uur Nieuws. 18.04 De avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Countdown café. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Ouverture: Barokmuz. 8.04 Opus 4. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. 13.04 En nu...mijn verzoek. 14.00 Middagconcert: Het Internationale concertcircuit. Radio Symf. Ork. van Berlijn met viool. 15.25 Pier Francesco Cavalli: Requiem. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Operette. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.04 Haydn en Martin. 18.55 De geliefde Tsjaikovsky 20.02 Avondconcert: Matinee op de vrije zaterdag. Nieuw Sinfonietta Amsterdam. 21.40 Beethoven: Missa solemnis in D gr.t. opus 123. 23.00-24.00 Werken van Lutoslawsky.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 1008 AM. 8.55 Waterstanden. 9.02 Plein publiek. 11.02 Hans Brinker. RVU: 12.02 Werken aan werk. 13.10 Gebeurtenissen. 14.02 De ronde tafel van Pam. 15.02 Opium. 17.10 Radio UIT. PP: 17.50 CD. 18.02 Religieus programma, met om 18.02 De onbekende islam; 18.20 Hoda al islam; 18.40 Dinimiz islam. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Licht en uitzicht. 21.40 Boeken wijzer. 22.00 Zicht op Israël. 22.20 De psalmen. 22.40 Na het laatste uur. 23.00-24.00 Freeko.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 7.00 Limburg Aktueel. 8.00 Radio-NieuwsCentrale, binnen/buitenland-rubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. Verzoekplaten van bedrijven en instellingen. 11.00 Op de valreep, tips voor het weekeinde. 12.00 Limburg Actueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 De Buurt. 14.00 Licht Limburgs, non-stopmuziek. 15.00 Profiel. Gesprek met een gast. 16.00 Cultureel magazine Festival. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten.

BRTN/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Gewoon genieten (om 11.00 Weerbabbel door Bob de Richter). 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het Algemeen Belang. 16.00 Abraham al gezien? 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hitriders. Toppers en platen van vroeger. 20.00 Het eenzame hartenburo. Romantische muziek en telefoons met luisteraars. 22.00 nieuws. 22.05 Country-Side. Country- en westernmuziek. 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 20.00 uur.
6.05 Radiofrühstück ... 'Glückstreffer' (6.... tag; 6.45 Hörer... Veranstaltungskalender; ... gionalnachrichten; 8.30 ... schau). 9.05 Regionalna... 9.10 Gut Aufgelegt. Tips ... men am Vormittag. 12.0... la carte (12.30 BRF Aktu... Presseschau. 13.05 ... 16.05 Popcorn. 18.00 ... nachrichten. 18.05 B... (Aktuelles am tage). 1... 20.05-21.00 Lieder, Ch... Folk.

Happy RTL Radi...
Elk heel uur nieuws.
07.03 De start met Bart, ... Leeuwen. 09.03 RTL ... 10.03 Koffiekringen, Jan ... 12.03 Goeiemiddag N... Marc Jacobs. 14.03 Oo... Ron Bieschop. 17.03 Vri... heid, Jan van de Putte. ... ven o'clock rock. 22.00 RTL ... hits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 M... melodie. 8.07 Morgenmelo... Wetterbericht. 9.05 Musikp... 12.00 Nachrichten, Zur ... 12.07 Gut aufgelegt (met om ... Mitmenschen en 14.00 Na... ten, Stichwort Wirtschaft). ... Café-Konzert. 16.05 Heima... die. 17.00 Der Tag um fünf. ... Musikexpress. 20.00 Nachri... 20.05 Zwischen Broadway u... damm. 21.00 Musik zum tr... 22.30-4.05 Nachtexpress.

UIT GEZELLIG

Voor inlichtingen/reservering advertenties op deze pagina. Els Swaans 045-739383.

Bescheidenheid siert de manager.

Hij doet zich niet beter voor dan hij is. De Vento heeft genoeg aan zichzelf om een goede indruk achter te laten.

Een bestuurdersstoel, die u exact kunt aanpassen aan uw lichaamsbouw. De thermotronic*, zodat de binnentemperatuur constant aangenaam blijft. En uiteraard standaard stuurbekrachtiging.

Maar ook versterkte portierlijsten, dwarsverstevigingen en een inschuivende stuurkolom voor extra bescherming.

Verder is de dubbele airbag tegen een aantrekkelijke meerprijs leverbaar.

Vanaf f36.499,- heeft de Vento u alles te bieden. Alles behalve veel uiterlijk vertoon.

De Vento van Volkswagen. Wie anders?

Prijs is een 'vanaf'-prijs inclusief BTW en BPM, exclusief kosten rijklaar maken (*standaard vanaf Vento GL). Wijzigingen voorbehouden. Importeur: Pon's Automobielhandel B.V. Telefoon: 033-949944.

Dagelijks uitwisseling van beelden met Europese omroepen

Jeugdjournaal actueler

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Het NOS Jeugdjournaal gaat vanaf eind deze maand dagelijks beelden en reportages uitwisselen met collega-rubrieken in andere Europese landen. Dat is mogelijk nu de European Broadcasting Union (EBU) 24 uur per dag over een satellietkanaal beschikt om beelden uit te wisselen.

Volgens Rob Maas, chef van het Jeugdjournaal, is het voordeel van de dagelijkse uitwisseling dat het programma meer actuele onderwerpen kan uitzenden waarin kinderen voorkomen. De programma's die mee gaan doen aan de dagelijkse uitwisseling, zijn naast het Nederlandse Jeugdjournaal, Logo (Duitsland), MiniZib (Oostenrijk), Newsround (Engeland) en het Portugese Caderno Diaro. Daarnaast zijn er in Zweden, Finland, Denemarken, Polen en België wekelijkse actuele jeugdprogramma's die ook beeldmateriaal leveren.

Op het moment worden tussen de verschillende programma's al onderwerpen uitgewisseld, maar dat gebeurt op een trage manier. Rob Maas: „Nu zetten we de onderwerpen op een bandje en sturen het per post naar de landen die het willen hebben. Op die manier krijgen wij ook de reportages en beelden van de collega-rubrieken. Dat betekent dat alleen de tijdloze items uitgewisseld kunnen worden. En dat is jammer, want het Jeugdjournaal wil zo veel mogelijk actuele onderwerpen in de uitzending hebben."

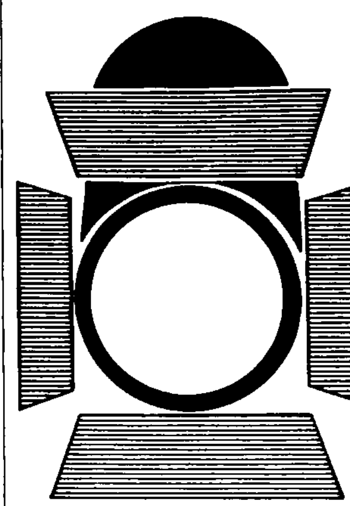
● *Marga van Praag, medepresentatrice van het Jeugdjournaal.* Foto: DIJKSTRA

De NOS heeft enige tijd geleden het initiatief genomen om met de komst van de 24-uursuitwisseling (sinds 1 september) dagelijks ruimte te reserveren voor de jeugdjournaals. „Vanaf 27 september vergaderen de deelnemende jeugdprogramma's elke ochtend om tien uur over de onderwerpen die zij die dag maken en in de aanbieding hebben. Als er belangstelling is voor een reportage van het Jeugdjournaal, gaat het de satelliet op met een Engelstalige toelichting erbij. Dat betekent weliswaar wat extra wêrk voor de redacteur, maar er staat tegenover dat wij kant-en-klare onderwerpen uit het buitenland krijgen aangeleverd en dat scheelt ons werk," legt Maas uit.

Rob Maas verwacht dat de interesse vanuit het buitenland voor Nederlandse reportages groot zal zijn. „We hadden afgelopen week een verhaal over een recordpoging foxtrotdansen. Als dat door de dagelijkse uitwisseling nog dezelfde dag bij Newsround had kunnen zijn, was dat voor hen een leuk actueel onderwerp. Nu zou het per post een paar dagen later aankomen en dan is de drempel om het uit te zenden veel hoger."

Maas wijst ook op de reportages die het Jeugdjournaal regelmatig in het buitenland maakt. Verslaggeefster Aletta Oosten zit op dit moment in Israël. „Zij maakt daar reportages vanuit een jeugdjournaalhoek. Dat betekent bij voorbeeld portretten van joodse en Palestijnse kinderen. We zijn heel druk met het maken en versturen van banden met Aletta's reportages naar de andere jeugdjournaals."

De uitwisseling zal volgens Maas niet tot gevolg hebben dat er in het Jeugdjournaal meer buitenlandonderwerpen komen. „Het betekent dat de buitenlandonderwerpen die erin zitten meer vanuit een kinderinvalshoek gemaakt zijn." Maas hoopt dat uiteindelijk meer landen een jeugdjournaal starten nu er dagelijks een nieuwsuitwisseling komt. „Als de Fransen dagelijks kant-en-klare jeugdjournaalonderwerpen binnen zien komen, kan dat het duwtje in de rug zijn om een eigen programma te maken. En als de Fransen een eigen jeugdjournaal hebben, kunnen wij leuke onderwerpen van hen krijgen."

'Limburgs Yes' eerste cd van Big Benny

● *Ben Peters alias Big Benny.*

ROERMOND – Limburg en Limburgs. Daar kan de Roermondse zanger en entertainer Big Benny (Ben Peters) zelfs 's nachts nog eens echt van dromen. Mei 1992 stapte hij voor de eerste maal het podium op en nu, nog geen anderhalf jaar later, ligt zijn debuut-cd in de muziekwinkels.

'Limburgs Yes' is een goed muzikaal verpakt product met prettig in het gehoor liggende Limburgstalige muziek. Het album werd opgenomen in de Middenlimburgse Megatone Studios. Vrolijke nummers worden afgewisseld met serieuze. Van de eerste persing van 2500 stuks zijn inmiddels al honderden exemplaren verkocht. Na zijn talloze optredens in Noord- en Midden-Limburg bereidt Big Benny zich thans voor op zijn 'promotietocht' door Zuid-Limburg. Voor meer info: Artiestenbureau DBO, Wim van de Munckhof, telefoon 04740–2057/4155.

Muziekveiling bij Veronica brengt 136.600 gulden op

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De muziekveiling die Veronica in Studio Concordia in Bussum heeft gehouden, heeft een bedrag opgeleverd van 136.600 gulden. Het geld komt in zijn geheel ten goede aan de organisatie Artsen Zonder Grenzen. Veronica zond gistermiddag een verslag uit van de veiling.

Echt grote klappers zoals bij eerdere veilingen, bijvoorbeeld een jasje van Madonna voor 40.000 gulden of de jeep uit de tv-serie Tour of Duty voor 32.000 gulden, zaten er ditmaal niet bij. Het hoogst geboden bedrag was voor een schilderij van Mick Jagger door de Amsterdamse kunstenares Ans Markus. Het doek ging weg voor 16.000 gulden. Exclusief btw overigens, zoals bij alle geveilde stukken.

Toch werd er door de aanwezigen flink geboden. Zo veranderde een zijden haarband van Mark Knopfler van de groep Dire Straits, die werd ingezet op 75 gulden, uiteindelijk voor 1200 gulden van eigenaar.

Het klapstuk van de avond, een Trabant die door de leden van de Ierse groep U2 was gesigneerd, ging niet weg voor het enorme bedrag dat sommigen misschien in gedachten hadden. De oostblok-auto leverde 'slechts' 8000 gulden op.

Beter ging het met een gouden plaat uit de collectie van de overleden zanger Freddie Mercury van de groep Queen voor hun laatste album Inuendo. Ingezet op 3000 gulden kon veilingmeester Roel Boven tenslotte afhameren op maar liefst 11.000 gulden. Eenzelfde bedrag had een koper over voor een set van vijftien door John Lennon vervaardigde litho's. De pikante prenten stammen uit 1970 en werden indertijd uitgebracht in een gelimiteerde oplage van 2000 stuks.

In het oog springend was verder het karretje uit de reclamespot Even Apeldoorn Bellen, waarmee de rasta bijna het ravijn induikelt. Het scooter-achtige geval bracht 4500 gulden op. Dat was net zoveel als de opbrengst voor de vilten hoed die David Bowie droeg toen hij optrad in de film The Man Who Fell To Earth.

De gietijzeren badkuip die ooit nog in het landgoed van John Lennon had gestaan, veranderde voor 3000 gulden van eigenaar. Een gesigneerde hoes van een Elvis Presley-single leverde verder niet meer op dan 5500 gulden. Een schilderij van de Nederlander Peter Donkersloot met daarop Stones-gitarist Keith Richards daarentegen was weer goed voor 7000 gulden.

Presentator Adam Curry mengde zich ook nog even in het biedgewoel toen het gastenboek van het pop-programma Countdown langskwam. Aangezien hij zelf jarenlang het gezicht van dit programma was leek het hem kennelijk een leuk artikel voor op de koffietafel. Maar bij 2600 gulden hield Adam het voor gezien en moest hij toezien hoe iemand anders er voor 4000 gulden mee vandoor ging.

Jacques de Milliano, oprichter en directeur van Artsen Zonder Grenzen, toonde zich na afloop van de veiling zeer verguld met de 136.600 gulden die zijn organisatie nu tegemoet kan zien. „We hadden op een ton gerekend, dus dit is een heel mooi resultaat," aldus De Milliano. Het geld zal worden gebruikt voor werk in vluchtelingenkampen.

'Even controleren of je een goed christen bent'

EO trekt trukendoos open met verrassende straatgesprekken

DOOR SUSANNE VAN VELZEN

AMSTERDAM – Zappend tussen de vaderlandse televisienetten kan het op woensdag- en zaterdagavond tussen half acht en acht uur gebeuren dat de afstandsbediening plotseling even hapert bij Nederland 2. In beeld slaat een jongen met een oorbelletje, lang krullend haar en een ontwapenende glimlach voorbijgangers met vlakke hand in het gezicht. De meesten reageren wat lacherig bij het zien van de camera en lopen twijfelend door. De montage is flitsend, als een videoclip.

„Even controleren of je een goed christen bent," roept hij ze achterna. ‚Je weet wel...dat van de andere wang toekeren." „Als de camera er niet bij was geweest zou ik je teruggeslagen hebben. Althans vroeger zou ik dat gedaan hebben," zegt één van de 'slachtoffers'. De uitdeler van de klappen is teleurgesteld. „Dan zit het niet goed tussen jou en mij. Weet je dat wij veel dingen doen die voor God een klap in het gezicht zijn. Daarom zit het ook niet goed tussen ons en God. Daarom merken we zo weinig van hem."

De 'agressieve' jongen in beeld is Peter Scheele, maker van het best bekeken godsdienstige programma van de Evangelische Omroep: Peter. In het paar minuten durende programma spreekt Peter op straat op een verrassende manier vooral niet-christenen aan om te praten over het geloof. Het doel van het programma is voor de Evangelische Omroep absoluut niet nieuw, maar de vorm wel. Henk Binnendijk viel in het Hart op de tong altijd met de deur in huis. 'Houdt u van God?', vroeg hij menig marktbezoeker op de man af. Peter pakt het anders aan. Heel anders. Hij gebruikt een 'trukendoos'. De ene keer is dat een kameel, de andere keer een kinderwagen of grote sandwichborden. Zijn voorbijgangers spreekt hij met hele concrete vragen aan. Ze kunnen niet om hem heen.

Peter is niet verrast dat zijn programma in de categorie religieuze programma's zo hoog scoort. „Ik heb elf jaar in het jongerenwerk gezeten en veel evangelisatie werk gedaan, maar ik voelde de ontevredenheid bij mezelf groeien. Altijd werden de platgetreden paden bewandeld. De mensen begrepen helemaal niet waar we het over hadden. Als ik zeg 'het bloed van het lam reinigt alle zonden', dan weet je toch niet waar het over gaat. Logisch dat er dan niet naar je geluisterd wordt. In mijn programma spreek ik mensen in hun eigen taal aan. Niet alleen verbaal maar ook visueel."

Peter Scheele is in zijn woonplaats Eindhoven een bekende verschijning op straat. Het begon met de oprichting van de Jezus Fanclub. „Als ik tegen een buitenstaander zei dat ik christen ben, dachten ze aan oplichters vermomd als tv-dominees in Amerika. Als ik zeg dat ik fan ben van Jezus, snappen ze direct wat ik bedoel. Zo ben ik de straat op gegegaan. Zonder bijbel en zonder foldertjes. Ik wilde weten wat niet-gelovige jongeren bezighoudt. Ik wilde ze leren kennen."

De jonge programmamaker wil mensen niets door de strot duwen. „Ik wil een programma maken voor niet-gelovigen zonder zo'n reactie op te roepen van 'hé hé, we zijn er weer'. Het geloof moet iets gewoons zijn, iets natuurlijks en niet een rare kronkel in het programma. Ik laat mensen in mijn programma uitpraten en ik luister naar ze. Dat vindt niemand erg. Mijn ideeën staan niet centraal. Ik hoef ook niet het laatste woord te hebben. Liever niet zelfs. Laat de anderen maar een leuke slotopmerking maken."

De reacties van de voorbijgangers zijn overwegend positief. Volgens Peter wordt er veel gelachen. „Ik ben een keer verkleed de straat op gegaan met mijn haren wild en lange gewaden aan en zei dat ik Mozes was. Dan lachen mensen. Humor ontspant en dat heb je nodig want praten over geloof en over wezenlijke dingen roept een spanningsveld op. Humor en kerk zijn jammer genoeg helemaal los van elkaar komen staan." Daarom wist Peter dat hij vanuit de christelijke hoek commentaar zou krijgen op zijn eigenzinnige tv-programma.

Dat gebeurde ook toen hij de straat op ging. Mensen uit zijn kerk en vriendenkring snapten niet waarom hij op die manier het evangelie verkondigde. „Ik heb ze uitgelegd waarom ik het op die manier doe en dat het jongeren juist aanspreekt: Voor mij was het belangrijker dat ik op straat door mijn doelgroep begrepen werd dan door mijn eigen achterban. Met het tv-programma zie je hetzelfde gebeuren. Zodra ik vertel dat mijn methode werkt, begrijpen ze het. En het zegt natuurlijk genoeg dat de EO mijn programma's blijft uitzenden."

● *Peter Scheele: „Ik ben wel eens verkleed de straat op gegaan en zei dat ik Mozes was."* Foto: KIPPA

Van Tellingen kandidaat als coördinator voor Radio 1

HILVERSUM – NCRV's programmamanager informatieve radioprogramma's Piet van Tellingen is door het NOS-bestuur gevraagd voor de functie van 'coördinator actualiteitenzender Radio 1'. Van Tellingen zou de opvolger moeten worden van Veronica's radiodirecteur Allard Berends, die onverwacht opstapte als zendercoördinator.

De nieuwe zendercoördinator zal, behalve het verder stroomlijnen van de actualiteitenzender, ook moeten zorgdragen voor de samenstelling van een centrale redactie op de piekuren.

Het NOS-bestuur bereikte onlangs een akkoord over het instellen van zo'n centrale redactie, ondanks het feit dat Avro, Tros, EO en KRO tegen het plan zijn.

Marjon Lambriks in '5 Uur Show'

HEERLEN – De Limburgse zangeres Marjon Lambriks zal vanmiddag tussen 17.00 en 18.00 uur te zien en te horen zijn in de '5 Uur Show' van RTL4. Viola holt heeft een gesprek met de uit Valkenburg afkomstige operette-zangeres, die vrijdag 24 seprtember optreedt in het Mecc te Maastricht.

Viola Holt praat verder met mensen die vertellen over de 'reddende engel in hun leven' en voor de rubriek 'Ontbijt' gaat zij op bezoek bij Sugar Lee Hooper, die net een nieuwe cd heeft uitgebracht.

Voorts is er de rubriek 'Prettig weekend' en een optreden van Ten Sharp, de Purmerendse band die in 1991 een grote hit had met het nummer 'You'. Eerst sloeg dat nummer in Griekenland echt aan, later werd het een wereldhit.

● *Marjon Lambriks*

Hedenavond om 17.30 uur opent burgemeester dr. J. Linden het grote 3-daagse stadsfeest in Aken. Hierna begint rondom de „Dom", „Rathaus" en „Theaterplatz" een bont festijn.
Er worden deze dagen 500.000 bezoekers verwacht om te genieten van muziek- en toneelgroepen uit binnen- en buitenland.
Op de slotdag 19 september worden er zelfs 20 muziekverenigingen verwacht uit Aken en omgeving.
Voor het kooplustige publiek zijn **zaterdag 18 september de winkels geopend tot 18.00 uur.**

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt, gelet op artikel 13.22 van de [illegible] milieubeheer, bekend dat bij besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 10 september 1993 onder een [illegible] tal voorschriften vergunning is verleend ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren aan N[illegible] screen VOF, Nijverheidsstraat 8 te Sittard voor het lozen van bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater en hemelwater via de gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Susteren [illegible] oppervlaktewater, (V93-62). De beschikking en de andere ter zake zijnde stukken liggen vanaf 20 september 1993 tot en met 19 oktober 1993 ter inzage en wel: - op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond op werkdagen van 09.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur (afdeling Vergunningen en Handhaving); - ten gemeentehuize van de gemeente Sittard, Huub Dassenplein 1 te Sittard, sector Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening gedurende de kantooruren van 09.00 uur tot 13.00 uur en bovendien elke zaterdagmiddag van 14.00 uur tot 17.00 uur in het Kritzraedthuis, Rosmolenstraat 2 te Sittard. Ingevolge de artikelen 20.5 en 20.6 van de Wet milieubeheer staat tot het einde van de beroepstermijn beroep open bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State voor: a. de aanvrager; b. de betrokken adviseurs; c. degenen, die overeenkomstig artikel 13.17 of 13.18 van de Wet milieubeheer bezwaren hebben ingebracht; d. degenen die bezwaren hebben tegen de aangebrachte wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-beschikking; e. belanghebbenden die aantonen dat zij redelijkerwijs niet in staat zijn geweest overeenkomstig artikel 13.1[illegible] 13.18 van de Wet milieubeheer bezwaren in te brengen. De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht. Gedurende de beroepstermijn kan tegen de beschikking beroep worden ingesteld bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. Het beroepschrift - dat geen schorsende werking heeft - dient in tweevoud ingesteld te worden bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. Voorts kan tot het einde van de beroepstermijn, met toepassing van artikel [illegible] van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening worden gedaan bij de voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. De beschikking wordt alsdan niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.
Roermond, 17 september 1993.
Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limb

imburgs agblad egionaal

rijdag 17 september 1993 — Pagina 15

tgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown

Ruzie over wasemkap in Kerkrade nog niet bijgelegd

Nieuw onderzoek naar kookluchtjes

Van onze verslaggever

KERKRADE – De gemeente Kerkrade gaat binnenkort een nieuw onderzoek instellen bij de twee buren in de wijk Chevremont die al twintig jaar in onmin leven wegens kookluchtjes. De Raad van State heeft de gemeente verweten de kwestie onzorgvuldig te hebben onderzocht. Belanghebbende Reulings vindt echter dat Kerkrade al veel te laat is met het treffen van maatregelen en gaat een schadevergoeding eisen.

Familie Amkreutz aan de Van Ostadestraat heeft een circa twintig jaar oude wasemkap die uitmondt in de oprit. Als er wordt gekookt, klaagt de familie Gubbels aan de andere kant van de oprit over kookluchtjes. De uitgang van de wasemkap bevindt zich recht tegenover het keukenraam en een luchtrooster van Gubbels. „Onacceptabel," vindt de door Gubbels gemachtigde M. Reulings.

Reulings heeft de gemeente Kerkrade drie jaar geleden verzocht om maatregelen te treffen. Niet nodig, vond Kerkrade. De wasemkap voldoet aan de normen en de afstand tussen Gubbels en Amkreutz (circa vijf meter) is groot genoeg, zo oordeelt de gemeente. Ambtenaren hebben echter nooit hun neus laten zien bij Gubbels. „Dan hadden ze zelf kunnen ruiken hoe erg het is," aldus Reulings.

Zonder een volledig onderzoek te hebben verricht heeft Kerkrade het verzoek van Gubbels afgewezen. Daarop stapten Gubbels en Reulings naar de Raad van State. Het hoogste rechtsorgaan in Nederland vernietigde de afwijzing van Kerkrade twee maanden geleden. Voor Reulings betekent dit dat Kerkrade maatregelen moet treffen bij Amkreutz. Omdat dit nog niet is gebeurd, gaat hij met ingang van 1 september 250 gulden per dag schadevergoeding eisen.

Kerkrade interpreteert de Raad-van-State-uitspraak anders. „Het besluit is vernietigd, waardoor het verzoek om maatregelen te treffen bij Amkreutz weer van kracht is. We gaan op zeer korte termijn een nieuw onderzoek instellen," zegt de gemeentewoordvoerder van Kerkrade. Nadat de Kerkraadse ambtenaren bij Gubbels hebben geroken, wordt opnieuw over het verzoek beslist.

Volgens Reulings is de oplossing simpel. „Laat Amkreutz die pijp gewoon doortrekken naar zijn schoorsteen. Dat kost hooguit 25 gulden. Als Gubbels een oplossing moet betalen is dat meer dan tweeduizend gulden." „Dat kan niet," zegt mevrouw Amkreutz, „daar komt hete lucht uit en dat zou niet volgens de voorschriften zijn. Nee hoor, we doen er niks aan, het blijft zo."

Heerlens korps moet ruim drie ton bezuinigen

Brandweerlieden straks technische hulpverleners

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Heerlense brandweer gaat zich meer opstellen als een technische hulpverleningsdienst voor de burgers die 24 uur per dag oproepbaar is. Het korps moet volgend jaar namelijk ruim drie ton bezuinigen en wil daarom gaan opereren als een modern en efficiënt bedrijf.

De gemeente Heerlen heeft het brandweerkorps voor 1994 een bezuiniging van drie ton opgelegd. De grootste besparing, circa een ton, levert de verhoging van de leges voor brandveiligheid. Heerlense bedrijven zullen daarvoor volgend jaar gemiddeld derhonderd gulden moeten betalen. Verder wordt gebruik gemaakt van goedkoper materieel, waardoor de kapitaalslasten afnemen. Tot slot zal de brandweer haar diensten meer aan burgers en bedrijven aanbieden. Dit zal de inkomsten van het bedrijf verhogen.

„De naam brandweer past nog steeds bij ons, maar we worden meer een technische hulpverleningsdienst," zegt commandant J. Starren. „Mensen kunnen ons in de toekomst bijvoorbeeld ook benaderen voor het repareren van ramen en deuren na een brand. Om half vier 's nachts vind je daar geen aannemer voor. Wij zijn altijd oproepbaar."

Starren vertelt dat de brandweer nog verder naar buiten zal treden. „We kunnen gaan meehelpen bij het opbouwen van kiosken en tribunes, ruimten als garages en de sportzaal zullen aan derden worden verhuurd, we gaan ons meer bezighouden met opleidingen, adviezen en met het opstellen van calamiteitenplannen."

De bezuinigingen die de gemeente Heerlen de brandweer heeft opgelegd hebben geen consequenties voor het aantal arbeidsplaatsen. Starren vindt wel dat er een mentaliteitsverandering bij het personeel nodig is. Hij zegt dat die inmiddels in gang is gezet.

De Heerlense brandweer presenteerde gisteren ook haar nieuwe voertuiglijn. Deze bestaat uit door het korps zelf ontworpen en gemaakte containers die door middel van speciale voertuigen kunnen worden getransporteerd. De eigen-fabrikaat-containers zijn bijna een miljoen gulden goedkoper dan vergelijkbaar materieel in de handel. Een van de containervoertuigen kan uitrukken bij branden en calamiteiten. Het nieuwe materieel wordt op 25 september in het centrum van Heerlen aan het publiek gepresenteerd.

● Een Heerlense brandweerman poseert voor de door het corps zelf ontworpen brandweerauto-container. Foto: FRANS RADE

het bestuderen
van de bijstand
houdt
menig wetenschapper
van de straat af

punaise

Sittardse gevangenis kan uitbreiden met 20 cellen

Extra bewaking bij Geerhorst opgeheven

Van onze verslaggever

SITTARD – In de gevangenis De Geerhorst in Sittard zitten sinds kort geen vluchtgevaarlijke gevangenen meer. De speciale afdeling daarvoor, de extra beveiligde inrichting (EBI), is opgeheven en heeft plaats gemaakt voor een afdeling waar nieuwe langgestraften voorlopig worden opgesloten.

Ze blijven daar gemiddeld drie tot vier weken, voordat ze worden geplaatst in een van de vier cellenvleugels. De EBI-afdeling hoefde voor deze bestemming nauwelijks te worden aangepast. Toen de nieuwbouw in Sittard werd voorbereid, was het eerst de bedoeling dat op die plaats een dergelijke afdeling voor nieuwe langgestraften zou komen. Later is pas besloten dat de nieuwe gevangenis een extra bewaakte inrichting moest hebben.

De politie heeft het gepantserde voertuig weggehaald, dat maandenlang voor de hoofdingang van De Geerhorst stond en die gebruikt werd voor de extra bewaking van het complex. Tot de extra veiligheidsmaatregels had justitie besloten na een reeks gijzelingen in onder meer de Sittardse strafinrichting.

De extra bewaking rond het gevangeniscomplex is inmiddels opgeheven. De vluchtgevaarlijkse gevangenen die in Sittard zaten, zijn overgeplaatst naar de tijdelijke extra bewaakte gevangenis in Vught, in afwachting van de nieuwbouw van twee speciale, zwaar bewaakte gevangenissen in Nederland.

Met de ontruiming van de EBI-afdeling zit De Geerhorst weer op zijn oorspronkelijke aantal van 252 cellen. Volgens directeur ing. J. Gorissen kan dat aantal nog tot 280 worden verhoogd, als justitie toestemming geeft voor enkele bouwkundige aanpassingen.

Om aan de extra norm van justitie te voldoen, moet De Geerhorst toch al de cellencapaciteit met drie procent verhogen. In Sittard is het de bedoeling dat er per gevangenisvleugel één cel voor twee gevangenen komt. Er zouden dan vier van die twee persoonscellen komen, maar daarover wordt nog intern overleg gevoerd. Daarnaast wordt onderzocht of er twintig cellen extra gebouwd kunnen worden door op elke etage een deel van de recreatieruimte in te leveren.

FNV tegen nieuw plan van Carpac

HEERLEN – De Industriebond FNV gaat niet akkoord met een voorstel van Carpac waarmee 160 van de 257 banen behouden zouden kunnen blijven. Dat zegt districtsbestuurder Henk van Rees. In ruil voor de verplaatsing van het Volvo-onderdelencentrum van Born en Helmond naar Zweden, wil Carpac in Born ter compensatie 160 andere banen creëren. Aanvankelijk zouden slechts 60 banen in Born overblijven.

Maar Van Rees zegt daar niet in te trappen. Hij stelt dat hij had gehoord dat de commissarissen van Snava, de eigenaar van Carpac, al in mei bereid zouden zijn voor 160 vervangende banen te zorgen. In de onderhandelingen met de bonden liet Snava dat echter niet blijken. Snava bood eerst het behoud van een spoedordermagazijntje met slechts 60 banen. Later werden dat er 87 en nu dus 160.

Volgens van Rees heeft Snava een doorzichtig spel gespeeld. De bedoeling was dat de moegestreden bonden nu blij zouden zijn met de 160 banen, terwijl ze daar in mei zeker geen genoegen mee zouden hebben genomen. Van Rees: „Daar trappen we niet in. We gaan gewoon door met het ontwikkelen van ons eigen plan Dat betekent: bewijzen dat het rendabeler is als de onderdelendistributie in Born blijft. Dan zouden 200 banen behouden blijven. Alleen een stukje administratie zou wat ons betreft naar Zweden kunnen." Van Rees heeft ook zijn twijfels over het soort werk dat Snava ter compensatie in Born zou willen laten verrichten. Het zou gaan om het in dozen verpakken van Zweedse en Bornse auto-onderdelen.

Gouverneur: Eén gemeente W.-Mijnstreek niet onverstandig

'Gemeenten herindelen voor vormen supergewest'

STEIN – Voordat er een bestuurlijk gewest Zuid-Limburg gevormd wordt is er een grootscheepse herindeling van gemeenten nodig. Gemeenten moeten eerst hun taken herverdelen en desnoods grotere gemeenten vormen. Dat stelde gouverneur baron mr. B. Van Voorst tot Voorst gisteren bij een werkbezoek aan de gemeente Stein, in reactie op vragen over de bestuurlijke vernieuwing.

Van Voorst noemde het streven te komen tot één gemeentebestuur in de Westelijke Mijnstreek (een fusie van zeven gemeenten) 'niet onverstandig'. De gemeente Stein pleitte voor het gelijkwaardig behandelen van het gewest Westelijke Mijnstreek binnen Zuid-Limburg. De regio zou moeten meedoen in het Mahl-project, waarin de regio's Maastricht/Heerlen, Aken, Luik, en Hasselt/Genk samenwerken.

De gouverneur vond dat Stein de discussie aan de verkeerde kant begon. Voordat gemeenten pleiten voor een sterk regionaal bestuur, zullen ze eerst moeten bepalen welke taken ze het best zelf kunnen blijven doen, stelde Van Voorst. „Zo voorkom je dat de uitvoering van een aantal taken te ver van de burger af komt te staan, want het wordt een behoorlijk grote regio."

Stein pleitte voor sterke gemeenten binnen een sterk regionaal bestuur voor Zuid-Limburg. „Ik vrees dat dat communicerende vaten zijn. De gewesten zullen taken van de gemeenten overnemen. Dat zal een ontkrachting van de gemeenten betekenen."

De regio kan ook sterk worden, door over zaken met een gemeenschappelijk standpunt te komen. Stein moet niet „met zevenmijlslaarzen door het proces van herverdeling van taken wandelen," vindt Van Voorst tot Voorst. „Maak de discussie niet te eenvoudig. Ik verstoor wellicht het mooie beeld van de lappendeken die bestuurlijk Nederland is. Met een mooi schematisch plaatje ga je te gemakkelijk voorbij aan de discussie over de taken. Wie dat doet is te theoretisch bezig en loopt het risico zijn doel voorbij te schieten," hield de gouverneur de gemeente Stein voor.

Gouverneur bezoekt alle gemeenten

STEIN – Gouverneur baron mr. B. Van Voorst tot Voorst heeft zich tot taak gesteld binnen een jaar alle Limburgse gemeenten een werkbezoek te brengen. Gisteren bracht zijn 'tournee' hem naar Stein, waar hij in een busrit op de hoogte werd gesteld van de verschillende kanten van de gemeenten. Zo voerde de tocht langs het grensmaasproject (waar ontgrinding gepland is), de DSM-haven, Graetheide (waar uitbreiding van DSM op de agenda staat), het stort, het industrieterrein en de sociale-vernieuwingsbuurt Nieuwdorp. Wegens het slechte weer stapte het gezelschap niet vaak uit.

Burgers Weert willen jumelage beëindigen

WEERT – Een groep verontruste burgers van Weert heeft het gemeentebestuur gevraagd de jumelage met St.-Truiden te beëindigen, omdat zij zich gekwetst voelen door een optreden van de burgemeester van deze Belgische stad. Voor het oog van de camera heeft deze een groep jongeren die racistische leuzen scandeerden, tot kalmte willen manen door ze uit te nodigen voor een pilsje. Dat gebeurde onlangs bij een demonstratie die juist tegen racisme was gericht.

De Weertenaren zijn in opstand gekomen nadat de NCRV veertien dagen geleden een documentaire vertoonde over die demonstratie, naar aanleiding van aanslagen op in België verblijvende Sikhs uit India en Pakistan.

Het Weertse college van B en W heeft bij de omroep een kopie van de documentaire opgevraagd en vervolgens de burgemeester van St.-Truiden om opheldering verzocht. Vanuit de gemeente St.-Truiden is daar tot de dag van gisteren nog niet op gereageerd.

Weert onderhoudt sinds 1981 een vriendschapsband met St.-Truiden. Bestuurders bezoeken elkaar regelmatig. Ook zijn er van tijd tot tijd culturele en sportieve uitwisselingen.

Direkt tv-verslag bisschopswijding

ROERMOND – De KRO zal een rechtstreekse televisie-uitzending verzorgen van de bisschopswijding op 25 september in Roermond. De plechtigheid in de kathedraal duurt van 10.30 tot 12.30 uur, en zal worden uitgezonden via Nederland 2. Eerst wijdende bisschop is mgr. A. Simonis, geassisteerd door mgr. A. Castermans en mgr. Y. ter Schure. De kathedrale schola, aangevuld met studenten van Rolduc en met de schola uit Horn, verzorgen de zang. Organist is J. Pallandt. De muzikale leiding is in handen van W. Scheurs. De KRO zal de plechtigheid met zes camera's volgen. Donderdag start de voorbereiding met het uitlichten van de kerk; vrijdagavond, daags voor de wijding, nemen de betrokkenen deel aan een generale repetitie, met uitzondering van de nieuwe bisschop mgr. F. Wiertz.

D66 vreest strop Industriemuseum

KERKRADE – D66-Statenlid Rob van der Heijden is bang dat de provincie opdraait voor eventuele tekorten van het Museum voor Industrie en Samenlevving in Kerkrade. Tegen een nadrukkelijk advies van de Nationale Investeringsbank (NIB) in, ziet het bestuur van dat nog te bouwen museum niets in een voorzichtige start. Dat liet voorzitter J. Jansen deze week weten. De NIB wees het museum erop dat de meeste nieuwe ondernemingen in Nederland falen. Bovendien voorspelt de NIB dat het Museum voor Industrie en Samenleving veel meer moet investeren dan de beschikbare twintig miljoen, voordat het zijn deuren kan openen. Statenlid Van der Heijden wil nu van Gedeputeerde Staten weten hoe het provinciebestuur het exploitatietekort binnen de perken denkt te houden.

Directeur De Wever legt functie neer

HEERLEN – Economisch directeur A. Lagas heeft zijn functie bij het De Weverziekenhuis in Heerlen neergelegd. Hij heeft dit besluit 'om persoonlijke redenen' genomen. Op verzoek van de overige drie directieleden blijft hij nog enige tijd in dienst als financieel adviseur van de Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg (GOZL). Ook directeur J. Goossen heeft onlangs zijn ontslag ingediend. Hij heeft inmiddels een nieuwe baan gevonden in een ziekenhuis in Hilversum. De plek van Lagas wordt niet opgevuld. „De directie is na de fusie met het Brunssumse Gregoriusziekenhuis te groot geworden. Vijf directeuren is te veel, daarom hebben we een tijdje terug besloten om de sterkte terug te brengen. Nu is die gelegenheid daar," aldus directie-secretaris Houben. Hij zegt dat er geen sprake is van onenigheid binnen de directie.

Brutale straatroof in Maastricht

MAASTRICHT – Een 54-jarige inwoner van Lanaken is woensdagavond in Maastricht het slachtoffer geworden van een brutale straatroof. De man werd omstreeks 20.45 uur in de Wijcker Brugstraat opzettelijk omver gelopen door een jongeman, waarna een andere jongen het polstasje van het slachtoffer buit wist te maken. Ondanks hevig verzet wist het tweetal te ontkomen. Een buurtbewoner van de wijk St.-Maartenspoort vond even later het gestolen tasje terug. Paspoort, cheques en ruim tweehonderd gulden bleken uit het tasje verdwenen.

Finaciële steun Sittardse activist

SITTARD – Van de miljoenenopbrengst van de kinderpostzegelactie gaat dit jaar een deel naar het vluchtelingenwerk van Suncokret, een door de Sittardse vredesactivist Wam Kat opgerichte hulporganisatie. Zij zet zich in voor vluchtelingen in meer dan twintig opvangkampen in Kroatië en Bosnië-Herzegovina. Het geld is in het bijzonder bestemd voor gevluchte kinderen in het voormalige Joegoslavië. Het gaat om een hulpprogramma dat kinderen helpt van oorlogstrauma's af te komen. Het comité kinderpostzegels heeft in de eerste plaats voor steun aan Suncokret gekozen, omdat de hulp aan kinderen nauw aansluit bij zijn doel en bij het thema van de actie dit jaar (kind en media). Verder wil het comité daarmee een particulier initiatief belonen. Bovendien is het comité zich ervan bewust dat de hulp niet slechts tijdelijk nodig is, maar voor langere duur. Ook wordt met deze financiële bijdrage de inzet van vrijwilligers beloond.

Open dag dierenasielen

HEERLEN – Tachtig Nederlandse dierenasielen zullen op 2 en 3 oktober, het weekend voor werelddierendag, hun deuren openen voor het grote publiek. Ook bij de dierentehuizen in Weert, Maastricht en Geleen is er gelegenheid een kijkje te nemen achter de schermen.

o/z

Geboren:
Roel
10-9-1993
zoon van:
Miriam en Jos
Fijten-Mans
Swentiboldweg 13
6167 RK Geleen

---

†

Diep bedroefd, maar zeer dankbaar voor alle liefde die hij ons gaf en met respect en diepe bewondering voor zijn wilskracht, delen wij u mede dat heden na een arbeidzaam leven dat vooral getekend werd door ziekte, in zijn eigen vertrouwde omgeving en voorzien van de h. sacramenten der zieken van ons is heengegaan onze lieve vader, schoonvader, opa, zwager, oom en neef

Johan Hendrik (Hein) Baggen

weduwnaar van

Maria Ida Niesten

eerder weduwnaar van

Marie Cathérine Hubertine Tesch

geboren te Vaals op 24 januari 1907
overleden te Holset op 15 september 1993

Ittervoort: **Lily Baggen**
Erik
Jo - Lieneke
Holset: **Maria Somers-Baggen**
Hub Somers
Yvonne - Patrick
Ingrid - Paul
Holset: **Tity van Doorn-Baggen**
Henk van Doorn
Judith
Holset: **Emmy Somers-Baggen**
Harry Somers
Irene
Anita
Monique
Holset: **Rosy van Aerts-Baggen**
Jack van Aerts
Paul
Herman
Familie Baggen
Familie Niesten
Familie Tesch

Holset, 15 september 1993
Corr.-adres: Holset 28, 6295 NC Lemiers

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 20 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk St.-Lambertus te Holset, waarna aansluitend begrafenis op de r.-k. begraafplaats te Holset.

Gelegenheid tot schriftelijke condoléance achter in de kerk vanaf 10.40 uur.

De avonddienst zal worden gehouden op zaterdag 18 september om 18.00 uur in voornoemde kerk.

Papa is opgebaard in het mortuarium Sjalom bij de Zusters Clarissen, Hilleshagerweg 11, Mechelen-Wittem.

Bezoek dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

In verband met het overlijden van de heer

J.H. Baggen

oprichter van ons bedrijf
is onze zaak op
maandag 20 september a.s.
de hele dag gesloten.

Tansportbedrijf J.H. Baggen B.V. Holset 22

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een intens en welbesteed leven van liefde, goedheid en zorgzaamheid is heden op 87-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van het h. oliesel, mijn lieve man, schoonvader, opa, overgrootvader en broer

Willem Joseph Palmen

weduwnaar van

Gertruida Busser

echtgenoot van

Margarethe Meer

Amstenrade: **M. Palmen-Meer**
Schinveld: **M.J. Palmen-Sloen**
kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie Wijnen
Familie Leiser

Amstenrade, 16 september 1993
Corr.adres: Mariabergstraat 10a
6451 EJ Schinveld

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur in het mortuarium van Schinveld.

Avondwake heden vrijdag om 18.30 uur in de kapel van Bejaardencentrum Elvira, De Gijselaar 10 te Amstenrade.

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de St. Eligiuskerk te Schinveld op zaterdag 18 september om 13.00 uur.

De crematieplechtigheid vindt aansluitend plaats in het crematorium aan de Imstenraderweg te Heerlen.

Samenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.

Langs deze weg willen wij iedereen bedanken voor de vele blijken van medeleven ons betoond bij het overlijden van onze broer, zwager en oom

Jo Coenen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 18 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Hulp der Christenen te Nieuwenhagen.

Familie Coenen

Landgraaf, Nieuwenhagen

---

†

Nog midden in zijn leven, nog vol plannen, werd heden plotseling door zijn Schepper teruggeroepen mijn levensgezel, mijn vader, schoonvader en opa, onze zoon, broer, zwager, oom en neef

Erni Vasey

levensgezel van

Marloe Schlangen

op de leeftijd van 48 jaar.

In dankbare herinnering:
Marloe Schlangen
Natascha en Michel
Hager Cnoops
Fabian
Familie Vasey
Familie Schlangen

15 september 1993
Treebeekplein 155, 6446 VL Brunssum

De crematieplechtigheid zal plaatshebben op maandag 20 september om 14.30 uur in de aula van het crematorium Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemd crematorium, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van onze zeer gewaardeerde medewerker en collega

Erni Vasey

Directie en personeel
Grimbergen-constructies BV
Heerlen

Met leedwezen hebben wij kennisgenomen van het overlijden van ons lid, de heer

Erni Vasey

Bestuur, leden
FC Romantica Boys

---

†

Dankbaar dat hem verder lijden bespaard is gebleven hebben wij, kort na het overlijden van onze moeder, afscheid moeten nemen van onze lieve vader, schoonvader, allerliefste opa, zwager, oom en kameraad

Stanislaw Sobanski

sinds 28 april 1993 weduwnaar van

Paula Wijnands

Hij overleed in zijn vertrouwde omgeving, na voorzien te zijn van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 81 jaar.

Heerlen: **Carla Mulders-Sobanski**
Wiel Mulders
Alexander
Stefanie
Hoensbroek: **Beatrix Ekels-Koeleman**
Jef Ekels
Spaubeek: **Friedel Leentjens-Koeleman**
Erik Leentjens
Patrick
Familie Sobanski
Familie Wijnands

6413 XN Heerlen, 16 september 1993
Swalmstraat 1

De plechtige uitvaartdienst, waarvoor wij u beleefd uitnodigen, zal gehouden worden op dinsdag 21 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Heerlen-Vrank.

Aansluitend leggen wij vader ter ruste op de begraafplaats aan de Kampstraat te Heerlerheide.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De avondwake tot intentie van vader is op maandag 20 september om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Vader is opgebaard in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen.

Gelegenheid om afscheid van hem te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Voor vervoer kerk - begraafplaats v.v. is gezorgd.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met ontsteltenis hebben we kennisgenomen van het plotseling overlijden van onze damvriend en bestuurslid

Herman Heine

Herman, we zullen je missen.
Wij wensen zijn familie veel sterkte toe met dit verlies.

Damclub EUREKA

---

† **Frank Wessen**, 29 jaar, Schoolstraat 4, 6063 BW Vlodrop. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op zaterdag 18 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Vlodrop.

† **Gertha Renckaerts**, 75 jaar, weduwe van Pierre van Engelen, Echt. Corr.adres: Peyerstraat 160, 6101 GJ Echt. De plechtige eucharistieviering wordt gehouden op zaterdag 18 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **To van der Varst**, 84 jaar, Weert. Corr.adres: Schonkenweg 2, 6003 PJ Weert. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op vrijdag 17 september om 11.00 uur in de dekenale St. Martinuskerk te Weert.

† **Victor van Susteren**, 67 jaar, weduwnaar van Greet van der Star, levensgezel van Maria Haanraets, Pey. Corr.adres: Kleefstraat 16, 6101 VM Pey-Echt. De plechtige eucharistieviering wordt gehouden op vrijdag 17 september om 10.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey.

† **Harrie van de Wouw**, 75 jaar, Huize St. Joseph, Rect. Driessenstraat 2, 6097 AK Heel. De plechtige eucharistieviering vindt plaats op vrijdag 17 september om 10.00 uur in de kapel van Huize St. Joseph te Heel.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven delen wij u mede, dat in de leeftijd van 81 jaar geheel onverwacht van ons is heengegaan onze goede en zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve groot- en overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Enny Szymanski

weduwe van

Wilh. Boesten

De bedroefde familie:
Landgraaf: **Karel Boesten**
† Liza Boesten-Geilenkirchen
Kerkrade: **Pella Wouters-Boesten**
Pierre Wouters
Jolanda en John
Hanneke, Evelien en Jochem
Peggy en Jan
Bas, Vera
Klimmen: **Ton Boesten**
Hilde Boesten-Kingu
Amanda en Roger
Familie Szymanski
Familie Boesten

Kerkrade, Kloosterraderplein 22, 12 september 1993
Corr.-adres: 6465 AV Kerkrade, St.-Bernadettestraat 31

De uitvaartplechtigheid, gevolgd door de begrafenis, heeft donderdag jl. in familiekring plaatsgevonden.

Dankbetuiging

In plaats van kaarten

Voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij het overlijden en de begrafenis van mijn echtgenoot, onze vader en opa

Peter van Loo

danken wij u van harte.

Mevrouw L. van Loo-Salobir
kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 19 september a.s. om 11.30 uur in de dekenale kerk St. Lambertus te Kerkrade-Centrum.

De vele hartelijke blijken van medeleven ons betoond bij de ziekte, het overlijden en de begrafenis van onze lieve vader, schoonvader en opa

Jan Jozef Neus

hebben wij bijzonder gewaardeerd.
Daarvoor betuigen wij onze dank.

Familie Feyge-Neus
Familie Neus-Godderij

Heerlen, september 1993

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 19 september a.s. in de parochiekerk van de H. Cornelius te Heerlerheide.

Dankbetuiging

De grote belangstelling en warme vriendschap die wij bij de ziekte en na het overlijden van mijn lieve man en papa

Wiel Hekkens

mochten ervaren, hebben veel voor ons betekend. Ook voor de royale giften t.b.v. het Koningin Wilhelmina Fonds onze hartelijke dank.

Ank Hekkens-Pernot
Luc

De zeswekendienst wordt gehouden op zondag 19 september 1993 om 11.00 uur in de Bernardinuskapel te Heerlen.

Dankbetuiging

Het was een grote troost om zoveel belangstelli medeleven te ondervinden bij het overlijden crematie van mijn lieve man, onze zorgzame schoonvader en opa

Herman Paulisse

Dit zal ons helpen de komende tijd het verdriet te werken. Onze hartelijke dank hiervoor.

Mevrouw E. Paulissen-Schuffe
Kinderen en kleinkinderen

Heerlen, september 1993

De plechtige zeswekendienst zal worden gehoud zondag 19 september a.s. om 9.30 uur in de kerk de H.H. Martelaren van Gorcum, Sittarderweg len.

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moest men van mijn lieve echtgenote, onze moeder en C

Catherine v.d. Linden-Lacroi

De plechtige jaardienst zal gehouden worden op dag 19 september a.s. om 10.30 uur in de parochi St. Agatha te Eys.

J. v.d. Linden
kinderen en kleinkind

Dankbetuiging

Hiermede danken wij u heel hartelijk voor de vele blijken van me leven, ondervonden bij het overlijden van mijn lieve man, br zwager en oom

Geert Otten

J.W. Otten-Zaalbe
Fam. Otten

Brunssum, september 1993
Albert Schweitzerstraat 14, 6441 HG Brunssum

Geheel onverwacht en veel te vroeg men wij van het overlijden van onze ou lega

Tiny van Neer-Erkens

Van 1979 tot 1988 was zij als leerkrach bonden aan de Mgr. Hanssenschool.
Voor onze kinderen was juffrouw Ti een moeder. Als collega was ze tot o vol belangstelling voor eenieder.
Jac en de kinderen, heel veel sterkte.

Directie en medewerkers van de Mgr. Hanssenschool, bestuur KSV mede namens M.R. P.V. en Ouderra

---

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt, gelet op artikel 13.22 van de Wet milieubeheer, bekend dat bij besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 10 september 1993 onder een aantal voorschriften vergunningen zijn verleend ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren aan: A. de Provincie Limburg voor het lozen van verontreinigd grondwater en slootwater, afkomstig van de grondwatersanering ter plaatse van in de Cramer-Oost te Heerlen, via de gemeentelijke riolering in het oppervlaktewater genaamd Geleenbeek te Heerlen (V93-58); B. M. Gilissen, Vauwerhofweg 2 te Schimmert voor het lozen van bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater en hemelwater via de gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Hoensbroek op oppervlaktewater (V93-110). De beschikkingen en andere ter zake zijnde stukken liggen vanaf 20 september 1993 tot en met 19 oktober 1993 ter inzage en wel: - op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond op werkdagen van 09.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 16.00 uur (afdeling Vergunningen en Handhaving); - ten aanzien van de onder A. genoemde aanvraag ten gemeentehuize van de gemeente Heerlen, Geleenstraat 25 te Heerlen gedurende de kantooruren van 09.00 uur tot 12.00 uur en na telefonische afspraak (tel. 045-765555) van 14.00 uur tot 16.00 uur alsmede elke zaterdag van 10.00 uur tot 13.00 uur in de openbare bibliotheek, Passage 20/30 te Heerlen; - ten aanzien van de onder B. genoemde aanvraag ten gemeentehuize van de gemeente Nuth, De Weverplein 1 te Nuth gedurende de kantooruren van 09.00 uut tot 12.00 uur alsmede elke donderdag van 14.00 uur tot 19.00 uur. Ingevolge de artikelen 20.5 en 20.6 van de Wet milieubeheer staat tot het einde van de beroepstermijn beroep open bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State voor: a. de aanvrager; b. de betrokken adviseurs; c. degenen, die overeenkomstig artikel 13.17 of 13.18 van de Wet milieubeheer bezwaren hebben ingebracht; d. degenen die bezwaren hebben tegen de aangebrachte wijzigingen ten opzichte van de ontwerp-beschikking; e. belanghebbenden die aantonen dat zij redelijkerwijs niet in staat zijn geweest overeenkomstig artikel 13.17 of 13.18 van de Wet milieubeheer bezwaren in te brengen. De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht. Gedurende de beroepstermijn kan tegen de beschikking beroep worden ingesteld bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. Het beroepschrift - dat geen schorsende werking heeft - dient in tweevoud ingesteld te worden bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. Voor [illegible] einde van de beroepstermijn, [illegible] toepassing van artikel 107 van de Wet op de Raad [illegible] verzoek tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening worden gedaan [illegible] de voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. De beschikking treedt dan niet in werking van kracht voordat op dat verzoek is beslist.
Roermond, 17 september 1993.

Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

Passende baan in zicht bij fiscus

Oplossing conflict douaniers en rijk

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Het arbeidsconflict tussen zeven Zuid-Limburgse douaniers en het rijk is in ieder geval voor twee jaar uit de wereld. Staatssecretaris Marius van Amelsvoort en de raadsman van de douaniers, mr. M. Melaard, hebben een compromis bereikt.

Zoals eerder gemeld maken de douaniers deel uit van een groep grenswachters voor wie na het van kracht worden van het Verdrag van Schengen nog geen nieuwe baan was gevonden. Zij konden wel aan de slag bij de eveneens onder het ministerie van Financien vallende belastingdienst, maar moesten dan wel eerst formeel ontslag nemen. Zij zouden daarna twee salarisschalen lager worden ingeschaald, wat hen tussen de 500 en 900 gulden bruto per maand zou kosten.

De zeven Limburgse douaniers weigerden dat. Nadat een door hen aangespannen kort geding begin dit jaar voor de grenswachters gunstig afliep, werd naar een minnelijke schikking gezocht.

Aanvulling

Deze is nu gevonden, meldt mr. Melaard van het Centraal Adviesbureau voor Publiek Recht en Administratie. De douaniers nemen weliswaar ontslag en zij worden bij de belastingdienst ook lager ingeschaald, maar het rijk vult gedurende twee jaar het salaris aan tot het oude niveau. Het rijk geeft een 'waarschijnlijkheids-garantie' dat de douaniers in die twee jaar bij de fiscus een baan krijgen passend bij hun oude salaris.

De douaniers krijgen daarbij volgens Melaard een voorrangspositie. Zij zullen speciaal worden opgeleid. Als de grenswachters binnen twee jaar geen nieuwe functie met bijbehorend salaris krijgen, kunnen zij nieuwe procedures starten tegen het rijk. Een al aangespannen bodemprocedure is als onderdeel van de overeenkomst gestaakt.

De regeling geldt ook voor zeven douaniers uit Twente, die met dezelfde problematiek kampten.

Man koelt woede op vitrinekast en verwondt vrouw

HEERLEN – Een 47-jarige vrouw uit Heerlen is woensdagnacht in haar woning gewond geraakt door de rondvliegende scherven van een vitrinekast waar haar man uit woede tegenaan had getrapt.

De 51-jarige man was laaiend, omdat er was ingebroken in zijn auto, die hij op het Kerkplein in het centrum van Heerlen had geparkeerd. Bij thuiskomst aan de Corneliuslaan in Heerlerheide koelde hij zijn woede op de vitrinekast. Rondvliegend glas van de kast kwam terecht in het linker onderbeen van zijn echtgenote. Zij liep een flinke vleeswond op en moest per ambulance naar het ziekenhuis worden vervoerd. Na behandeling kon zij terug naar huis.

Van onze kunstredactie

Vandaag weer beraad over nieuwe cao

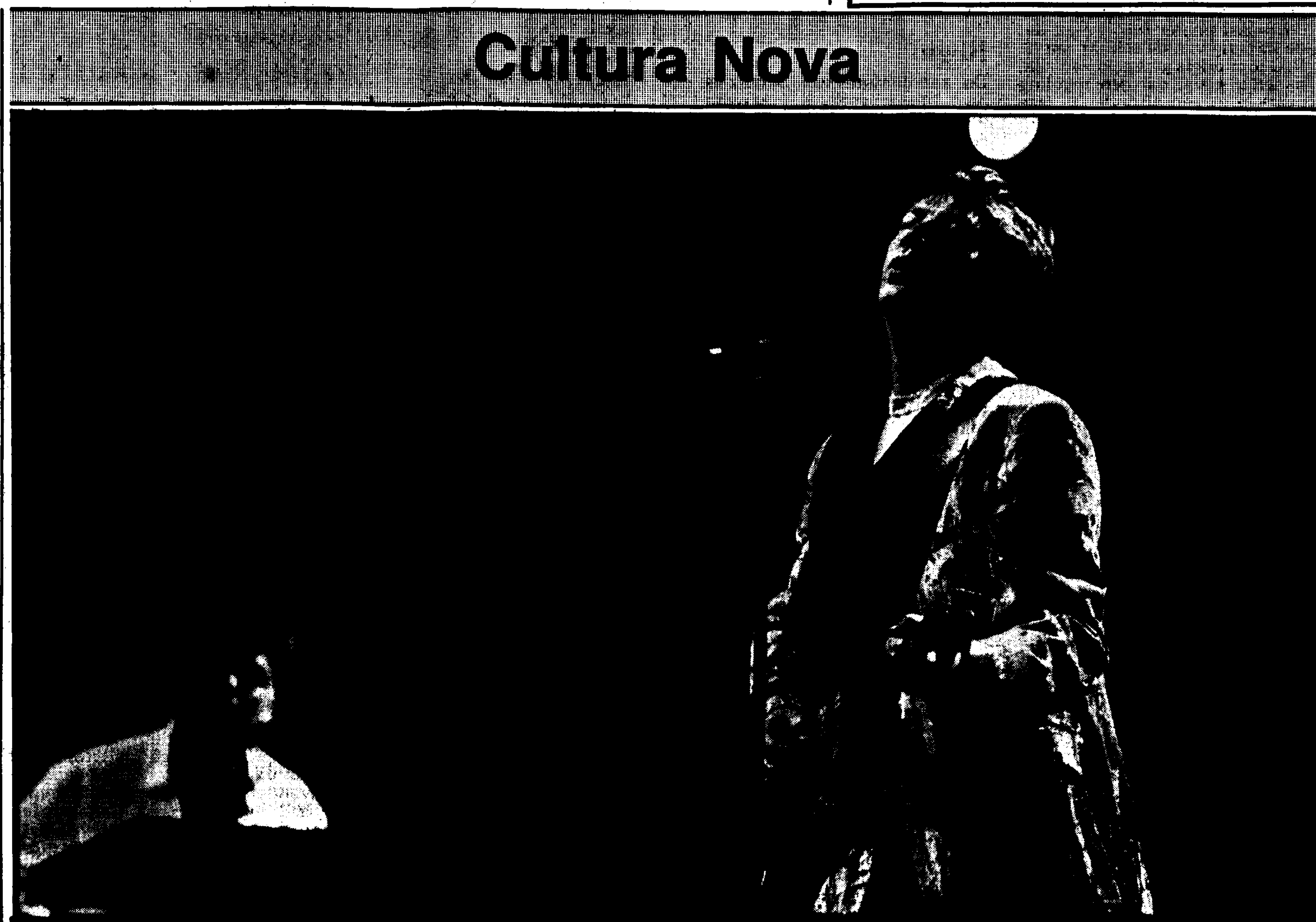
Acties dreigen bij orkesten

MAASTRICHT – Als de orkestdirecties vandaag niet akkoord gaan met een loonsverhoging van 2,5 procent, gaan volgende week bij alle orkesten acties van start. De acties worden gehouden tijdens repetities en zullen, als ze niets uithalen, in vier fasen in hevigheid toenemen. Zo kondigde gisteren woordvoerder Wisso Wissing van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond (NTB) aan.

„We denken daarbij aan korte tot langere onderbrekingen van de repetities." „Er worden nog geen stakingen overwogen omdat we het publiek niet willen treffen. Als de acties geen resultaat hebben, sluiten we stakingen op termijn echter niet uit", aldus Wissing. Dat bevestigde gisteren ook Jan Janse van de Kunstenbond FNV. De kunstenbond voert samen met de NTB de onderhandelingen met het Contactorgaan van Nederlandse Orkesten (CNO) als samenwerkingsverband van de orkestdirecties. „Ik verwacht echter niet dat het zo'n vaart zal lopen", aldus Janse.

Tijdens het laatste cao-overleg in juni heeft het CNO een loonsverhoging voorgesteld van 0,75 procent met ingang van 1 augustus 1993. De bonden verlangen een loonsverhoging (prijscompensatie) van 2,5 procent met ingang van 1 januari 1993. Als de acties doorgaan is het voor het eerst in de geschiedenis dat de door het rijk gesubsidieerde orkesten samen actie voeren, aldus Wissing.

Cultura Nova

● *Henk Hofstede (gitaar) en Robert-Jan Stips (toetsen) tijdens het optreden in Kasteel Hoensbroek.* Foto: FRANS RADE

Hogeschoolpercussie bij concert The Nits

DOOR RIK VAN DRUTEN

HOENSBROEK – Ze hadden er bij hun optredens in de Heerlense stadsschouwburg weleens van gehoord, die openluchtconcerten op de binnenplaats van kasteel Hoensbroek tijdens het Heerlense zomerfestival Cultura Nova. Ze hadden er ook wel oren naar. En zo mocht het Nits-publiek, tegenwoordig gewend aan een comfortabele zitplaats in statige theaters, weer eens staan. In het tochtige Hoensbroek nog wel. Het plezier was er niet minder om.

Menige band uit de jaren zeventig bleef door de jaren heen zijn muzikale wortels trouw. Soms met commercieel én artistiek succes, soms met een of geen van beiden. Zo niet The Nits. Sinds de laatste helft van de jaren tachtig is het Amsterdamse drietal nieuwe muzikale wegen ingeslagen. The Nits werden ouder, en met hen hun publiek. Veel dertig-plussers derhalve onder de achthonderd mensen die gisteravond hun concert bezochten – ondanks het beroerde weer nog goed voor een redelijk gevulde binnenplaats van kasteel Hoensbroek.

Voor hen is hard niet meer goed genoeg, virtuoos meer dan louter snelheid en een concertbezoek meer dan zuipend naar een hoger bewustzijn komen. Iets anders kregen ze in elk geval van Henk Hofstede (zang/gitaar), Robert-Jan Stips (toetsen) en Rob Kloet (drums). In tegenstelling tot het concert in de stadsschouwburg vorig jaar, liet het drietal zich nu bijstaan door Martin Bakker op bas en Peter Meuris op percussie.

Waar de songs af en toe gevaarlijk overhellen naar pop waaraan niemand zich een buil kan vallen à la Dire Straits, was het vooral de percussie van Kloet en Meuris die lang naijlend indruk maakte. Het even stuwend als geraffineerde slagwerk doet je de adem inhouden.

Percussionist Meuris, ook al zo'n een stokkenvirtuoos, speelt daarnaast uitstekend viool. Het mag daarom een raadsel heten waarom Stips het zo nu en dan nodig achtte een ingeblikt viooltje uit zijn synthesizer te halen. Als *Nescio* dan ook nog wordt ingeleid door een Hongaarse dans, compleet met zigeunerviool, mag duidelijk zijn dat deze rasmuzikanten balanceren op de grens van kunst en kitsch. En dat het evenwicht zo wankel is dat af en toe uitglijden onvermijdelijk is.

MGM wil ook vestiging in Maastricht

Riksbioscoop een succes

MAASTRICHT – De Riksbioscoop in het Amsterdamse Cineac Theater, waar voor 2,5 gulden in een doorlopende voorstelling de topfilms van het vorige jaar zijn te zien, is een gigantisch succes. Vandaag bestaat het fenomeen Riksbioscoop in Nederland precies één jaar en tellingen leren dat inmiddels meer dan 273.000 mensen een Riksbioscoopje pikten. Volgens een woordvoerster van MGM heeft dat succes „de stoutste verwachting overtroffen".

Voordat Cineac werd omgetoverd tot Riksbioscoop trok het theater dagelijks tien mensen. Een ruwe schatting leert dat er nu per dag 750 bezoekers over de vloer komen. Begin maart opende MGM ook Riksbioscopen in Groningen, Den Haag en Rotterdam. In totaal hebben een kleine half miljoen mensen een bezoek gebracht aan één van de vier Riksbioscopen. Gezien het succes overweegt MGM ook een Riksbioscoop te starten in Maastricht.

Uit onderzoek blijkt dat de „Riksgangers" extra bioscoopbezoekers zijn. Een bezoekje aan het Rikstheater gaat dus niet ten koste van een regulier bioscoopavondje.

De eerste 365 bezoekers die vrijdag naar de Riksbioscoop in Amsterdam gaan hoeven niet te betalen, krijgen een gratis consumptie en ontvangen een (gratis) toegangsbewijs voor alle MGM-theaters. Deze week draait „Basic Instinct" van Paul Verhoeven.

Ruzie met Algerijn krijgt nog staartje

AKEN – Er wordt een officieel onderzoek ingesteld naar het optreden van een medewerker van de vreemdelingendienst in Aken. Hij toonde zijn dienstpas in een café in Burtscheid aan een Algerijn en dreigde hem met uitzetting uit het land als de man niet onmiddellijk het lokaal zou verlaten. De Algerijn wilde in het café rozen verkopen. Volgens zijn chef op de vreemdelingendienst is zo'n optreden een ernstig voorval.

De Algerijn betrad tijdens het Lichterfest in Burtscheid ook het café 'Rosengarten'. Getuigen weten zeker dat daar een jongeman zes rozen wilde hebben. De verkoper vroeg zes mark voor de rozen. Maar kreeg ze niet, ondanks herhaald verzoek. Het werd zelfs zo erg dat de schoonvader van de koopgrage jongeman opstond en hem begon te slaan en te trappen.

Op dat moment stond aan de bar een man op en toonde de Algerijn zijn dienstpas en zei, volgens verschillende getuigen: „Ik ben medewerker van de vreemdelingendienst en als jij niet zorgt dat je binnen de kortste keren deze lokaliteit verlaat zal ik er voor zorgen dat je het land wordt uitgewezen."

Inmiddels is de vreemdelingendienst met een onderzoek begonnen. De betrokken medewerker bestrijdt overigens alle beschuldigingen.

Tien maanden cel geëist tegen aardbeiplanter

Miljoen schade door knoeien in loonstaten

ROERMOND/AMERICA – Verdiende tuinder Toon V. (54) uit America (Noord-Limburg) tonnen door handig geknoei met loonstaten van buitenlandse aardbeiplantenrapers? De bedrijfsvereniging voor de tuinbouw schat dat zij in vijf jaar 1,3 miljoen gulden aan verzekeringsafdrachten is misgelopen door de jarenlange valse opgaven van V.

Officier van justitie mr. P. Velleman vertaalde gisteren de valsheid in geschrifte met geleidestaten en werkgeversverklaringen van ruim zevenhonderd seizoenswerkers voor de rechtbank in Roermond in een eis van tien maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Velleman hield daarbij rekening met de pogingen die de bedrijfsvereniging doet om de schade over de jaren 1990 en 1991 (bijna 8 ton) nog te verhalen. De fiscus die ook werd benadeeld, heeft de schade al zelf geïnd.

Na een anonieme tip over zwartwerkers op het bedrijf ging justitie verleden jaar over tot een inval en nam de administratie in beslag. Al snel bleek dat handig gebruik was gemaakt van enerzijds de samenstelling van de groep seizoensarbeiders van buitenlandse afkomst en anderzijds van de regeling dat seizoenswerk van minder dan 23 werkdagen niet belast wordt voor de bedrijfsvereniging. Een groen kasboek maakt duidelijk dat alle werknemers veel langer hadden gewerkt, maar dat het aantal dagen op de loonstaten was vervalst. Zo rekende de bedrijfsvereniging uit dat er van de meer dan 700 werkers er slechts een handvol te boek stond als afdrachtplichtig.

Overigens was het onderzoek moeizaam verlopen omdat de plantenrapers verkeerde namen en adressen hadden opgegeven, omdat zij vrijwel zonder uitzondering ook nog een uitkering ontvingen. „De uitstraling van dit gedrag is veel groter dan op het eerste gezicht lijkt. Dat komt door graaiende figuren als Toon V.," aldusd Velleman.

De tuinder verschoot duidelijk van kleur door de harde woorden. In zijn beleving is het de boekhouder die de slimmigheden heeft bedacht voor een baas die dag en nacht in touw is om een bedrijf te runnen. Volgens V. heeft die boekhouder vlak voor de inval nog geadviseerd om de hele administratie op te stoken, maar tijdens het onderzoek is gebleken dat de boekhouder schoorvoetend heeft uitgevoerd wat zijn baas hem opdroeg.

„Door al die regels en dat gedoe, vraag ik me af of ik nog wel door moet gaan. Vroeger kwamen scholieren het werk doen. Nu zijn het buitenlanders en dan krijg je deze problemen," zuchtte V.

De rechtbank doet over veertien dagen uitspraak.

Ponyfokdag in Roggel

HORN – 'De grootste Shetlandponykeuring van Nederland'. Dat wordt morgen, zaterdag de centrale fokdag voor Limburgse pony's in manège 'De Leistert' te Roggel, voorspelt in Horn de secretaris van de Afdeling Limburg van het Nederlandse Shetlandpony Stamboek, Toon Saes. Met 505 pony's spande Varsseveld in Gelderland tot nu toe de kroon. In totaal zijn er 535 pony's ingeschreven. Ze zijn ingedeeld in 84 rubrieken. Men onderscheidt vier maten, al naargelang de schofthoogte. „Mini's mogen niet hoger dan 86 cm zijn; maxi's niet hoger dan 107 cm, want dan zijn het geen pony's meer," zegt Saes. De eerste keuring begint om negen uur; de kampioenskeuring omstreeks half zes.

Grootste inzender is de familie Swillens in Nederweert. Zij treedt met twintig pony's aan. Een ponystoeterij houdt ook Gerard Vaessen in Neer erop na. Hij fokte reeds vele kampioenen in de stallen van 'Spuitjesdom'. Ook de pony's van Rinus Hermsen in Valkenburg werpen al jaren hoge ogen.

Man beschiet vriendin met luchtdrukgeweer

HEERLEN – Een dertigjarige Heerlenaar heeft woensdagavond zijn 24-jarige vriendin in hun woning op Vrieheide met een luchtdrukgeweer beschoten. De 24-jarige vriendin raakte gewond aan haar voet en bovenbenen. De man is aangehouden.

De Heerlenaar en zijn vriendin bleken de hele dag ruzie te hebben gehad in hun woning aan de Nederlandlaan. Tijdens de ruzie pakte de man een luchtdrukgeweer en 'schoot op alles wat hij raken kon,' aldus de politie. „Ook schoot hij diverse malen op zijn vriendin en bedreigde haar met de dood. Door de schoten raakte de vrouw gewond aan een van haar voeten en beide bovenbenen."

De vrouw is urenlang bedreigd en kon pas vluchten, toen de man even de woning had verlaten. Rond kwart voor elf 's avonds is de man aangehouden. De politie heeft in de woning een groot aantal met kogels doorzeefde voorwerpen aangetroffen. Ook is het geweer in het huis gevonden.

Cursus betere automatisering in Zuid-Limburg

HEERLEN – Technologie Centrum Limburg (TCL) in Heerlen wil kleinere en grotere bedrijven uit de Westelijke en Oostelijke Mijnstreek, uit Wittem en Vaals de komende weken begeleiden bij het introduceren van automatiseringsprogramma's. Daartoe heeft het TCL in samenwerking met de provincie Limburg en het ministerie van Economische Zaken een drie dagen durende cursus ontwikkeld die bestaat uit het individueel begeleiden van een ondernemer bij het opstellen van een concreet plan voor automatisering. Volgens TCL is het uiteindelijk de bedoeling dat bedrijven hun produktieproces kunnen bijsturen om hun concurrentiepositie te verbeteren.

Uit onderzoek is gebleken dat veel ondernemers niet of onvoldoende geautomatiseerd hebben. Gebrek aan tijd of gebrek aan kennis zouden daarbij een belangrijke rol spelen. „En dat terwijl actuele kwesties als concurrentiepositie, kwaliteitseisen of vernieuwing dwingen tot heroriëntatie. Juist in deze moeilijke tijden zouden bedrijven geen pas op de plaats moeten maken," aldus een woordvoerder van Technologie Centrum Limburg.

Europarlementariër Schinzel in opspraak

Van onze correspondent

AKEN – De ooit zo blits begonnen politieke carrière van de Akense SPD-Europarlementariër Dieter Schinzel lijkt op een zijspoor te geraken. De man die het liefst vanuit zijn BMW per telefoon het partijwerk regelt, dreigt zijn positie als Europarlementariër te verliezen. En niet alleen dat. Ook zakelijk gaat het Schinzel absoluut niet voor de wind. Er dreigt op dat gebied zelfs zwaar weer.

Volgens ingewijden begon de teloorgang van Schinzel toen hij zich op de onroerend goedmarkt begon te bewegen. Met duidelijk grootse, en waarschijnlijk te grote, plannen. In het Bergische Land kocht hij bijvoorbeeld een industriegebied voor 3,6 miljoen mark. Van alle plannen die hij met dat gebied had, kwam evenwel nooit iets terecht.

Vooral wegens ernstige financieringsproblemen.

Al gauw besloot Schinzel het gebied weer te verkopen. De koper die hij vond, stelde als voorwaarde dat Schinzel dan wel, als tegenprestatie, in hetzelfde gebied een groot wooncomplex zou moeten kopen. Dat is echter nooit gebeurd.

Schinzel heeft voor zijn, naar verluidt talloze, activiteiten op de onroerend goed-markt zeer veel geld geleend. Daarmee is het aantal tegenstanders van de Europarlementariër zeker niet kleiner geworden. Waarbij de meesten echter nooit actie tegen hem hebben durven te ondernemen, onder andere vanwege 'de kleur van het geld dat ze Dieter Schinzel geleend hebben', zoals een ingewijde het een beetje cryptisch formuleert.

Bank

De Bank für Gemeinwirtschaft (BfG) in Essen, die zegt 200.000 mark van de Akense politicus tegoed te hebben, is onlangs een procedure gestart om dat geld terug te krijgen. Onlangs moest Schinzel dan ook bij het Amtsgericht in Aken een verklaring over zijn vermogenspositie komen afleggen, de zogeheten Eidestattliche Erklärung.

Aan zo'n uitnodiging voor het afleggen van een verklaring gaat overigens een aantal zaken vooraf, zoals aanmaningen, een aankondiging van het opzeggen van het contract, het opzeggen van het contract zelf en het terugstorten van de kredietovereenkomst. De laatste stap die iemand dan nog kan ondernemen, is een verzoek om een rechtelijke maatregel tot dwangbetaling. Om die maatregel te kunnen nemen, moet betrokkene echter eerst een verklaring afleggen over zijn vermogenspositie.

Schinzel verscheen niet in het Amtsgericht. Officieel wegens een procedure-fout, zodat hij te laat ervaren had dat de zitting gepland was. De advocaat liet daarnaast echter ook weten dat de kwestie van de schuld aan de BfG inmiddels geregeld zou zijn, in ieder geval dat een regeling daarvan in een afrondende fase was.

Verklaring

Inmiddels lijkt het er op dat Schinzel in de toekomst vaker een uitnodiging van het Amtsgericht zal ontvangen voor het komen afleggen van een verklaring over zijn vermogen. De schroom om iets tegen hem te ondernemen is bij de meeste tegenstanders van hem langzaam maar zeker aan het verdwijnen.

Dat laatste heeft overigens ook zeer duidelijk te maken met de politieke ontwikkelingen rond Schinzel. De eens zo onaantastbaar lijkende politieke positie van de Akenaar staat zwaar onder druk. Het aureool van de man die ooit, samen met de legendarische Willy Brandt, in het Midden-Oosten onderhandelde over de vrijlating van 189 gegijzelden, onder wie 130 Duitsers, is inmiddels sterk aan het verbleken.

Ook al heet het officieel anders, de politieke invloed van Schinzel is inderdaad steeds meer tanende. De vraag wie volgend jaar namens de SPD in de regio Aken de eerste kandidaat voor het Europarlement wordt op 24 september pas definitief beslist. Duidelijk is echter dat het regio-bestuur Martin Schulz, de burgemeester van Würselen, als eerste kandidaat naar voren schuift en niet Schinzel. Het bestuur van de afdeling Aken-stad houdt echter onverkort vast aan de kandidatuur van hun voorzitter.

Regio

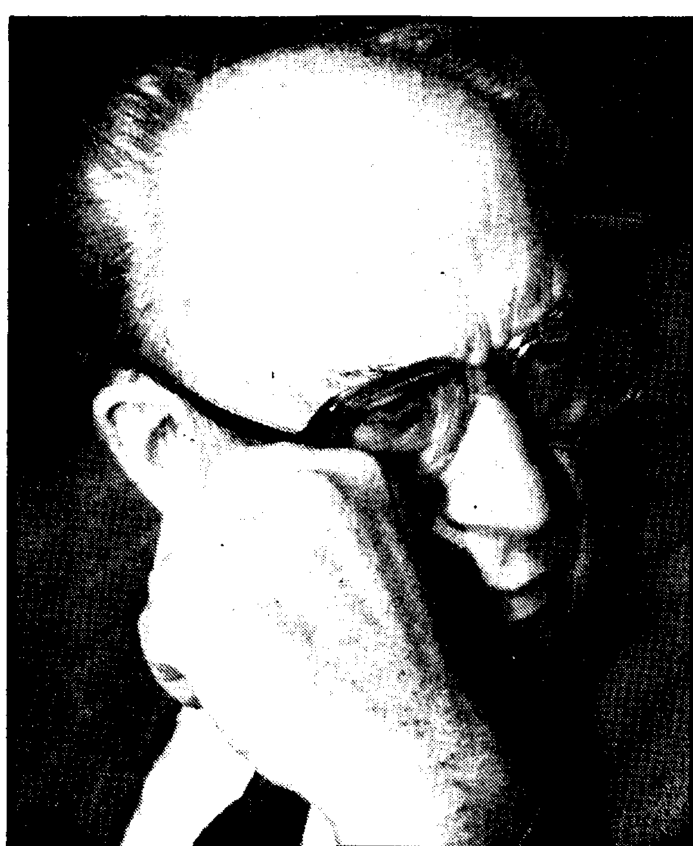
De kandidatuur van Schulz is, naar officieel verluidt, ingegeven door de redenering dat de aanspraak op een plaats voor de regio in ieder geval moet worden veilig gesteld. De sterke structuurveranderingen in het grensland, in relatie tot de alsmaar stijgende werkloosheid, maken de noodzaak van een eigen sterke regio-afvaardiging in het Europarlement alleen maar dwingender, zo heet het in een officieel commentaar van het regiobestuur.

In kringen van Keulse sociaaldemocraten wordt echter onomwonden vastgesteld dat Schinzel nauwelijks nog uitzicht heeft op een verkiesbare plaats straks. Op de voorlopige lijst van de regio Mittelrhein komt Schinzel dan ook niet voor bij de kansrijke kandidaten voor een plaats in het Europees Parlement.

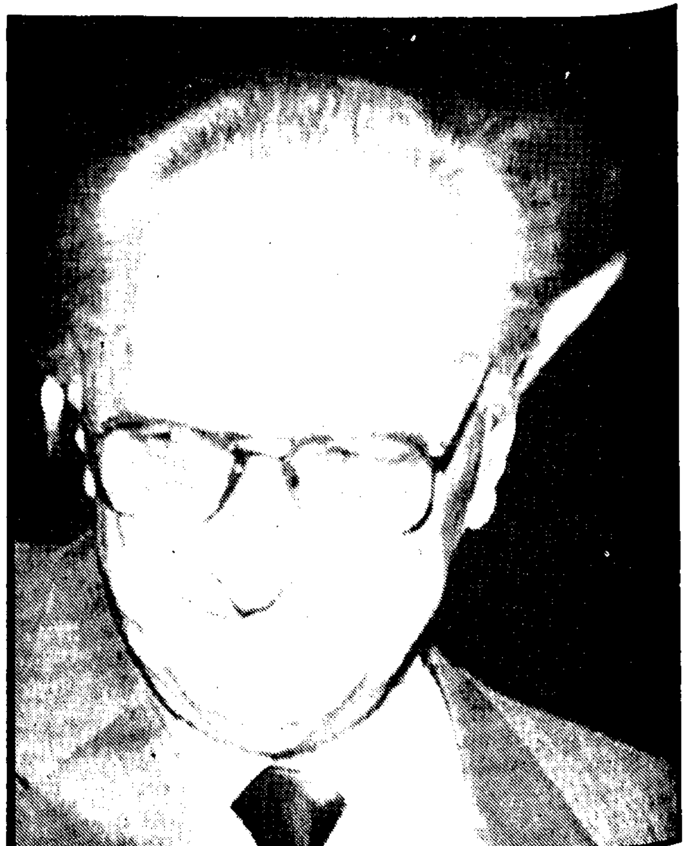
'VN moet opdonderen'

● *Somalische mannen en vrouwen protesteren in de hoofdstad Mogadisjoe tegen de aanwezigheid van de VN-troepen en vooral tegen de Amerikanen onder hen en vóór de bendeleider Aidid. De speciale gezant van de VN in dat land was niet onder de indruk. Hij zei gisteren niet van plan te zijn onderhandelingen te voeren met Aidid. Hij wil juist meer troepen om de orde in het Oostafrikaanse land te handhaven. De gezant hoopt dat er een extra contingent van 3.000 tot 5.000 man naar Somalië gestuurd wordt om de 'mensen beter te beschermen'.* Foto: AFP

● *Hans Albrecht*

● *Heinz Kessler*

Gevangenisstraffen voor Kessler, Streletz en Albrecht

Proces van DDR-leiders gaat uit als nachtkaars

Van onze correspondent
HANS HOOGENDIJK

BERLIJN – Ruim tien maanden geleden waren de blikken van de hele wereld gericht op de Duitse hoofdstad Berlijn, waar het 'proces van de eeuw' begon tegen de vroegere leiders van de DDR. Eindelijk zouden ex-staats- en partijleider Erich Honecker, ex-premier Willi Stoph, ex-stasichef Erich Mielke, ex-defensieminister Heinz Kessler, zijn plaatsvervanger Fritz Streletz en de regionale SED-leider Hans Albrecht rekening en verantwoording moeten afleggen voor de honderden doden aan de Muur.

Gisteren werden de straffen uitgesproken, maar niet tegen de drie hoofdrolspelers. Stoph, Mielke en Erich Honecker waren vanwege hun slechte gezondheidstoestand van strafvervolging ontslagen. Uit Chili werd gisteren gemeld dat de sinds januari als balling in dat land levende 81-jarige Honecker in het ziekenhuis is opgenomen.

In Berlijn stonden met de 73-jarige Kessler, de 66-jarige Streletz en de 73-jarige Albrecht alleen nog de drie minder belangrijke leden van de Nationale Oostduitse Defensieraad terecht. Zij zijn nu veroordeeld, maar in de gevangenis hoeven ze niet langer te blijven. Wel moeten ze zich regelmatig bij de politie melden.

Vonnissen

Rechter Hans Bosch las de vonnissen voor: 7,5 jaar voor Kessler en vijf jaar voor Streletz wegens het aanzetten tot doodslag. Hans Albrecht kreeg 4,5 jaar wegens hulp bij het aanzetten tot doodslag. De stem van Bosch ging verloren in het boe-geroep van de oude kameraden. Voorop de laatste communistische voorman Egon Krenz, die in een brief aan secretaris-generaal Boutros-Ghali zijn verontwaardiging had geuit over de manier waarop volgens hem het herenigde Duitsland met de vroegere Oostduitse toppers omgaat. Met gebalde vuist zongen de onverbeterlijke communisten de Internationale.

De woordvoerder van het 'Solidariteitscomité' noemde het vonnis 'smeerlapperij'. Met overslaande stem riep hij: „Anti-fascisten mag je zo niet behandelen. De officieren van justitie en de rechters hebben naar de aloude fascistische maatstaven geoordeeld".

De veroordeelden reageerden heel wat gematigder. Streletz zei het uiteraard beter te hebben gevonden als de rechtbank hem had vrijgesproken. „Maar de rechters zijn in ieder geval niet ingegaan op de eisen van de officieren van justitie, die helemaal in de stijl van de Koude Oorlog hebben gehandeld", aldus de exgeneraal.

Hij zei zich er vooral op te verheugen dat hij na bijna 2,5 jaar voorarrest zijn kleinkinderen kan zien: „Ik wilde niet dat ze mij in de bak zouden zien". Kesslers advocaat zei het oordeel als een compromis te zien tussen de „volstrekt overdreven eis van de openbare aanklagers en ons pleidooi voor vrijspraak". De fysiek zwaar aangeslagen Hans Albrecht verliet zonder enig commentaar het gerechtsgebouw.

Geen overwinnaars

Rechter Bosch probeerde in zijn slechts 40 minuten durende toelichting op het vonnis duidelijk te maken dat hier geen overwinnaars over verliezers hadden geoordeeld. Hij zei dat het natuurlijk veel beter zou zijn geweest als de verdachten na de val van de Muur in november 1989 in de DDR zelf rekening en verantwoording hadden moeten afleggen. Daarvoor was de Duitse eenwording echter te snel gekomen.

Ook onderstreepte hij dat in Berlijn niet het socialisme of de DDR voor de rechter had gestaan, maar dat aan de hand van de geldende wetgeving was geprobeerd een eerlijk vonnis te vellen. Bosch zei dat de drie niet verantwoordelijk konden worden gesteld voor de bouw van de moorddadige Muur, maar dat ze wel door hun besluiten in de Nationale Defensieraad het strenge grensregime overeind hadden gehouden. Ze wisten dat als gevolg daarvan dodelijke slachtoffers zouden kunnen vallen, maar ze hadden blijkbaar hun twijfels over de juistheid van het schietbevel ondergeschikt gemaakt aan hun loyaliteit ten opzichte van het communistische regime.

Voor de rechter was het drietal het slachtoffer van de na-oorlogse ontwikkelingen en van de eigen overtuiging. Bosch wilde duidelijk zo snel mogelijk een punt zetten achter dit proces dat in feite is uitgegaan als een nachtkaars. De schriftelijke argumentatie voor het vonnis krijgen de veroordeelden per post, zo deelde hij mee.

Overtuiging

Kessler en Streletz zullen de stukken ongetwijfeld uitvoerig bestuderen. Beide vroegere SED-toppers hebben hun communistische overtuiging nooit opgegeven. In zijn slotverklaring, enkele weken geleden, noemde Kessler het hele proces een 'poging anti-fascisten en politiek andersdenkenden te discrimineren en criminaliseren'.

De stram Pruisisch optredende Fritz Streletz heeft de veroordeling waarschijnlijk aan zijn eigen correctheid te wijten. Streletz was secretaris van de Nationale Defensieraad en na de politieke ommekeer in de DDR had hij al zijn documenten keurig aan de nieuwe machthebbers afgegeven in plaats van ze door de papierversnipperaar te draaien. Onder die stukken was de notitie van Honecker dat tegen vluchtelingen meedogenloos gebruik moest worden gemaakt van de vuurwapens. En juist die notitie vormde de basis voor dit proces.

'Gezondheid in tel' onaavaardbaar klantonvriendelijk

Rapport kan prullenbak in

DOOR HANS WOLF

DEN HAAG – Om de onstuitbare vraag naar medische hulp een halt toe te roepen, stelt de commissie Strategische Heroriëntatie Gezondheidszorg onder leiding van prof. Van der Zwan serieus voor de wachtlijsten welbewust in stand te houden. Laat patiënten een tijd wachten op hun beurt en zorg er tegelijk voor dat ze meer uit eigen zak moeten betalen voor noodzakelijke behandelingen, en ze zoeken uit zichzelf wel goedkopere oplossingen, zo luidt de opzienbarende boodschap.

Natuurlijk moeten mensen in levensnood snel en goed behandeld worden. Een vergaande samenwerking binnen een instelling en tussen regionale instellingen onderling is nodig om die garantie te kunnen geven. Het moet volgens Van der Zwan zelfs mogelijk worden geld van minder gevraagde afdelingen over te hevelen naar overbelaste afdelingen.

Onder die voorwaarde zijn wachtlijsten naar het oordeel van de commissie een onmisbaar middel om de vraag af te remmen. En, zo bleek haar uit gesprekken met betrokkenen, dat is ook haalbaar.

Hoe onafhankelijk de commissie zich ook presenteerde, hier is de wens van de opdrachtgever - de belangenorganisatie van instellingen - toch de vader van haar gedachte. Zelden is het in de verzuilde medische sector gelukt samenwerking van ook maar enige importantie tot stand te brengen. En als het al gebeurde,

nieuwsanalyse

was het op zeer kleine schaal. Laat staan dat instellingen uit vrije wil geld naar elkaar toe gaan schuiven.

Dat kunnen ze nu wel mooi beloven, maar op het moment dat het op hun budget echt dreigt te slinken, vechten ze als vanouds met elkaar om hun autonomie te behouden. Bovendien is van enige dwang tot toenadering in het rapport geen sprake.

Eigenlijk zijn de aanbevelingen een intelligente en creatieve man als Van der Zwan onwaardig. Want het ligt er duimendik bovenop dat het van tabellen uitpuilende rapport is toegeschreven op de invoering van een lucratieve particuliere verzekeringsmarkt: die voor letsels door sportbeoefening, verkeersongelukken en ongevallen op het werk.

Het is een aardig bedachte deal. De instellingen verklaren zich braaf bereid actief mee te helpen de collectieve uitgaven terug te dringen en het verzet tegen de bezuinigingen te staken (de aanbodkant). Ze gebruiken vervolgens de wachtlijsten om mensen die medische hulp nodig hebben op andere gedachten te brengen, waardoor het beroep op dure en schaarse zorg afneemt (de vraagkant). Dan moet de overheid op haar beurt niet moeilijk doen en de economisch zo belangrijke gezondheidssector vrij spel geven op een interessante markt, waar veel geld te verdienen is. Een gentleman's agreement.

Maar zo werkt dat natuurlijk niet. Staatssecretaris Simons had de crux van de plannen bij de presentatie als snel door. Bijkomend van zijn jetlag - hij was net uit de Verenigde Staten teruggekeerd - hoorde hij Van der Zwans verhaal gniffelend aan. In zijn uitvoerige reactie verwees hij het 31e rapport over de inrichting van de gezondheidszorg sinds het plan-Dekker (1987) naar de prullenbak en niet eens naar zijn bureaula. En hij had ditmaal volkomen gelijk. Dat gebeurt hem niet elke dag.

Het klant-onvriendelijke wachtlijstenplan vond hij kennelijk zo absurd, dat hij er vrijwel geen woord aan vuil maakte. De laatste serieuze bijdrage aan de discussie over kostenbeheersing blijft dus het rapport van de commissie-Dunning uit 1991.

Misschien moeten we er langzamerhand mee leren leven dat de gezondheidszorg onmogelijk beheersbaar is te controleren valt. De vergrijzing neemt toe, de medische technologie ontwikkelt zich steeds sneller, en de mensen hebben er alles voor over om gezond te blijven.

Hoe moeilijk het is om greep te krijgen op deze groeimarkt zonder het beschavingsprincipe van de solidariteit te moeten opgeven, weet Simons na vier jaar afzien als geen ander. Rapporten als Gezondheid in Tel helpen hem in elk geval niet de weg in het medische doolhof terug te vinden.

Toekomst Seat erg onzeker ondanks geld Volkswagen

Van onze correspondent
RUUD DE WIT

BARCELONA – In nauwelijks zes maanden tijd is de stemming bij de Spaanse autofabrikant Seat van euforie omgeslagen in onzekerheid. De feestelijke ingebruikname van de uiterst moderne fabriek van Martorell in de Barcelonese Zona Franca, een half jaar geleden, werd begin deze week gevolgd door de noodgedwongen verkoop van de oude Seat-fabriek in Landaben en de bevestiging dat de komende twee jaar nog zeker 6000 van de 13.000 arbeiders bij het bedrijf worden ontslagen.

De fabriek in Landaben wordt overgenomen door Volkswagen, voor 99 procent eigenaar van Seat. Een teken aan de wand, zo menen de Spanjaarden, want het in 1966 geopend complex was een van de industriële paradepaardjes van het regime van Franco. Aanvankelijk werd er de Morris 1100 gemaakt door het Spaans-Britse bedrijf Authi. In 1975 nam het toen nog Spaans-Italiaanse bedrijf Seat (Sociedad de Automoviles de Turismo) de fabriek over om er de Seat 124 in produktie te nemen, een model dat het op de binnenlandse markt uitstekend deed.

In 1980 trok Fiat zich uit Seat terug. Na enige moeilijke jaren kwam in 1986 Volkswagen in het bezit van een meerderheidsbelang van 75 procent en sindsdien worden er in Landaben Seat-Polo's gemaakt. Het is de bedoeling dat VW er auto's blijft maken, met name de nieuwste versie van de Polo.

Verlichting

Voor de overname van de Landaben-fabriek en de financieringsmaatschappij Fiseat heeft VW ruim 1,5 miljard gulden betaald. Dat betekent voor Seat een aanzienlijke verlichting van haar snel groeiende schuldenlast, die was opgelopen tot 3,4 miljard gulden. Na vier jaren winst leed Seat vorig jaar een verlies van 250 miljoen gulden.

Dit jaar wordt er uitgegaan van een verlies van maar liefst 1,5 miljard gulden.

Over de oorzaken van dit verlies van Seat zijn de directie en het moederbedrijf Volkswagen het eens. Door de drievoudige devaluatie van de peseta het afgelopen najaar is de buitenlandse schuld van Seat bijna 20 procent hoger uitgevallen. Daarnaast heeft Seat meer dan andere autofabrikanten te lijden van de ernstige crisis, waarmee de auto-industrie te kampen heeft. Seat is nog altijd voor een aanzienlijk deel aangewezen op de eigen Spaanse afzetmarkt en juist daar is de verkoop van auto's in de eerste negen maanden van dit jaar meer gedaald dan waar ook in Europa. Volgens de laatste cijfers zelfs met 30 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

Verder heeft Seat te maken met structurele problemen, zoals een te lage produktiviteit en te veel arbeiders. Ook de hoge aanloopkosten van de aantal nieuwe modellen hebben bijgedragen aan de huidige verliescijfers.

Steun

Seat heeft inmiddels bij de regering van de autonome regio Catalonië aan de bel getrokken voor steun, maar is niet de enige autofabrikant in Spanje, die het moeilijk heeft. Ook Fasa-Renault, Ford, General Motors, Citroen en Peugot-Talbot hebben er fabrieken en assemblagehallen. In 1992 waren zij nog goed voor een produktie van 1,8 miljoen auto's.

Als de crisis in de auto-industrie niet snel bestreden wordt, moet naar schatting de helft van de in totaal 129.000 werknemers in de Spaanse auto- en toeleveringsindustrie voor verlies van zijn baan vrezen. De sterren staan echter niet gunstig: volgens deskundigen dient het eerste herstel zich pas in de herfst van 1994 aan.

Uit alle windstreken zijn ze naar Maastricht gekomen. 'Internationalisering door Grenzeloze Samenwerking' is het thema van het door de stichting Transpol (opgericht door de korpschefs van de vier grote plaatsen in ons land) georganiseerde congres. Uit Wenen, Rome, Brussel, Wiesbaden of gewoon uit Maastricht stammen de meester-speurders, misdaadbestrijders, criminologen en andere deskundigen en werkers om te praten over een veiliger Europa. Een dagje misdaad luisteren in het Mecc geeft meer dan de spannendste romans van Maigret. Sterker nog: de haren rijzen menigmaal ten berge bij de gevaren die ons bedreigen en gaan bedreigen. Rampspoed waarbij de Limburgse corruptie-affaires ineenschrompelen tot winkeldiefstalletjes. Een impressie.

Misdaadbestrijders schreeuwen om samenwerking

'Daar komen de Russen' krijgt nieuwe dimensie

achtergrond

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT – De hoogste politiechef van Wenen doctor G. Bögl oogst een stormachtig applaus. Zijn boodschap lijkt door zijn sappig taalgebruik minder hard, minder angstaanjagend. Schone schijn. De al eerder gehoorde boodschap 'Daar komen de Russen' krijgt nieuwe dimensies. Als geen ander zit hij in de frontlinie in de strijd tegen de georganiseerde misdaad die (niet alleen overigens) breed vanuit het voormalig Oostblok onze kant opkomt. Volker Gehm van het Bundeskriminalamt in Wiesbaden zit met zijn Weense collega op een lijn. „De uitbreiding en invloed van de Oosteuropse georganiseerde misdaad uit de voormalige Sovjetunie begint nog pas. Binnen afzienbare tijd zal er vooral door haar brutaliteit en structuur een enorme bedreiging van uit gaan," zegt hij.

Hun Russchische verhalen doen de verhalen van dotter Raul Carnevale van de Direzione Investigativa Antimafia (DIA) in Rome bijna in het niet verdwijnen. De strijd in de bakermat van de georganiseerde misdaad is nog lang niet beslecht. Zijn boodschap 'snelheid, daadkracht en zeer vergaande bevoegdheden voor de DIA' zijn de kern van het voorlopige succes, wordt in het politiegezelschap goed opgepakt.

Hij vergeet overigens niet de wijdvertakte lijnen van de Italiaanse misdaadsyndicaten vooral naar Duitsland en dus moeten 'de grenzen ook politioneel open'.

Toch blijft de 'Russchische dreiging' deze eerste congresdag de hoofdtoon voeren.

Tsjetsjenen en Georgiërs houden zich bezig met afpersing, chantage, ook van zogenaamde 'exilrussen' die al eerder in Duitsland waren. Zij bieden hen 'bescherming' aan. De groep van de Dolgoprudnenskaja bestaat uit vooral voormalige boksers en worstelaars, die aansluiting zoekt met bestaande Duitse misdaadgroepen in de prostitutiebranche en de Oekraniërs hebben het vooral op vrachtwagens voorzien..., vult de Bka-man de Weense lijst aan.

Wat ook te denken van de waarschuwing van Bögl dat hij 'de geheimagenten van de voormalige USSR ziet als uiterst gevaarlijke elementen binnen die georganiseerde misdaad.' Getrainde tegenstanders die wellicht behalve hun criminele invloed uit zijn op herstel van communistische idealen. De Weense chef waarschuwt slechts. Hij wijst behalve op de vijf criminele takken uit Rusland op de Chinese maffia, de groepen uit voormalig Joegoslavië... Het wordt druk en ongezellig in Europa, lijkt het.

Zijn Bka-collega Gehm geeft cijfers uit 1992. Aan 63 procent van de misdaden in zijn land zit een buitenlands tintje: Turken staan bovenaan, Italianen twee, maar dan komen heel snel de Polen en Joegoslaven.

„Vergeet niet de dreiging van de geweldloze overrompeling. Nu al probeert de georganiseerde misdaad te infiltreren bij de politie en de media en dat zal steeds erger worden," vindt Gehm.

„De bureaucratie of liever de eurocratie moet overboord," voegt majoor L. Zander van de generale staf van de Belgische Rijkswacht in Brussel toe. „Ambtenaren hebben geen kaas gegeten van de dagelijkse politiepraktijk," zegt Zander niet tegen dovemansoren.

In Maastricht waar Europa gestalte kreeg, groeit het besef dat er veel meer mogelijk is over de grenzen heen. Samenwerking en nieuwe middelen voor de misdaadbestrijders, waarvan er gisteren al enkelen probeerden te tornen aan de naar hun mening te vergaande bedstaande rechtsbescherming van verdachten.

„Overmatige rechtsbescherming niet tot elke prijs. Waarom zouden we alle Nederlanders die wat misdaan hebben in Nederland willen berechten en zo de rechtsgang steeds vertragen. Rechtshulp tussen landen onderling moet soepeler en sneller," wierp mr. Suijer van het ministerie van Justitie een balletje op.

Vandaag komt onder andere H. de Heus van de regiopolitie Limburg-Zuid aan het woord voor wat misdaadbeschouwingen dichter bij huis.

● *De politiechef van Wenen doctor Bögl (links) en zijn collega van de Italiaanse maffiabestrijding dotter R. Carnavale.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Bedrijven in Euregio moeten samenwerken

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Euregio Rijn-Maas-Noord gaat in samenwerking met de Duitse Industrie- und Handelskammern (Kamers van Koophandel) een soort 'huwelijksbureau' opstarten voor bedrijven in de Euregio. Het is de bedoeling dat er een databank komt, waarin bedrijven op zoek kunnen naar een geschikte partner voor eventuele internationale samenwerking. Deze ondernemingsbeurs, 'Heiratsmarkt' gedoopt, zal op 1 januari 1994 als experiment van start gaan

Op zoek naar partner via databank 'Heiratsmarkt'

„Het is de bedoeling om Duitse en Nederlandse bedrijven beter voor te bereiden op de open Europese binnenmarkt en hun de kans te geven beter te kunnen samenwerken. Productie-informatie en bedrijfsprofielen moeten het zoeken van een partner vergemakkelijken en leiden tot een langdurige samenwerking," aldus de initiatiefnemers.

Dit experiment zal worden uitgevoerd door de 'Regio-Arbeitskreis'. Gewacht wordt nog op groen licht van de EG in Brussel voor een eventuele subsidie. Die zal moeten komen uit het fonds 'Interreg II'. Eerder al ontving de Euregio uit 'Interreg I' voor twintig projecten ter waarde van 14,5 miljoen gulden zeven miljoen gulden aan subsidies. Het ging daarbij om projecten op het gebied van informatie-uitwisseling, verkeer, toerisme, opleiding, arbeidsmarkt, milieu, technologie en onderzoek. Een belangrijk deel van dat geld is in Limburg terecht gekomen.

Pioniers

Voor de nieuwe subsidieronde werkt de Euregio al aan een paar projecten. „Omdat de Euregio Rijn-Maas-Noord met diverse pilotprojecten pioniersarbeid in de Europese verenigingsproces heeft verricht en daarom bij de EG in hoog aanzien staat, mogen we weer op financiële bijdragen uit Brussel rekenen," aldus een woordvoertder van de Euregio.

Ruim 4454 pendelaars steken dagelijks grens over

Aken biedt veel Limburgers baan

Van onze verslaggever

HEERLEN/AKEN – De agglomeratie Aken is een belangrijke 'werkgever' voor Zuid-Limburg. Zeker 2648 Zuidlimburgers pendelen dagelijks naar hun werk in Aken of omgeving. In totaal werken 4454 inwoners van deze provincie in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Dat is uit een onderzoek van de Arbeitsamt Aachen gebleken.

Het arbeidsbureau spreekt van een zeer groot aantal pendelbewegingen in de Euregio. Want van de 14.814 in het buitenland woonachtige werknemers in Noordrijn-Westfalen heeft 47,8 procent (7073) een baan in Aken of omgeving.

Behalve in Aken werken 425 Limburgers in Herzogenrath, 297 in Heinsberg, 182 in Würselen en 118 in Stolberg. Maar een belangrijk deel van de in totaal 4454 in Duitsland werkende Limburgers heeft wel de Duitse nationaliteit. Het betreft 1906 Duitsers die zich in deze provincie hebben gevestigd, voornamelijk langs de grens in de Oostelijke Mijnstreek.

Overigens hebben 594 Nederlanders in Aken een baan zonder te pendelen, omdat ze in Duitsland woonachtig zijn.

Ook België heeft een belangrijk aandeel in de 'pendelbewegingen'. 2619 mensen uit het Belgische grensgebied gaan dagelijks in Duitsland aan de slag, waarvan 2242 in Aken en omgeving.

Uit het onderzoek is verder gebleken dat Aken 106.648 arbeidsplaatsen heeft. Het totale gebied van het Arbeitsamt Aachen (met onder meer de gebieden Herzogenrath, Heinsberg, Würselen en Stolberg) telt 231.883 banen.

'Dinogekte' komt ook in Limburgse winkels op gang

HEERLEN – De 'Dinogekte' rond de film 'Jurassic Parc' van regisseur Steven Spielberg, begint ook in de Limburgse speelgoedwinkels op gang te komen. „De verkoop van dino-artikelen loopt ontzettend goed," vertelt een woordvoerster van De Speelboom in Heerlen. „We hebben onder andere schrijfwaren, stikkerboekjes, puzzels, bouwpakketten en spelletjes met het logo van Jurassic Parc. Vooral de plastic, rubberen en pluche dinosaurusfiguurtjes worden veel verkocht. Maar we verwachten de grote drukte pas aan het einde van de maand, als de film 'Jurassic Parc' in de Nederlandse bioscopen gaat draaien."

„Er is geen sprake van een echte idioterie zoals in Amerika, ik geloof dat we daar in Nederland toch iets te nuchter voor zijn," zegt een verkoper van speelgoedpaleis Bart Smit in Heerlen. „Maar de dinosaurus is zeker een artikel dat goed verkocht wordt."

„Er zijn in totaal vierduizend verschillende dino-artikelen op de markt," vertelt direkteur Cyril Speijer van Wavery Productions in Rijswijk. Hij is de licentiehouder van het Jurassic-logo in de Benelux. Dat houdt in dat iedere fabrikant die het logo wil afdrukken daarvoor een contract moet afsluiten met Wavery Productions.

Voor Speijers bedrijf belooft de film van Spielberg een absolute klapper te worden. Maar het succes moet volgens hem niet overdreven worden. „Volgend jaar wil niemand meer een dino-ding. 'Jurassic Parc' is een korte termijnhandel die naar verwachting een paar ton gaat opleveren," zegt hij.

Het loopt in Nederland storm op kaartjes voor 'Jurassic Parc'. De film is vanaf 30 september in 98 bioscopen in Nederland te zien. Het is voor het eerst dat er zoveel kopieën van een film in roulatie gaan. In Utrecht zijn er al geen kaartjes meer verkijgbaar voor de eerste voorstelling. Bij de Maastrichtse bioscoop Mabi loopt de voorverkoop 'redelijk'.

● *In Londen heeft de 'dinokoorts' ook al flink toegeslagen. In Covent Garden legde een straattheatergroep dit exemplaar bij de ingang van een bioscoop.* Foto: EPA.

Samenvoegingen bij recyclingdochter DSM

Reko Beek schrapt eenderde van banen

Van onze verslaggever

HEERLEN/BEEK – Reko bv, de recyclingdochter van het chemieconcern DSM in Beek, schrapt meer dan eenderde van het huidige personeelsbestand. 32 van de in totaal 105 arbeidsplaatsen komen te vervallen als gevolg van een samenvoeging van de twee recyclingseenheden tot één. DSM sluit niet uit dat maximaal twintig personeelsleden gedwongen ontslagen worden. Maar daarover zal nog met de vakbonden worden gesproken, evenals over het sociaal plan. De resterende twaalf banen vervallen door het niet verlengen van de tijdelijke contracten die twaalf medewerkers momenteel hebben.

Reko herverwerkt onder andere landbouw- en verpakkingsfolie, frisdrankdoppen, zeepflessen, bumpers, PET-flessen, compact discs en koffiebekertjes.

De herstructurering die Reko op deze manier doorvoert acht DSM nodig om de concurrentiepositie in de nabije toekomst te verbeteren. Recyclen is een verliesgevende activiteit. De afzetmarkt voor herverwerkende kunststofkorrels (regranulaat), de lage opbrengstprijzen en de geringe ondersteuning die recyclingmaatschappijen als die van DSM van overheidswege zouden ondervinden liggen ten grondslag aan de reorganisatie.

Het uitblijven van werkelijke steun van de overheid om knelpunten bij de kunststofrecycling op te lossen, werd minister H. Alders midden januari 1992 al te verstaan gegeven bij een bezoek dat hij toen bracht aan Reko. DSM verweet de bewindsman destijds al dat hij zich voornamelijk richt op meer inzameling van kunststofafval, zonder dat er over wordt nagedacht hoe en aan wie herverwerkte kunststoffen weer kunnen worden verkocht.

DSM wees er gisteren met nadruk op dat het chemiebedrijf grote waarde blijft hechten aan recyclingactiviteiten. „Aangezien materiaalrecycling maar een deeloplossing voor de kunststofafvalproblematiek is, wordt binnen het concern gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe technologieën, onder andere de terugwinning van energie uit kunststof."

Fiscus opent nieuw kantoor

Van onze redactie economie

HEERLEN – Dat het bedrijfsleven niets moet hebben van de belastingdienst, is een sprookje. Een nieuw kantoor van de belastingen in het centrum van Heerlen leunt zelfs aan tegen een bankgebouw. Commercie en fiscus kunnen het kennelijk goed met elkaar vinden.

In het nieuwe kantoorpand aan de Schakelweg in hartje Heerlen, vlak voor de St.-Franciscuskerk, heeft de fiscus drie nu afzonderlijke diensten ondergebracht: de eenheid particulieren/ondernemingen buitenland (178 ambtenaren), de douane district Heerlen (75 ambtenaren) en een Heerlens filiaal van de douane/administratiepost Amsterdam (37 ambtenaren).

De dienst Buitenland richt zich op fiscale aangelegenheden van buitenlandse belastingplichtigen en binnenlandse belastingplichtigen die in het buitenland wonen. En de administratiepost Amsterdam verricht administratieve werkzaamheden voor de Amsterdamse belastingdienst.

Beide posten zijn twintig jaar geleden in Brunssum gevestigd ter compensatie van de sluiting van de mijnen. Ze zaten de afgelopen twee decennia in een oud mijngebouw.

Het nieuwe kantoor werd gisteren geopend door directeur-generaal van de belastingdienst J. van Lunteren. Hij onthulde een roestkleurig gietijzeren beeld van de Amsterdamse kunstenaar Shlomo Koren, dat een schuilplaats moet symboliseren 'die de mens moet beschermen tegen de bedreigingen van deze tijd'.

Gewone Limburgse burgers of ondernemingen zullen zelden in het nieuwe belastingkantoor hoeven te zijn. Die blijven terecht kunnen in de bestaande belastingkantoren.

Directeuren en personeel van de Limburgse bejaardenhuizen willen alles in de strijd gooien om de voortdurende bezuinigingen een halt toe te roepen. Gaat de onlangs aangekondigde reeks kortingen door, dan verliezen alleen al in Limburg 165 tot 250 mensen hun baan. Het is moeilijk plukken van een kale kip, vinden de betrokkenen. Van 27 september tot en met 1 oktober is een actieweek gepland, waarin directies en personeel duidelijk willen maken dat de minimumgrens al lang is bereikt. Het steeds zwaarder wordende werk moet door steeds minder mensen worden gedaan. En aan het werk dat dit beroep voor velen zo aantrekkelijk maakt, extra aandacht voor oudere mensen, komen ze niet meer toe. Maar humor en de liefde voor het vak maken veel goed.

'Zoveelste' bezuinigingsronde bejaardenhuizen

Humor en liefde houden verzorgsters op de been

in het nieuws

DOOR ANITA KEYDENER

BEEK – Van enige bedrijvigheid is nauwelijks sprake om zeven uur 's ochtends in bejaardencentrum Huize Franciscus in Beek. De 92 bewoners liggen nog in bed. De 'vroege dienst' is net binnen. De bakker brengt vers brood. Adjunct-directeur Anneke Broekhof is vroeg vandaag. In de late ochtend komt een groep Japanners. Die ontmoeting wil ze graag goed voorbereiden. In de begroting van Huize Franciscus is plaats voor zeventien fulltime-krachten, wat neer komt op 17 maal 40 uur zorg voor 92 bewoners, 24 uur per dag, zeven dagen per week. Net genoeg om strikt te doen wat moet: verzorgen. Tijd en geld voor juist dat beetje meer is er niet.

Om acht uur is het team compleet dat op die dag de 56 bewoners van de nieuwbouw verzorgt: José, Mariëlle, stagiare Debbie en de twee stagiares uit Rusland. Op normale dagen zijn ze met zijn vieren. De drie stagiares zijn eigenlijk boventallig en ook José valt in. Collega's zijn op vakantie of ziek. José was jarenlang hoofd, maar kreeg ander werk na een reorganisatie. Zij is nu verantwoordelijk voor de zorgplanning.

Het vijftal begint de dag niet relaxed met een kopje koffie. Mariëlle leest snel hardop het nachtrapport door. Een bewoonsters is gevallen en vermoed wordt dat haar schouder is gebroken. De pijn van een andere bewoner blijkt na onderzoek toch niet te worden veroorzaakt door een blaasontsteking. Inmiddels zijn de koffie en thee klaar die samen met de medicijnen worden rondgebracht. Van de stilte van een uur geleden is niets meer merkbaar.

Karretjes

De bewoners horen de karretjes over de stenen vloer rijden en hebben de deur van hun appartement al op een kier staan of houden zelfs al een kan klaar voor koffie of thee. José en haar Russische collega laten iedere keer weer een hard en vriendelijk goedemorgen horen. Die vriendelijkheid wordt meteen beantwoord. Af en toe loopt José naar binnen om een handje te helpen bij het aankleden. In looppas gaat het tweetal van de ene naar de andere gang. Overal weer die slaperige maar dankbare gezichten in de deurpost.

Na een klein uurtje drinkt José een kopje thee en eet een brood. Snel, want de bewoners wachten op hun wasbeurt. Tussen de bedrijven door krijgen suikerzieke bewoners een insulinespuit. Mariëlle heeft de pieperdienst en werkt een lijstje af waarop extra werkzaamheden staan waar José die ochtend niet aan toekomt.

In haar blauwe ochtendjas staat een bewoonster te wachten. Het is haar wekelijkse wasbeurt in het ligbad. De badedas en schoon ondergoed liggen al klaar. „Een heerlijk mens," zegt José, als de vrouw de arm over de hare legt, op weg naar de douchеruimte. Met een lift wordt ze in het water van de badkuip getild. José moet diep buigen om haar in te zepen. „Als je vier of vijf bewoners moet wassen, doet je rug zeer," zegt ze, over haar wervelkolom wrijvend. Een ergotherapeut krijgt pijn in de ogen bij het zien van de lage kuip.

● *Verzorgsters helpen een bejaarde mevrouw een handje.* Foto: PETER ROOZEN

Recreatie

José heeft haar lijstje even voor half elf afgewerkt. Op de gang is het een en al bedrijvigheid. Netjes aangekleed gaan de meesten naar de recreatiezaal. Het is bijna half elf. De koffie wordt geserveerd. José drinkt samen met de bewoners en collega's een bakje in de gemeenschappelijke ruimte. De parttimers van de vroege dienst gaan naar huis. Uiteindelijk zijn er maar twee verzorgers over als het warm eten wordt rondgebracht.

's Middags gaan ze verder met wat 's ochtends niet kon worden voltooid. De badkamers worden gepoetst, de keuken, de zithoeken. Naarmate de dag vordert wordt het aantal aanwezige personeelsleden minder. 's Avonds en 's nachts zijn er twee verzorgenden die hun handen vol hebben. Ook al slapen de bewoners 's nachts, aan het werk in het bejaardenhuis komt geen einde.

José komt als ze moet invallen nauwelijks toe aan het maken van de zorgplannen. Ze moet nog heel wat gegevens van bewoners invoeren in de computer. In oktober moeten de verzorgers via de zorgplannen efficiënter gaan werken. Lukt dat dan wordt het systeem voor alle afdelingen ingevoerd. Een idee dat uit nood is geboren, zo geeft Anneke Broekhof aan.

„Het is passen en meten. Soms weten we het gewoon niet meer. Je kunt niet gaan korten op het eten of de verwarming twee graden terugdraaien Ik zou zo graag een positieve draai aan de protestactie geven. Minister Hedy d'Ancona vooral laten zien wat we allemaal doen. Dat het echt niet meer met minder kan. Ze moet het laten zoals het nu is," verzucht Anneke.

prikbord

● Vido

In het kader van het 12,5 jarig bestaan van het Vido (Vrouwen in de overgangsjaren) Overleg Limburg wordt in september en oktober een aantal bijeenkomsten gehouden. Op 5 oktober vindt, wat Zuid-Limburg betreft, de eerste bijeenkomst plaats in Maastricht. Aan het Vrijthof 23 wordt van 10 tot 15.30 uur een open dag gehouden. Op 5 oktober komen van 19 tot 21 uur Vido-vrouwen bijeen in de vergaderruimte van het Riagg in Heerlen. Een dag later vindt een bijeenkomst plaats van 10.30 tot 12.30 uur aan de Meezenbroekerweg 1 in Heerlen. Op 7 oktober zijn Vido-vrouwen aanwezig tijdens de voorlichtingsdag van 10.30 tot 15.30 uur over vrouwenzelfhulp in de hal van het Sint Laurentiusziekenhuis van Roermond. Hieraan wordt deelgenomen door verschillende vrouwenhulpgroepen. Meer informatie wordt verstrekt door Corrie Schalkwijk 04492-4736.

● Cursus

Iedereen die geïnteresseerd is in Noord-Zuid-vraagstukken krijgt dit najaar de kans om deel te nemen aan de cursus 'Wereldwijs'. Centraal in deze cursus staat het (over)leven in de steden van Latijns-Amerika en Nederland. Bijzonder aan Wereldwijs is de actieve manier van leren. De deelnemers gaan met gevarieerde werkvormen zelf op zoek naar het beantwoorden van vragen. Dit gebeurt aan de hand van voorbeeldlanden in Latijns-Amerika. De cursus Wereldwijs bestaat uit tien bijeenkomsten van twee uur. De eerste avond is om 20.00 15.30 uur in het COS-Limburg, Cortenstraat 4 in Maastricht. Daar kan ook nadere informatie worden opgevraagd via tel. 043-255655.

● Historisch

Vanuit een historische GMC-radiowagen wordt komend weekeinde in het Nationaal Oorlogs- en verzetsmuseum in Overloon een verzameling verbindingsapparatuur uit de Tweede Wereldoorlog gedemonstreerd. Met een Engelse zender (set 19) en draagbare apparatuur uit een B-17 bommenwerper, wordt vanuit deze wagen contact gezocht met Axel in Zeeland, het Airborne Museum Hartenstein, het Bevrijdingsmuseum in Groesbeek en het Vestingmuseum Kornwerderzand.

● Bijstand

Voor vrouwen die moeten leven van een minimum-inkomen, is er op woensdag 22 september een ontmoetingsavond in het klooster van Wittem. Er wordt informatie gegeven over de rechten die bijstandsvrouwen hebben en de mogelijkheden die er zijn om de situatie te veranderen. Deelname aan de ontmoetingavond is gratis.

● Studiedag

De Limburgse Katholieke Vrouwenbeweging houdt op woensdag 22 september aanstaande een studiedag in de Oranjerie in Roermond. Het thema is: 'Solidariteit met/en onder de generaties'. De studiedag begint om 9.30 uur. De sluiting is rond 15.30 uur. Aanmelden, ook voor niet-leden, is mogelijk tot 18 september bij het LKV, Ambachtstraat 5 in Heerlen, telefoon 045-718200.

● Natuur

De 172 plaatselijke afdelingen van het IVN zullen op 25 en 26 september activiteiten houden die in het teken staan van wegen voor de natuur. Hieronder worden de verbindinswegen verstaan waarlangs dieren en planten zich door het landschap van het ene leefgebied naar het andere kunnen verplaatsen. In heel Nederland moet een minstens even fijnmazig netwerk van verbindingswegen voor planten en dieren komen als het volledig sluitende wegennet dat voor mensen is aangelegd, aldus het IVN. Voor inlichtingen over de lokaties waar activiteiten worden gehouden, kan worden gebeld met het IVN-bureau: 020-62281115

● Stoma

De Stoma Stichting houdt op woensdag 29 september een bijeenkomst voor Stoma-dragers in het Van der Valk-motel in Stein-Urmond. Tijdens de bijeenkomst, die om 14.00 uur begint, worden lezingen gehouden over voeding en krijgt men informatie over het gebruik van de nieuwste stoma-middelen. Voor meer informatie: 01828-31507.

streeksgewijs

Openluchtspel klapper van Jup-festiviteiten

HEERLEN – Op en langs de Meezenbroekervijver aan de Burettestraat in Heerlen wordt dit weekeinde het eerste Juplustrumfeest gehouden. Met als klap op de vuurpijl zaterdagavond om half tien het openluchtspel 'De Overval', een spel uit de tijd van de Bokkenrijders door en onder regie van Ben Malherbe.

Zaterdagochtend gaat het festijn van start met een braderie en snuffelmarkt. Voor de kleintjes vanaf 5 jaar zijn er de bekende kinderspelen. De Scouting Sint Baptist houdt voor 6-18 jarigen de 'Moed Proef'. Dezelfde avond begint het avondfeest met optreden van 'De Trommelaere van Herle' en de 'Stadsschutterij Sint Sebastianus'. Het avondfeest gaat verder met muziek uit de jaren '60 door het orkest 'Now en Then'.

Om 21.30 uur begint het openluchtspel 'De Overval'. 'De Paljassen', 'De Twaalf Rovers', 'Doët Geweun', 'Stadsschutterij Sint Sebastianus' en Jef Clement werken eraan mee en staan weer garant voor een schitterend schouwspel.

Zondag is om 10.30 uur een eucharistieviering op het feestterrein die opgedragen wordt door pastoor Nevelstein. Het Citykoor zorgt dan voor de muzikale omlijsting. Daarna geeft Harmonie Eendracht samen met andere Heerlense muziekcorpsen een concert weg. Boven de vijver kunnen de echte waaghalzen voor honderd gulden een sprong wagen met 'de benji-jump', elastiekspringen vanaf een hoogte van zo'n vijftig meter.

Vanaf twee uur is er de Fair-Play-Karaoke Drive-Inn Show op het feestterrein en leerlingen van Heerlense basisscholen kunnen deelnemen aan een playback wedstrijd.

Jubileumviering 'Antonius-koor'

HEERLEN – Zangkoor 'St.-Antonius' viert zondag haar 60-jarig jubileum.

In een feestelijke mis, die om 10.00 uur begint in de parochiekerk St.-Antonius van Padua aan de Beersdalweg in de Vrank-Heerlen, worden de zestig jaren herdacht en enkele jubilarissen worden gehuldigd.

De mis wordt door het jubilerende koor gezongen en wordt daarbij begeleid door het Sittards Kamerorkest.

De receptie is aansluitend aan de feestmis in het repetitielokaal, een zijvleugel van het kerkgebouw.

Wandeltochten voor Unicef

HOENSBROEK – Op zondag 19 september worden in diverse gemeenten lopen voor Unicef gehouden. Een wandeltocht van ongeveer zeven kilometer voor de weeskinderen in Zambia, Cambodja en Haïti.

In de gemeente Heerlen is het begin- en eindpunt van de tocht evenals vorige jaren in Kasteel Hoensbroek. Start tussen 10 en 14 uur. Iedereen die Unicef een financieel steuntje in de rug wil geven, kan tegen betaling van een klein bedrag de route van de wandeltocht krijgen bij de organisatoren die op 19 september in Kasteel Hoensbroek te vinden zijn.

Ook in Klimmen wordt er voor Unicef gelopen. Op zondag 19 september kan er tussen half twaalf en drie uur gestart worden vanaf de benenspeelplaats van de Basisschool 'Ummer Clumme'.

per persoon

Jubilarissen

● De Kon. Philharmonie Bocholtz viert komend weekeinde het jubileum van drie leden. Voorzitter Hein Zinzen is veertig jaar lid van de Phil. Jo Hollands en Erik Ruijschop vieren hun zilveren jubileum. De jubilarissen houden zaterdag, na een interne huldiging, van 19.30 tot 20.30 uur receptie in zaal Coerver. Aansluitend is er een feestavond. Zondag om 11 uur luistert de Phil de feestmis op in de parochiekerk.

Gouden paar

● *Het gouden paar Scholtz-Höppener.*

● Het echtpaar Lou en Louise Scholtz-Höppener, Kerkstraat 24j in Waubach, viert woensdag het gouden huwelijksfeest. De dankmis wordt om 15 uur opgedragen in de St.-Josephkerk in Waubach. Hierna wordt het feest in intieme kring voortgezet.

Geslaagd

● Frank Corneth uit Kerkrade slaagde aan de Pedagogisch-technische Hogeschool in Eindhoven voor leraar mechanische techniek.

● Aan de Rijksuniversiteit Limburg slaagde Mark Bouwmans uit Nuth voor het doctoraal examen Nederlands recht.

Groots festival schalmeiblazers

HEERLEN – Het Schalmeienkorps 'Gluck Auf' houdt dit weekeinde een internationaal schalmeientreffen om haar 60-jarig luister bij te zetten.

Zo'n driehonderd schalmeiblazers zullen in het feestweekeinde de boventoon voeren. Zaterdagmorgen verzamelen de verenigingen zich om 10.00 uur in café-restaurant 'De Varenbeuk' in Heerlen. Het Schalmeienkorps 'Gluck Auf' is die ochtend nog te beluisteren bij omroep Limburg. Lei Meijssen zal in zijn programma 'Het ei van St.-Joost' speciale aandacht besteden aan de gebeurtenis.

Zaterdagavond zullen de schalmeienkorpsen ieder hun eigen klanken ten gehore brengen.

Zondag zullen de verenigingen als afsluiter in een grote muzikale optocht door de Heerlense wijk Nieuw-Einde trekken.

journaal kort

HEERLEN

● Ter afsluiting van het Corneliusoctaaf vindt zondag van 12 tot 14 uur in het Corneliushuis een gezellig samenzijn plaats, opgeluisterd door fanfare St.-Joseph.

● Professor H. Lamers geeft vanavond om 19.30 uur in de Sterrewacht Schriversheide een lezing over de geboorte en dood van sterren. Na afloop is er bij heldere hemel gelegenheid om de sterren met de telescoop te bekijken.

● Show-drumfanfare Molenberg neemt zondag om 16 uur deel aan het LBT-bondsconcours in Heer.

● De Vrije School Heerlen houdt zondag van 11 tot 16 uur een rommelmarkt in het gebouw aan de Ovidiusstraat 135.

● De PvdA afdeling Heerlen houdt zondag om 12.00 uur in café Max aan het Wilhelminaplein 'Politiek Café' met de titel 'Binnenstad, hoe ver(der)?' Deelnemers zijn: Henk Roozeboom (PvdA), Annie Versteeg (Missionair Centrum) en een KvK-vertegenwoordiger.

HOENSBROEK

● In het winkelcentrum vindt zaterdag de jaarlijkse kinderrommelmarkt. De markt begint om 10 uur.

KERKRADE

● Tijdens de ledenvergadering van de EKPV geeft de heer Vliegen een lezing over het verzamelen van poststempels. De bijeenkomst is zaterdag om 20 uur in café Puccini. Zondag 26 september is van 14 tot 17 uur ruilmiddag in gemeenschapshuis De Jreets.

VOERENDAAL

● Het IVN Ubachsberg/Voerendaal maakt zondag een kastelentocht in samenwerking met de concilliare werkgroep. Vertrek om 12 uur aan de kerk van Kunrade.

BRUNSSUM

● De Titus Brandsmaschool, Gasperistraat 5, houdt zondag van 10 tot 15 uur de maandelijkse rommelmarkt. Info: ☎259105 of 251666.

NUTH

● In het Trefcentrum geven drie muziekkorpsen, die onder leiding staan van Guido Swelsen, zaterdag vanaf 19.30 uur een concert. Het zijn fanfare St.-Donatus Grijzegrubben, harmonie St.-Joseph Heerlerbaan en de harmonie van Meersen.

● Op het terrein van de handboogschutterij St. Hubertus aan de Horenweg vindt zondag van 13.30 tot en met 18.00 uur een spellenmiddag plaats. De opbrengst is bestemd voor de aktie 'Help Poolse kinderen aan een Limburgse vakantie.'

SIMPELVELD

● In zaal Frijns wordt zondag van 20 tot 23 uur het 'tieëkezinge' gehouden.

Jubileumviering koor in Ransdaal

RANSDAAL – Het gemengd zangkoor St.-Caecilia uit Klimmen-Ransdaal heeft dit weekeinde een feestje te vieren. Het koor bestaat 60 jaar en zingt 25 jaar 'gemengd'.

Vanavond is vanaf 20 uur uur een optreden van de jongerenkoren Echelle (valkenburg) en Jokola (Brunssum) in café Vonken. Vanaf 22 uur is er disco.

Op het Dorpsplein wordt zaterdagmiddag, aanvang half drie, een poppenspel gespeeld (bij slecht weer in het Dorpshuis).

In zaal Vonken treedt zaterdag vanaf 20 uur de Boliviaanse groep Kollasuyu-Nan op. Zij brengen de stemming er in met Indiaanse Zuidamerikaanse muziek. Vanaf 22.30 uur zal de Ransdorfkapel zorgen dat de sfeer die opgebouwd is zal blijven 'hangen', welliswaar met een ander repertoire. De entree is fl 7.50.

In dezelfde café-zaal begint zondagmorgen om half negen reeds het 'dorpsontbijt' met muziek van het salontrio Chapeau Rouge.

Om 10.30 uur is de feest-hoogmis in de kerk van Ransdaal. Om 12 uur begint in café Voncken een receptie, gevolgd door frühschoppen.

Kerkradenaar Wolters NK-zoetwatervissen

Afwijkende tactiek bezorgt 'Del' titel

DOOR HANS ROOIJAKKERS

KERKRADE – Sportvisser 'Del' Wolters uit Kerkrade koos zondag in het Twentekanaal in Almen bij Zutphen tijdens het Nederlands kampioenschap de juiste tactiek. Terwijl zijn directe 'buren' drie uur lang ploeterden met hengels van gemiddeld veertien meter lengte, creëerde de 38-jarige sociaal-cultureel werker een voorplek op amper vier meter van de kant.

Zijn tactiek, die afweek van ruim honderd concurrenten, leverde de Kerkradenaar de nationale titel zoetwatervissen op. Hij sloeg zeventig visjes aan de haak, waarvan ruim zestig voorns. Een enkele bliek en een alver completeerden zijn totale vangst van 2073 gram, bijna zeven ons meer dan de nummer twee.

Terugblikkend op de wedstrijd komt 'Del' Wolters – zijn eigenlijke naam Odilia vindt hij maar niks – tot de conclusie dat zijn tegenstrevers op het verkeerde paard hebben gewed.

„Het gros van de tweehonderd deelnemers gokte op die ene brasem van ruim een kilo. Maar die vis beet in dat water bij een vrij lage temperatuur en bij het regenachtige weer niet. De brasem hapt in het Twentekanaal het best toe in de maanden mei, juni en juli. Dat weet je door je goed te laten informeren en door zelf in dat water te gaan vissen."

Observeren

Een vereiste om langdurig aan de wedstrijdtop mee te draaien, is het kunnen luisteren naar anderen en je 'buren' te observeren.

„Direct na het beginsignaal heb ik net als de mannen links en rechts naast mij flinke bollen lokvoer geworpen op zo'n veertien meter uit de kant. Maar als enige visser heb ik tegelijkertijd met twee vingertjes enkele kruimels lokvoer gegooid op een plek heel dichtbij. En dat systeem heb ik twintig seconden herhalen om de vis op die stek te houden. Aan de rand van het water liggen veel stenen en een enorme plons (één dikke voerbal red.) verjaagt daar de vis," legt Wolters uit. Hij kwalificeerde zich de laatste twaalf jaar negen keer voor de nationale eindstrijd.

Morgen zit de nieuwe kampioen weer aan het viswater. Met zijn maten Jos Janssen (Kerkrade), Math Smitz (Geleen), Dieter Breuer (Kerkrade) en Dieter Frederiks (Schinveld) reist hij in alle vroegte af naar Tiel om op het Amsterdam-Rijnkanaal mee te doen aan het Nederlands teamkampioenschap.

„De groepstactiek is al bepaald. Veertien meter van de kant en vissen op klein grut. Want ook daar heeft vissen op brasem met zo'n lage temperaturen geen enkele zin."

Voor de insiders: het kwartet van HSV 'De Hering' Schinveld vist met een twaalfdelige oversteekhengel met een gewicht van ± 950 gram, een lijndikte van 0.08, een onderlijn van 0.06, een superkleine haak (nummer 24 of 26) en als aas de muggelarve/bloedworm.

● Del Wolters in zijn hobbyruimte: de 'viskamer'. Foto: DRIES LINSSEN

Omwonenden maken zich op voor nieuwe bezwarenronde

Kerkrade wil slaaphuis toch bij politiebureau

Van onze verslaggever

KERKRADE – De gemeente Kerkrade heeft van alle raadsleden steun gekregen bij haar tweede poging om een slaaphuis te bouwen aan de Kerkradersteenweg. Maar omwonenden laten weten dat ze opnieuw gaan proberen deze voor de regio belangrijke nachtvoorziening voor daklozen tegen te houden.

Kerkrade heeft eerder dit jaar geprobeerd om een slaaphuis te realiseren aan de Kerkradersteenweg bij het politiebureau. De gemeente wilde door middel van een zogeheten artikel 17-procedure tijdelijke vrijstelling krijgen voor de bouw van een slaaphuis. Vrijstelling is nodig omdat een slaaphuis niet strookt met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. De Raad van State oordeelde dat dit artikel ten onrechte werd gebruikt.

Diverse raadsleden opperden deze week dat de door Kerkrade gevolgde procedure inderdaad niet correct was. De komst van het slaaphuis met achttien bedden is echter absoluut noodzakelijk op korte termijn, zo vindt de gemeenteraad van Kerkrade. De problematiek rond dak- en thuislozen in deze regio wordt immers groter.

Diverse lokaties in de gemeente zijn onderzocht, maar de gemeente komt toch weer terug op de Kerkradersteenweg als meest geschikte lokatie voor de daklozenvoorziening. De noodzakelijke wijziging van het bestemmingsplan wil Kerkrade nu bewerkstelligen met een artikel 19-procedure. In het nieuwe plan wordt het slaaphuis pal naast het politiebureau gebouwd en met groen omgeven.

De gemeenteraad juicht deze beslissing toe; maar vreest wederom bezwaren van omwonenden. „Ik doe een dringend beroep op hun solidariteit," zei wethouder Coumans. „Het is een goede zaak in een rechtstaat dat je in beroep kunt gaan, maar ik heb moeite met het feit dat er mensen zijn die tegen dak- en thuislozen op straat zijn, maar ook iedere oplossing om die mensen van straat te halen blokkeren," zo hekelt PvdA'er Hans Bosch de bezwarenmakers voor.

De omwonenden die eerder dit jaar bezwaar hadden aangetekend, hebben zich nog niet als groep uitgesproken over het nieuwe besluit van Kerkrade. „De mensen die ik heb gesproken, hebben echter al laten weten door te willen procederen," zegt een woordvoerder van hen. Een nabij wonende landbouwer die in beroep was gegaan, zegt eveneens opnieuw te gaan procederen. Wel vindt hij het nieuwe plan beter, omdat het slaaphuis dan dichter bij het politiebureau komt.

Til op de bres

● „Als je de moeite neemt om zwervers of verslaafden te leren kennen, ben je niet bang meer," zegt de 55-jarige Til, vrijwilligster in het Inloophuis. Foto: FRANS RADE

Vrijwilligster Inloophuis over dak-en thuislozen:

'Wij staan maar jas en salaris van dat leven af'

DOOR MONIQUE PARREN

HEERLEN – Een tribunaal is er niets bij. Vrijwilligster Til (55) verdedigt haar Inloophuis met bovenmenselijke inspanning, maar boe-geroep is het resultaat dinsdagavond. De vinnige vrouw neemt het manmoedig op voor de Heerlense zwervers en verslaafden tijdens een voorlichtingsbijeenkomst voor de omwonenden van een nieuw opvangcentrum nabij de LTM-weg in de gemeente. Haar hartekreten gaan in het tumult verloren.

De buurtbewoners maken grote bezwaren tegen de komst van het Opvang- en Advies Centrum (OAC) voor zogenoemde probleemgroepen. „Angst," zegt Til. „Ik zeg ook altijd tegen de jongens dat de mensen eigenlijk strontbang voor ze zijn."

Wie verder kijkt dan zijn neus lang is, ontdekt dat die angst voor een groot deel ongegrond is, weet Til. "Thuislozen en verslaafden lopen echt niet de hele dag met messen te zwaaien, hoor. Het zijn gewone mensen, zoals jij en ik. Ze hebben het alleen een stuk slechter getroffen, maar het zijn nog steeds mensen."

Til: „Iedereen die daar anders over denkt, moet maar eens een avondje Inloophuis komen doen. Als je onze gasten kent, dan ben je niet meer bang. Helaas nemen maar weinig mensen die moeite." Ook het werven van vrijwilligers is geen sinecure. „We kunnen nog steeds mensen gebruiken, zeker als straks in januari het nieuwe centrum opengaat is alle hulp welkom."

Onverschillig

Het stuit de Heerlense tegen de borst dat de mens achter de – verslaafde – zwervers zo vaak vergeten wordt. „Ik word daar akelig van," huivert ze bij de gedachte aan zoveel onverschilligheid. „Wij staan ook maar een jas en een maandsalaris van dat leven af. Maar soms vraag ik me af of de mensen in de straat zich dat wel realiseren. Voor hetzelfde geld is het je zoon of je zus, die zo rondloopt."

Haar eigen vijf kinderen zijn prima terecht gekomen. „Het is mij gelukt om ze goed groot te brengen, daar ben ik zielsblij om." Uit pure dankbaarheid helpt Til nu de minder fortuinlijken. Meer vrijwillig(st)ers van het Inloophuis hebben die 'tic', weet ze. „Ik kan eenvoudig niet begrijpen dat onze samenleving bepaalde mensen zomaar laat vallen. Vroeger verzoop er niemand, toen had je sociale controle, hielpen mensen elkaar onderling. Maar iedereen is tegenwoordig zó hard."

Til zet zich belangeloos in voor de goede zaak en blijft dat ook doen. Het nieuwe OAC verdient die steun, vindt ze. „Als we samen de schouders onder dit project zetten, moet dat toch een fantastisch resultaat opleveren. Dat is ook de opzet: een samenwerking tussen het CAD, de politie, de vrijwilligers van het Inloophuis, de gemeente én de zwervers."

Want ook die laatste zijn best tot werken bereid, weet de vrijwilligster. „In het Inloophuis dragen ze ook hun steentje bij aan de instandhouding van de huiskamer. Op woensdagmorgen bijvoorbeeld komen ze poetsen en ook voor andere karweitjes zijn ze niet te beroerd."

De Heerlense gaat voor de jongens door het vuur. Maar ze is ook realistisch: „Natuurlijk snap ik wel dat de mensen het niet leuk vinden als verslaafden of thuislozen overnachten in portieken of bushuisjes. De jongens snappen dat zelf trouwens ook. Maar waar moeten ze anders heen? Dát is de bottle-neck van het probleem. Het kan toch niet zo zijn dat die mensen niet meer meetellen. Hun toestand is heel erg, maar het ergste vind ik dat Heerlen dit toelaat."

Meer inlichtingen voor belangstellenden via Stichting Noodhulp: ☎045-715414.

Duitser gepakt met gaspistool

VOERENDAAL – Een 24-jarige Duitser is woensdagavond op de Klimmenderweg in Voerendaal aangehouden door een jachtopziener, omdat hij een gaspistool en een gaspatroon in zijn auto had. Nadat hij was overgedragen aan de politie werden nog een traangasspuitbus en een wapenstok in zijn wagen gevonden. De wapens zijn in beslag genomen.

Auto geruild tegen heroïne

HEERLEN – Een 27-jarige Heerlenaar die deze maand een gestolen auto in ruil heeft aangeboden voor harddrugs, is woensdagmiddag in Hoensbroek aangehouden.

Een 23-jarige Duitser uit Düren, die de betreffende auto had gestolen, is later op de dag eveneens aangehouden.

De Heerlenaar werd op de Koumen in Hoensbroek naast de auto aangetroffen zonder benzine. Hij bekende de auto te hebben geruild tegen enkele zakjes heroïne en cocaïne. De Duitse dief van de auto werd 's avonds aangehouden in een pand aan de Akerstraat-Noord. Deze bekende tevens op 22 augustus een 63-jarige vrouw in Hoensbroek te hebben beroofd.

Vijf postkantoren Herzogenrath dicht

HERZOGENRATH – Vijf postkantoren in Herzogenrath gaan met ingang van volgende maand dicht. Het betreft kantoren aan de Willibrordstraße (Merkstein), Schulstraße, Roermonderstraße (aan de grens in Pannesheide), Schmiedstraße en Hans-Heydenstraße. De Deutsche Bundespost gaat tot de sluiting van deze filialen over, omdat de bezoekersaantallen in drie jaar gemiddeld met 28 procent zijn teruggelopen. De klanten worden verwezen naar andere, nabijgelegen kantoren. De sluiting heeft geen gevolgen voor de arbeidsplaatsen.

Henneplanten in centrum Heerlen

HEERLEN – In de achtertuin van een woning aan de ds. Jongeneelstraat in Heerlen zijn negentig hennepplanten aangetroffen. De politie heeft de bewoners van het pand aangehouden. De planten zijn in beslag genomen.

Taptoe met Oosteuropese militairen

BRUNSSUM – In het Limburgiastadion in Brunssum ontmoeten militairen uit Oost- en West-Europa elkaar op muzikaal en sportief gebied.

In het voetbalstadion begint zaterdag om vijf uur een taptoe met korpsen uit Tsjechië, Polen, de Oekraïne, België, Frankrijk, Groot-Brittanië, de Verenigde Staten en Nederland. Zondagmorgen begint om 9.40 uur, voor aanvang van de finale van het voetbaltoernooi, een muzikaal programma dat na de finale wordt voortgezet.

De opening van het Afcentvoetbaltoernooi is zaterdagochtend om negen door burgemeester Jo Matti en generaal Henning von Ondarza van de Afcent.

Bij de koffie

Pfennig

● *Voor degene die denkt dat het er in ons kippelandje bureaucratisch aan toe gaat: bij onze oosterburen kunnen ze er ook wat van. Andi B. kreeg, onder de dreigende bewoordingen binnen een paar dagen te reageren, een naheffing van zegge en schrijven zeven pfennig. Daarnaast moest hij een hele Mark extra betalen als 'Säumniszuschlag'. Hij naar de belastingen, vertelde daar dat de kosten die gemaakt moeten worden om die zeven pfennig te krijgen toch in veelvoud hoger liggen dan hetgeen 'jullie van mij willen'.*

Pfennig 2

● *Aan die mededeling had de belastingdienst geen boodschap. „Hier gaat het om een heel normale afrekening," kreeg hij als antwoord. Dus moest er betaald worden. Ten einde raad ging Andi de zeven pfennig dan ook maar betalen. De kosten van het overmaken in Duitsland zijn gemiddeld... veertig pfennig. Arme belastingbetaler.*

Tip

● *Weet u wat 'ein falscher Hase' is. Dat is, in Duitsland in ieder geval, zoiets als gebakken pastei met gehakt. Nu wordt het gehakt daarbij doorgaans klaargemaakt met brood. Wij raden u aan om dit eens te proberen met havervlokken. Voor de afwisseling dus. Haast u, want het schijnt lekker te zijn.*

Glas

● *Aan de telefoon Jozef Amkreutz uit Heerlen. Hij ergert zich al dagenlang aan de manier waarop allerlei bouwafval, afkomstig van het voormalig DSM-kantoor op de hoek Stationstraat/Honigmanstraat in Heerlen, wordt afgevoerd naar de sloop. „Wij worden met klem verzocht om alle afval gescheiden aan te bieden of op te ruimen. Daar heb ik alle begrip voor. Geen enkel begrip kan ik echter opbrengen voor de manier van werken op dat voormalig DSM-terrein. Tussen alle steen- en houtresten zitten duizenden kilo's glas vermengd. Het hele zootje wordt zo opgeladen en afgevoerd. Dat kan toch niet", merkt Amkreutz op. En daar zijn we het eigenlijk helemaal mee eens.*

Coumans

● *Vanmiddag om vier uur wordt in Kerkrade een nieuwe straat onthuld, de Coumansstraat. De straat is genoemd naar André Coumans. In Kerkrade heeft men de gewoonte om geen straten te vernoemen naar nog levende personen. Wil dat zeggen dat André Coumans dan dood is? Maakt u zich niet ongerust, de wethouder maakt het uitstekend, hij is gisteravond nog gesignaleerd. Het gaat hier om André Coumans senior. Deze was van 1953 tot 1978 gemeenteraadslid in Kerkrade en van 1966 tot 1978 wethouder. Het is tegenwoordig niet meer mogelijk om onder een straatnaam een uitleg te geven over het leven van een persoon. Anders had hier gewoon kunnen staan 'Coumansstraat, vader van André'. Hoe zal overigens de straat heten die vernoemd zal worden naar junior? Coumansdwarsstraat of Verlengde Coumansstraat? Hoe dan ook, wilt u de onthulling van de straat vanmiddag bijwonen, plaats van handeling is de Coumansstraat. In Kerkrade.*

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim D...
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 3...
6411 RS Heerlen
tel 045-739911
fax 045-7392...
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade
tel 045-45291...
fax 045-4565...
Brunssum
Rayonkantoor Rumpenerstraat...
6443 CB Brunssum
tel 045-25636...
fax 045-25...
Servicepunten
VVV Heerlen 045-716200
VVV Simpelveld 045-445222
VVV Landgraaf 045-322929

weekend diensten

...nd- en weekenddiensten ...n op vrijdagavond en ...en de volgende week vrij... 8.30 uur.

...EN

...: Voor spoedgevallen ...00 (brandweercentrale)

...de-Oost: Bij spoedgeval... telefonisch contact opnemen ... eigen huisarts.

...lveld/Bocholtz: Vrijdag, ...dag en zondag Crutzen, ...33.

...raaf: Zaterdag Ypma, ...60. Zondag Pieck, ...22.

...broek: Patiënten van Gezondheidscentrum Hoensbroek kunnen dag en nacht bellen ☎21.48.21. Uitsluitend voor spoedgevallen: ☎23.18.00. Andere huisarts bellen.

...THEKEN

...um/Schinveld: Schoon... Rumpenerstraat 112, ...23.

...en: Heerlerbaan, Bautweg 52a, ☎42.32.22.

...raaf: Nieuwenhagen, ...ardstraat 52, ☎31.22.94. ... spoedgevallen dag en ... bereikbaar.

...rade/Eygelshoven: Smit... v. Gronsveldstraat 2, ...40.00.

...rade-West: Maussen, Aker... 79, ☎41.54.40.

...erheide: Bleijerheide, Bleijerstraat 52, ☎46.20.50. ...ijks open van 8 tot 22 uur.

...lveld/Bocholtz: Voncken, ...ttenstraat 6, ☎44.11.00. Za... 11-15 uur, zondag ...14.30 uur. Voor spoedge... van 22-22.30 uur of na telefonische afspraak.

...broek/Heerlerheide: ...erheide, Corneliusplein 2, ...13.77.

...: Voor spoedgevallen eigen ...eek (b.g.g. ☎711400).

...DARTSEN

...len/Hulsberg/Voerendaal: ...chs, Douve Weienstraat 66 ...len, ☎41.88.52. Spreekuur ...dag en zondag van 11-12 ... B.g.g. TIGH, ☎71.14.00.

...rade/Ubach over Worms/ ...wenhagen/Eygelshoven: ... Hoeven, Akerstraat 152 ...rade, ☎41.61.30. Spreekuur ...12 uur en 19-19.30 uur.

...pelveld/Bocholtz/Gulpen/ ...Wijlre/Wittem: Küsen, ... Teheuxweg 1 Gulpen, ...50-1436. Spreekuur 11.30-12 ... 17.30-18 uur.

...ssum/Schinveld/Nuth/ ...sbroek/Schinnen: Beek... Akerstraat Noord 19 ...ssum, ☎22.21.61. Spreek... 11.30-12 uur en 17.30-18 uur.

...MEOPATEN

...r spoedgevallen dag en ...ht bereikbaar: R.Toussaint, ...straat 22 Schinveld, ...44.34.

...OENE KRUIS

...htdienst voor spoedgeval... Heerlen: ☎71.37.12. Nuth/ ...rendaal/Simpelveld: ...405-2995. Brunssum/Schin... /Jabeek/Merkelbeek/Bingel... ☎25.90.90. Hoensbroek: ...55.88. Landgraaf: ☎32.30.30. ...rade/Eygelshoven: ...92.60.

...VERSEN

...H - Heerlen: ☎71.14.00. In...atie over avond- en week...diensten van artsen, tandart... apothekers en het Groene ...

...dienst SOS: Dag en nacht...ikbaar, ☎71.99.99.

...lachtsziektenbestrijding: ...uurs infolijn, ☎74.01.36.

Eigen ruimte voor jeugd Brunssum-Noord

...UNSSUM – De handtekeningen ... van de jeugd in Brunssum-Noord heeft uiteindelijk toch succes gehad. De jongeren krijgen over ... maanden een eigen ruimte. ... kantine van de Mikrohal komt ... vrij. De Akolietenvereniging ... er nu nog in zit, verhuist naar ... leegstaand vertrek in het ...olgebouw aan de Wieënweg.

... is de uitkomst van overleg tussen gemeente, jongeren en Welzijnswerk Brunssum. De jongeren ... Brunssum-Noord beklaagden ... erover dat voor de jeugd in hun ... geen accommodatie voor activiteiten was, terwijl een club uit een ... buurt wel in Brunssum... terecht kon. Een poging om ... beide jeugdgroepen samen te laten werken, liep op niets uit. Van... dat er naar een compromis is ...cht.

... jeugd in Brunssum-Noord trok ... jaar aan de bel bij de gemeente ...mdat zij een eigen ruimte wilde. ... door verveling geplaagde jongeren ... beriepen zich erop dat hen een ... buurthonk was beloofd in het kader ... het Klaver-4-project.

Limburgs Dagblad

KIOSK

Deze pagina wordt gecoördineerd door de afdeling PR en Promotie. Voor inlichtingen: 045-739366.

19 SEPTEMBER

★ Bree (B) 27e Internationale Herfstwandeltochten 5 - 10 - 15 - 20 - 30 km. Start: Stadspark Boneput, Bree 7.00-15.00 uur. Inlichtingen: (09.32)11464801.

★ Geleen, 10e Kraonkelse Tocht 8 - 15 - 25 km. Start: Reuniegebouw Wilhelminastraat 1, 8.00-15.00 uur. Inlichtingen: 046-752659.

★ Meerssen, Gerbergatocht WSV VOS 5 - 10 - 15 - 30 - 42 km. Start: Zaal Pr. van Oranje, Kruisstraat 6, 8.00-14.00 uur. Inlichtingen: 043-644952.

★ Wijlre, Sjraveltocht 5-10-15-20-30-40 km. Start: Gasterij De Herberg, Elkenraderweg 3, 7.00-14.00 uur. Inlichtingen: 04450-3162.

★ Heel, Jubileumtocht WSV De Doorlopers. 15 - 25 km. Start: Huize St. Jozef 8.00-14.00 uur. Inlichtingen: 04747-1750, toestel 345.

17 t/m 19 SEPTEMBER

★ 45 Jaar Puther Bergkapel, lokatie feesttent markttterrein, Puth. Vandaag 20.30 uur receptie, aansluitend muziek van de Göhltaler Musikanten. Zaterdag Original Tiroler Spatzen, zondag Frühschoppen met Original Schintaler en Tiroler Spatzen.

★ Summerfantasy. Jubileumsuite fanfare St. Jan, Leyenbroek. Lokatie: loods familie Colaris aan de Oude Heerlenerweg. Vandaag 21.00 uur Limburger Muzikanten & Beppie Kraft. Zaterdag 20.30 uur. Wurmtaler Musikanten. Zondag 12.00 uur Frühschoppen, reünie-orkest St. Jan (met boerenbuffet); 15.30 uur concertmiddag; 18.00 uur Loose in the Blues.

★ 18e Biljarttoernooi georganiseerd door B.C. "Oos Heim". Lokatie: gemeenschapshuis Neerbeek, Callistusplein 9.

★ Jubileumfeest Gemengd Koor St. Caecilia. Lokatie zaal Vonken, Ransdaal. Vandaag 20.00 uur jongerenavond met om 21.30 uur disco-lightshow. Zaterdag 14.30 uur kindermiddag op het Dorpsplein; 20.00 uur Boliviaanse groep Kollasuyu-nan en om 22.30 uur Ransdorfkapel. Zondag 8.00-10.00 uur dorpsontbijt; 10.30 uur jubileummis; 12.00 uur receptie met Frühschoppen.

18 + 19 SEPTEMBER

★ Jupfeesten in de Burettestraat te Schandelen. Zaterdag o.a. Luikse Markt, braderie, kinderspelen, feestavond, openluchtspel, vuurwerk. Zondag o.a. h. mis, benji-jump elastiekspringen, kinderspelen, concert door diverse muziekkorpsen, karaoke drive-in-show, playbackwedstrijd.

19 SEPTEMBER

★ Koningsvogelschieten van schutterijen "Het Heilige Kruis" en "Eendracht" uit Grevenbicht. Schietterrein aan de Heuvelsweg, 14.30 uur vertrek vanaf schuttersIokaal "Den Hollander"

★ Run-Bike-Run (recreatief en wedstrijd), georganiseerd door Fennell, triathlonvereniging Geleen. Parcours rondom Munstergeleen, start 11.00 uur; 7 km lopen - 30 km fietsen - 3 km lopen. Finish sportpark SVM, Munstergeleen.

24 SEPTEMBER

★ Kienavond ten behoeve van de stichting "Help Tommy", tevens kinderkienen. Aanvang 19.00 uur. Oudercomitee Titus Brandsmaschool, De Gasperistraat 5, Brunssum.

★ Hubertusmarkt fanfare St. Hubertus Hoensbroek grote snuffelmarkt annex fancy-fair aan de Prof. Asserstraat bij gemeenschapshuis D'r Blese Gatz van 10.00 tot 17.00 uur. Gratis entree.

★ Speeltuin Mariarade. Groot afsluitingsfeest van 12.00 - 18.00 uur. Entree: leden gratis; niet-leden ƒ 5,00.

★ Harmonie Concordia organiseert op 't kermisplein en in zaal 't Vöske te Berg en Terblijt een grote vlooien- en rommelmarkt van 10.00 tot 18.00 uur. De entreeprijs is een rijksdaalder p.p. - 65+ ers betalen twee gulden evenals jeugd van 13 t/m 16 jaar - kinderen t/m 12 jaar gratis toegang.

DORINT-BUNGALOWAANBIEDING IN WINTERBERG

Het hoogste punt in het Sauerland is WINTERBERG. Een populaire vakantiebestemming en vanuit Limburg goed en gemakkelijk te bereiken. In oktober en dus óók in de herfstvakantie hebben wij voor u -in samenwerking met Dorint- aanbiedingen in Vakantiepark Winterberg-Neuastenberg samengesteld.
De omgeving waar u verblijft heeft voor elk wat wils: kastelen en burchten, kalksteengrotten en oude, idyllische stadjes. De hoogste berg Kahler Asten en ontelbare wandelwegen.
Met kinderen kunt u bijvoorbeeld naar "Fort Fun" bij Bestwig of naar het Panoramapark in Kirchhundem waar het grootwild vrij rondloopt. Sport- en recreatiemogelijkheden zijn in ieder geval volop aanwezig.
De appartementen en bungalows zijn gebouwd in typische vakwerkstijl, hetgeen het geheel een vriendelijk en uitnodigend karakter geeft.

U heeft de keus uit 3 aanbiedingen:

A • 7 nachten in een bungalow op basis van logies met gratis gebruik van zwembad en whirlpool
B • 4 nachten in een 2-persoonskamer op basis van logies + ontbijt met gratis gebruik van zwembad en whirlpool
C • 4 dagen/nachten in een 2-kamerappartement of 3-kamerbungalow op basis van logies / ontbijt / 4x 3-gangenmenu inclusief een 1/2 fles wijn per persoon per dag en ook hier geldt gratis gebruik zwembad en whirlpool.

Voor alle kamers en ook bungalows geldt dat ze comfortabel zijn ingericht met bad/douche, toilet, kleuren-tv, radio en telefoon.
De bungalows zijn rond Pasen gerenoveerd en bestaan -al naar gelang uw keuze- uit 2/3 slaapkamers, badkamer met bad/douche en toilet, kitchenette of geheel ingerichte keuken met 4-pits gasfornuis en oven, extra gastentoilet, grote woon- en eetkamer, balkon of terras.

Animatie

Het vrije-tijds aanbod is omvangrijk: Het Dorimare overdekte zwembad, sauna, solaria, stoombad en beauty-salon. Schietbaan, tafeltennis, 4 kegelbanen, tennishal, tennisschool, peuterspeelzaal, speeltuin en speel-o-theek.
Overigens is er een supermarkt voor uw eventuele boodschappen.

INFO PER AANBIEDING

Arrangement **A**: Bungalow B1 (max. 5 pers.), 2 slaapkamers prijs: DM 749,- per week per bungalow (7 overnachtingen);
Bungalow B2 (max. 6 pers.), 3 slaapkamers prijs DM 896,- per week per bungalow (7 overnachtingen);
Bungalow B3 (max. 7 pers.), 3 slaapkamers prijs DM 973,- per week per bungalow (7 overnachtingen).
Genoemde prijzen zijn inklusief eindschoonmaak en exclusief toeristenbelasting, is ca. DM. 1,- per nacht per persoon.
Geldig in periode: Van 1 t/m 31 oktober 1993. Aankomst elke dag mogelijk, behalve in week 40/41 dan kunt u alléén boeken van 8-15 oktober).
Uw voordeel is aanzienlijk. De normale prijzen in deze periode variëren van DM 847,- tot DM 1471,-.
In de periode 8-15 oktober is slechts een beperkt aantal bungalows beschikbaar, dus hier geldt: wie het eerst boekt, wie het eerst maalt.

Arrangement **B**: Verblijf bij 2 personen in hotelkamer. Prijs: DM 264,- per persoon op basis zoals hierboven onder **B** omschreven, dus 4 nachten logies + ontbijtbuffet.
Geldig in periode: 1 t/m 31 oktober 1993, iedere dag aankomst mogelijk

Arrangement **C**: Verblijf bij 2 personen in hotelkamer. Prijs DM 396,- p.p. op basis zoals hierboven onder C omschreven, dus 4 nachten logies + ontbijtbuffet + 3-gangendiner.
Geldig in periode: 1 t/m 31 oktober 1993, iedere dag aankomst mogelijk.

Voor arrangement B + C gelden de volgende kinderkortingen: 0-2 jaar gratis; 3-11 jaar 50% korting op de volwassenenprijs; 12-18 jaar 30% korting op de volwassenenprijs. Overigens zijn huisdieren toegestaan, kosten DM 8,- per nacht.

RESERVEREN

U kunt voor een van de arrangementen reserveren door het invullen en opsturen van onderstaande bon. Deze stuurt u naar het Limburgs Dagblad, afdeling KIOSK, postbus 3100, 6401 DP Heerlen. U ontvangt dan binnen 8 dagen van Dorint de bevestiging en routebeschrijving. Betalen doet u ter plaatse in Duitse marken.

Reserveringsbon: DORINT WINTERBERG KIOSK

Naam: ....
Adres: ....
Postcode: .... Woonplaats: ....
Tel.nummer: .... (overdag)
Arrangementkeus: **A / B / C** Aantal personen: ....
Aantal kinderen: ....
Aankomstdatum: 1e keus ....
Aankomstdatum: 2e keus ....

SCHIMMERT GAAT 3 DAGEN TERUG IN DE TIJD

Boven het rustieke landschap van Schimmert torent hij uit: de prachtige kerk met grote historische waarde. Om dit mooie gebouw in stand te houden organiseert een stichting jaarlijks aktiviteiten die geld in het laatje moeten brengen. De stichting "Schimmert heeft hart voor zijn kerk" trekt dit jaar alle registers open.
Men heeft gekozen voor het thema BACK IN TIME en gaat vanaf vandaag t/m zondag terug naar de jaren vijftig/zestig.

Programma

Vanavond wordt het evenement geopend met een super gala-avond waar niemand minder dan het Glenn Miller Orchestra voor de muziek zorgt. Niet alleen muzikaal wordt u verwend, ook de consumpties en een buffet zijn in de entreeprijs van ƒ 100,- inbegrepen.

Zaterdag

Wat zijn de jaren 50/60 zonder rock and roll, twist en andere swingende bewegingen? Muziek is vandaag de hoofdmoot. Op twee lokaties spelen orkesten die u doen terugkeren in de tijd van toen. In het Gemeenschapshuis zorgen The Rolling Beats voor de juiste stemming en in Herberg Mareveld staan Barn Stompers Swingbilly garant voor "Back in Time"-muziek. Aanvang is om 20.00 uur, entree ƒ 7,50 per lokatie.

EXTRA KORTING VOOR KIOSK-LEZERS

Als u aan de kassa van een van genoemde lokaties de nevenstaande bon toont, krijgt u per persoon ƒ 2,00 korting. U betaalt dan ƒ 5,50 in plaats van ƒ 7,50.

Zondag

Vandaag staan muziek, show en dans centraal. De klok wordt écht terug gezet. Op een viertal lokaties spelen orkesten. Podium 1 wordt bemand door The Thunderbirds.

Podium 2 is vrij voor Enjoy (België), op het derde podium vindt u de 8 musici van Black Tie Dixie en op het vierde (hoofd-)podium zorgen The Ranch Girls en The Ragtime Wranglers voor de muziek.
Dansscholen Jos Diederen, On Beats and Bars Creadanscentrum, Lotus en Double You zorgen doorlopend voor passende demonstraties.
Ook op het hoofdpodium: Cuisine Cajun. Dit moet het klapstuk van de dag worden. 6 Cajuns zetten in de middaguren Schimmert op z'n kop.
's Ochtends is datzelfde hoofdpodium overigens vrij voor optredens van diverse Limburgse amateurorkesten.

Om de sfeer extra te benadrukken zijn er ook old-timers, motoren, tractoren en bromfietsen te bewonderen. Amerikaanse auto's, juke-boxen, cundsa en kleding van "toen". U kunt zelfs uw haar in de stijl van toen laten knippen...
Een nostalgische mini-kermis en een videoscherm met de serie "Back to the Sixties" kompleteren het geheel. Uiteraard zijn er eet- en drinkbuffetten zodat u, ook eenmaal terug in de tijd, niets te kort komt.

Opening

Vermeldenswaard is ook nog de opening die om 12.00 uur gepland staat. Parachutisten, gekleed in fifties-sixties-kleding maken vanuit de lucht hun opwachting.

Bon: BACK TO THE SIXTIES KIOSK

Naam: ....
Woonplaats: ....
Op vertoon van deze bon hebbben maximaal 2 personen ƒ 2,- korting op de entree op zaterdagavond.

Vrijdag 1 oktober, 20.00 uur
Stadsschouwburg, Heerlen

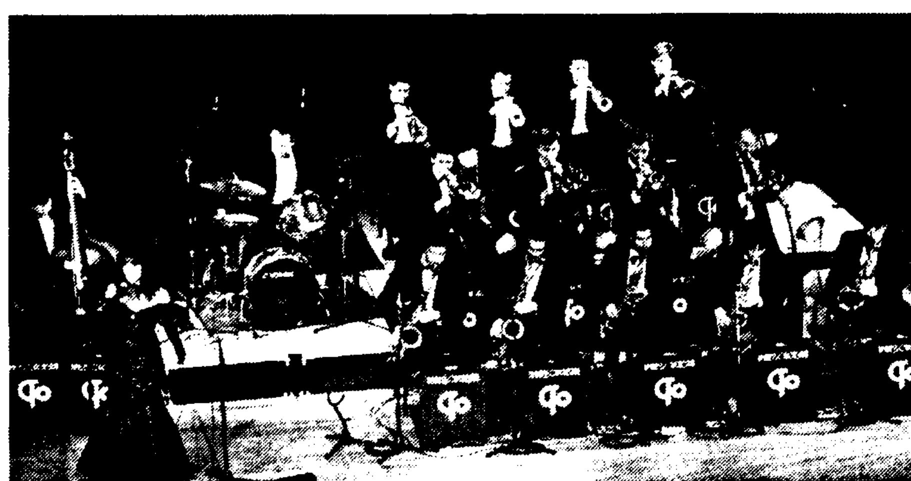
THE TIMELESS ORCHESTRA PLAYS GLENN MILLER

- theaterconcert -

Een vliegtuigongeluk maakte in 1944 op wrede wijze een eind aan het leven van bandleider Glenn Miller. Zijn muziek leeft voort, vele orkesten brengen de zo typische Glenn Miller-sound. In dat wereldje neemt The Timeless Orchestra van saxofonist Jos Beeren een bijzondere plaats in. Het orkest bestaat uitsluitend uit topmusici.

Individueel vakmanschap, solistische kwaliteiten en gevoel voor de authentieke sound gaan op een verbazingwekkende manier samen.

Laat u meeslepen bij de onvergetelijke tunes.

Op vertoon van onderstaande bon ontvangen Vrienden van het Limburgs Dagblad een korting van VIJF GULDEN korting op de entreeprijs van ƒ 35,--. U betaalt dan ƒ 30,-.*

Bon: THE TIMELESS ORCHESTRA KIOSK

Naam: ....
Vriendenpasnummer: ....
Aantal personen: .... max. 4.

Zondag 10 oktober, 20.00 uur
Wijngrachttheater, Kerkrade

GUILDHALL STRING ENSEMBLE

- grootmeesters van de barok -

De internationaal bekende Amderdamse soliste Marion Verbruggen (blokfluit) speelt bij deze uitvoering, daar waar het gaat om de concerten voor blokfluit een belangrijke rol.
De leden van het Guildhall String Ensemble studeerden overigens allen aan de befaamde Guildhall School of Music en Drama in Londen. Men musiceert zonder dirigent en heeft voor het optreden in Kerkrade een barok programma samengesteld waarin alle grootmeesters als Händel, Corelli, Vivaldi, en Bach vertegenwoordigd zijn.

Voor de Vrienden van het Limburgs Dagblad is er voorafgaand aan de voorstelling -op vertoon van de bon aan de kassa- een GRATIS kopje koffie èn een GRATIS drankje in de pauze. Indien u bij aankoop van uw entreebewijs de bon toont, wordt uw kaartje gemerkt met een LD-stempel en heeft u recht op genoemde consumpties. Bovendien krijgen DE EERSTE VIJFTIG PERSONEN met een bon óók gratis een exemplaar van het "Tijdschrift voor Oude Muziek"

Bon: GUILDHALL STRING ENSEMBLE KIOSK

Naam: ....
Vriendenpasnummer: ....
Aantal personen: .... max. 2.

* Kaartverkoop bij alle Limburgs Dagblad-kantoren en VVV Landgraaf, Vaals en Simpelveld.
** Kaartverkoop aan de kassa van het theater.

Op vertoon van de Vriendenpas en ingevulde bon, ontvangt u de aangegeven korting.

Wilt u lid worden van de vereniging „Vrienden van het Limburgs Dagblad", bel dan de service-afdeling 045-739881 (tijdens kantooruren). Voor lezers van het Limburgs Dagblad is dat lidmaatschap geheel gratis.

Limburgs Dagblad

sport

Advocaat selecteert zes aanvallers voor interland tegen San Marino

Roy en Gillhaus terug in Oranje

DOOR JAN MENNEGA

ZEIST – Om een goed uitzicht te blijven houden op plaatsing voor de eindronden van het wereldkampioenschap in Amerika, is het voor het Nederlands elftal zaak volgende week woensdag tegen San Marino veel te scoren. Voor de interland tegen de voetbaldwerg, die in Bologna wordt gespeeld, heeft bondscoach Dick Advocaat derhalve zes aanvallers geselecteerd: Marc Overmars en Ronald de Boer van Ajax, Dennis Bergkamp van Internazionale Milaan, Wim Kieft van PSV, Hans Gillhaus van Vitesse en Bryan Roy van Foggia.

Advocaats keuze van Gillhaus en Roy is daarbij het meest in het oog springend. Beiden maakten al vaker deel uit van de Oranje-selectie, maar werden al geruime tijd niet meer opgeroepen. De 29-jarige Hans Gillhaus, zeven interlands, twee doelpunten, kwam voor het laatst voor het Nederlands elftal uit op 17 oktober 1990 tegen Portugal. In de met 1-0 verloren EK-kwalificatiewedstrijd in Porto viel hij een kwartier voor afloop in voor Frank de Boer. Zijn beide Oranje-treffers maakte de spits van Vitesse eind 1987 op Rhodos tegen Griekenland. Nederland won de EK-kwalificatiewedstrijd met 3-0. Ronald Koeman was toen eveneens succesvol.

De laatste interland van Bryan Roy, zijn dertiende, dateert van 9 september 1992, toen Oranje in Eindhoven oefende tegen Italië en met 3-2 verloor. Daarna werd de vroegere Ajacied niet meer uitgenodigd. Net als Gillhaus scoorde de 23-jarige Roy in het shirt van het Nederlands elftal twee keer. Hij deed dat op 30 mei 1992 in een oefenwedstrijd in Utrecht tegen Wales (40) en op 5 juni in Lens, in een oefenwedstrijd tegen Frankrijk (11). Beide duels golden als voorbereiding voor de EK-eindronden in Zweden. Daar behoorde Roy in de vier wedstrijden die Oranje er speelde (tegen Schotland, het GOS, Duitsland en Denemarken) tot de basiself van de toenmalige bondscoach Rinus Michels, zonder overigens veel indruk te maken.

Dick Advocaat stelde Bryan Roy gistermorgen van zijn terugkeer bij de Oranje-selectie op de hoogte. Hans Gillhaus kreeg gisteren in de vooravond een telefoontje van de bondscoach. Zowel Gillhaus („Ik ben aangenaam verrast") als Roy („Ik ben hier heel blij mee") verklaarden niet op een uitnodiging te hebben gerekend. Gillhaus: „Ik heb me steeds bezig gehouden met mijn club en me op het standpunt gesteld: als ik bij Vitesse goed presteer, komt de rest vanzelf." Roy: „Ook al zit ik er nu weer bij, er is bij mij nog geen sprake van euforie. De eerste stap is gezet, woensdag hoop ik de tweede stap te kunnen zetten."

Gillhaus ("Ik zie wel") noch Roy ("Dat hoor ik later wel van de bondscoach") gaat vooralsnog uit van een basisplaats tegen San Marino. Gillhaus: „In de competitie heb ik tot dusver goed gespeeld, maar tegen Norwich City (Vitesse verloor de UEFA Cup-wedstrijd tegen de Engelse club woensdagavond met 30) ging het een stuk minder." Roy: „Als het met de ploeg goed gaat, en het gaat goed met Foggia, gaat het met mij ook goed. Ik ga als voetballer vooruit. Niet zozeer qua techniek, maar ik ga het spelletje steeds beter zien. Ik heb me in Italië ontwikkeld, ben er volwassener geworden en dat is aan mijn spel te zien."

Johnny Bosman van Anderlecht, eerste jaars Ajacied Peter van Vossen en de Feyenoorders Regi Blinker en Ulrich van Gobbel zijn deze keer niet voor de Oranje-selectie opgeroepen. In de laatste interland van het Nederlands elftal, op 9 juni tegen Noorwegen, maakten zij nog wel deel uit van Advocaats uitverkorenen.

De selectie van het Nederlands elftal, die maandag naar Bologna vliegt, ziet er als volgt uit: Frank Rijkaard, Marc Overmars, Ronald en Frank de Boer (allen Ajax), Ed de Goeij, John de Wolf, Rob Witschge (allen Feyenoord), Dennis Bergkamp, Wim Jonk (beiden Internazionale), Wim Kieft (PSV), Jan Wouters (Bayern München), Ronald Koeman (Barcelona), Aron Winter (Lazio Roma), Hans Gillhaus (Vitesse), Bryan Roy (Foggia), Theo Snelders (Aberdeen).

● *De selectie van de voor Foggia uitkomende Bryan Roy is het meest opvallend.* Foto: SOENAR CHAMID

Hajduk lijdt zwaar verlies

LJUBLJANA – Hajduk Split moet een zware tol betalen voor de burgeroorlog in het voormalige Joegoslavië. Menselijk en puur zakelijk. Twee jaar nadat de onafhankelijkheidsstrijd van Kroatië is beëindigd, staat de roemruchte club financieel aan de rand van de afgrond. Tot groot verdriet van de Kroaten komt de verhuizing van de wedstrijd tegen Ajax naar Ljubljana ook nog eens op een verliespost van zeven ton te staan.

Hajduk zegt echter best begrip te hebben voor de verbanning naar buurland Slovenië. De Dalmatiërs zijn al lang blij dat de Europese ban eindelijk is opgeheven. „Europa heeft weer belangstelling voor ons", klinkt het opgewekt uit de mond van directeur Ivan Buljan. Dat is hard nodig want in de strijd om het naakte bestaan moet de voormalige international en speler van Hamburger SV zijn beste spelers blijven verkopen. „Anders zouden we al lang niet meer bestaan". Hajduk werkt met een begroting van 2,5 miljoen gulden. Zonder sponsors en met niet meer dan gemiddeld 3.000 toeschouwers, die voor iets meer dan een gulden op de tribune zitten, komt er bijna geen geld binnen. „We teren nu nog op de verkoop van Boban naar AC Milan voor 4,5 miljoen dollar en Boksic naar Marseille voor 5 miljoen DMark", rekent Buljan voor. „Dat houden we natuurlijk niet lang meer vol. Je kunt ook moeilijk meer geld vragen voor een kaartje. De mensen hebben al zo weinig".

De Europese rentree moet de rijke internationale voetbalclubs weer op de stoep van Hajduk zetten. De dubbele ontmoeting met Ajax moet het venster worden. „Het is ons noodlot", verzucht Buljan. „Maar de enige manier voor ons om te overleven".

sportprijsvraag

HEERLEN – Lucky Ten, donderdag 16 september:
1 4 8 9 14 29 30 32 33 43 44 45 46 49 58 61 63 65 68 80 (onder voorbehoud)

Helderse affaire kost Fräser vier duels

ZEIST – In de zogenaamde „Helderse affaire", de nasleep van de uit de hand geslopen oefenwedstrijd tussen Feyenoord en een uit amateurs bestaande selectie uit Den Helder en omgeving, is Henk Fräser als eerste gestraft. De verdediger van de landskampioen, onlangs door de tuchtcommissie van de KNVB in staat van beschuldiging gesteld, werd voor vier wedstrijden geschorst. Dit wegens spuwen. Het onderzoek naar de inmiddels befaamde kaakslag, waarbij een speler van Den Helder zijn kaak brak, loopt nog. Zowel in Zeist als bij de Alkmaarse justitie.

Bij de straf van Fräser zijn twee opvallende zaken. Volgens de nieuwe tuchtregels geldt een in een oefenwedstrijd opgelopen straf alleen voor volgende vriendschappelijke duels. Alleen bij ernstige vergrijpen, zoals blijkbaar in dit geval, moet de straf worden uitgezeten bij officiële aangelegenheden.

Er is nog een bijzonder verschijnsel. De straf van Fräser gaat pas in op het moment dat hij de training hervat. De verdediger is herstellende van een beenbreuk. Een dergelijke maatregel is apart.

Volgens Jo de Min van de tuchtcommissie is hier sprake van een nieuw initiatief. „Voor zover ik weet hebben wij nog nooit eerder gesteld dat een straf ingaat op het moment dat een geblesseerde speler de training hervat. In dit geval was ons echter bekend dat Fräser nog enige tijd niet in actie kan komen. Daarom hebben we ons op deze wijze uitgesproken. Het heeft niets te maken met het bijzondere karakter van de affaire in Den Helder. Ik sluit niet uit dat we vaker deze weg gaan volgen."

De Min kon nog niet zeggen wanneer de tuchtcommissie zich verder over de „kaakslag" uitspreekt. „We zijn bezig." In de affaire zijn al spelers van de Den Helderse selectie en Feyenoord gehoord.

Maeyer nieuwe voorzitter PSV

EINDHOVEN – Bill Maeyer wordt de nieuwe voorzitter van PSV. Hij volgt Jacques Ruts op, die kort voor het begin van de competitie bekend maakte te zullen stoppen. De definitieve benoeming van Maeyer valt te verwachten op 28 oktober. Op de algemene ledenvergadering van PSV zal hij formeel worden voorgedragen. Maeyer trad in mei van dit jaar toe tot het sectiebestuur betaald voetbal van de KNVB. Hij werd belast met de portefeuille commerciële zaken. Deze functie zal hij ter beschikking stellen.

Evenals Ruts heeft de 64-jarige in Eindhoven geboren Maeyer een Philips-achtergrond. Hij trad in 1948 in dienst bij het bedrijf en was namens de firma actief in onder meer Australië, Nieuw-Zeeland, Japan en de Verenigde Staten. Sinds 1992 is Maeyer gedelegeerd commissaris van management Share NV in Amsterdam, daarvoor was hij voorzitter van de directie van Ballast/Nedam.

Ruts maakte op 26 juli bekend te zullen vertrekken. Hij noemde onder meer de roerige periode die PSV had doorgemaakt als één van de oorzaken. Zo zag het bestuur van de club zich genoodzaakt de trainers Westerhof en Arnesen uit hun functie te zetten.

● *Bernd Hobsch (links) was als maker van drie doelpunten de gevierde man bij Werder Bremen.* Foto: EPA

Hattrick Hobsch tegen Dynamo Minsk

Werder Bremen op niveau

BREMEN – Werder Bremen heeft een goed vervolg gegeven aan de goede resultaten op Europees niveua van de Duitse clubs. De landskampioen versloeg gisteren op eigen veld Dynamo Minsk met 5-2. Bremen, dat een reputatie heeft met grote uitslagen op internationaal niveau, had veel te danken aan Hobsch. De kandidaat-international maakte drie doelpunten. De andere treffers kwamen op naam van Rufer. De Nieuwzeelandse aanvaller scoorde twee keer.

Het sturm-und-drang spel van de thuisclub leidde soms wel tot chaos in de defensie. Voor Minsk, in 1982 voor de laatste keer kampioen van de Sovjetunie, profiteerden Gerassimits en Wilitsjkov daarvan.

In Belfast won Linfield in het toernooi om de Europese beker voor landskampioenen overtuigend van FC Kopenhagen. Door doelpunten van Haylock, McConnell en Johnston werd het 3-0.

In het toernooi om de UEFA-beker kwam Valencia met 1-1 goed bij weg Nantens. De thuisclub had vrijwel de gehele wedstrijd het initiatief, maar slaagde er nauwelijks in de kansen te benutten. Dat kwam mede door de goede organisatie bij de Spaanse club van trainer Hiddink.

De Fransen kwamen wel in de 13e minuut op voorsprong. Quedac scoorde. Twee minuten later was het alweer gelijk. Dat was de verdienste van Mijatovic.

Dynamo Boekarest had het op eigen veld moeilijk tegen Cagliari. De Roemenen wonnen met 3-2. De beslissing viel kort voor het einde. Aanvoerder Pana maakte in de 87ste minuut het winnende doelpunt uit een strafschop.

In tegenstelling tot Feyenoord won MTK Boedapest wel op IJsland. FC Reykjavik werd op eigen veld verslagen, 1-2. Hamori en Zsivotszky scoorden voor de Hongaren. In de eennalaatste minuut was Ingimundarson succesvol voor de IJslanders.

Van Veen nieuwe trainer Utrecht

UTRECHT – Leo van Veen staat sinds gistermiddag als trainer voor de selectie van FC Utrecht. De in Bunnik woonachtige oefenmeester is in de nacht van woensdag op donderdag rondgekomen met de Domstedelijke eredivisionist. De overeenkomst bindt Van Veen voor twee jaar als trainer aan FC Utrecht. Hij volgt daarmee de twee weken geleden ontslagen Ab Fafié op. Van Veen: „Ik ben opgeklucht dat de kogel door de kerk is."

Woensdagavond laat kwamen beide partijen na moeizame onderhandelingen tot elkaar. Penningmeester Olav Rosenberg: „Door de affaire rond Ab Fafié was het voor het bestuur van belang zorgvuldig om te gaan met de financiële consequenties van een nieuwe trainersovereenkomst. Dat is ook de reden dat het zo lang heeft geduurd. Maar na twee gespreksrondes zijn we tot een acceptabele uitkomst gekomen."

Ook Bert Jacobs was kandidaat voor de functie van oefenmeester bij FC Utrecht.

Er komt niet alleen een nieuwe trainer bij FC Utrecht. Ted Elsendoorn heeft aangekondigd dat hij vanwege drukke werkzaamheden binnen twee weken zijn functie als interimvoorzitter zal neerleggen. Pim Toorenburgh, die aanvankelijk op 1 januari bij FC Utrecht in dienst zou treden, neemt nu over twee weken al de hamer over. Hij volgt de naar de KNVB vertrokken Theo Aalbers op.

europacup

EUROPACUP I

Linfield - FC Kopenhagen	3-0
Werder Bremen - Dinamo Minsk	5-2

EUROPACUP II

Vandaag:
Hajduk Split-Ajax

UEFACUP

Dinamo Boekarest - Cagliari	3-2
Nantes - Valencia	1-1
FC Reykjavik - MTK Boedapets	1-2

scoreverloop

EUROPACUP I

Werder Bremen - Dinamo Minsk 5-2 (2-0). 26. Hobsch 1-0, 32. Hobsch 2-0, 51. Gerassimits 2-1, 55. Rufer 3-1, 60. Hobsch 4-1, 77. Vilitsjkov 4-2, 90. Rufer 5-2. Scheidsrechter: Muhmenthaler. Toeschouwers: 10.274. Gele kaart: Wolter (Werder Bremen), Smirnov, Gerassimits (Dinamo Minsk).

Linfield - FC Kopenhagen 3-0 (2-0). 38. Haylock 1-0, 42. McConnell 2-0, 60. Johston 3-0. Scheidsrechter: Bianchi .

UEFACUP

Dinamo Boekarest - Cagliari 3-2 (2-2). 5. Moldovan 1-0, 12. Prusceddu 1-1, 31. Moldovan 2-1, 40. Valdez 2-2, 86. Pana 3-2 (strafschop). Scheidsrechter: Sundell . Toeschouwers: 5.000.

FC Reykjavik - MTK Boedapest 1-2 (0-1). 34. Hamori 0-1, 68. Zsivotzky 0-2, 89. Ingimundarson 1-2. Scheidsrechter: Howells (Wal). Toeschouwers: 600.

Nantes - Valencia 1-1 (1-1). 12. Ouédec 1-0, 15. Mijatovic 1-1. Scheidsrechter: Craciunescu . Toeschouwers: 30.000.

Diliberto bijna rond met Excelsior

BARENDRECHT – De kans is groot dat Silvio Diliberto de rest van het seizoen bij Excelsior speelt. De middenvelder maakte gisteren in een oefenduel tegen het Nederlands UEFA-elftal een goede indruk op trainer Cor Pot. De oefenmeester, ooit speler van MVV, zou Diliberto graag aan zijn selectie toevoegen, zeker nu Mario Been voorlopig is uitgeschakeld. Roda JC, dat de transferrechten voor de speler heeft, kan de overgang komst van Diliberto (29) naar Rotterdam nog tegenhouden. „Maar ik verwacht niet dat Roda moeilijk gaat doen", aldus de speler, die in dit seizoen uitkomt voor de Belgische vierde klasser Neeroeteren.

Maradona terug als international

BUENOS AIRES – Diego Maradona maakte keert terug in het nationale elftal van Argentinië, voor de twee beslissende WK kwalificatiewedstrijden tegen Australië. De Argentijnse krant Clarin heeft dat bekendgemaakt. Maradona behoort tot de achttien geselecteerden, die door bondscoach Basile zijn opgeroepen voor het trainingskamp. De tweekamp tussen de wereldkampioenen van 1986 noodzakelijk, nadat in de betreffende Zuidamerikaanse kwalificatiegroep Colombia te sterk bleek. Het eerste duel wordt op 31 oktober in Sydney gespeeld.

Den Bosch naar tweede ronde

WROCLAW – Landskampioen EBBC Den Bosch heeft tot de laatste seconden van de tweede wedstrijd tegen het beperkte Slask Wroclaw moeten knokken om zijn plaats in de tweede ronde van het toernooi om de Europese beker basketball te veroveren. EBBC verloor voor 1500 toeschouwers de uitwedstrijd met 83-85 (35-43), de winst in Den Bosch was vorige week echter iets groter (87-82). Daardoor ontmoet EBBC in de volgende ronde Bayer Leverkusen.

Schalken geen afmaker

Van onze correspondent

HOORN - Sjeng Schalken moet nog een set winnen om zich voor de halve finale van het herenenkelspel van de nationale kampioen- schappen tennis 1993 te plaatsen. Door de vele regen die gisteren in Hoorn uit de lucht viel, moest de partij tegen Dennis van Scheppingen na drie sets, bij een 2-1 voorsprong voor Schalken, voor de vierde keer onderbro- ken worden.

De Limburger had de partij op dat moment eigenlijk al op zijn naam moeten schrijven. Hij begon met een break op de service van Van Scheppingen, zodat hij bij de eerste rustpauze na 10 minuten spelen, al een 2-1 voor- sprong had. Tot het einde van de tweede set bleef Schalken de overheersende speler. In de derde set slaagde van Scheppingen erin langszij te komen. De tiebreak van kon nog net voor de derde onderbreking afgespeeld worden. Vervolgens verzaakte Schalken de wedstrijd in zijn voordeel te beslissen. Van Scheppingen won deze set met 7-2. Hedenmorgen wordt de partij voortgezet.

Bij de dames is na nummer 1 Esmir Hoogendoorn een tweede speelster van de plaatsingslijst voortijdig uitgeschakeld. Linda Niemantsverdriet, de nummer 3, verloor met 6-3, 6-4 van Maaike Koutstaal, die een ronde eerder Eveline Hamers de voet dwars had gezet. De enige Limburgse combinatie in het gemengd dubbelspel, Ramon Lacroix en Anique Snijders, verloor in de eerste ronde met 6-3, 6-4 van Yvonne Klompenhouwer en Maarten Koopman.

Anique Snijders is de enige Limburgse naast Sjeng Schalken die vandaag nog in actie mag komen. Samen met Anne-Marie Mikkers moet ze in het damesdubbel tegen Petra Kamstra en Linda Niemantsverdriet spelen.

Voorverkoop Roda JC-MVV

KERKRADE – De voorverkoop voor de wedstrijd Roda JC-MVV (zondag 26 september) start aanstaande maandag bij alle voorverkoopadressen en bij het stadion van Roda JC. Voor Maastricht en omgeving worden kaarten verkocht in het MVV-stadion. Vanwege de grote vraag naar seizoenskaarten van Roda JC wordt de verkoop hiervan verlengd.

Brazilië-Uruguay rechtsreeks op tv

HEERLEN – RTL4 zendt komende zondag rechtstreeks het duel uit tussen Brazilië en Uruguay. Het betreft de beslissende kwalificatiewedstrijd voor het WK voetbal. Ervan uitgaande dat Bolivia minimaal gelijkspeelt bij Ecuador, moet Uruguay het duel winnen. Bij de Brazilianen staat Romario na lange tijd weer in de basis. Aanvang 22.40 uur.

Bedrieger vijftien jaar geschorst

DURBAN – Sipho Mkhaliphi zal de komende vijftien jaar niet mogen deelnemen aan hardloopwedstrijden op de weg. De Zuidafrikaan werd voor die periode uitgesloten, omdat hij bedrog heeft gepleegd. Mkhaliphi vertelde enkele weken geleden dat hij de 'Ledaville Trial 100 mijl', een wedstrijd in Boulder (VSt) in recordtijd had gewonnen. Zuidafrikaanse officials namen contact op met de organisatoren in de Verenigde Staten en kregen te horen dat de loper halverwege de race de strijd had gestaakt.

Feyenoord praat met kemphanen

REYKJAVIK – Feyenoords voorzitter Jorien van den Herik praat vandaag met trainer Wim Van Hanegem en speler John Metgod over hun onderlinge conflict, dat al een tijdje sluimerde en op IJsland tot uitbarsting kwam.

Van Hanegem liet na afloop van de nederlaag (0-1) in de Europese wedstrijd tegen Akranes weten dat eigenlijk geen basis meer bestaat voor samenwerking tussen hem en Metgod. Aanleiding zijn opmerkingen van de libero in een voetbalblad, waarin hij zegt dat Van Hanegem hem als jeugdige speler van AZ toevoegde ooit te zullen kapotmaken.

Gary Kasparov houdt voorsprong

LONDEN - Gary Kasparov heeft zijn voorsprong van drie punten op Nigel Short behouden. Donderdag eindigde de vijfde partij uit de tweekamp om de wereldtitel van de PCA te Londen na achttien zetten in remise. Kasparov, die aan twaalf punten voldoende heeft om zijn kampioenschap te behouden, leidt in de tweekamp met 4-1.

Zaalvoetbal in Geleen

GELEEN - In de eerste ronde van de zaalvoetbalcompetitie worden vanavond twee duels in de eerste divisie C afgewerkt. Kampioenskandidaat H. Meyers opent vanavond om 21.00 in Glanerbrook tegen het gepromoveerde Fermonia Boys uit Roermond, dat als een gevaarlijke outsider beschouwd kan worden. Het Kerkraadse Cosmos werkt in Eindhoven een uitwedstrijd af tegen Sport Petit.

sport kort

● AUTOSPORT – De Amerikaan Michael Andretti neemt afscheid van de Formule 1. De 30-jarige Andretti en zijn werkgever Mc Laren hebben besloten het contract niet te verlengen. Andretti gaat in de Verenigde Staten weer deelnemen aan Indy Car-wedstrijden.

● VOETBAL – De tuchtcommissie van de KNVB heeft Fräser van Feyenoord, Vos van Willem II en Van Oostrom van Cambuur voor vier wedstrijden geschorst. Burleson (Excelsior) moet twee duels toezien, terwijl Berens (TOP) een wedstrijd schorsing kreeg.

● BEUGELEN – Op de beugelbaan van beugelclub Ell wordt zaterdag en zondag de derde interland Nederland-België verspeeld. Na twee nederlagen op rij wil het Nederlands team op eigen bodem de winst pakken. Morgen zijn de wedstrijden gepland van 14.00 tot 22.00 en 's zondag van 14.00 tot 20.00.

sport op tv

VANDAAG
13.00-14.00 RTL 4: Match Barend en Van Dorp.
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
17.47-17.59 Ned 2: Exclusive Sports: serie over gekke en onbekende sporten.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.
20.05-22.00 Ned 2 Studio Sport: Hajduk Split-Ajax.
21.30-22.00 BRT 2: Sport.
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
22.30-22.55 BRT 1: Sport.

Doelen weggehaald op bijveld van amateurclub

Gemeente dupeert RKVCL

Van onze correspondent
PIERRE FRAMBACH

MAASTRICHT – Zonder RKVCL in kennis te stellen heeft de afdeling groenvoorziening van de gemeente Maastricht gisteren de doelen van het tweede terrein van deze amateurvoetbalvereniging verwijderd. De doelen zijn met zware kettingen verankerd aan een hek. Het gedupeerde RKVCL beschikt door deze maatregel voor haar zeven senioren-, één dames- en diverse jeugdteams slechts over het hoofdveld.

Alleen de drie eerst seniorenteams alsmede de A-jeugd mogen echter van dit terrein gebruik maken. RKVCL-voorzitter Math Ummels reageerde furieus over de handelwijze van de gemeente Maastricht. Ummels: „Het lijkt sterk op strafmaatregelen, die de gemeente tegen ons neemt. Wij hebben in de laatste jaren herhaaldelijk met de gemeente in de clinch gelegen waarbij een nog lopende zaak over een tribune bij de Raad van State loopt. De toevallig aanwezige terreinknecht, Koos van Dam, kreeg terloops van die mensen te horen dat we zeker vier tot vijf weken niet meer over het terrein kunnen beschikken. Kan men ons niet fatsoenlijk meedelen hoe en waarom? Hoe moet het nu verder met de competitie, waarbij vooral de jeugd gedupeerd is? Een rotstreek."
De heer Kessels van de afdeling sportzaken beweert, dat gistermiddag gebeld werd naar RKVCL en medegedeeld werd, dat de gemeente in verband met de slechte terreinomstandigheden groot onderhoud wilde plegen. Kessels wees er verder op, dat de gemeente Maastricht als eigenaar van het voetbalveld kan doen wat haar goeddunkt.
RKVCL-penningmeester Frans Piets, contactpersoon tussen de afdeling sportzaken en de club, ontkent in alle toonaarden het telefonisch contact.

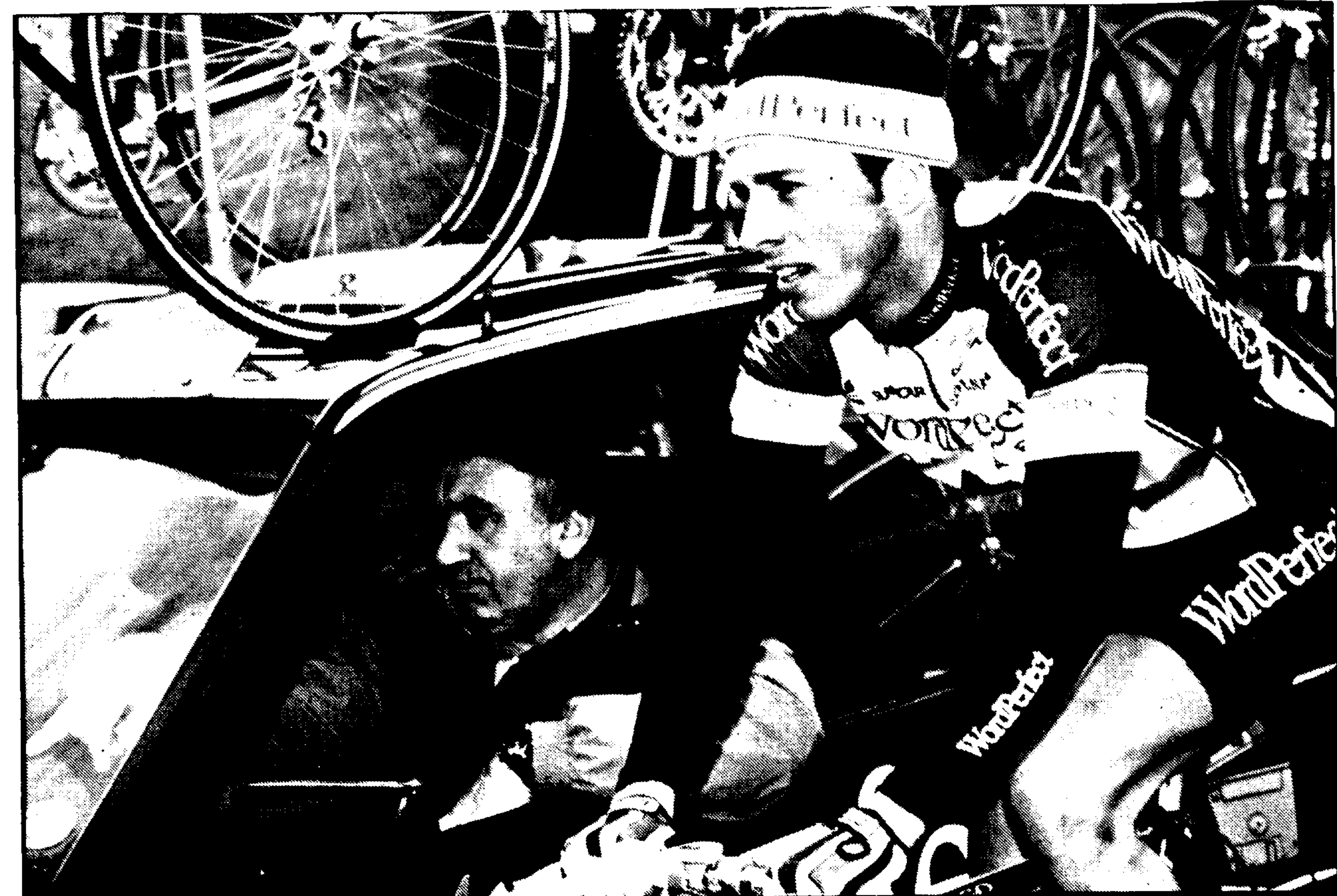
Competitieleider en sectieleider van de Afdeling Limburg, Toon Verkoyen, toonde zich zeer verrast door deze gang van zaken. Verkoyen: „Normaal neemt de afdeling sportzaken contact met mij op indien velden niet beschikbaar zijn. Dat is niet gebeurd en daar wil ik morgen (vandaag, red.) toch het mijne van weten."

Van Lancker naar WordPerfect ● Alcala vraagteken

Jan Raas verlengt contract Rob Mulders

DOOR BENNIE CEULEN

'S-HEERENHOEK – Jan Raas werkt ijverig aan de samenstelling van zijn WordPerfect-wielerteam voor volgend jaar. De Zeeuwse ploegleider betreurt, dat hij na een maandenlange zoektocht geen internationale topper aan de haak kon slaan. De onderhandelingen met Rolf Sörensen, Mario Cipollini en Zenon Jaskula leverden niets op. Daarna had hij zijn hoop afgestemd op Gianni Bugno. De Italiaanse ex-wereldkampioen deelde Raas verleden vrijdag mee, dat hij zijn carrière alsnog onder leiding van zijn huidige baas Luigi Stanga voortzet bij een nieuwe ploeg. Gisteren contracteerde Raas wél de Belg Erik van Lancker. Daarnaast wordt de verbintenis van Noordlimburger Rob Mulders, over wiens presteren Raas tot voor kort niet tevreden was, alsnog met één jaar verlengd.

● *Rob Mulders krijgt alsnog een nieuwe kans in het WordPerfect-team van Jan Raas.* Foto: COR VOS

Aanvankelijk zag het ernaar uit, dat Mulders niet meer voor contractverlenging bij WordPerfect in aanmerking zou komen. Geruime tijd geleden adviseerde Raas de renner uit Well naar een nieuwe ploeg uit te kijken. Gisteren besloot de WP-ploegleider Mulders alsnog een nieuwe kans te geven. Een gevolg van het verdienstelijk werk, dat de Limburger de jongste tijd in dienst van de ploeg heeft opgeknapt. Bovendien schreef Mulders, die eind juli de finish haalde in zijn eerste Tour de France, enkele dagen voor het wereldkampioenschap de laatste voorbereidingsrace Veenendaal-Veenendaal op zijn naam.

Van zijn huidige formatie vloeien definitief vijf coureurs af. Vanderaerden, Zuyderwijk en Kokkelkoren werden als gevolg van wangedrag in de Tour du Limousin reeds ontslagen. De verbintenissen van de Belgen Segers en Daelman worden niet verlengd. „Of Raul Alcala blijft is een groot vraagteken," vertelt Jan Raas. „Ik heb de Mexicaan een nieuw, verlaagd, contract aangeboden. Hij heeft me geantwoord dat hij daarop niet ingaat, omdat hij elders meer kan verdienen. Ik ben benieuwd."

Als plaatsvervanger van de vertrekkende Noël Segers heeft Jan Raas de Belg Eric van Lancker (contract voor 1 jaar) als nieuwe wegkapitein aangetrokken. De 31-jarige Van Lancker, ooit winnaar van de Amstel Gold Race, Luik-Bastenaken-Luik en Wincanton Classic, werd dit seizoen evenals Steven Rooks en Jos van Aert voortijdig door het Spaanse Festina ontslagen. Bij WordPerfect krijgt de Vlaming, die een rechtszaak tegen zijn vorige werkgever heeft aangespannen, in 1994 een laatste kans.
Behalve Van Lancker zijn de Denen Kvalsvoll, Namtvedt, de Australiër Sherwin en de Belg Wauters de aanwinsten van de WordPerfect-formatie 1994. De komende dagen hoopt Jan Raas ook overeenstemming te bereiken met de Rus Viatcheslav Ekimov, die door Peter Post wordt afgedankt. „Ik hoop, dat Ekimov voor mijn ploeg kiest," vertelt Raas. „De Rus is een goeie coureur. Ik weet ook wel, dat hij niet de kampioen is die ik zoek, Maar er zijn gewoon geen betere renners voorhanden. Ik heb met diverse toppers gesproken. Maar als het erop aankomt, kiezen ze voor een andere ploeg, hebben reeds elders getekend of blijken alleen uit nieuwsgierigheid met me onderhandeld te hebben. Of, zoals Gianni Bugno, die eieren voor zijn geld kiest en zijn persoonlijk contract met Luigi Stanga naleeft. Jammer."

Zoals het er nu naar uitziet, is de samenstelling van de WordPerfect-ploeg 1994, waarvan Frans Maassen, Jelle Nijdam en Edwig van Hooydonck de kopmannen blijven, als volgt: Dekker, De Koning, Ledanois, Maassen, Moncassin, Moreels, Mulders, Nijdam, Runkel, Van Hooydonck, Van Lancker, Sherwin, Namtvedt, Kvalsvoll en Wauters. Onzeker: Alcala. Mogelijke aanwinst: Ekimov.

BSW opent tegen Akrides

WEERT – De basketbalcompetitie die voor de topsportliga morgen en zondag van start gaat, zal in het komende seizoen geheel anders van opzet zijn. BSW uit Weert die sponsor Selex verruilde voor Lanèche Cosmetics, opent morgen in sporthal Boshoven tegen Akrides uit IJmuiden. De competitie die weer uit tien ploegen bestaat, wordt in twee helften afgewerkt. Het eerste deel staat geheel in het teken van de bekerstrijd en zal duren tot eind oktober. In twee poules van vijf teams spelen de eredivisieploegen een competitie voor de 'final four', die gaan uitmaken wie zich bekerkampioen mag noemen. Vervolgens wordt om de landsitel gespeeld.

sport in cijfers

TENNIS

Hoorn. NK, kwartfinales, vrouwen: Kamstra-De Weille 6-3 6-4, Kiene-Bakkum 1-6 6-2 6-1.
Van den Berg - Mikkers 6-1 6-0. Koutstaal - Niemandsverdriet 6-3 6-4. Mannen: Kok - Reuter 6-3 4-3 afgebroken, Schalken - Van Scheppingen 6-1 6-1 6-7 afgebroken, Wijnhoud - Dogger 6-3 4-3 afgebroken, Schaap - Troost 4-3 afgebroken.

SCHAKEN

Londen. Tweekamp WK PCA, vijfde partij, zetten: Wit: Kasparov, zwart: Short: 1. d2 - d4, Pg8 - f6, 2. c2 - c4, e7 - e6, 3. Pb1 - c3, Lf8 - b4, 4. Dd1 - c2, d7 - d5, 5. c4 x d5, e6 x d5, 6. Lc1 - g5, h7 - h6, 7. lg5 - h4, c7 - c5, 8. d4 x c5, g7 - g5, 9. Lh4 - g3, Pf6 - e4, 10. e2 - e3, Dd8 - a5, 11. Lg3 - e5, 0 - 0, 12. Lf1 - d3, Pb8 - c6, 13. Ld3 x e4, Pc6 x e5, 14. Le4 x d5, Lc8 - g4, 15. Pg1 - f3, Lg4 x f3, 16. Ld5 x f3, Pe5 x f3 (+), 17. g2 x f3, Ta8 - c8, 18. 0-0, remise.

GOLF

Geysteren. NK matchplay profs, eerste dag: Wechgelaer wint van Vaartjes 2/1, Woof w.v. Bouma 1 up, Saxton w.v. Loesberg 5/3, Blok w.v. Burnside 1 up, Giles w.v. Allen 1 up, Borst w.v. Stoop 2/1, McLean w.v. Kruijning 4/3, Saddington w.v. Gee 3/2.
Saint Nom la Breteche, Europese tour, eerste dag: 1. Woosnam 64, 2. Jimenez en James 65, 4. Baker 66, 5. Montgomerie, Clark en Mitchell 67, 8. Goosen, Nobilo, Roe, Way en O'Malley 68.

ZEILEN

Kiel. WK star. Derde race: 1. Brun/Dorgan, 2. Kostecki/Maher, 3. Hagen/Falkenthal, 4. Londrigan/Trinter, 5. Grael/Eriksson, 6. Andersen/Just . Vierde race: 1. Londrigan, 2. Wallen/Lohse, 3. Hagen, 4. MacCausland/Beckwith, 5. Möckl/Würdig, 6. Doreste/Hermida . Stand: 1. Londrigan 16,0 punten, 2. Wallen 34,0, 3. Brun/Dorgan 41,0, 4. Andersen 54,4, 5. Kostecki 58,0, 6. Grael 60,0.

WIELRENNEN

Ronde van de Toekomst. Tiende etappe, Cosse-le-Vivien - Mamers: 1. Seigneur 186 km in 4.36.30 (40,361), 2. Werner, 0.07, 3. Francois Simon, 4. Corvers, 5. Camenzid, 6. Gilsing, 7. Ferreira, 8. Van Bon, 9. Peers, 10. Hempsall . Algemeen klassement: 1. Davy 34.36.18, 2. Francois Simon 0.02, 3. Trumheller 0.38, 4. Hamburger 1.00, 5. Chanteur 1.35, 6. Ledenois 1.38, 7. Heulot, 8. Casero 2.19, 9. Kozlitin 3.09, 10. Drouet 3.14.

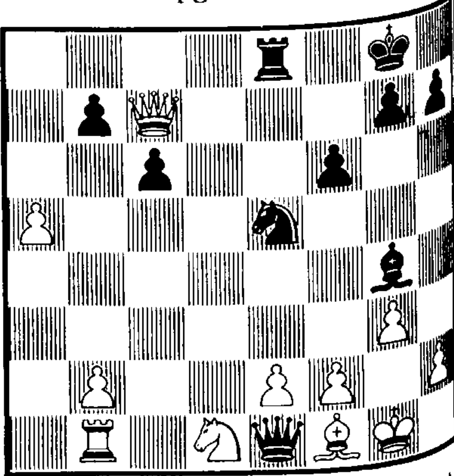
PAARDESPORT

Donaueschingen. Internationaal. Tabel 1.40 m, op tijd: 1. Cojuangco Nimmerdor 0 strafpunten-67,68 seconden, 2. Huck Lotus 0-72,37, 3. Luther Casanova 0-75,48, 10. Tops Abbeville 0-89,25. Tabel A op tijd: 1. Fisher Monterrey 0-67,95, 2. Hirakazu Little Queen 0-68,59, 3. Macken La Bamba 0-69,17, 16. Tops/Operette la Silla 1,50-100,86.

schaken

met michiel bunnik

De WK-matches zijn in volle gang. In de Fide-match Timman-Karpov staat de kleine Rus met 3½-2½ voor. Timman liet echter in de eerste vijf partijen een uitstekende indruk achter. En in deze krachtmeting over 24 partijen is hij zeker nog niet kansloos. In de vijfde partij ontsnapte Karpov aan de nederlaag.
J. Timman-A. Karpov. Engels (5e matchpartij)
1. c4. Timman wisselt de zetten 1. e4, 1. d4, 1. c4 nogal eens af.
1. ...,e5 2. Pc3,Pf6 3. Pf3,Pc6 4. g3,Lc5. De tekstzet heeft zich nooit in dezelfde populariteit mogen verheugen als haar alternatief 4. ...,Lb4. En terecht, zwarts kansen op tegenspel in deze variant zijn minimaal. **5. Lg2.** Gunstig voor zwart is 5. P:e5?, bijv.: 5. ...,L:f2+ 6. K:f2,P:e5 7. e4,c5! 8. d3,d6 9. h3,0-0 10. Le2,Pe8 11. Kg2,Pc7 12. Le3,Pe6 13. Pd5,Pc6 14. Dd2,Ped4 15. lH5,Tb8 16. Tael,b5 17. b3,a5! G. Garcia-Uhlmann, Leipzig 1973. **5. ...,0-0 6. 0-0,d6 7. d3,h6 8. a3,a6 9. b4,La7 10. Lb2,Lg4.** In de partij Tal-Kavalek, Montreal 1979, speelde zwart 10. ...,Lf5. Wit kreeg het betere van het spel na 11. Ph4,Ld7 12. Tc1,Pe8 13. Pd5,g5 14. Pf3,f5 15. Pd2,Pd4 16. c5!,c6 17. Pb6!,L;b6 18. c:b6,D:b6 19. Pc4,Da7 20. e3,Pe6 21. d4!. **11. h3,Le6 12. Kh2,Tb8.** Als zwart tot b7-b5 kan komen, bereikt hij gelijkspel. Zover laat wit het echter niet komen. **13. Pd2,Dd7 14. Pd5,Pe8.** 14. ...,L:d5 15. c:d5 is een concessie die zwart niet graag doet. **15. Da4,Pd4.** Om iets meer lucht te krijgen, wikkelt zwart af naar een middenspel zonder dames. De witte stelling blijft echter superieur. **16. D:d7,L:d7 17. e3,Pe6 18. Pe7+,Kh7 19. c5!,d:c5.**
Zwart heeft niet beter anders laat wit 20. d3-d4 volgen waarna de zwarte wanorde niet meer is te overzien. **20. Pc4.** Pion e5 loopt niet weg: 20. ...,f6 21. Ld5+,Kh8 22. Pg6+ **20. ...,La4.** Zwart kan weinig anders dan wachten op de dingen die gebeuren gaan.
21. Le4+,Kh8 22. L:e5,Pf6 23. Lf5,Tfe8. Om 24. L:f5 met 24. ...,T:e7 te beantwoorden. **24. L:f6,g:f6 25. Pd5,Kg7 26. b:c5,L:c5 27. Tfc1,Lf8 28. Pa5.** Logisch, maar niet voldoende voor de winst. Waarschijnlijk zag wit af van 28. L:e6,f:e6 29. P;c7 omdat het paard op c7 geen velden heeft, bijv.: 30. 29. ...,Te7 30. Pa5 (sterker dan 30. Pb6,Lc6),Kf7. Een alternatief was ook 28. Pf4 waarna zwart niet beter heeft dan 28. ...,P:f4 (er dreigde 29. Ph5+) 29. g:f4 met aanvalskansen over de open g-lijn. **28. ...,b6 29. Pc6,Tb7 30. Tc4,Lb5 31. Tg4+,Pg5.** Het is miraculeus dat zwart iedere keer nog over een verdediging beschikt. **32. Ld7.** Is het nu dan toch uit? **32. ...,Te6!** Nee hoor. **33. L:e6,L:c6 34. Pf4,f:e6 35. P:e6+,Kg8 36. Pd8,Lf3 37. P:b7,L:b7.** De rookwolken zijn opgetrokken, maar wie staat er nu beter? **38. h4,f5 39. Tf4,Pf3+ 40. Kh3,Pe5 41. d4,Pc4 42. a4,Lc8 43. Tc1,b5 44. a:b5,a:b5 45. d5.** Stelt de puntendeling veilig. **45. ...,Ld6 46. Tf:c4,b:c4 47. T:c4,Kf7 48. Kg2,Ke7 49. f3,h5 50. Kf2,Lb7 51. Td4,Lc5 52. Tf4,Lc8 53. Ta4,Lb7 54. Tf4, Lc8 55. Ta4** ½-½.
Tot slot een opgave.

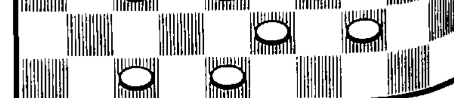
Zwart speelt en wint. Oplossing volgende week.

dammen

met john van den borst

Het Fair Play Centers toernooi in Brunssum werd kortgeleden opnieuw gewonnen door Anatoli Gantwarg.
Uit het toernooi van Brunssum hier Gantwargs winst op Michaïl Katz, de net als Gantwarg uit Minsk afkomstige damestrainer die ik overigens komend seizoen als clubgenoot mag beschouwen: Katz werd voor de clubcompetitie, die morgen begint, ook ingelijfd bij het Limburgs-Gelderse fusieteam Denk en Zet.

Katz - Gantwarg
1. 32-28 18-23 2. 33-29 23×32 3. 37×28 20-25 4. 41-37 12-18 5. 39-33 19-23 6. 28×19 14×23 7. 46-41 10-14 8. 44-39 7-12 9. 50-44 1-7 10. 33-28 23×32 11. 37×28 17-22 12. 28×17 12×21 13. 31-26 7-12 14. 26×17 11×22 15. 36-31 6-11 16. 31-26 22-28!
Zoals altijd speelt Gantwarg de zet die de meeste strijd oproept.
17. 41-37 11-17 18. 38-32
Katz probeert onmiddellijk actie te ondernemen tegen de zwarte indringer maar dat heeft een averechts effect. Hij had volgens mij beter 29-24 kunnen doen waarna zwart weer voor een beslissing had gestaan.
18 ... 13-19 19. 32×23 19×28 20. 43-38 9-13 21. 49-43 3-9 22. 38-33 17-22 23. 43-38 16-21! 24. 26×17 12×21! 25. 35-30 14-19!
Prachtig gespeeld. Na het meer voor de hand liggende (8-12) had wit nog zijn toevlucht kunnen nemen tot de afbraak 30-24 (21-27) 38-32 (27×38) 24-20 (15×24) 29×20 (38×29) 34×32.
Omdat 26. 29-23 nu niet kan, zwart komt dan immers op 50 terecht!, is iedere bedreiging van de voorpost afgewend en blijft wit met een onhandelbare stelling achter.
26. 30-24 19×30 27. 40-35 8-12! 28. 35×24 21-27! 29. 47-41 2-7! 30. 41-36 28×37 18-23! 31. 29×18 12×23 32. 37-32 28×37 33. 42×31 13-18 34. 48-42 9-13 35. 24-19
Om niet willoos ten onder te gaan doet Katz een offer maar het zal niet baten.
35 ... 23×14 36. 33-28 22×33 37. 39×28 14-19 38. 31×22 18×27 39. 44-39 5-10 40. 42-37 13-18! 41. 37-32
Is direct uit maar ook na 37-31 (18-23) 31×22 (23×43) 38×49 (4-9)! gevolgd door (9-13) (15-20) en (20-24) was zwart net een tempo te laat gekomen voor een vleugelaanval.
41 ... 25-30! en zwart gaf op, na 34×25 volgt (18-23) 32×21 (23×34) zw+.

Om zelf op te lossen het diagram. Wit speelt en wint. Oplossing volgende week.

bridge

met michel franssen

Wereldkampioen Enri Leufkens geeft op 2 en 3 oktober een seminar in het Denksportcentrum in Wijck, het eerste uit een reeks van vier. Leufkens neemt de eerste twee voor zijn rekening, clubgenoot Frans Borm de andere. BC De Brök wil met deze seminars het spelpeil op de eigen club verbeteren. De Maastrichtenaren kunnen de borst nat maken. Leufkens en Borm verwachten dat de cursisten professioneel genoeg zijn om stevige kritiek te incasseren en niet op zoek zijn naar complimenten. Dat bleek toen wij als proef op de som Leufkens een spel uit een Sittardse 4-tallenpot voorlegden. West Gever, OW Kwetsbaar:

West	Oost
♠ AKQ9874	♠ T65
♥ –	♥ 62
♦ 5	♦ AT2
♣ K9872	♣ AQ543

Eén West vond zijn hand vanwege de 5-kaart ♣ veel te mooi voor een opening van 4♠ of 4♦ (dichte 8-kaart ♠ of dichte 7-kaart met een Aas in een zijkleur). Hij begon dus met 2 ♣. Noord volgde 2♥ en Oost paste! Toen Zuid naar 4♥ verhoogde, bood West 4 ♠om te laten horen waar zijn kracht zat. Noord nam uit met 5 ♥. Oost dacht lang na en doubleerde. West wist wel dat Oosts doublet niet klopte, maar mocht na die denkpauze niet meer bieden. Bovendien had hij weinig aan een Oosthand met veel hoge hartens. Eén down was geen vetpot, maar het spel kostte het team zelfs 14 Imps. De andere West mocht na 1♠ - 3♥ (intermediate) - 4♠ (waarom geen 4♣?) - 5♥ - 5♠ - doublet + 1250 schrijven. Geen Pools doublet om de vijand uit slam te bluffen, maar eentje van de kruidenier om de hoek.
Het staat buiten kijf, dat de Westspeler die met 2♣ opende door zijn ploegmakkers in de steek is gelaten. Aan de andere kant was het puur toeval dat Oost zo'n mooie hand meenam. Daarom peilden wij enkele experts. Rob Wijman, een Amsterdamse crack die Sittard 1 gaat versterken, was het wel eens met het 2♣-bod, maar Leufkens niet. „4 ♦ is bij ons gewoon een ♦-preëmpt. Een hand met een lange dichte hoge kleur verkopen we als semiforcing, maar daar is deze hand juist niet goed genoeg voor. Jouw hand zou ik dus met 1♠ openen. Zo laag mogelijk beginnen en kijken waar je uitkomt."
Leufkens speelt met Berry Westra overigens een iéts andere 2♣-opening: „Sterk, of een random preëmpt, een heel zwakke opening met soms alleen maar een 4-kaart in een nog onbekende kleur.
Vroeger was 2 ♠ onze random preëmpt, maar dat kostte te veel. De random-2♣ heeft ons in Santiago veel opgeleverd, net als onze andere 2-openingen". Die zijn gelijk aan die van de meeste andere Nederlandse toppers: „Twee ruiten is multi, dus een weak two in ♥ of ♠, of sterk; 2♥ en 2♠ zijn bij ons Muiderbergs - zie LD van 3 september - en 2SA belooft 21-22 punten met een sans-verdeling. Onze 3- en 4-openingen zijn soms erg licht. Wij houden ons allang niet meer aan de regel van twee en drie. Alleen 3SA belooft een lange dichte kleur, maar dan in ♣ of ♦.
Leufkens is afgestudeerd psycholoog maar heeft geen hoge dunk van psyches. „Wij psychen bijna nooit. Ons 1-bod is niet kwetsbaar op de derde hand wel eens superzwak, maar dat is alles. Als je veel psyches toepast, is het net alsof je je de mindere voelt van je tegenstanders, alsof je te weinig zelfvertrouwen hebt.
Wat vindt Leufkens van een psyche tegenover een preëmpt van partner? „Als je die op de kaart zet, is het eigenlijk geen psyche meer. Een goed paar vindt zijn eigen kleur wel. Maar ik geef toe, dat ze dan soms vergeten naar slam te gaan." Als we de Sittardse crack Rob van Wel, waarmee Leufkens in 1987 al wereldkampioen bij de junioren werd, in verband met psyches brengen, zwakt Leufkens zijn kritiek nog wat verder af: „Ja, ik weet het, dat is zijn stijl". En laten we eerlijk zijn, die random preëmpt, dat is toch eigenlijk ook een systematische psyche? In elk geval goed genoeg om wereldkampioen mee te worden.

'Limburgers zijn in potentie de beste turners van het land'

Kerkrade bouwt aan toekomst

DOOR ROB SPORKEN

KERKRADE - Kerkrade behoorde in een nog niet zo grijs verleden tot de nationale elite in de turnsport. Een positie, die de Klankstad inmiddels heeft moeten prijsgeven. De tand des tijds knaagde onverbiddelijk aan de in de jaren zestig als paddestoelen uit de grond gestampte zalen. Renovatie was amper mogelijk. Vernieuwing van toestellen zat er niet in. Gevolg: Kerkrade raakte, net als de rest van Limburg overigens, ver achterop bij de rest van het land. Bovendien zochten kinderen hun heil bij sporten met moderne accommodaties. Waar ook na het trainen de mogelijkheid bestond tot een gezellig samenzijn. Als het aan Wiel Thönnissen en Hub Bremen ligt is het dal bereikt. „We willen weer aansluiting krijgen bij de nationale top," aldus Thönnissen.

Een dergelijke doelstelling klinkt mooi. Het moet echter ook realistisch zijn. Twee verenigingen, Rap en Eendracht, zetten de eerste stap naar de wederopstanding. Onder de nieuwe naam Balans gaan zij vanaf zondag samen door het leven.

In 1986 zochten de zes Kerkraadse clubs elkaar voor het eerst op. Bij de gemeente werd een aanvraag gedaan om een grote gymnastiekaccommodatie in Kerkrade te bouwen. Nu, anno 1993, lijkt die wens in vervulling te gaan.

„In die tijd was het plan voor een nieuwe hal politiek en financieel niet haalbaar. Enkele jaren later was het klimaat beter. Kerkrade wilde meer aandacht schenken aan de binnensporten," verduidelijkt Bremen.

De eerste optie, renovatie van de zalen van het Antonius Doctor College, ketste af. Inmiddels bleek de gemeente ruim 4,5 ton uit te willen trekken. Met eigen kapitaal en leningen kwamen de verenigingen tot de conclusie dat een eigen hal gebouwd kon worden.

Nadelen

„Als je een eigen accommodatie krijgt, moet je op zoek naar een beheersvorm. Een fusie is dan een logische oplossing," meent Bremen. Maar niet iedereen wenst deel uit te maken van de nieuwe club. „Verenigingen uit wijken die ver van het turncentrum afliggen, tonen minder interesse."

Daarnaast is het totaal aantal leden zo groot, dat niet iedereen terecht kan in de hal. „Het is de bedoeling dat de prestatiegerichte groepen in het nieuwe turncentrum trainen en de overige leden, zoals kinderen en dansgroepen, in de wijk actief blijven," legt Bremen de opzet uit. Een centralisatie dus van de topturners in de nieuwe accommodatie.

● *Hub Bremen (links) en Wiel Thönnissen bouwen aan een nieuwe toekomst. De eerste stap is de realisering van een nieuw, modern turncentrum in Kerkrade.* Foto: KLAUS TUMMERS

Zuigkracht

De beide voorzitters betreuren het dat niet alle clubs zich hebben aangesloten. De leden van KDV willen afwachten tot de hal er staat. Bremen en Thönnissen hopen dat ook deze grote club zich dan zal aansluiten. De minder prestatiegerichte verenigingen ONA (Kerkrade-West), Eygelshoven en TVK (Kaalheide) hebben de boot voorlopig afgehouden.

Toch zal de hal ongetwijfeld een zuigkracht uitoefenen op mogelijke toppers. Het lijkt een kwestie van tijd eer Kerkrade één grote gymnastiekvereniging heeft. Kwantiteit staat echter niet direkt garant voor kwaliteit. Waarom zou de aansluiting met de top nu wel lukken?

„We zijn ver achterop geraakt bij de rest van Nederland, omdat we geen goede faciliteiten ter beschikking hebben. In het nieuwe turncentrum hoeven we de apparaten niet op te bergen. Alles blijft continu staan. Belangrijk daarbij is de valkuil. Om bepaalde oefeningen aan te leren heb je een dergelijke kuil nodig. Je kunt niet met drie man proberen iemand op te vangen die bij een afsprong van vijf meter hoogte naar beneden komt," maakt Bremen duidelijk.

De kuil is 1.60 meter diep en gevuld met schuimrubberblokjes. Indien iemand een oefening goed beheerst, gaat hij naar de normale landingsvlakken, die ook bij wedstrijden aanwezig zijn. Alle toestellen staan dus in tweevoud opgesteld. Bij een valkuil en in een normale situatie. „Op die manier hopen we de achterstand te kunnen wegwerken. Immers, in potentie zijn Limburgers de beste turners van het land, omdat we kleiner zijn," maakt Bremen duidelijk.

Sentimenten

Volgens Thönnissen, die vice-voorzitter van Balans zal worden, zijn zondag geen problemen te verwachten. „Sentimenten spelen geen rol. De oudste leden zijn enkele jaren geleden gestopt. Toen was een dergelijk voorstel onmogelijk en zou het geweer uit de kast worden gehaald."

In augustus '94 moet de hal er staan. „Als we de laatste drempels hebben weggewerkt, doen we de gemeenteraad het voorstel het turncentrum te bouwen achter de school in de Jozef Eckstraat," aldus Bremen, de toekomstige voorzitter van Balans.

De hoop dat meer verenigingen zich aansluiten bij Balans is niet alleen gericht op Kerkrade. „We staan ook open voor andere geïnteresseerden in de regio, zowel in binnen- als buitenland. De tijd dat we 200 kilometer moesten rezien om in een hal met een valkuil te trainen is voorbij. Hopelijk komen andere turnverenigingen naar Kerkrade om gebruik te maken van onze accommodatie. Voor de exploitatie is dat geen slechte zaak," besluit Bremen.

Als het een beetje meezit heeft deze regio over een aantal jaren een grote, sterke turnvereniging. Mogelijk dat de Limburgers dan kunnen profiteren van hun geringe lengte.

amateurs op zondag

Hoofdklasse C
BVV-Wilhelmina'08
Panningen-Baronie
SVN-WVO
TSC-Longa
Deurne-SV Meerssen
Halsteren-EHC
Venray-Geldrop/AEK

Eerste klasse F
Schuttersveld-FC Vinkenslag
Lindenheuvel-Chevremont
Roermond-RKVCL
Miranda-RKONS
Standaard-Waubach
Eijsden-Limburgia

Tweede klasse A
MKC-Polaris
Born-RKVVL
Haslou-Almania
GSV'28-RKBSV
Heer-SCG
Kolonia-De Ster

Derde klasse A
RVU-Scharn
Amicitas-Caesar
Mheerder Boys-Zwart Wit'19
Heidebloem-Simpelveld
IVS-SVME
SV Berg'68-Bunde

Derde klasse B
SVM-FC Hoensbroek zat., 18.00 uur
Bekkerveld-Vaesrade
Heksenberg-Groene Ster
Minor-Heerlen Sport
Obbicht-SV Heerlen
Abdissenbosch-VKC

Vierde klasse A
Rapid-Leonidas
De Heeg-Schimmert
RKHSV-Willem I
SC Caberg-Maastrichtse Boys
SC WVV'28-SV Hulsberg
Walram-Oranje Boys

Vierde klasse B
Sportclub'25-Wit Groen VC
Keer-Nijswiller
FC Gulpen-Banholtia
SV Slenaken-RKASV
Vijlen-Vilt
Lemirsia-RKVVM

Vierde klasse C
Centrum Boys-SVK
Hopel-SCKR
Heilust-RKTSV
KVC Oranje-RKSVB
FC Gracht-KEV
Coriovallum-Laura

Vierde klasse D
Kluis-Sanderbout
RKDFC-Voerendaal
DVO-Schinveld
Helios'23-Passart
Mariarade-NEC'92
Adveo-Amstenrade

Bridgers leven zich uit in Maastricht

Van onze correspondent
MICHEL FRANSSEN

MAASTRICHT – Sjef en Greetje Leufkens zijn de VUT-leeftijd allang gepasseerd. Toch maken zij de drukste periode van hun leven door.

Namens de organisatie van de zesde bridge-kroegentocht van Maastricht verwerken zij alle inschrijvingen. „Deze keer hebben zich bijna duizend paren aangemeld, waarvan we er 'maar' 748 kunnen laten meedoen. Afgezien van de drukte die zulke recordaantallen met zich meebrengen, kregen we ook nog eens te maken met de onverwachte wereldtitel, die onze jongste zoon Enri met zijn ploegmakkers in Chili heeft veroverd. Dat heeft ons vele telefoontjes extra opgeleverd," legt mevrouw Leufkens uit.

Het echtpaar zag zich genoodzaakt de taken te verdelen. Sjef neemt de telefoon aan en verbindt alleen in de uiterste gevallen door met Greetje, die in een andere kamer achter de computer zit.

„We kunnen de drukte echt niet meer aan," vertelt Sjef. „Wie zich afmeldt voor het toernooi, krijgt niet meer zijn volledige inschrijfgeld terug. Twintig gulden daarvan gaat in de kostenpot van de organisatie."

De deelnemers krijgen wel waar voor de 95 piek die ze per paar moeten neertellen. „Na de ontvangst in de Dominicanenkerk gaat iedereen naar een van de 54 café's die dit jaar meewerken aan het toernooi. In de eerste kroeg krijgt iedereen koffie met vlaai. Rond het middaguur krijgen de bridgers een lunch in hun eigen cafe. Na afloop, rond een uur of zes, zijn er hapjes en drankjes in de kerk." Dan ook zal Enri officieel worden gehuldigd.

Kampioen

De wereldkampioen heeft het kaartspel van zijn moeder geleerd. Zij viertalt in de hoofdklasse voor de Brök. „Vorig jaar werden we kampioen. Mijn teamgenoten, de heren Ansems, Kraft en Wijnands, zijn nog wat ouder dan ik. Zij wilden beslist niet naar Eindhoven. Daarom hebben we onze plaats in de tweede divisie afgestaan aan het team van Harry van de Peppel en Marcel Timmers, het tweede van Vrijthof Maasvogels."

Het gaat erg goed met het Maastrichtse bridge. Het eerste kwartet van Vrijthof Maasvogels is gepromoveerd naar de eerste divisie. Zo hoog is een Zuid-Limburgs team de laatste decennia niet meer geklommen.

De familie Leufkens wil het kroegentoernooi morgen uiteraard tot een goed einde brengen. „Wij organiseren het niet alleen. Harry van de Peppel heeft de algemene leiding. Arie van de Zwan zorgt voor de acht man sterke rekenkamer, die deze keer in de Bergmans societeit is ondergebracht. Verder hebben we enkele tientallen 'runners' die de uitslagen naar de rekenkamer brengen, en heeft elk van de 54 kroegen een eigen table-officer."

Deze meestal jonge personen zorgen dat de spellen steeds op de juiste tafels komen te liggen. In de Engelstalige landen spreekt men in dit verband meestal van 'caddies'.

Opbrengst

„Die worden geleverd door de Service-club. Een deel van de opbrengst gaat namelijk naar een goed doel. Toch zijn er vijftien geldprijzen en tientallen prijzen in natura. Die worden toegekend aan de nummers 25, 50, 75, enzovoorts, of verloot bij de tombola in afwachting van de uitslag. Wie niet voor half elf zijn deelnemerskaart afhaalt, riskeert uitsluiting. We moeten echt op tijd beginnen, want anders kun je zo'n groot toernooi niet in de hand houden," besluit Greetje Leufkens.

agenda

Aankondigingen vóór woensdag naar sportredactie Limburgs Dagblad postbus 3100, 6401 DP Heerlen Onder vermelding van 'agenda'

Vrijdag 17 september
● BILJARTEN. Meerssen, lokaal BC Rheingold, 19.30 uur: Districtsfinale persoonlijke kampioenschappen, driebkl. 2e klasse (voorzetting zaterdag en zondag, 13.00 uur).

Zaterdag 18 september
● WIELRENNEN. Sint Geertruid, Fafarezaal; Mergelheuvelland Tweedaagse, aanmelding tussen 07.00 en 11.00 uur (voortzetting zondag).
● VOETBAL. Brunssum, AFCENT sportcomplex, 12.50 uur: Internationaal voetbaltoernooi (voortzetting zondag 10.30 uur, Limburgia-terrein).
● VOLLEYBAL. Maastricht, sporthla De Geusselt, 10.00 uur: Limburg Cup (dames).
● SOFTBAL. Sittard, Nationaal Sportcentrum, 10.00 uur: Internationaal softbaltoernooi (voortzetting zondag 10.00 uur).
● BRIDGE. Maastricht, café's in centrum, 10.30 uur: Bridgekroegentocht.

Zondag 19 september
● VECHTSPORT. Maastricht, sportcentrum Wyck, 14.00 uur: Demonstraties judo, pencaksilat, aikido en karate.

Woensdag 22 september
● ATLETIEK. Geleen, Gemeentehuis, 19.00 uur: Promenadeloop.

Braggarts en Dunatos klaar voor grote werk

Van onze correspondent
MARCEL JOOSTEN

HEERLEN – Na het wegvallen van Kimbria Maastricht leek het er even op dat Zuid-Limburg zou verdwijnen van de Nederlandse basketbalkaart. Door de promotie van de heren van Hertel/Braggarts en het damesteam van Dunatos naar de landelijke eerste divisies krijgt het zuiden toch weer enige glans. De twee teams 'swingen' de topsportliga in met als primair doel: handhaven. Beide coaches weten wat hen te wachten staat aan de vooravond van de zware reeks van 28 wedstrijden.

Braggarts-coach Jaap Kersjes heeft de beschikking over een zeer brede selectie waarin de as Zwiers-Bams-Consten onaangestast bleef. Kersjes, voor het zevende seizoen actief in Heerlen, kan door de brede selectie kiezen voor diverse speelstijlen.

Iedereen is er echter van overtuigd dat er geen plaats is voor risicovol spel. Het parool luidt dan ook: hard werken in de verdediging en overleg, discipline en controle in de aanval.

Klimaat

„Ons doel is uiteraard handhaven. Daarnaast willen wij een klimaat scheppen waarin spelers kunnen doorstromen. Kimbria is het voorbeeld hoe het niet moet en uit de fouten in Maastricht moeten we leren trekken. We bouwen aan het tweede team, zorgen voor een goede jeugdopleiding en leggen contacten met de buurverenigingen om tot een betere samenwerking te komen om ook in Zuid-Limburg basketbal op niveau te garanderen," aldus Kersjes.

Nieuw bij de Heerlenaren is Paul Didderen, afkomstig van het Kerkraadse Kepu Stars. Hij zal met een kwartet aan spelers om twee uitvechten wie in het veld de lijnen mag gaan uitzetten.

„Ik ben ervan overtuigd dat ik het niveau aankan. Het gaat allemaal wat fysieker en sneller, maar het kost weinig moeite me aan te passen aan de stijl van mijn nieuwe medespelers. De concurrentie is groot, maar ik zal knokken voor mijn plaats," aldus een sterk gemotiveerde Didderen.

Veel zal bij Braggarts afhangen van de inbreng van Renzo Zwiers en Jos Bams. Bams is herstellende van een vervelende rugblessure. Het is zeer de vraag of de Maastrichtenaar de competitie-ouverture in Amstelveen kan meemaken.

Renzo Zwiers kan ook niet elke week van de partij zijn. Zijn uitstraling en spelvreugde zorgen echter voor een extra impuls. Zwiers, oud-international en een monument in het vaderlandse basketbal, is aan zijn derde basketballeven bezig.

De dames van Dunatos gaan een zwaar seizoen tegemoet. Versterking kwam er in de persoon van Inge Hovink, maar de forward gaat per 1 november in Delft werken en in Tilburg wonen. Zij zal derhalve weinig inzetbaar zijn voor de ploeg uit Meerssen.

Versterking is nog steeds gewenst, want voor het grotere werk in de eerste divisie is een acht mansselectie te klein.

„Iedereen is op en top gemotiveerd. We zijn nu drie weken bezig en er is een duidelijk stijgende lijn te zien. In het begin hebben we veel verloren, maar de twee laatste toernooien misten wij om verschillende redenen, die overigens niets met het spel te maken hadden, de hoofdprijs. Prognoses maken kan voorlopig niet, maar na de eerste ronde van zeven wedstrijden heb ik een indruk van de tegenstanders en weten we in ieder geval waar we staan," aldus de nieuwe coach, Marcel Janssen.

● *Carlton/Victoria is klaar voor het nieuwe seizoen. De ploeg hoopt zich te kunnen handhaven in de eredivisie.* Foto: DRIES LINSSEN

Hoensbroekse badmintonvereniging geeft jeugd een kans

Victoria terug van weggeweest

Van onze correspondent
JEAN SNIJDERS

HOENSBROEK – Na een afwezigheid van drie jaar zijn ze weer terug in de eredivisie. Het hoogste niveau in Nederland. Met ruime voorsprong behaalden de badmintonners van Carlton/Victoria afgelopen seizoen het kampioenschap in de overgangsklasse. Echt nieuw is de overstap niet. Reeds vijftien seizoenen draaide de Hoensbroekse ploeg mee in de Nederlandse badmintontop. Eigenlijk met Duinwijck, Drop Shot en Arnhem een van de oudgedienden in het badmintonwereldje.

Als seizoensaanvang krijgen de Victorianen meteen een flinke brok te verwerken: Duinwijck, met twee kanonnen Monique Hoogland en Carolien Glebbeek in de gelederen. In Hoensbroek blijven ze echter realistisch. Met het kampioenschap zullen ze echt niet gaan meestrijden.

Handhaven is ditmaal het credo voor de Hoensbroekenaren. Naar verwachting zal de strijd om het klassebehoud worden uitgevochten met Zijderveld, Arnhem en Velo.

„We gaan in principe voor de zesde plaats. De jeugd ook een kans geven zich waar te maken. Niet alleen maar de gevestigde orde aan de bak laten komen. Wij hebben nu naar veel andere teams. Daar ligt de gemiddelde leeftijd een stuk hoger. Investeren in de toekomst staat bij ons voorop. Niet een of ander korte-termijn denken, waarbij we ieder jaar een compleet andere selectiegroep bij elkaar trachten te kopen," aldus trainer Franz-Josef Breuer.

Selectie

Met een brede selectie gaan de Victorianen de strijd aan. Zes heren en drie dames. „Eigenlijk een menging van ervaring en talentvolle spelers. In de eredivisie spelen is toch een aparte ervaring. De druk, alle aandacht op slechts één team. Dat is toch wel iets anders dan overgangsklasse. Daarom is het goed dat we ook oudere spelers in de groep hebben zitten."

Gemakkelijk zal het zeker niet worden. Daar zijn ze het in Hoensbroeks over eens. „Maar dat heeft natuurlijk ook zijn voordelen. Wij kunnen als underdog eigenlijk alleen maar winnen. Lekker vrijuit spelen. Niet zoals vorig seizoen, waarin iedere keer werd verwacht dat we zouden winnen. Er is een aantal teams waar wij zeker niet voor onder hoeven te doen."

Lichtpuntjes

Breuer verwacht in ieder geval dat Ron Leunissen en de nieuwe aanwinst Dirk Heymans hun naam weten waar te maken. „Het is voor het hele team belangrijk dat de heren een goede basis weten te leggen. Ron en Dirk hoeven voor veel tegenstanders echt niet onder te doen. Dat geeft dan meteen een extra motivatie voor de rest van de ploeg."

Toch ziet de Victoria-keuzeheer ook voor de dames lichtpuntjes. „Natuurlijk weten we dat er voor de dames een aantal zeer pittige partijen bijzit. Maar ze zijn zeker niet kansloos. Met inzet en een goede motivatie kunnen ze ook een eind komen. Bovendien bestaat natuurlijk de kans dat dames zitten in de nationale selectie zitten, soms verstek moeten laten gaan. Zeker tegen speelsters van een tweede team moeten onze dames kunnen scoren."

Bij de eerste wedstrijd van het seizoen tegen Duinwijck zal de spanning om te snijden zijn. „Tegen Carolien Glebbeek en Monique Hoogland zal het in de singles waarschijnlijk erg zwaar worden. Maar voor de hele ploeg zie ik best wel kansen. En zeker als nieuwkomer kan ons eigenlijk weinig gebeuren.

Wij kunnen zaterdagavond om zes uur dan ook onbevangen aan het seizoen beginnen. Aan een succesvol jaar hoop ik."